

וואו-אפּסַא ^{HEB}

מבחן האינטליגנציה של וקסלר לגיל הרך
מהדורה שלישית

מדריך העברה וציינון

דוד וקסלר

Copyright © 2002 NCS Pearson, Inc.

Hebrew Translation Copyright © 2012

NCS Pearson, Inc.

All rights reserved. Adapted and reproduced

by PsychTech Ltd. under license from NCS

Pearson, Inc.

מהדורה עברית בהוצאת סייקטק בע"מ –

כל הזכויות שמורות

NCS Pearson © 2012

להזמנת המדריך והטפסים: 02-6435360,

www.psychtech.co.il

אזהרה: לשימוש מקצועי בלבד. אין לצלם, לשכפל,
לשנות או להפיץ בכל אמצעי שהוא את המדריך הנ"ל
או חלקים מתוכו מבלי לקבל אישור מפורש לכך בכתב
מחברת סייקטק בע"מ.

הקדמה למהדורה העברית של ה- WPPSI-III

סייקטק בע"מ שמחה להציג בפניכם, פסיכולוגים מכל הסקטורים, את ה- WPPSI-III או בכינויו המקומי ה- WPPSI-III^{HEB}. כנציגים המקומיים של Pearson Assessment, עבדנו בשיתוף עם גופים רבים בארץ ובחו"ל על מנת להשלים את הפרויקט ולהוסיף לאמתחתנו כפסיכולוגים את המשבצת החשובה של הערכה קוגניטיבית לגיל הצעיר.

כמו האחים שלו מהדור החדש, ה- WAIS-IV וה- WISC-IV, המבחן מושפע רבות מהמחקר בתחום הניורופסיכולוגי, ומעדכונים מהשדה לגבי לקויות למידה ותסמונות אחרות. המושג של אינדקסים מחליף את החלוקה המסורתית של "ביצועי" ו"מילולי" ונותן תמונה מקיפה יותר של כישורי הילד.

כפי שמתואר בפרק המחקר נעשו התאמות לתרבות המקומית, יחד עם הצורך לשמור על היושרה של המבחן ו"נאמנות למקור". מהמשוב שהתקבל מהמשתמשים הרבים במהלך המחקר, התרשמנו כי מדובר בכלי אמין המשקף את יכולות הילד ומעדכן בכמה עשורים את המושגים מחד ואת הנתונים מאידך של הכלים הקיימים. כמו כל מבחן חדש, מומלץ מאוד לקרוא וללמוד עליו עוד טרם השימוש בו. מעבר לשינויים רבים לגבי כללי ההעברה והציון חלו, כאמור, שינויים במבנה ובהבנת התוצאות שיש להכירם היטב לפני ההעברה הראשונה.

כמו כל פיתוח של כלי אבחון, התהליך כרוך בשיתוף פעולה רב. אנו מודים לכל אנשי המקצוע שנתנו את חלקם בהערות, מקורות, הצעות ומסירת תוצאות; כמו כן, לכל הגנים ובתי הספר שהשתתפו באיסוף הנתונים בשלבי המחקר השונים. לסיום יש להודות למדען הראשי של משרד החינוך שנתן את האישור לבדוק חלק מהמדגם במערכת בית ספרית. רשימת התודות ארוכה ומפורטת בסוף המדריך.

כל מבחן הוא למעשה מבחן זמני וככל שלומדים עליו, נאספים פרוטוקולים ומידע אודותיו, וחשוב להפיץ את הידע לכל המשתמשים כדי לשפר את יעילותו ואת יישומו. כך גם עם הגרסה לפניכם. נשמח לקבל הערות וביקורות, מחקרים והצגות מקרה. המבנה הידידותי של קלטר המדריך מאפשר הוספת דפים, הן רשמיים הן של המשתמש עצמו, לקידום נושא האבחון בישראל.

נאחל לכם שימוש מהנה ופורה במבחן שישמש אותנו כקהילת אנשי מקצוע לשנים הבאות.

דניס ברנשטיין

פסיכולוג קליני

מנהל סייקטק בע"מ

מאי 2012

תוכן העניינים

פרק 1

9 מבוא.....

10.....	מבנהו ותכניו של ה- WPPSI-III ^{HEB}
10.....	חומרי המבחן.....
10.....	תת המבחנים: תוכן ותיאור.....
12.....	מבנה המבחן.....
12.....	טרמינולוגיה של תת המבחנים.....
12.....	גילאי 2:6-3:11.....
12.....	גילאי 4:0-7:3.....
14.....	יישומי ה- WPPSI-III ^{HEB} .....
14.....	הכשרת המשתמש.....
15.....	שאלות התאמה והוגנות.....
15.....	בדיקת ילדים הממוקמים בנקודות הקיצון.....
15.....	של טווח הגילאים.....
16.....	בדיקת ילדים בעלי צרכים מיוחדים.....
18.....	בדיקת ילדים למטרות הערכה חוזרת.....

פרק 2

19 הנחיות כלליות להעברה ולצינון של המבחן.....

19.....	הנחיות כלליות למהלך הבדיקה.....
19.....	היכרות עם חומרי המבחן.....
20.....	נהלי העברה סטנדרטיים.....
20.....	זמן ההעברה.....
21.....	התנאים הפיזיים.....
22.....	יצירת קשר עם הנבדק.....
24.....	הנחיות כלליות להעברה.....
24.....	הסדר הסטנדרטי של העברת המטלות.....
25.....	העברת תת מבחני הרשות וההשלמה.....
25.....	גילאי 3:11-2:6.....
25.....	גילאי 7:3-4:0.....
26.....	כללים להחלפת תת מבחנים.....
27.....	נקודות התחלה, נהלי היפוך ונהלי הפסקה.....
28.....	נקודות התחלה.....
29.....	נהלי היפוך.....
30.....	נהלי הפסקה.....
33.....	תזמון.....
33.....	פריטי התרגול.....
33.....	שאליות, הבהרות וחזרה על פריטים.....
34.....	רישום ותיעוד התגובות.....
35.....	הנחיות ציינון כלליות.....
35.....	השימוש בתגובות לדוגמה.....
37.....	ציינון תגובות לאחר שאילתא.....
37.....	קביעת תגובה כ"פגומה".....
37.....	ציינון תגובות מרובות.....
38.....	מילוי דפי הרישום והצינון.....

38.....	חישוב גילו הכרונולוגי של הילד.....
39.....	השלמת עמוד הסיכום.....
39.....	שלב 1. חישוב הציון הגולמי הכולל של תת המבחנים.....
39.....	שלב 2. המרת הציונים הגולמיים לציונים מתוקננים.....
40.....	שלב 3. חישוב סכומי הציונים המתוקננים.....
41.....	שלב 4. קביעת הציונים המורכבים.....
42.....	שלב 5. הצגת פרופיל הציונים באופן גרפי.....
43.....	שקלול סכומי ציוני התקן.....
43.....	ציונים מורכבים בלתי תקפים.....
44.....	השלמת עמוד ניתוח התוצאות.....
44.....	שלב 1. השוואת פערים.....
45.....	שלב 2. קביעת נקודות חוזק וחולשה.....

פרק 3

העברה וציינון של תת המבחנים..... 49

49.....	הכנות לקראת ההעברה.....
	גילאי 4:0-7:3
50.....	1. סידור קוביות.....
63.....	2. ידיעות.....
74.....	3. מטריצות.....
78.....	4. אוצר מילים.....
102.....	5. מושגים חזותיים.....
106.....	6. איתור סימנים.....
111.....	7. היסק מילולי.....
117.....	8. קידוד.....
121.....	9. הבנה.....
142.....	10. השלמת תמונות.....
148.....	11. צד שווה.....
	גילאי 2:6-3:11
165.....	1. אוצר מילים סביל.....
168.....	2. סידור קוביות.....
180.....	3. ידיעות.....
191.....	4. הרכבת עצמים.....
201.....	5. שיום.....

נספח א.

טבלאות נורמות והמרה..... 205

נספח ב.

טבלאות של ערכים קריטיים ושכיחויות בסיסיות לצורך השוואת פערים ב- WPPSI-III^{HEB}..... 233

נספח ג.

תיאור המחקר הישראלי..... 243

רשימת מקורות..... 259

רשימת הטבלאות

10.....	1.1 החומרים הכלולים בערכת המבחן	טבלה
11.....	1.2 השמות המקוצרים של תת המבחנים ותיאוריהם	טבלה
12.....	1.3 שמותיהם המקוצרים של הציונים המורכבים	טבלה
21.....	2.1 הזמן הנדרש ע"י מדגם התקנון להשלמת תת מבחני הגרעין וקבוצות אחרות של תתי מבחנים, לפי רצועת הגיל ואחוזים שונים של המדגם	טבלה
25.....	2.2 הסדר המומלץ להעברת המטלות	טבלה
26.....	2.3 הרכב הציונים המורכבים, לפי קבוצת הגיל	טבלה
27.....	2.4 החלופות המתאימות לתת מבחני הגרעין השונים	טבלה
32.....	2.5 סיכום נקודות התחלה, נהלי היפוך ונהלי הפסקה	טבלה
34.....	2.6 סימונים וקיצורים מומלצים לתיעוד ההעברה על גבי חוברת ההעברה והציון	טבלה
207.....	1. המרת ציוני גלם לציוני תקן, לפי קבוצות גיל	טבלה א.
	2. המרת סכום ציוני התקן של תת המבחנים	טבלה א.
222.....	2:6-3:11 לגילאי (ממ"מ) לגילאי	לציון המורכב של מנת המשכל המילולית
	3. המרת סכום ציוני התקן של תת המבחנים	טבלה א.
223.....	2:6-3:11 לגילאי (ממ"ב) לגילאי	לציון המורכב של מנת המשכל הביצועית
	4. המרת סכום ציוני התקן של תת המבחנים	טבלה א.
224.....	2:6-3:11 לגילאי (ממ"כ) לגילאי	לציון המורכב של מנת המשכל הכוללת
	5. המרת סכום ציוני התקן של תת המבחנים	טבלה א.
225.....	2:6-3:11 לגילאי (יש"כ) לגילאי	לציון המורכב של היכולת השפתית הכללית
	6. המרת סכום ציוני התקן של תת המבחנים	טבלה א.
226.....	4:0-7:3 לגילאי (ממ"מ) לגילאי	לציון המורכב של מנת המשכל המילולית
	7. המרת סכום ציוני התקן של תת המבחנים	טבלה א.
227.....	4:0-7:3 לגילאי (ממ"ב) לגילאי	לציון המורכב של מנת המשכל הביצועית
	8. המרת סכום ציוני התקן של תת המבחנים	טבלה א.
228.....	4:0-7:3 לגילאי (אמ"ע) לגילאי	לציון המורכב של אינדקס מהירות העיבוד
	9. המרת סכום ציוני התקן של תת המבחנים	טבלה א.
229.....	4:0-7:3 לגילאי (ממ"כ) לגילאי	לציון המורכב של מנת המשכל הכוללת
	10. המרת סכום ציוני התקן של תת המבחנים	טבלה א.
231.....	4:0-7:3 לגילאי (יש"כ) לגילאי	לציון המורכב של היכולת השפתית הכללית
	11. ציונים משוקללים להפקת ציוני התקן של האינדקסים ממ"מ, ממ"ב וממ"כ, לפי קבוצות גיל	טבלה א.
232.....		טבלה ב.
	1. הפערים בין ציוני האינדקסים הנדרשים לקביעת מובהקות סטטיסטית (ערכים קריטיים), לפי קבוצות גיל ומדגם התקנון הכולל	טבלה ב.
235.....	2. אחוזים מצטברים ממדגם התקנון (שכיחויות בסיסיות), המקבלים פערים שונים בין ציוני האינדקס, לפי המדגם הכולל	טבלה ב.
236.....	3. הפערים בין ציוני התקן של תת המבחנים הנדרשים לקביעת מובהקות סטטיסטית (ערכים קריטיים) ברמות ביטחון של 05. ו- 15.	טבלה ב.
237.....	4. האחוזים המצטברים מתוך מדגם התקנון (שכיחויות בסיסיות) המציגים פערים שונים בין ציוני התקן של תת המבחנים, לפי קבוצות גיל	טבלה ב.
238.....	1. התפלגות מגדר במדגם התקנון הישראלי.	טבלה ג.
244.....	2. התפלגות רמה סוציו-אקונומית במדגם התקנון הישראלי.	טבלה ג.
244.....	3. התפלגות השכלת ההורים במדגם התקנון הישראלי.	טבלה ג.
245.....	4. התפלגות שייכות דתית במדגם התקנון הישראלי.	טבלה ג.
245.....	5. השוואת הסטיות במוצעי הציונים, בהשוואה למדגם הבריטי.	טבלה ג.
246.....	6. מהימנות תתי המבחנים והציונים הכוללים, לפי סוג שאלון.	טבלה ג.
247.....	7. הפערים בין ביצועי הגילאים החופפים ב- WPPSI-III וב- WISC-IV, בתת המבחן קידוד.	טבלה ג.
248.....	8. הממוצעים וסטיות התקן של בעלי פיגור קל (תסמונת דאון) וקבוצת הביקורת	טבלה ג.
249.....		

טבלה ג.9 הממוצעים וסטיות התקן של מחוננים וקבוצת הביקורת.....	253
טבלה ג.10 הממוצעים וסטיות התקן של אוטיזם בתפקוד גבוה (HFA) וקבוצת הביקורת	
254.....	

רשימת האיורים

איור 1.1 מסגרת המבחן.....	13
איור 2.1 סידור הישיבה ומיקום החומרים המומלצים במהלך הבדיקה.....	22
איור 2.2 דוגמה לציונים מלאים בפריט ההתחלה ובפריט הבא אחריו, הגוברים על הפריטים הקודמים.....	28
איור 2.3 דוגמה לציונים מלאים בנקודת התחלה ובפריט העוקב.....	29
איור 2.4 דוגמה לרצף היפוך שבו הושג ציון מלא בפריט ההתחלה וציון שאינו מלא בפריט העוקב אחריו.....	30
איור 2.5 דוגמה לנהל הפסקה שהושג תוך נהל היפוך.....	31
איור 2.6 הדגמה של הקריטריונים לצינון והתגובות לדוגמה, מתוך תת מבחן מילולי.....	36
איור 2.7 דוגמה לחישוב גילו הכרונולוגי של הילד.....	39
איור 2.8 דוגמה להשלמת עמוד מסכם.....	41
איור 2.9 דוגמה להשלמת טבלת המרת ציוני הגלם לציוני התקן, עם החלפה אחת של תת מבחן (גילאי 3:7-4:0).....	42
איור 2.10 דוגמה למילוי עמוד ניתוח הפערים.....	47
איור 3.1 מיקום התבנית או אוגדן הגירויים.....	52
איור 3.2 דוגמאות לשגיאות סיבוב בסידור קוביות.....	52
איור 3.3 דוגמאות למרווחים והסטה בין קוביות שאינם נחשבים שגויים.....	53
איור 3.4 תגובות לדוגמה באיתור סימנים.....	108
איור 3.5 דוגמה לפריט בן שלושה רמזים, מתוך תת המבחן היסק מילולי.....	112
איור 3.6 מיקום התבנית או אוגדן הגירויים.....	170
איור 3.7 דוגמאות לשגיאות סיבוב בסידור קוביות.....	170
איור 3.8 דוגמאות למרווחים והסטה בין קוביות שאינם נחשבים שגויים.....	171
איור 3.9 סידור נכון של חלקי הפאזל לפני הפיכתם.....	193
איור 3.10 הפיכת חלקי הפאזל.....	194
איור 3.11 סידור חלקי הפאזל לאחר הפיכתם.....	195
איור 3.12 חיבורים נכונים בפריטים 4-14.....	198

מבוא

ה- WPPSI-III^{HEB} הנו כלי קליני המיועד להעברה אינדיבידואלית, אשר מטרתו להעריך את האינטליגנציה של ילדים בגילאי שנתיים ושישה חודשים עד גיל 7 ו-3 חודשים (2:6-7:3). גרסה מעודכנת זו הוסבה לעברית בהתבסס על הגרסה האנגלית - WPPSI-III^{UK} – אשר החליפה את קודמתה, ה- WPPSI-R^{UK} (Wechsler, 1990). מהגרסה הנוכחית ניתן להפיק, לפי מסורת מבחני הווקסלר, ציוני תת מבחנים וציונים מורכבים (אינדקסים)¹, המייצגים את התפקוד האינטלקטואלי בתחומים קוגניטיביים מילוליים וביצועיים, כמו גם ציון מורכב כולל, המייצג את היכולת האינטלקטואלית הכללית (כלומר מנת המשכל הכוללת – ממ"כ). כלולים בה עדכונים ושינויים משמעותיים, וביניהם טווח גילאים מורחב, נורמות מקומיות עדכניות, תת מבחנים וציונים מורכבים חדשים ומודל תואם-התפתחות המתבסס על תיאוריות עכשוויות בנושא ההתפתחות הקוגניטיבית והתפתחות האינטליגנציה. חומרי המבחן והגירויים הכלולים בו חודשו, על מנת שיישעו בגיוס קשב הנבדקים ויהיו ידידותיים יותר לילד הנבדק. כמו כן, נעשו שינויים בנהלי ההעברה והציון, על מנת להפוך את המבחן לידידותי יותר למשתמש. דיון מקיף במטרות עדכון הכלי וברציונל התיאורטי אשר הנחה אותו ניתן למצוא בפרק 2 של המדריך הטכני של המבחן: *WPPSI-III Technical and Interpretive Manual* (Wechsler, 2002).

המידע אשר נכלל בעבר במדריך היחיד אשר צורף ל- WPPSI-R^{UK}, מופיע כעת בשני מדריכים נפרדים:
1) *WPPSI-III^{HEB} מדריך העברה וציון*. מדריך זה תורגם לעברית, והוא כולל את כל המידע הנדרש לשם העברה סטנדרטית של הכלי ומילוי נאות של חוברות ההעברה והציון.
2) *Technical and Interpretive Manual* (Wechsler, 2002). מדריך זה מופיע באנגלית, והוא כולל מידע על הרציונל התיאורטי העומד בבסיסו של הכלי והסולמות הנכללים בו, תכונותיו הפסיכומטריות וקווים מנחים לניתוח ופירוש תוצאותיו.

בפרק 1 של מדריך זה מופיע תיאור כללי של ה- WPPSI-III^{HEB}, המתמקד בתכנון ובארגון שלו, ההכשרה הנדרשת מן המשתמש, מטרת הכלי ויישומיו. בפרק 2 מופיעות הנחיות כלליות להעברה, ובהן מידע על נהלי ההעברה והציון. הפרק מסתיים בהוראות למילוי חוברות ההעברה והציון והפקת ציוני תת המבחנים והציונים המורכבים. בפרק 3 מופיע תיאור מפורט של נהלי ההעברה והציון של כל אחד מתת המבחנים. בספחים א', ב', ו-ג' מובאים הנורמות, טבלאות נוספות הנדרשות לציון ולניתוח ומידע לגבי פרוייקט התקנון בישראל.

¹ שימו לב: שני מונחים אלו (ציונים מורכבים, אינדקסים) מופיעים כחלופות לאורך המדריך ודפי הרישום, ומשמעותם זהה.

טבלה 1.1 החומרים הכלולים בערכת המבחן

מדריך העברה וציינון
אוגדן גירויים 1
אוגדן גירויים 2
דפי רישום וציינון גילאי 2:6-3:11
דפי רישום וציינון גילאי 4:0-7:3
חוברת תגובות
פאזלים של הרכבת עצמים (14)
קופסת קוביות של סידור קוביות
(6 קוביות אדומות, 4 קוביות לבנות ו-4 קוביות אדומות ולבנות)
שקפים לציינון איתור סימנים וקידוד במעטפה

תהליך העדכון שהוביל לפיתוחו של ה- WPPSI-III^{UK} ובעקבותיו ה- WPPSI-III^{HEB}, שילב ידע ממחקרים עדכניים על התפתחות קוגניטיבית ויצר בכך כלי ייחודי, הנבדל מקודמו (לפרטים לגבי טיב השינויים בגרסה הנוכחית לעומת קודמתה, ראו פרק 2 ב- WPPSI-III *Technical and Interpretive Manual*). בחלק זה מוצגים תוכן הכלי ומבנהו, מתוארים החומרים הנכללים בערכת המבחן, תת המבחנים ותכניהם, ומובאים הרכבי הציונים המורכבים.

חומרי המבחן

החומרים הנכללים בערכת האבחון מפורטים בטבלה 1.1. כדאי שתכיר את חומרי המבחן ואת נהלי ההעברה היטב לפני שתעביר אותו, בכדי להבטיח מהלך העברה חלק וזורם. יהיה עליך להצטייד בשעון עצר בכדי למדוד את זמני הביצוע, ובעיפרון, בכדי שתוכל לרשום את תגובות הנבדק, התצפיות ההתנהגותיות והערות נוספות. בודקים רבים נוהגים להשתמש במצע קשיח כלשהו בכדי להבטיח שדפי הרישום והציינון לא יהיו גלויים לעיניו של הילד.

תת המבחנים: תוכן ותיאור

ה- WPPSI-III^{HEB} מורכב מ- 14 תת מבחנים. בטבלה 1.2 מופיעים תת המבחנים, שמותיהם המקוצרים, ותיאור קצר של כל אחד מהם.

טבלה 1.2 השמות המקוצרים של תת המבחנים ותיאוריהם

תת מבחן	שם מקוצר	תיאור
סידור קוביות	ס"ק	הילד מתבקש לשחזר, בזמן מוגבל ובאמצעות קוביות בעלות צבע אחד או שניים, את התבנית שראה את הבודק בונה, או תבנית המופיעה כתמונה באוגדן הגירויים.
ידיעות	יד'	בפריטי התמונה, הילד מגיב לשאלה על ידי בחירת תמונה מבין ארבע אפשרויות המוצגות בפניו. בפריטים המילוליים, הילד עונה על שאלות הנוגעות לטווח רחב של תחומי ידע כללי.
מטריצות	מט'	הילד מתבונן במטריצה ובה חלק חסר, ובוחר את החתיכה החסרה מבין ארבע או חמש תשובות אפשריות.
אוצר מילים	א"מ	בפריטי התמונות, הילד נותן שמות לתמונות המוצגות באוגדן הגירויים. בפריטים המילוליים, הילד נותן הגדרות למילים הנאמרות בקול רם על ידי הבודק.
מושגים חזותיים	מ"ח	בפני הילד מוצגות שתיים או שלוש שורות של תמונות, ועליו לבחור תמונה אחת מכל שורה על מנת ליצור קבוצה בעלת מכנה משותף.
איתור סימנים	א"ס	במשך זמן קצוב, הילד סורק בעיניו קבוצה של סימנים ומחליט האם מופיע בה סימן התואם לגירוי המטרה.
היסק מילולי	ה"מ	הילד מתבקש לזהות מושג נפוץ המתואר בסדרה של רמזים ההופכים ממוקדים יותר ויותר.
קידוד	קי'	על ידי שימוש במפתח קידוד המזווג בין סימן כלשהו לבין צורה גיאומטרית פשוטה, הילד מעתיק במשך זמן קצוב רצף של סימנים, כל אחד מהם לתוך התיבה המתאימה לו.
הבנה	הב'	הילד עונה על שאלות, בהתבסס על הבנתו מצבים חברתיים ועקרונות כלליים.
השלמת תמונות	ה"ת	הילד מתבונן בתמונה ומציין, במילים או בהצבעה, מהו החלק החשוב החסר בה.
צד שווה	צ"ש	מקריאים לילד משפט חלקי, המציין שני מושגים שיש להם מאפיין משותף. הילד מתבקש להשלים את המשפט על ידי מתן תגובה המשקפת את אותו מאפיין משותף.
אוצר מילים סביל	אמ"ס	הילד מסתכל על ארבע תמונות ומצביע על זו מביניהן שאת שמה הבודק הקריא בקול.
הרכבת עצמים	ה"ע	מציגים בפני הילד חלקים של תמונת אובייקט כלשהו (פאזלים) בסידור סטנדרטי וקבוע ועליו לחבר אותם זה לזה כך שייצרו שלם שהוא בעל משמעות, תוך פרק זמן של 90 שניות.
שיום	שי'	הילד משיים תמונות המוצגות בפניו מתוך אוגדן הגירויים.

כמו גרסאות הקודמות של המבחן, גם ה-WPPSI-III^{HEB} כולל ציון מנת משכל מילולית וביצועית, וציון מנת משכל כוללת. בנוסף לכך, ניתן להפיק ממנו את אינדקס מהירות העיבוד

לילדים בגילאי 3:7-4:0, וציון מורכב שפתי כללי לילדים בשתי רצועות הגיל. השמות המקוצרים של ציונים אלה, המשמשים לכל אורך מדריך זה ועל גבי חוברות ההעברה והציון, מובאים בטבלה 1.3.

טבלה 1.3 שמותיהם המקוצרים של הציונים המורכבים

שם מקוצר	הציון המורכב
ממ"מ	מנת משכל מילולית
ממ"ב	מנת משכל ביצועית
אמ"ע	אינדקס מהירות עיבוד
ממ"כ	מנת משכל כוללת
יש"כ	יכולת שפתית כללית

מבנה המבחן

מבנה ה-WPPSI-III^{HEB} עודכן כך שישקף את התיאוריה והפרקטיקה העכשוויות בהערכת האינטליגנציה של ילדים, ובכלל זה הושם דגש על שינויים התפתחותיים בקרב ילדים צעירים. מכיוון שישנם הבדלים מהותיים בהתפתחותם הקוגניטיבית של ילדים בגילאי שנתיים ו-6 חודשים לעומת ילדים בני 7 ו-3 חודשים חולק טווח הגילאים הכללי לשתי רצועות גילאים, גילאי 11:3-2:6 וגילאי 3:7-4:0, והותאמה סוללת מבחנים שונה לכל אחת מהן. באיור 1.1 מופיע תיאור גרפי של מסגרת המבחן לפי שתי רצועות הגיל.

טרמינולוגיה של תת המבחנים

תת המבחנים מחולקים לשלוש קטגוריות עיקריות: גרעין, השלמה ורשות. יש להעביר את תת מבחני הגרעין ברוב המקרים שבהם הבדוק מעוניין לקבל את ציוני הממ"מ, הממ"ב והממ"כ. למרות שההעברה של תת מבחני הגרעין מייצרת ציונים תקפים ובעלי משמעות קלינית, הרי שההעברה של כמה תת מבחני השלמה נבחרים מומלצת ביותר. תת מבחנים אלה מספקים דגימה רחבה יותר של התפקוד הקוגניטיבי והאינטלקטואלי, ומאפשרים לבדוק להפיק את ציון האמ"ע לרצועת הגיל המבוגרת יותר ואת היש"כ לרצועת הגיל הצעירה. עוד הם יכולים לשמש כתחליפים לתת מבחני הגרעין (ראו פרק 2 במדריך זה, להנחיות באשר להחלפת מטלות). ציון היש"כ, שהוא אופציונלי בבדיקת ילדים מבוגרים יותר, מבוסס על ציוני אוצר המילים הסביל והשיום. תת מבחנים אלה אינם יכולים לשמש כתחליף לאף אחד מבין תת מבחני הגרעין ברצועת גיל זו. הסיווג של תת מבחן כלשהו כמבחן גרעין, רשות או השלמה יכול להשתנות בין רצועות הגיל. לדוגמה, אוצר מילים סביל משמש כתת מבחן גרעין לילדים בגילאי 11:3-2:6, אבל אצל ילדים בגילאי 3:7-4:0 הוא משמש כתת מבחן רשות.

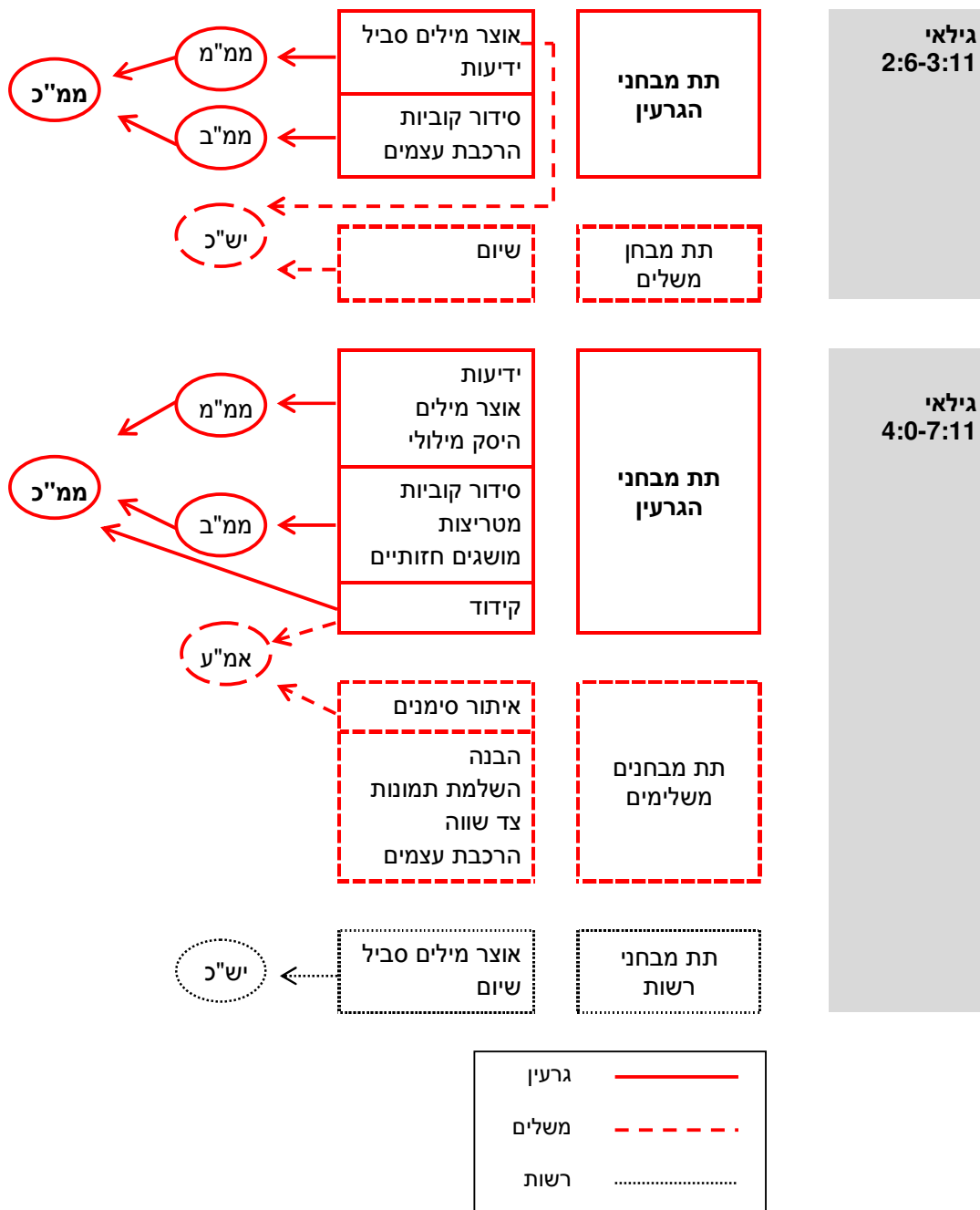
גילאי 11:3-2:6

יש ארבעה תת מבחני גרעין לילדים בגילאי 11:3-2:6. תת מבחני הגרעין המילוליים הם אוצר מילים סביל וידיעות, ותת מבחני הגרעין הביצועיים הם סידור קוביות והרכבת עצמים. שיום משמש כתת מבחן מילולי משלים לרצועת הגיל הזו; ניתן להשתמש בו כתחליף לאוצר מילים סביל ולהפיק איתו את ציון היש"כ. ארבעת הציונים המורכבים שניתן לחשב לרצועת הגיל הזו הם ממ"מ, ממ"ב, ממ"כ ויש"כ.

גילאי 3:7-4:0

לילדים בגילאי 3:7-4:0 יש שבעה תת מבחני גרעין: שלושה מילוליים, שלושה ביצועיים ואחד של מהירות עיבוד. ידיעות, אוצר מילים והיסק מילולי הם תת מבחני הגרעין המילוליים. תת

מבחני הגרעין הביצועיים הם סידור קוביות, מטריצות ומושגים חזותיים. קידוד נכלל כתת מבחן הגרעין המודד מהירות עיבוד ומשקף את תרומתה של מהירות העיבוד לאינטליגנציה. תת מבחני ההשלמה המילוליים הם הבנה וצד שווה; תת מבחני ההשלמה הביצועיים הם השלמת תמונות והרכבת עצמים. איתור סימנים הוא תת המבחן המשלים למהירות עיבוד. אוצר מילים סביל ושיום הם תת מבחני הרשות המילוליים לרצועת הגיל הזו ואין להשתמש בהם כתחליף לתת מבחני הגרעין המילוליים. חמשת הציונים המורכבים שניתן להפיק לרצועת גיל זו הם ממ"מ, ממ"ב, אמ"ע, ממ"כ ויש"כ.

יישומי ה- WPPSI-III^{HEB}

ככלי פסיכו-חינוכי, ניתן להשתמש ב- WPPSI-III^{HEB} להפקת הערכה מקיפה של תפקוד אינטלקטואלי כללי. ניתן גם להשתמש בו כחלק מהערכה לאיתור מחוננות, עיכובים בהתפתחות קוגניטיבית וקשיי למידה, והתוצאות תוכלנה לשמש כקווים מנחים להחלטות השמה במסגרות הקליניות והחינוכיות.

על פי הקריטריונים המופיעים ב- (American Psychiatric Association, *DSM-IV-TR*, 2000), על מנת שפרט יאובחן כסובל מפגור, עליו להציג "תפקוד אינטלקטואלי הנופל במידה ניכרת מהמוצע", ופגיעה ניכרת בתפקוד האדפטיבי בלפחות שניים מבין התחומים הבאים: תקשורת, חיי יום ביום בבית, דאגה וטיפול עצמיים, כישורים חברתיים / בין אישיים, שימוש במשאבי הקהילה, הכוונה עצמית, כישורים אקדמיים פונקציונליים, עבודה, פעילויות פנאי, ובריאות וביטחון. האגודה האמריקאית לפיגור שכלי (2002) הגדירה פיגור שכלי כליקוי אשר מופיע לפני גיל 18 ומתאפיין במגבלות ניכרות, הן בתפקוד האינטלקטואלי, הן בהתנהגות האדפטיבית, ובכלל זה כישורים קונספטואליים, חברתיים ומעשיים. על פי שת ההגדרות, ביצועים נמוכים במידה ניכרת במבחן ליכולת קוגניטיבית כוללת, כגון ה- WPPSI-III^{HEB}, מהווים קריטריון הכרחי אך בלתי מספיק לאבחנה של פיגור. האבחנה המדויקת ביותר נגזרת ממספר מקורות מידע שונים, ובכללם הערכת תפקודו של הילד בבית, בבית הספר ובקהילה.

כמו כן, ניתן לשלב עם ה- WPPSI-III^{HEB} אבחונים המתמקדים בהישגים. בעברית קיימים האבחונים מסלול"ל (מבחן סינון לליקויי למידה, הגרסה העברית למבחן ה- DST) וא' עד ת'. מסלול"ל מאתר רמת סיכון לליקויי למידה ומספק פרופיל של אזורי החוזק והחולשה של הילד, תוך התייחסות לנורמות מקומיות ישראליות. ערכת א' עד ת' מסייעת לאבחן ליקויים בתהליכי קריאה וכתובה, ומלווה גם היא בנורמות מקומיות ישראליות. אבחון זה מתייחס הן לרמת ההישגים (כולל קצב ודיוק), הן לרמת המנגנונים הקוגניטיביים העומדים בבסיס הקריאה. כלים נוספים, כגון ה- WIAT-II וה- WRAT-III, מתמקדים גם הם בהישגים, כישורים אקדמיים ויכולת פתרון בעיות, ומשמשים כחלק מאבחון ליקויי למידה. ה- WIAT-II נבנה אמפירית במקביל לגרסאות האנגליות של מבחני וקסלר לאינטליגנציה (WISC-IV), WPPSI III (WAIS-III) ועל כן מאפשר להשוות בין יכולות ובין הישגים בפועל. המבחן מתייחס להבעה בכתב ובעל פה, קשב והבנה, כישורי קריאה והבנת הנקרא ומיומנות חשבונית. ה- WRAT-III הנו מבחן סינון קצר לבדיקת הישגים בקריאה, כתיבה וחשבון. עם זאת, יש לנקוט במשנה זהירות בשימוש בכלים אלה, בשל העדר גרסאות תקינות ונורמות מקומיות בעברם.

לבסוף, ניתן לצרף להערכת ה- WPPSI-III^{HEB} גם אבחונים הבודקים את תחום הזיכרון, למשל ה- CMS (Child Memory Scale). זהו אבחון מקיף, המספק מדד לתפקודי זיכרון ולמידה אצל ילדים.

בנוסף להערכה פרטנית, ניתן להשתמש ב- WPPSI-III^{HEB} למטרות מחקר. הערכת היכולות הקוגניטיביות מאפשרת להעשיר את הידע האקדמי והקליני לגבי האופן שבו ילדים צעירים רוכשים תפקודים אינטלקטואליים חשובים ומיישמים אותם. לדוגמה, ניתן להשתמש ב- WPPSI-III^{HEB} על מנת לבדוק האם האפקטיביות של התערבויות חינוכיות משתנה בהתאם ליכולות קוגניטיביות מסוימות, או על מנת לקבוע את השפעתה של פגיעת מוח טראומטית על התפקוד הקוגניטיבי.

הכשרת המשתמש

לאור המורכבויות הכרוכות בהערכת המבחן, האבחנה וההערכה, על משתמש ה- WPPSI-III^{HEB} להיות בעלי הכשרה וניסיון בתחום ההעברה והניתוח של כלים קליניים

מתוקננים. כמו כן, עליהם להיות בעלי הכשרה או ניסיון באבחון ילדים אשר גילם, רקעם הלשוני וההיסטוריה הקלינית, התרבותית או החברתית שלהם דומים לאלה של הילדים שהם עומדים לבדוק.

ברוב המקרים, על משתמשי WPPSI-III^{HEB} להיות בעלי הכשרה מקצועית רשמית ברמת תואר שני או רמה מקצועית מקבילה, בתחום ההערכה הפסיכולוגית. על אף שניתן להכשיר כוח אדם בלתי מקצועי להעביר את מטלות האבחון ולציין את התגובות, תחת פיקוח מקצועי, הרי שעל ניתוח התוצאות להתבצע אך ורק על ידי איש המקצוע. על פי הוראת בעלי הזכויות על מבחני וקסלר בכל השפות, יש להגביל את הנגישות לכלי זה לפסיכולוגים קליניים או חינוכיים, או לפסיכולוגים בעלי תואר דוקטור בתחום רלוונטי. אחריותו של המשתמש במבחן היא לדאוג לכך שחומרי המבחן, ובכלל זה חוברות העברה וצייון שפרטיהן מולאו, יישמרו במקום בטוח ויועברו אך ורק לידיהם של אנשי מקצוע אשר יבטיחו את השימוש הנאות בהם. על אף שניתן לדון בתוצאות האבחון עם הנבדקים ועם הוריהם / בעלי המשמורת עליהם, אין לחשוף במהלך הדיון את פריטי המבחן, הטפסים והחוברות המשמשים בו, חומרי מבחן אחרים או העתקים שלהם. חשיפה כזו תפגע בתוקפו ובערכו של ה-WPPSI-III^{HEB} ככלי הערכה. בשום אופן אין למכור את המבחן או להציג אותו במקומות ובאזורים שבהם אנשים שאינם בעלי מקצוע בתחום הרלבנטי יוכלו לראות או לרכוש את המבחן או חלקים ממנו. מגבלה זו מתייחסת גם לאתרי אינטרנט חינוכיים ופרטיים, ולא אתרי מכירה פומבית אינטרנטיים. מאחר שכל פריטי המבחן, הנורמות שלו וחומרי המבחן האחרים מוגנים על ידי זכויות יוצרים, אין להעתיק או לשכפל כל חלק מהמבחן ללא הרשאה בכתב מהמוציא לאור. החריגה היחידה המותרת מכלל זה היא יצירת העתק של חוברת ההעברה והצייון המלאה של הנבדק, על מנת לשתף איש מקצוע נוסף בנתוני הנבדק.

שאלות התאמה והוגנות

טווח הגילאים של ה-WPPSI-III^{HEB} חולק לשתי רצועות גיל, כך שיתאימו להתפתחות הקוגניטיבית המקיפה המתרחשת במהלך שנים גורליות אלו. ילדים בגילאי 2:6-3:11 מבצעים מספר מועט יותר של מטלות הדורשות יכולת הבעה מילולית מינימלית, אשר יש בהן סיכוי מופחת להשפעות של משתנים מתערבים, דוגמת טווח קשב מוגבל או התפתחות השפה, על הביצוע. ילדים בגילאי 4:0-7:3 מבצעים מספר רב יותר של מטלות, כמה מתוכן דורשות מיומנויות הבעה בעל פה או שימוש בעיפרון. (ראו ב- *Technical and Interpretive Manual* דיון מפורט בנוגע לסיבות התיאורטיות והיישומיות שהובילו לפיצול טווח הגילאים). למרות שסוללת ה-WPPSI-III^{HEB} כוללת 5 תת מבחנים לילדים בגילאי 2:6-3:11 ו-14 תת מבחנים לילדים בגילאי 4:0-7:3, הרי שנדרשת העברה של 4 תת מבחני גרעין בלבד לרצועת הגילאים הצעירה, או 7 תת מבחני גרעין לרצועת הגילאים הבוגרת יותר בכדי להפיק את הממ"מ, הממ"ב והממ"כ. קלינאים יכולים לבחור האם להעביר את 7 תת המבחנים הנוספים, מסיבות מעשיות או קליניות. לדוגמה, תת המבחן "השלמת תמונות" יכול להחליף את תת המבחן "סידור קוביות", אם הילד הנבדק סובל מעיכובים בהתפתחות המוטורית. את הציונים המורכבים (כלומר: ממ"מ, ממ"ב, אמ"ע, ממ"כ ויש"כ) יש לחשב תמיד בהתבסס על מטלות תואמות גיל, או על בסיס החלפות מותרות בין מטלות הגרעין למטלות אחרות. הנורמות מפורטות לכל תת מבחן בנפרד בכדי להקל על פירוש הציונים המתקבלים.

בדיקת ילדים הממוקמים בנקודות הקיצון של טווח הגילאים

בגילאים 6:0 עד 7:3 ישנה חפיפה בין ה-WPPSI-III^{HEB} ובין ה-WISC-IV^{HEB} (וקסלר, 1992). על הבודק המעריך ילד בגילאים אלה לבחור בין שני הכלים הללו, בהתבסס על שיקול דעתו. ככלל, במקרה של ילד אשר יש חשד כי הוא מתפקד קוגניטיבית ברמה שמתחת לממוצע יש להעביר את ה-WPPSI-III^{HEB}, שכן הרצפה שלו נמוכה יותר בעבור גילאים אלה. כמו כן, יש לבחור במבחן זה במקרה של ילדים ששפת האם שלהם שונה משפת המבחן, או

ילדים הסובלים מקשיי שפה והבעה – זאת, על מנת לצמצם את השפעתם של משתנים מתערבים על הציונים המורכבים. לעומת זאת, במקרה של ילד שתפקודו האינטלקטואלי גבוה מהמוצע יש להעביר את ה- WISC-IV^{HEB}, שכן התקרה שלו גבוהה יותר. בעבור ילד שיכולותיו ממוצעות יש להפעיל שיקול דעת קליני, המתבסס על חוות דעת של איש מקצוע מתחום הפסיכולוגיה או החינוך. ב- WISC-IV^{HEB} נדרשת העברה של 10 תת מבחנים בכדי לחשב את מנת המשכל הכוללת, בעוד שב- WPPSI-III^{HEB} נדרשים לשם כך 7 תת מבחנים. לכן, ניתן להשתמש ב- WPPSI-III^{HEB} עם ילדים אשר צפוי כי יתקשו להשלים הערכה ארוכה. סיבת הפניה, היכרות הילד עם האבחונים, ומידע על מאפייני הנבדק (למשל, יכולתו המילולית, טווח הקשב שלו, וכו') צריכים להילקח גם הם בחשבון.

בעבור נבדקים בגילאי 2:6-3:11 ישנה חפיפה בין ה- WPPSI-III^{HEB} לבין ה- Bayley Scales of Infant Development-Second Edition (BSID-III; Bayley, 2006); זה האחרון אינו קיים עדיין בעברית. שני הכלים מודדים את רמת התפקוד הנוכחית של הילד, אלא שמטרותיהם שונות. מבחן ה- Bayley נבנה כך שיעריך את ההתפתחות של הילד על פני התחום הקוגניטיבי, התחום המוטורי והתחום ההתנהגותי (כלומר האם הילד השיג מיומנויות מסוימות בשלבי ההתפתחות השונים), בעוד שה- WPPSI-III^{HEB} מודד בעיקר את רמת המיומנויות הקוגניטיביות של הילד בהשוואה למיומנויות שהשיגו ילדים אחרים בני גילו. עם זאת, הסולם המנטלי של ה- BSID-III כולל מטלות המודדות תפקודים שזיהם לאלו שה- WPPSI-III^{HEB} בודק. במקרה של ילד צעיר אשר יש חשד כי יכולותיו נופלות מהמוצע יש לשקול העברה של הסולם המנטלי של ה- BSID-III. לעומת זאת, עם ילד צעיר המציג יכולות גבוהות כדאי לשקול את העברת ה- WPPSI-III^{HEB}. יש לבצע את הבחירה בין שני הכלים לפי מטרות האבחון ולפי צרכי הייחודיים של כל נבדק.

בדיקת ילדים בעלי צרכים מיוחדים

ילדים בעלי צרכים מיוחדים, הסובלים ממגבלות פיזיות, שפתיות או סנסוריות, מופנים תכופות להערכה פסיכולוגית. במקרים אלה חשוב שלא לייחס רמת ביצועים נמוכה באבחון קוגניטיבי ליכולת אינטלקטואלית נמוכה, אם ניתן לייחס את התוצאות לקשיים מוטוריים או סנסוריים. לעתים העברה סטנדרטית של האבחון מפיקה מילד בעל צרכים מיוחדים תוצאות, אשר מהוות הערכת-חסר של יכולותיו האינטלקטואליות. לדוגמה, ילד הסובל מליקוי מוטורי חמור צפוי לקבל ציונים נמוכים במטלות ה- WPPSI-III אשר דורשות יכולות מוטוריות עדינות, במיוחד אם נוספה למטלה מגבלת זמן. באופן דומה, ילד הסובל מליקוי שמיעה, שפה או דיבור יתקשה להגיע לרמת ביצועים אופטימלית במטלות המילוליות של האבחון. בחלק זה של המדריך מובאות מספר הצעות, אשר תוכלנה לסייע לבודק בבואו להעריך את יכולותיהם הקוגניטיביות של ילדים בעלי צרכים מיוחדים.

במקרה של ילד הסובל ממגבלות כלשהן, נסו להבין את טיבן ואת אופן התקשורת המועדף על הילד, לפני תחילת הבדיקה. ייתכן ויהיה עליכם לחרוג מאופן ההעברה הסטנדרטי ולהפעיל מידה של גמישות, בניסיונכם לאזן בין צרכי הילד ובין הצורך לשמור על סטנדרטיזציה בהעברה. למשל, ילד הסובל ממגבלה מוטורית יתקשה במיוחד במטלות הדורשות ממנו לאחוז בחומרי המבחן ולעבוד איתם באופן אקטיבי. במקרה כזה כדאי יהיה לשקול את העברת המטלות המילוליות בלבד, ובנוסף את המטלות הביצועיות שלא נדרשת בהן מיומנות מוטורית כלל, או שנדרשת מיומנות נמוכה בלבד (כלומר, מושגים חזותיים ומטריצות). על מנת להפיק את ציון הממ"כ, ניתן להחליף את מטלת הקידוד במטלת איתור הסימנים, אשר דורשת פחות מוטוריקה עדינה. הציונים המילוליים יכולים לשמש בכדי להעריך את יכולותיו הקוגניטיביות של הילד. באופן דומה, במקרה של ילד הסובל מליקוי שפתי חמור, ניתן לתת משקל יחסי רב יותר למטלות הביצועיים כאומדנים של יכולותיו הקוגניטיביות של הנבדק. מטלות השיום ואוצר המילים הסביל מיועדות לשימוש בעיקר עם הנבדקים הצעירים יותר. עם זאת, ניתן להשתמש בהן גם עם ילדים בוגרים יותר שיש אצלם

חשד לקשיי הבעה בעל פה או עיכובים שפתיים אחרים, בכדי לקבל מדדים מילוליים שנשענים פחות מהאחרים על יכולת ההבעה המילולית. כמו כן, ניתן לשלב את ה-WPPSI-III^{HEB} עם העברתם של מבחנים נוספים, המיועדים לאוכלוסייה זו. למשל, קיימים מספר מבחנים להערכת אינטליגנציה באופן בלתי מילולי: *TONI III*, *CTONI*, ו-*WNV*. מבחנים אלה בודקים כישורים כגון יכולת היסק, יכולת קטגורית, יכולת הפשטה, יכולת פתרון בעיות ועוד, ללא שימוש בשפה ותוך שימוש מצומצם ביותר במוטוריקה (בדרך כלל הצבעה בלבד). בכל מקרה יש לבסס את ההתרשמות בנוגע לתפקודו הקוגניטיבי של הילד הנבדק על כמה מקורות מידע, כולל מידע אנמנטי. לפרטים נוספים על בדיקת ילדים הסובלים מליקויים פיזיים ראו (Sattler (2001) ו- (Simeonsson & Rosenthal (2001).

אתגר נוסף בעבור הבודק הוא העברת המבחן לילדים אשר אינם שולטים בשפה העברית. ניסיון העבר מלמד כי לא מומלץ להעביר את המבחן בסיוע מתרגם או תוך תרגום המטלות על ידי הבודק, שכן היכולת לפרש את תוצאות הנבדק במקרה זה היא מוגבלת ביותר והפירוש עלול להיות מאוד מוטא, במיוחד במטלות המילוליות. המטלות הביצועיות מושפעות פחות מיכולת השליטה בשפה.

נתוני התקנון של ה-WPPSI-III^{HEB} נאספו בעזרת ילדים המתגוררים בישראל ששפתם העיקרית היא עברית. תרגום המבחן לשפה שאינה עברית או העברה דו-לשונית שלו מהווה חריגה מההעברה הסטנדרטית, שיש לקחת בחשבון בעת ניתוח התוצאות. יש להפעיל שיקול דעת קליני, על מנת לשקול את היתרון שבהרחבת יכולתו של הילד להבין את ההוראות, כנגד היתרון שבהפקת ציונים באופן סטנדרטי.

במקרה של העברה בשפה שאינה עברית, ההמלצה היא כי פסיכולוג מיומן ודו לשוני יעביר את המבחן. אם במהלך ההעברה נעזרים במתרגם, עליו להיות מתורגמן מוסמך ומיומן מספיק בכדי להתאים את עצמו לאופן התקשורת המועדף ביותר על הילד. ידע או הכשרה בהערכה פסיכולוגית יהוו יתרון. עוד חשוב לזכור כי נוכחותו של המתורגמן כאדם שלישי בתהליך ההערכה יכול לשנות את ביצועיו של הילד ולהשפיע על יצירת הקשר בינו לבין הבודק.

אם הילד הנבדק משתמש במכשיר שמיעה או עזרי שמיעה אחרים אשר משפרים את השמיעה שלו עד לרמה של שמיעה נורמלית, או לפחות קרוב לכך, והוא מורגל בשימוש בהם, סביר כי הציונים שיקבל ב-WPPSI-III^{HEB} יהיו תקפים. עם זאת, ייתכן כי הציונים המילוליים עדיין יהיו נתונים להשפעה המתערבת של משתנים אחרים ויתארו בעיקר את הרכישה האקראית (incidental acquisition) של השפה.

כאשר בודקים ילדים חירשים או כבדי שמיעה שלא הייתה להם התפתחות אודיטורית תקינה יש לקחת בחשבון כמה גורמים נוספים בעת פירוש התוצאות, כולל גיל הופעת הליקוי, גיל אבחון הליקוי, האטיולוגיה של מגבלת השמיעה, מידת הליקוי ויציבותו, הקומורבידיות שלו עם אבחנות אחרות ומידת ההגברה שמאפשר מכשיר השמיעה, כמו גם איכותה. בבחירת הכלים, המטלות והתנאים המתאימים להערכת ילדים הסובלים מליקוי שמיעה משמעותי, השיקול המרכזי ביותר שיש לקחת בחשבון הוא אופנות התקשורת המועדפת על הילד (לדוגמה, שפה מדוברת לעומת שפת סימנים); למימד זה נודעת חשיבות גדולה יותר מאשר לסוג הליקוי ממנו הוא סובל ודרגת החומרה שלו. בכדי להכריע מהי צורת התקשורת המתאימה ביותר לילד כלשהו מומלץ כי הבודק יתייעץ עם איש מקצוע מתחום החינוך, המנוסה בעבודה עם ילדים חירשים וכבדי שמיעה ומכיר באופן אישי את אותו הילד.

הוראות העברה הניתנות בשפת הסימנים תהיינה תמיד שונות מהוראות הניתנות בשפה מדוברת, בשל הבדלים לשוניים הקיימים בין השפות. למרות שלא מן ההכרח הוא כי הבדלים אלה יפגעו בתקפות תוצאות המבחן, הרי שיש להם השלכות משמעותיות על השימוש ב-WPPSI-III^{HEB} עם ילדים צעירים שהם חירשים. בקרב ילדים חירשים בגילאים אלה מופיע

לעתים קרובות עיכוב בהתפתחות השפה המדוברת, או היעדרה המוחלט, ושפות סימנים עדיין אינן משמשות באופן שוטף בביתו או בבית ספרו של הילד בשל מיומנות מוגבלת. גורמים אלה יכולים לשנות את דרגת הקושי של הפריטים ולהשפיע על המהימנות והתקפות של תוצאות האבחון. שימו לב כי שימוש בשפה אחרת יכול לשנות את התפקוד של חלק מהשאלות ו/או פריטים מסוימים.

יש לציין בבירור על גבי חוברות ההעברה והצינון של ה-WPPSI-III^{HEB} כל חריגה מאופן ההעברה הסטנדרטי (לדוגמה, שימוש במתורגמן, תרגום של פריטים, החלפת מטלות, סדר העברת מטלות השונה מזה הסטנדרטי), ולקחת חריגות אלו בחשבון במהלך הפירוש. על אף שלעתים קרובות חריגות כגון אלה אינן מאפשרות להשתמש בהשוואה לנורמות, ניתן יהיה להפיק ממבחנים כאלה מידע איכותי וכמותי חשוב לגבי נקודות החוזק והחולשה בתפקודו של הילד, וניתן להתייחס אליהן כאל *Testing of Limits*. לדיון נוסף וסקירה של התאמת כלי הערכה שונים לבדיקת ילדים בעלי צרכים מיוחדים, ראו Braden & Hannah (1998), Hishinuma (1998) ו-Gordon, Stump, and Glaser (1996).

בדיקת ילדים למטרות הערכה חוזרת

במקרים רבים על הקלינאי ועל אנשי מקצוע אחרים לבצע הערכה מחודשת של תפקודו האינטלקטואלי של הילד. בדיקה חוזרת באמצעותו של אותו כלי עלולה להיות מושפעת מאפקט האימון. לא נקבע מהו פרק הזמן המינימלי שחייב לחלוף בין ההעברה הראשונה של ה-WPPSI-III^{HEB} לבין השנייה, על מנת שלא יחול אפקט אימון. במחקרים שנערכו על גרסאות קודמות של מבחני וקסלר נמצא, כי אפקט האימון במטלות הביצועיות הנו מינימלי לאחר שחלפו 1-2 שנים, וכי בעבור המטלות המילוליות נדרש משך זמן קצר יותר לנטרול אפקט זה (Canivez & Watkins, 1998, 2001; McCaffrey, Duff & Westervelt, 2000; Rapport, Brines, Axelrod, & Theisen, 1997). ההחלטה האם להעביר את ה-WPPSI-III^{HEB} פעם נוספת תתבסס על מטרת ההערכה המחודשת ועל מצבו הפסיכולוגי של הילד. אם יש צורך בבדיקה מחדש לאחר פרק זמן קצר, ניתן להחליף חלק מהמטלות בעזרת מטלות רשות שלא נעשה בהן שימוש בהעברה הראשונה. נקודה זו חשובה במיוחד בעבור המטלות הביצועיות, שכן בהן ניכר אפקט האימון הגדול ביותר. עם זאת, לא ניתן להפיק את הממ"מ או את הממ"ב אם הוחלף בכל אחד מהם יותר מתת מבחן יחיד (ראו פרטים נוספים בנושא החלפת תת מבחנים בפרק 2 של המדריך).

נתונים בנוגע להעברה חוזרת של ה-WPPSI-III^{HEB} לאחר פרק זמן של 2-7 שבועות ניתן למצוא ב- *Technical and Interpretive Manual*. התוצאות מצביעות על עלייה ממוצעת של 5.0 נקודות בציוני ה-IQ הביצועי. אצל רבים מבין הנבדקים במדגם, אם כי לא אצל כולם, הציונים המורכבים בהעברה השנייה היו גבוהים יותר, בעיקר כתוצאה מאפקט האימון (את פירוט תוצאות המחקר ניתן למצוא בפרק 4 של ה- *Technical and Interpretive Manual*). את השיפור שחל בין ההעברות בכמה מבין הציונים במבחן ניתן לייחס להתפתחות המהירה של היכולות הקוגניטיביות ורכישת השפה המתרחשת במהלך טווח גילאים זה, במיוחד אם הילד החל ללמוד בבית הספר בהפסקה שבין שתי ההעברות. כל הסוגיות הללו, כמו גם השפעתם של אירועים מתערבים אחרים, חייבות להילקח בחשבון בעת פירוש ביצועיו של הילד בבדיקה החוזרת.

הנחיות כלליות להעברה ולציינון של המבחן

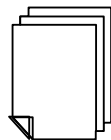
בפרק זו מופיעות הנחיות כלליות להעברת ה- WPPSI-III^{HEB} וציינונו. חשוב ביותר כי הבודק יכיר הנחיות אלה לפני תחילת העבודה עם המבחן, על מנת להבטיח כי ההעברה תהיה תקפה וכי ניתן יהיה להפיק ממנה ציון בר-ניתוח.

הנחיות כלליות למהלך הבדיקה

למרות שחשוב להקפיד ככל האפשר על העברה סטנדרטית, לעתים נדרשות חריגות מנהלי ההעברה, במיוחד כאשר מעבירים את המבחן לילדים קטנים. בפרק זה מופיעים מידע והנחיות, אשר יסייעו לבודק לשמור על הסטנדרטיזציה של ההעברה, תוך שימת לב לנוחות של הילד הנבדק ולצרכיו.

היכרות עם חומרי המבחן

החומרים הספציפיים הנדרשים להעברת כל אחד מתת המבחנים מצוינים בפרק 3 של מדריך זה, באמצעות האיור הבא:

יש לארגן את חומרי המבחן של ה- WPPSI-III^{HEB} באופן שיטתי, כך שהבדיקה תתנהל בצורה חלקה. חלק מתת המבחנים דורשים נהלי העברה, שעלולים להיות מורכבים למדי בעבור בודקים מתחילים. בהרכבת עצמים, למשל, הצגת חלקי הפאזל מבטיחה כי החלקים יופיעו בסידור שהוא אחיד בפני כל הילדים הנבחנו. מיד לאחר הצגת חלקי הפאזל על הבודק להקריא בקול את ההוראות ולהתחיל במדידת זמן הביצוע באמצעות שעון העצר. כשהנבדק מסיים את ביצוע הפריט על הבודק לעצור את מדידת הזמן, לתעד את הביצוע בדפי הרישום, להעניק לו את הניקוד המתאים, להחזיר את חלקי הפאזל לערכה ולהציג בפני הילד את חלקיו של הפריט הבא – על כל אלה להעשות בזריזות וללא הפסקות ביניים, כך שהנבדק הצעיר לא יוסח או ישתעמם. על הבודקים להתאמן על רצפי פעולה אלה ואחרים, עד שההעברה תהפוך בעבורם לחלקה וכמעט אוטומטית. אין טכניקות ספציפיות, המקובלות בכל העולם, לאופן העבודה עם הציוד הכלול בערכה – בודקים שונים יוצרים לעצמם הרגלי עבודה אחרים ומגוונים.

ברשימה הבאה מופיעה סדרה של הצעות וקווים מנחים, שמטרתם לסייע ולהדריך בודקים החדשים בתחום, זוהי אינה רשימה של כללים מחייבים:

- שים לב כי הערכה אינה גלויה לעין הנבדק – זאת על מנת לסייע לו להתמקד במטלה שלפניו. בודקים רבים מניחים את הערכה על הכסא שלצידם, מחוץ לטווח הראיה של הילד. מומלץ להחזיר לתוך הערכה את החומרים שאינם

משמשים להעברת תת המבחן הנוכחי, כגון אוגדן הגירויים, הפאזלים של הרכבת העצמים, עפרונות וכדומה.

- בעת הצגת פריטי תמונה, הנח את אוגדן הגירויים על השולחן כשהוא סגור, ושוליו הכרוכים (הספירלה) פונים כלפי הילד. בעת העברת תת המבחן, הדפדוף בין העמודים נעשה לכיוון הילד. על אוגדן הגירויים לנוח על השולחן כשהוא פרוש ושטוח, במרחק שיאפשר לילד להצביע בקלות על התגובה הנבחרת שלו.
- גם השימוש בשעון העצר דורש מחשבה תחילה ואימון. רצוי מאד כי שעון העצר יפעל ללא צליל. חשוב לשמור אותו מחוץ לטווח הראייה של הילד, למשל בחיקו של הבודק. אם הצעה זו אינה נוחה לך, ניתן להניח את שעון העצר על השולחן, מחוץ להישג ידו של הילד, ולהפעיל אותו באופן כמה שפחות בולט, על מנת שלא להיתפס בעיני הילד כשומר סוד.

נהלי העברה סטנדרטיים

לפני שתתחיל את הבדיקה הראשונה באמצעות ה- WPPSI-III^{HEB}, עיין בקפידה בנהלי ההעברה הכלליים המופיעים בפרק זה, כמו גם בנהלי ההעברה הספציפיים לכל תת מבחן, המופיעים בפרק 3. יש לציין על גבי חוברות ההעברה והציון כל חריגה מנהלים אלה, ולקחת אותה בחשבון בעת ניתוח התוצאות.

זמן ההעברה

העברת תת מבחני הגרעין אורכת כ- 30 עד 35 דקות לרוב הילדים בגילאי 2:6-3:11 וכ- 40 עד 50 דקות לרוב הילדים בגילאי 4:0-7:3. יש לעשות כל מאמץ להשלים את העברת המבחן במפגש יחיד. העברת תת המבחן שיום תוסיף למשך המבחן כ- 5-7 דקות לילדים בגילאי 2:6-3:11. עם ילדים בגילאי 4:0-7:3 תוסיף העברה של איתור סימנים כ- 3-4 דקות למשך ההעברה. אם בהעברה לילד בגילאי 4:0-7:3 מעוניינים בקבלת כל הציונים המורכבים ובביצוע כל השוואות הפערים המופיעים על גבי דפי הרישום והציון, נדרשת תוספת זמן למבחן של כ- 30-35 דקות בכדי להעביר את תת המבחנים איתור סימנים, צד שווה, אוצר מילים סביל, הרכבת עצמים ושיום.

בטבלה 2.1 מופיעים משכי זמן ההעברה שנדרשו לשם השלמת מקבצים שונים של תתי מבחנים (כלומר, מבחני הגרעין בלבד, כל 5 תת המבחנים לגילאי 2:6-3:11), על ידי ילדים ממדגם התקנון. מידע בנוגע לממוצעי זמן העברה לקבוצות מיוחדות ניתן למצוא ב- *Technical and Interpretive Manual* (Wechsler, 2002).

טבלה 2.1 הזמן הנדרש ע"י מדגם התקנון להשלמת תת מבחני הגרעין וקבוצות אחרות של תתי מבחנים, לפי רצועת הגיל ואחוזים שונים של המדגם

2:6 - 3:11

זמן השלמת 5 תתי מבחנים (בדקות)	זמן השלמת 4 תת מבחני הגרעין (בדקות)	אחוז מתוך מדגם התקנון
34	29	50
37	31	60
40	35	70
45	39	80
52	45	90
57	49	95

4:0 - 7:3

זמן השלמת תת מבחני הגרעין ואיתור סימנים (בדקות)	זמן השלמת 7 תת מבחני הגרעין (בדקות)	אחוז מתוך מדגם התקנון
44	41	50
47	44	60
52	48	70
57	53	80
65	61	90
70	67	95

זמן השלמת תת מבחני הגרעין, איתור סימנים, צד שווה, אוצר מילים סביל הרכבת עצמים ושיום (בדקות)	זמן השלמת תת מבחני הגרעין, איתור סימנים, אוצר מילים סביל ושיום (בדקות)	אחוז מתוך מדגם התקנון
69	53	50
74	57	60
80	62	70
88	68	80
98	76	90
106	83	95

התנאים הפיזיים

באופן אידאלי, יש להעביר את המבחן בחדר מואר היטב ושקט, ללא הפרעות או הסחות דעת (למשל, משרד או חדר טיפולים). יש לצמצם למינימום את כל מה שעשוי להסיח את דעתו של הילד, על מנת שיתרכז במטלות. במידת האפשר, יש להושיב את הילד כך שאינו פונה לכיוון חלון. כמו כן, נקטו בצעדים הדרושים כדי לצמצם את נגישותם של חומרי המבחן לילד.

על הריהוט להיות נוח ובגודל המתאים. יש לוודא כי השולחן והכיסא נמוכים מספיק, כך שהילד יוכל לעבוד בנוחות ולהניח את כפות רגליו על הרצפה או על משטח אחר, כגון הדום. במקרה ששטח פני השולחן הוא מחוספס או בלתי אחיד, יש להניח פיסת קרטון או משטח

חלק אחר על גביו, ורק אז לפרוש את חוברת התגובות בפני הילד (למטלות קידוד ואיתור סימנים).

סדרי הישיבה חשובים להעברה יעילה של המבחן. יש לשבת מול הילד, כך שתוכלו לצפות בכל ההתנהגויות שלו במהלך הבדיקה. ודאו גם כי יש לכם נקודת תצפית נוחה על אוגדן הגירויים, על מנת לראות ולתעד את תגובות הילד. בכל עת, יש להניח חלקים מערכת המבחן אשר אינם בשימוש מחוץ לטווח הראיה של הילד, אבל נגישים בקלות לבודק. לשם כך, כדאי לדאוג לכיסא או למדף שקרובים למקום מושבכם. את דפי הרישום ניתן להצמיד ללוח עזר (Clipboard), אך יש להמנע ממאמצים בולטים מדי להסתיר אותם מפני הילד, שכן הוא עשוי להרגיש שלא בנוח. באיור 2.1 מופיע סידור הישיבה המומלץ, בעבור בודק בעל יד ימין דומיננטית. על בודקים שמאליים למקם את החומרים באופן הפוך מהמתואר להלן.

איור 2.1 סידור הישיבה ומיקום החומרים המומלצים במהלך הבדיקה

יצירת קשר עם הנבדק

חשוב מאד ליצור ולשמר קשר עם הילד לאורך הבדיקה, על מנת לעורר בו שיתוף פעולה ורצון להשקיע במטלות. אופן יצירת הקשר משתנה בהתאם לגיל הילד, מיקום ערכת הבדיקה והסיבה לעריכתה, מידת ההיכרות שיש לילד עם מצבי אבחון ועם הבודק, וגורמים נוספים. שימור הקשר לאורך הבדיקה דורש מהבודק את מלוא הקשב ותשומת הלב שלו. יש לרכוש מיומנות בהיבטים הטכניים של העברת המבחן, ובכלל זה מתן ההוראות לילד, השימוש בחומרים, התזמון ותיעוד התגובות, לפני תחילת ההעברה. יצירת קשר עם הילד ושימורו לאורך הבדיקה יסייעו להבטיח כי הילד יתעניין במטלות, ישתף פעולה וישתדל לבצע אותן כמיטב יכולתו.

גישתו ויחסו של הבודק כלפי הילד הנם מרכיבים מכריעים בכל מפגש אבחון שהוא. ילדים רבים בגילאי טרום ביה"ס אינם מורגלים להיות לבדם עם זר ועלולים לחשוש או להתבייש ככלל, אין לאפשר לאיש מלבד הבודק ומלבד הילד להיות נוכח בחדר בעת הבדיקה. נסו להעביר לילד את המבחן ללא נוכחות הוריו או גורמים אחרים. במקרים נדירים ובהתאם לשיקול דעתו של הבודק, ניתן לאפשר למבוגר האחראי על הילד להישאר בחדר, על מנת להקל על ההעברה. במקרה כזה, הנחו את המבוגר להישאר ברקע ולשבת בשקט (רצוי שיהיה עסוק בקריאה), במיקום שנמצא מחוץ לטווח הראייה של הילד. הנחו את המבוגר האחראי להישאר שקט לחלוטין במהלך הבדיקה ולהימנע מלזרז את הילד, לסייע לו, או לחזור בעבורו על השאלות. במקרה הצורך, הבטיחו למבוגר האחראי כי תיפגשו איתו לאחר הבדיקה, כדי להשיב על שאלותיו ולדון בביצועיו של הילד. יש לגשת אל הילד מתוך עמדת

ביטחון, ומתוך ההנחה כי הוא יהנה מהמשחקים והמשימות השונות שתציגו לו. הילד מזהה כל מתח, אי נוחות, או ניסיונות מוקדמים מדי לעורר בו שיתוף פעולה, ואלה עלולים לעורר בו התנגדות או שיתוף פעולה מינימלי בלבד. לעתים מתרחשת תופעה הפוכה, כאשר בודק חסר ביטחון, מתוך ניסיון לגרום לילד להרגיש בנוח, מאריך את זמן ההיכרות ההדדית יתר על המידה. יש להימנע מלנסות לבדר את הילד ולהציג לו יותר מדי גירויים לפני תחילת העברת הסוללה, שכן אז הוא יתחיל את המבחן כשהוא כבר עייף. על מנת ליצור אצל הילד תחושת נוחות לפני תחילת הבדיקה, התחילו את המפגש בשיחה בלתי רשמית קצרה איתו, למשל על פעילויותיו או תחביביו. לילדים ביישנים או מהוססים ניתן להראות צעצוע (שאינו חלק מחומרי המבחן), או לעודד אותם לדבר על היבט כלשהו של חדר הבדיקה, למשל תמונה התלויה על הקיר. אמרו לילד שאתם עומדים להראות לו כמה תמונות, לשאול אותו כמה שאלות, ולשחק בכמה משחקים. הזמן הנדרש להיכרות וליצירת קשר התחלתי תלוי בגיל הילד ובמזג שלו. השתמשו בניסיונכם ובשכל הישר על מנת לקבוע את הדרך האפקטיבית ביותר ליצירת קשר עם כל ילד וילד.

בקרב ילדים צעירים ניתן ליצור שיתוף פעולה עם המבחן על ידי שימוש במשפטים כמו **הבאתי כמה צעצועים מיוחדים שתוכל לשחק איתם.**

נסו להימנע משימוש במילה "מבחן", מכיוון שרוב הילדים הצעירים אינם מכירים מושג זה. אם הילד שואל "זה מבחן?", אמרו **כן, זה מבחן מסוג שונה, לא כמו מבחנים של בית ספר.**

נסו לשמור על קצב אחיד לאורך ההעברה, אך היו עירניים ושימו לב לשינויים במצב הרוח של הילד או במידת שיתוף הפעולה שלו. אם יש צורך בהפסקה, יש לקיים אותה לאחר השלמת תת המבחן ולא במהלכו. לעתים ניתן להקל על המעבר למטלה הבאה, במקרה של ילד חרד או משועמם, בעזרת שיחה קצרה בין תת המבחנים. אם הילד נראה עייף או חסר שקט, אפשרו לו ללכת בחדר, להתמתח, או לצאת לשירותים. נסו להשלים את העברת הבדיקה לאחר הפסקה קצרה. עם ילדים קטנים מאוד ייתכן ויהיה צורך ביותר מהפסקה אחת. אם יש צורך בשני מפגשים בכדי להשלים את האבחון, יש לקיים את המפגש השני בהקדם האפשרי ותוך שבוע לכל היותר.

הפגינו התלהבות ועניין בכך שתשבחו את מאמציו של הילד. ניתן להעיר הערות כגון **אתה עובד קשה.** אין לספק לילד חיזוקים על ידי אמירת "יופי", "טוב מאד", או "נכון" לאחר שהשיב נכונה, אלא אם מצוין אחרת במלל הסטנדרטי של ההוראות. אם ביצועי הילד בתת מבחן מסוים הם ברמה נמוכה וברור כי הוא מודע לכך, אמרו **זה היה אחד קשה, אבל יכול להיות שבהבא בתור יהיה קל יותר.**

אם הילד אומר כי אינו יכול לבצע את המשימה או להשיב על השאלה, עודדו אותו באומרכם **עשה כמיטב יכולתך.** אולם, שימו לב שהעידודים שלכם אינם הופכים להפעלת לחץ והימנעו מלעורר בילד תסכול. אם הילד מבקש עזרה או אומר "תעשה את זה אתה", אמרו **אני רוצה לראות איך אתה עושה את זה בעצמך.**

אם הילד מגלה עניין רב יותר במשחק עם חומרי המבחן מאשר בהתרכזות במשימות תת המבחן, נסה למקד מחדש את הקשב שלו על ידי ציונם של תמונות וחומרים שיופיעו בהמשך. ילדים צעירים מבטאים חוסר שיתוף פעולה בצורות שונות. תגובות כמו "אני לא יודע" או "אני לא יכול" לעתים משמען "אני לא רוצה". בדומה לכך, תגובות הכוללות אמירות כמו "תעשה את זה אתה" או "תראה לי איך" יכולות להצביע על תלות רגשית במבוגרים או על ביטחון עצמי נמוך יותר מאשר על העדר יכולת. בניגוד לכך, ילד המגיב במנוד ראש שולל באומרו "אני לא רוצה" או "אני לא עושה את זה", יכול להיתפס כעקשן או לא משתף פעולה כשבפועל הוא או אינו יודע את התשובה. לעתים קרובות ילדים אינם מסוגלים לומר "אני לא יודע". הצהרה שכזו יכולה לעורר קושי רגשי אצל ילד שהוא פיקח, רגיש ועדיין אגוצנטרי, שיעדיף להשתמש בתגובה שהיא אינפנטילית יותר.

היכרות עם חומרי הסוללה וניסיון עם ילדים צעירים ישפרו את מיומנות ההבחנה שלך בין כישלון אמיתי (כלומר כישלון למרות הניסיון לייצר תגובה) לבין כישלון כתוצאה מחוסר שיתוף

פעולה. אם הילד אינו משתף פעולה או שהוא מפוחד מדי מכדי להגיב, למרות המאמצים ליצירת הקשר מצד הבודק, יש לשחרר אותו מסיטואציית המבחן בליווי אמירה כמו **בוא ננסה שוב ביום אחר או אולי ביום אחר בקרוב יתחשק לך לנסות את כל המשחקים שלי**. במצבים כאלה ציינו משחקים שהם כיפיים, כמו סידור קוביות, והציגו בקצרה בפני הילדים חומרים או משימות שיעוררו את סקרנותו ויסללו בכך את הדרך לטובת שיתוף פעולה בהזדמנות הבאה. ילדים מסוימים, מבין הגדולים יותר, עלולים לנסות להשתלט על סיטואציית הבדיקה, בכך שידפדפו באוגדן הגירויים או יתחילו לעבוד לפני שנאמר להם להתחיל. מידה סבירה של גמישות מותרת במקרים אלה, מתוך החשיבות של שמירה על הקשר עם הילד, אולם יש להפעיל מידה של שליטה, על מנת לוודא כי כי הבדיקה מתנהלת לפי נהלי ההעברה הסטנדרטיים.

הנחיות כלליות להעברה

ה- WPPSI-III^{HEB} כולל מגוון של תת מבחנים, המיועדים למדוד היבטים שונים של תפקודי החשיבה של הילד. ישנן מספר סוגיות העברה הנוגעות למבחן כולו, כגון: סדר העברת המטלות, נקודות ונהלי התחלה והפסקה, תזמון, פריטי לימוד, שאילתות, והעברת תת מבחני הרשות או ההשלמה. את הנחיות הכלליות להעברה תוכלו למצוא בחלק זה.

הסדר הסטנדרטי של העברת המטלות

מומלץ כי תכירו את סדר ההעברה של המטלות ב- WPPSI-III^{HEB}. לילדים בגילאי 2:6-3:11 יש להעביר בתחילה את תת המבחן אוצר מילים סביל, ולגילאי 4:0-7:3 את סידור הקוביות. תת מבחנים אלו פותחים את תהליך האבחון במטלה בלתי מילולית ורוב הילדים נהנים מהם. תת המבחנים המילוליים והביצועיים מועברים לסרוגין בכדי להגביר את רמת העניין של הילד, לשמור על גיוון לכל אורך הבדיקה, ולהפחית ככל הניתן את השפעת העייפות. ראשית מועברים תת מבחני הגרעין (עם איתור סימנים כיוצא דופן) ולאחר מכן תת מבחני הרשות או ההשלמה.

יש להעביר את המטלות בהתאם לסדר המוצג בטבלה 2.2. זהו גם הסדר שבו הן מופיעות על גבי חוברות ההעברה והציון. אם לא כל המטלות מועברות לנבדק, יש לדלג על המטלה (או המטלות) שאינה נדרשת לצורך הציון המורכב המבוקש ולהמשיך את העברת המטלות לפי הסדר המומלץ.

במצבים מסוימים ייתכן ויהיה צורך לחרוג מסדר ההעברה הסטנדרטי, על מנת להיענות לצרכיו של נבדק ספציפי. אם ביצועיו של הילד בתת מבחן כלשהו נמוכים מאוד ניתן להשעות זמנית את העברתו, ולעבור לתת מבחן אחר שבו יש לילד סיכוי טוב יותר להצליח. כל חריגה מסדר ההעברה הסטנדרטי חייבת להתבסס על שיקולים קליניים, ולא על העדפות הבודק. כאשר נוצר הרושם כי הילד הפך מעורב יותר וצבר מידה מסוימת של הצלחה במבחן עד כה יש לחזור אל המטלות שהופסקו ולשוב למהלך ההעברה הסטנדרטי.

מחקרים שבדקו את נושא השפעת סדר ההעברה במהלך שלב התקנון הראו כי לא נמצאו הבדלים מובהקים בביצועי הילד אם נערכו שינויים קלים בסדר העברת תת המבחנים. עם זאת, יש להימנע במידת האפשר מהעברת תת המבחנים שלא לפי המהלך הסטנדרטי. אם שינוי כזה הכרחי בכל זאת, יש לציין על גבי חוברת ההעברה והציון את השינוי שנעשה בסדר ההעברה, ולקחת אותו בחשבון במהלך הניתוח הפרשני.

טבלה 2.2 הסדר המומלץ להעברת המטלות

גילאי 4:0-7:3	גילאי 2:6-3:11
1. סידור קוביות	1. אוצר מילים סביל
2. ידיעות	2. סידור קוביות
3. מטריצות	3. ידיעות
4. אוצר מילים	4. הרכבת עצמים
5. מושגים חזותיים	5. שיום
6. איתור סימנים	
7. היסק מילולי	
8. קידוד	
9. הבנה	
10. השלמת תמונות	
11. צד שווה	
12. אוצר מילים סביל	
13. הרכבת עצמים	
14. שיום	

העברת תת מבחני הרשות וההשלמה

העברת תת מבחני הרשות וההשלמה בנוסף לתת מבחני הגרעין מאפשרת להשיג את המידע הרב ביותר ביחס ליכולותיו האינטלקטואליות של הילד. לפני תחילת האבחון עליכם לשקול האם נחוצים לכם ציוני האינדקסים או ניתוחי פערים נוספים, על מנת לקבוע אילו תת מבחנים להעביר. טבלה 2.3 מפרטת את תת המבחנים שמהם מופק כל אחד מציוני האינדקסים (ממ"מ, ממ"ב, ממ"כ, יש"כ, אמ"ע), לפי קבוצות הגילאים.

גילאי 3:11-2:6

יש ארבעה ציונים מורכבים בסך הכול שניתן להשתמש בהם עם קבוצת הגיל הזו: ממ"מ, ממ"ב, ממ"כ ויש"כ. תת המבחן שיום, תת מבחן מילולי משלים, משרת שתי מטרות. הוא יכול למלא את מקומו של תת המבחן המילולי אוצר מילים סביל, המסתייך לתת מבחני הגרעין. אם הוא מועבר בנוסף לתת מבחני הגרעין ניתן להפיק את היש"כ שהוא ציון מורכב המבוסס על סכום ציוני תת המבחנים אוצר מילים סביל ושיום.

גילאי 7:3-4:0

יש חמישה ציונים מורכבים בסך הכל שניתן להשתמש בהם עם קבוצת הגיל הזו: ממ"מ, ממ"ב, אמ"ע, ממ"כ ויש"כ. תת מבחני ההשלמה המילוליים הם הבנה וצד שווה. למרות שאף אחד מבין אלה אינו נכלל בציון מורכב (אלא אם הם משמשים כתחליף), הרי שהעברה של צד שווה יכולה לאפשר בדיקה של ציון הפער תת המבחן-רמה בין תת המבחן הזה לבין מושגים חזותיים. השוואת ביצועיו של הילד בתת המבחנים הללו מספקת מידע שימושי בנוגע ליכולותיו היחסיות של הילד בהיסק קטגוריאלי עם או בהיעדר הצורך בתגובה מילולית. השלמת תמונות והרכבת עצמים הם תת מבחני ההשלמה הביצועיים. איתור סימנים הוא תת

מבחן משלים למהירות העיבוד, ואם הוא מועבר בנוסף לתת מבחני הגרעין ניתן להפיק את האמ"ע. העברה של איתור סימנים מומלצת ביותר כתרגול כללי, מכיוון שבלעדיו לא ניתן לחשב את האמ"ע.

שיום ואוצר מילים סביל הם תת מבחני רשות לקבוצת הגיל הזו, והם יכולים לשמש כמדדים פחות תובעניים מבחינה מילולית לבדיקת יכולות השפה של הילד. העברה של שיום ואוצר מילים סביל תאפשר לך להפיק את היש"כ לילדים המשתייכים לקבוצת גיל זו. בנוסף, העברה של תת המבחנים הללו תאפשר לך להשוות בין יכולות אוצר המילים הסביל לעומת הפעיל על ידי בחינת הפערים בין הציונים שהילד קבל בשניהם.

טבלה 2.3 הרכב הציונים המורכבים, לפי קבוצת הגיל

ציון מורכב (אינדקס)						
קבוצת הגיל	תת המבחן	ממ"מ	ממ"ב	אמ"ע	ממ"כ	יש"כ
2:6-3:11	אוצר מילים סביל	✓			✓	✓
	ידיעות	✓			✓	
	שיום	(✓)			(✓)	✓
	סידור קוביות		✓		✓	
4:0-7:3	הרכבת עצמים		✓		✓	
	ידיעות	✓			✓	
	אוצר מילים	✓			✓	
	היסק מילולי	✓			✓	
	הבנה	(✓)			(✓)	
	צד שווה	(✓)			(✓)	
	אוצר מילים סביל					✓
	שיום					✓
	סידור קוביות			✓		
	מטריצות			✓		
	מושגים חזותיים			✓		
	השלמת תמונות			(✓)		
	הרכבת עצמים			(✓)		
איתור סימנים				✓		
קידוד				✓		

הערה: הסוגריים מציינים כי תת המבחן אינו נדרש לצורך חישוב הציון המורכב אלא יכול לשמש כתחליף.

כללים להחלפת תת מבחנים

במקרים מסוימים (לדוגמה תת מבחן גרעין שתוקפו אינו מספק, ילד שיש לו ליקוי מוטורי כלשהו) ניתן להחליט על החלפת תת מבחן גרעין בתת מבחן רשות. לדוגמה, בבדיקת ילד המתקשה במוטוריקה עדינה, יכול הבודק להחליט על שימוש באיתור סימנים במקום בקידוד, או בהשלמת תמונות במקום בסידור קוביות. בנוסף, אם מסיבה כלשהי נפגע תוקפו של תת מבחן מסוים, ייתכן שיהיה צורך בתחליף בעבורו (לדוגמה, ניתן להחליף את איתור סימנים אם הילד אינו מבין את דרישת המטלה גם לאחר חזרה על שלבי הלימוד והתרגול). טבלה 2.4 מפרטת את החלופות המתאימות לתת מבחני הגרעין השונים לפי רצועות הגיל.

טבלה 2.4 החלופות המתאימות לתת מבחני הגרעין השונים

תת מבחן גרעין	החלופות המתאימות
גילאי 2:6-3:11	שיום אין חלופה מתאימה אין חלופה מתאימה אין חלופה מתאימה
גילאי 4:0-7:3	השלמת תמונות, הרכבת עצמים הבנה, צד שווה השלמת תמונות, הרכבת עצמים הבנה, צד שווה השלמת תמונות, הרכבת עצמים הבנה, צד שווה איתור סימנים

חשוב לציין כי בכדי שיתאפשר חישוב הממ"מ או הממ"ב, מותרת החלפה של תת מבחן גרעין מילולי או ביצועי אחד בלבד. מבחן משלים מילולי יכול לשמש כחלופה בעבור תת מבחן גרעין מילולי אחד ומבחן משלים ביצועי יכול לשמש כחלופה בעבור תת מבחן גרעין ביצועי אחד. תת המבחן המשלים למהירות העיבוד, איתור סימנים, יכול להחליף את מטלת הקידוד. בחישוב מנת המשכל הכללית ניתן להתבסס על תוצאותיהם של שני תת מבחנים חלופיים (במקומם של שני תת מבחני גרעין) לכל היותר.

במהלך העברה אחת, לא ניתן להשתמש בתת מבחן רשות אחד לשם החלפה של יותר מתת מבחן גרעין אחד. לדוגמה, צד שווה יכול לשמש כתחליף בעבור אוצר מילים או ידיעות, אך לא יוכל לשמש כתחליף לשניהם גם יחד. יש לציין כי על הסדר הסטנדרטי של העברת תת המבחנים להישמר, גם כאשר הבודק מתכנן להחליף אחד מתת מבחני הגרעין. את תת המבחן החלופי יש להעביר בהתאם לסדר המופיע בטבלה 2.2. לדוגמה, אם תת המבחן אוצר מילים סביל מתגלה כבלתי תקף או בעייתי במהלך העברה עם ילד צעיר מאוד, ניתן להעביר במקומו את שיום. עם זאת, יש להעביר את שיום לאחר הרכבת עצמים, ולא מייד לאחר אוצר מילים סביל או במקומו.

נקודות התחלה, נהלי היפוך ונהלי הפסקה

נקודות ההתחלה, נהלי ההיפוך ונהלי ההפסקה מאפשרים לקצר את משך ההעברה ובכך לצמצם עייפות או שעמום מיותרים בילד הנבדק. נהלי העברה אלה מופיעים במדריך זה ועל גבי חוברות ההעברה והציון, ומצויינים על ידי הסמלים הבאים:

נהל היפוך

נקודת התחלה

נהל הפסקה

במסגרת מדריך זה, ציון מלא משמעו מספר הנקודות המקסימלי שניתן להעניק לפרט מסוים. לדוגמה, בפרטים בעבורם ניתן להעניק 0, 1, או 2 נקודות, ציון מלא הוא 2. עם זאת, בפרטים בעבורם ניתן להעניק 0 או נקודה אחת בלבד, ציון מלא יהיה 1. בהרכבת עצמים ציון מלא הוא מספר החיבורים הנכונים המקסימלי בפרט כלשהו. כאשר ניתן ניקוד בעבור פרט אשר לא הועבר, יש לתת בעבורו ציון מלא.

נקודות התחלה

העברתו של כל תת מבחן מתחילה בנקודת ההתחלה המותאמת לגיל הנבחן, המצוינת בבירור במדריך זה על גבי חוברת ההעברה והציינון. חלק מתת המבחנים כוללים פריטי דוגמה או פריטי תרגול, המועברים לכל הילדים לפני המעבר לנקודת ההתחלה המתאימה לגילם. אין לכלול את פריטי הדוגמה ופריטי התרגול בחישוב ציונו של הילד. ילדים בגילאי 1:1-3:6-2 מתחילים את כל תת המבחנים, כולל פריטי הדוגמה, בפריט 1. עם ילדים בגילאי 3:7-4:0, נקודת ההתחלה תלויה בגיל הילד ובתת המבחן שמעבירים. בעבור ילדים שלגביהם קיים חשד לקשיי למידה, יש להתחיל תמיד בפריט 1, ללא התחשבות בגילם הכרונולוגי. גם עם ילדים שיש להם אבחנות אחרות העלולות להשפיע על ביצועיהם מומלץ להתחיל בפריט 1. יש להעניק לילד ציון מלא אם הוא משיג ציונים מלאים בפריט המשמש כנקודת ההתחלה לפי גילו הכרונולוגי ובפריטים הבאים אחריו, ללא תלות באיכות ביצועיו בפריטים שקדמו לאותה נקודת התחלה.

3. מטריצות

צייון
צייון 0 או 1. התגובות הנכונות מופיעות באדום.

הפסקה
לאחר קבלת 4 ציוני 0 רצופים, או 4 ציוני 0 מתוך חמישה פריטים רצופים.

היפוך
במקרה של ציון 0 באחד מבין שני הפריטים הראשונים שהועברו לנבדק, העבירו את הפריטים הקודמים להם בסדר הפוך, עד לקבלת שני ציונים מלאים רצופים.

התחלה
גילאי 4: דוגמאות A-C
ואז פריט 1
גילאי 5: דוגמאות A-C
ואז פריט 4
גילאי 6-7: דוגמאות A-C
ואז פריט 6

פריט	תגובה	ציין
.14	1 2 3 4 5 ל"י	1 0
.15	1 2 3 4 5 ל"י	1 0
.16	1 2 3 4 5 ל"י	1 0
.17	1 2 3 4 5 ל"י	1 0
.18	1 2 3 4 5 ל"י	1 0
.19	1 2 3 4 5 ל"י	1 0
.20	1 2 3 4 5 ל"י	1 0
.21	1 2 3 4 5 ל"י	1 0
.22	1 2 3 4 5 ל"י	1 0
.23	1 2 3 4 5 ל"י	1 0
.24	1 2 3 4 5 ל"י	1 0
.25	1 2 3 4 5 ל"י	1 0
.26	1 2 3 4 5 ל"י	1 0
.27	1 2 3 4 5 ל"י	1 0
.28	1 2 3 4 5 ל"י	1 0
.29	1 2 3 4 5 ל"י	1 0

פריט	תגובה	ציין
A	1 2 3 4 5 ל"י	4-7
B	1 2 3 4 5 ל"י	
C	1 2 3 4 5 ל"י	
.1	1 2 3 4 5 ל"י	4
.2	1 2 3 4 5 ל"י	
.3	1 2 3 4 5 ל"י	
.4	1 2 3 4 5 ל"י	5
.5	1 2 3 4 5 ל"י	
.6	1 2 3 4 5 ל"י	6-7
.7	1 2 3 4 5 ל"י	
.8	1 2 3 4 5 ל"י	
.9	1 2 3 4 5 ל"י	
.10	1 2 3 4 5 ל"י	
.11	1 2 3 4 5 ל"י	
.12	1 2 3 4 5 ל"י	
.13	1 2 3 4 5 ל"י	

7 ציון גלם - סה"כ
(מקסימום = 29)

איור 2.2 דוגמה לצייונים מלאים בפריט ההתחלה ובפריט הבא אחריו, הגוברים על הפריטים הקודמים

באיור 2.2, הבודק התחיל את העברת תת המבחן מטריצות בפריט 1, ולא בפריט 4 שהוא נקודת ההתחלה התואמת לגילו של הילד הנבחן. הילד השיג ציון מלא בפריט 1, ציון 0 בפריט 2 וציון מלא בפריט 3. לאחר מכן הילד השיג ציונים מלאים בפריט שהוא נקודת ההתחלה התואמת לגילו ובפריט הבא אחריו (פריטים 4 ו-5). הילד המשיך עד שמילא את קריטריון הפסקת ההעברה, כלומר קיבל ארבעה ציוני 0 מבין 5 פריטים רצופים. הבודק דייק בכך שהעניק לילד ציון מלא (3 נקודות) בעבור פריטים 1-3, למרות שהציון שהילד השיג בפריטים אלו הוא 2 בלבד. הציון הכללי הגולמי של הילד בתת המבחן מטריצות הוא 7 נקודות.

נהלי היפוך

נוהל ההיפוך משמש בתת המבחנים שבהם יש נקודת התחלה ספציפית לגיל. פריטים הקודמים לנקודת ההתחלה המתאימה לגיל נחשבים פריטי היפוך. מאחר שמטרתם של פריטים אלה היא להנמיך את רצפת תת המבחן, בעבור ילדים צעירים או מבוגרים יותר הנחשדים כסובלים מקשיי למידה, לא יהיה בהם צורך בעבור מרבית הילדים המבוגרים יותר. נהלי ההיפוך מסייעים לבודק להכריע מתי יש צורך להעביר לילד פריטים הקודמים לנקודת ההתחלה המתאימה לגילו. רוב תת המבחנים ב-WPPSI-III^{HEB} המיועדים לרצועת הגילאים 3:0-4:0 כוללים פריטי היפוך; רק קידוד, איתור סימנים וצד שווה אינם כוללים פריטים כאלה. כאשר ילד משיג ציון מלא בשני הפריטים הראשונים שהועברו לו, יש להעניק ניקוד מלא בעבור כל הפריטים הקודמים לנקודת ההתחלה ולהמשיך בהעברת תת המבחן. באיור 2.3, הילד השיג ציונים מלאים בפריטים 4 ו-5. הבודק העניק לו ניקוד מלא בעבור הפריטים 1-3

9. הבנה

פריט	תגובה	ציון
1. מה יכול לקרות אם נוגעים בתנור חם?		0 1
2. למה צריך להסתכל לשני הצדדים לפני שחוצים כביש?		0 1
3. למה צריך לרוחץ את הפנים ואת הידיים?	4	0 1 2
4. למה אנחנו אומרים "תודה"?	כי אנחנו עוזרים	0 1 2
5. למה אנחנו נועלים נעליים?	שהרגליים לא יתלכזו	0 1 2
6. למה ילדים צריכים ללכת לגן או לביה"ס?	כדי שאני אהיה חכם יותר	0 1 2
7. למה אנחנו נשארים בבית כשאנחנו חולים?	אנחנו לא ייבבק אנני	0 1 2
8. למה זה לא טוב לדבר עם אנשים		

איור 2.3 דוגמה לציונים מלאים בנקודת התחלה ובפריט העוקב

אם הילד אינו משיג ציון מלא בפריט הראשון או בפריט השני שהועברו לו, יש להעביר לו פריטי היפוך בסדר יורד, עד ששיג ציון מלא בשני פריטים עוקבים. אם הילד משיג ציון מלא בפריט הראשון המועבר לו, אך לא בשני, יש להחשיב את הפריט הראשון כחלק מקריטריון ההיפוך הדורש שני ציונים מלאים עוקבים. באיור 2.4 ילד בן 6 השיג ציון מלא בפריט ההתחלה (פריט 4), אך השיג ציון 0 בפריט הבא אחריו (ראו א'). הבודק יישם את נוהל ההיפוך וחזר לפריט 3, שבו קיבל הילד ציון מלא (ראו ב'). מאחר שהילד השיג ציונים מלאים בפריטים 3 ו-4, התמלא קריטריון נוהל ההיפוך הדורש שני פריטים עוקבים בעלי ציון מלא. לכן, הבודק העניק לו ניקוד מלא על פריטים 1 ו-2 והמשיך לפריט 6 בתת המבחן (ראו ג').

9. הבנה

צינון
פריטים 1-2: ציננו 0 או 1.
פריטים 3-20: ציננו 0, 1 או 2.
לתגובות לדוגמא, ראו המדריך להעברה ולצינון.

הפסקה
לאחר קבלת 5 ציני 0 רצופים.

היפוך
במקרה של ציני 0 או 1 על אחד מבין שני הפריטים הראשונים שהועברו לנבדק, העבירו את הפריטים הקודמים להם בסדר הפוך, עד לקבלת שני צינים מלאים רטופים.

התחלה
גילאי 4-5: פריט 1
גילאי 6-7: פריט 4

צינון	תגובה	פריט
1 0		1. תנור 4-5
1 0	q	2. כביש
③ 1 0	כרי להוסיף את המייצקים	3. ידדים
③ 1 0	כי זה מנחם	4. תודה 6-7
2 1 0	אמא מכפיתה אותי	5. נעליים
2 ① 0	כרי ללא מוצר לקפוא (ש) לא יוצר	6. בית-ספר
③ 1 0	כרי שאיפהו יוכל להשליח עליהם	7. ילדים לבד

איור 2.4 דוגמה לרצף היפוך שבו הושג צינון מלא בפריט ההתחלה וצינון שאינו מלא בפריט העוקב אחריו

נהלי הפסקה

נהלי הפסקה מספקים קריטריון לקביעת הפסקת העברת תת המבחן. מטרתם לשמר את הקשר (rapport) עם הנבדק ולצמצם למינימום את משך האבחון. נהלים אלה אינם זהים בכל תת המבחנים, ועל פי רוב מורים לבודק להפסיק את ההעברה לאחר שהילד השיג צינון 0 במספר ספציפי של פריטים עוקבים. הציונים המתקבלים בפריטים המועברים במסגרת נוהל ההיפוך, נכללים בחישוב נהלי הפסקה. נהלי הפסקה לכל תת מבחן מצוינים באופן ברור במדריך זה ועל גבי חוברות ההעברה והצינון.

אם אינכם בטוחים באשר לניקוד המגיע לפריט מסוים ומתקשים לקבוע במהירות בנוגע להפסקת תת המבחן, יש להעביר פריטים נוספים, עד שלא יהיה ספק בדבר התמלאותו של קריטריון הפסקה. אם, במעבר על הפרוטוקול לאחר ההעברה, מתברר לכם כי המשכתם להעביר לילד פריטים מעבר לנקודה שבה היה עליכם להפסיק, אין להעניק ניקוד לפריטים שהועברו מעבר לנוהל הפסקה הנכון, גם אם התקבלו בהם תגובות נכונות.

5. מושגים חזותיים

צינון
צינון 0 או 1 עבור
כל נסיון.
התשובות הנכונות
מופיעות ב-**דיוט**.

הפסקה
קדימה: לאחר קבלת
ציון 0 ב-4 פריטים
רצופים

היפוך
במקרה של ציון 0 באחד
מבין שני הפריטים
הראשונים שהועברו לנבדק,
העבירו את הפריטים
הקודמים להם בסדר הפוך,
עד לקבלת שני ציונים
מלאים רצופים.

התחלה
גילאי 4-5: דוגמאות A ו-B,
1 תז פריט
גילאי 6-7: דוגמאות A ו-B,
8 תז פריט

פריט		תגובה		ציון
1	0	לייני	1 2 3 4 5 6	.15
1	0	לייני	1 2 3 4 5 6	.16
1	0	לייני	1 2 3 4 5 6	.17
1	0	לייני	1 2 3 4 5 6	.18
1	0	לייני	1 2 3 4 5 6	.19
1	0	לייני	1 2 3 4 5 6	.20
1	0	לייני	1 2 3 4 5 6	.21
1	0	לייני	1 2 3 4 5 6	.22
1	0	לייני	1 2 3 4 5 6	.23
1	0	לייני	1 2 3 4 5 6	.24
1	0	לייני	1 2 3 4 5 6	.25

פריט		תגובה		ציון
		לייני	1 2 3 4	A ← 4-7
		לייני	1 2 3 4	B
1	0	לייני	1 2 3 4	.1 ← 4-5
1	0	2 לייני	1 2 3 4	.2
1	0	לייני	1 2 3 4	.3
1	0	לייני	1 2 3 4	.4
1	0	לייני	1 2 3 4	.5
1	0	לייני	1 2 3 4	.6
1	0	לייני	1 2 3 4	.7
1	0	לייני	1 2 3 4	.8 ← 6-7
1	0	לייני	1 2 3 4	.9
1	0	לייני	1 2 3 4	.10

איור 2.5 דוגמה לנוהל הפסקה שהושג תוך נוהל היפוך

איור 2.5 מדגים תהליך של העברה תוך שימוש בנוהל ההיפוך, שבמהלכה מתמלא קריטריון נוהל ההפסקה. בדוגמה זו, ילד בן 6 התחיל בפריט 8 בתת המבחן מושגים חזותיים, וקיבל בו ציון 0. הבודק הפך, כנדרש, את סדר הפריטים, עבר לפריטים 7 עד 5 והחל להעבירם בסדר הפוך, הילד השיג ציונים של 0 בכלם (ראו א'). למרות שהתקבלו 4 ציוני 0 רצופים הבודק צדק בכך שהמשיך להעביר את הפריטים בסדר הפוך. הילד השיג ציונים מלאים בפריטים 3 ו-4 ובכך התמלא הקריטריון של שני ציונים מלאים רצופים (ראו ב'). הבודק העניק לו ציון מלא על פריטים 1 ו-2. עם זאת, מכיוון שהילד קבל 4 ציוני 0 במהלך נוהל ההיפוך ובכך מילא את קריטריון נוהל ההפסקה, הבודק לא המשיך לפריט 9. ציון הגלם הכולל של הילד בתת מבחן זה הוא 4.

טבלה 2.5 מציגה סיכום של נקודות ההתחלה, נהלי ההיפוך ונהלי ההפסקה בעבור כל תת מבחן.

טבלה 2.5 סיכום נקודות התחלה, נהלי היפוך ונהלי הפסקה

תת מבחן	נקודת התחלה	נהל היפוך	נהל הפסקה
ס"ק	2-3: פריט 1 4-7: פריט 6	4-7: ציון של 0 או 1 באחד משני הפריטים הראשונים. יש להעביר את הפריטים הקודמים בסדר הפוך עד להשגת שני ציונים מלאים רצופים.	לאחר 3 ציוני 0 רצופים
יד'	2-3: פריט 1 4-5: פריט 11 6-7: פריט 17	4-7: ציון של 0 באחד משני הפריטים הראשונים. יש להעביר את הפריטים הקודמים בסדר הפוך עד להשגת שני ציונים מלאים רצופים.	לאחר 5 ציוני 0 רצופים
מט'	4: דוגמאות A-C ולאחר מכן פריט 1 5: דוגמאות A-C ולאחר מכן פריט 4 6-7: דוגמאות A-C ולאחר מכן פריט 6	5-7: ציון של 0 באחד משני הפריטים הראשונים. יש להעביר את הפריטים הקודמים בסדר הפוך עד להשגת שני ציונים מלאים רצופים.	לאחר 4 ציוני 0 רצופים או לאחר 4 ציוני 0 מתוך חמישה פריטים רצופים.
א"מ	4-7: פריט 6	4-7: ציון של 0 באחד משני הפריטים הראשונים. יש להעביר את הפריטים הקודמים בסדר הפוך עד להשגת שני ציונים מלאים רצופים.	לאחר 5 ציוני 0 רצופים
מ"ח	4-5: דוגמאות A ו-B ולאחר מכן פריט 1 6-7: דוגמאות A ו-B ולאחר מכן פריט 8	6-7: ציון של 0 באחד משני הפריטים הראשונים. יש להעביר את הפריטים הקודמים בסדר הפוך עד להשגת שני ציונים מלאים רצופים.	לאחר 4 ציוני 0 רצופים
א"ס	4-7: פריטי דוגמה ותרגול ולאחר מכן פריטי המבחן	אין	לאחר 120 שניות
ה"מ	4-5: דוגמאות A ו-B ולאחר מכן פריט 1 6-7: דוגמאות A ו-B ולאחר מכן פריט 6	6-7: ציון של 0 באחד משני הפריטים הראשונים. יש להעביר את הפריטים הקודמים בסדר הפוך עד להשגת שני ציונים מלאים רצופים.	לאחר 5 ציוני 0 רצופים
קי'	4-7: דוגמאות ולאחר מכן פריטי המבחן	אין	לאחר 120 שניות
הב'	4-5: פריט 1 6-7: פריט 4	6-7: ציון של 0 או 1 באחד משני הפריטים הראשונים. יש להעביר את הפריטים הקודמים בסדר הפוך עד להשגת שני ציונים מלאים רצופים.	לאחר 5 ציוני 0 רצופים
ה"ת	4: דוגמאות A ו-B ולאחר מכן פריט 1 5: דוגמאות A ו-B ולאחר מכן פריט 4 6-7: דוגמאות A ו-B ולאחר מכן פריט 7	5-7: ציון של 0 באחד משני הפריטים הראשונים. יש להעביר את הפריטים הקודמים בסדר הפוך עד להשגת שני ציונים מלאים רצופים.	לאחר 5 ציוני 0 רצופים
צ"ש	4-7: פריט 1	אין	לאחר 4 ציוני 0 רצופים
אמ"ס	2-3: פריט 1 4-5: פריט 6 6-7: פריט 16	4-7: ציון של 0 באחד משני הפריטים הראשונים. יש להעביר את הפריטים הקודמים בסדר הפוך עד להשגת שני ציונים מלאים רצופים.	לאחר 5 ציוני 0 רצופים
ה"ע	2-3: פריט 1 4-5: פריט 3 6-7: פריט 8	4-7: הרכבה שאינה מושלמת באחד משני הפריטים הראשונים. יש להעביר את הפריטים הקודמים בסדר הפוך עד להשגת שני ציונים מלאים רצופים.	לאחר 3 ציוני 0 רצופים
שי'	2-3: פריט 1 4-5: פריט 7 6-7: פריט 11	4-7: ציון של 0 באחד משני הפריטים הראשונים. יש להעביר את הפריטים הקודמים בסדר הפוך עד להשגת שני ציונים מלאים רצופים.	לאחר 5 ציוני 0 רצופים

תזמון

בקרב ילדים צעירים לעתים יכולת המוטוריקה העדינה מתפתחת בקצב איטי יותר בהשוואה ליכולת הקוגניטיבית. בכדי לצמצם את השפעות קצב הביצוע במדידות של יכולת ההסקה (ראו Kaufman, 1979) ב- WPPSI-III^{HEB} אין מעניקים נקודות בונוס בעבור ביצועים מהירים בפריטי סידור קוביות או הרכבת עצמים. בונוסים על זמן ניתן להעניק רק בתת המבחן קידוד, שהוא מדד ישיר של מהירות העיבוד.

תת המבחנים ידיעות, מטריצות, אוצר מילים, מושגים חזותיים, היסק מילולי, הבנה, צד שווה, אוצר מילים סביל ושיום הם ללא הגבלת זמן פורמלית. הציון בהם מבוסס על הדיוק בתשובות. ממחקרים עולה כי רוב הילדים יגיבו לפריטים בתת המבחנים הללו תוך 10 עד 30 שניות. לכן, אם ילד שביצעו עד כה היו נמוכים נוטה להתעכב בתגובותיו ללא שתהיה בכך תועלת, על הבודק לעודד אותו להגיב לאחר 30 שניות ולעבור לפריט הבא, באומרו **בוא ננסה את הבא או בוא ננסה משהו אחר**. לעומת זאת, אם ילד המתפקד היטב זקוק לזמן נוסף במקרה של פריטים בדרגת קושי עולה, יש לאפשר לו לעכב מעט את תשובותיו. ההנחיה באשר ל-30 שניות מטרתה לסייע לשמור את משך ההעברה קצר ככל הניתן, ואין להתייחס אליה כאל הנחיה נוקשה. לדוגמה, אם הילד משיב לפריט לאחר שהתחלת להעביר את הפריט הבא, יש להעניק לו את הציון המגיע לו בפריט הקודם.

סידור קוביות, קידוד, איתור סימנים והשלמת תמונות דורשים תזמון מדויק באמצעות שעון-עצר. במרבית מתת המבחנים הללו, יש לכתוב את זמן התגובה של הילד בשניות בעבור כל פריט בחוברת ההעברה והציון. יש להתחיל במדידה לאחר אמירת המילה האחרונה בהוראות, ולעצור אותה כאשר הילד סיים להגיב. על-מנת לשמר את הקשר (rapport) עם הילד, ניתן להעניק לו מספר שניות נוספות כדי שיסיים את הפריט, אם הוא קרוב להשלמת התגובה שלו. אולם, אין להעניק ציון על פריט שהושלם לאחר תוספת זמן, ועל הניקוד לשקף את ביצועיו של הילד בעת סיום הזמן הקצוב. אם לא צוין אחרת, ניתן לחזור על הוראות ההעברה לבקשת הילד. עם זאת, אין לעצור את מדידת הזמן על מנת להבהיר את ההוראות או לחזור עליהן. זמן החזרה נכלל בזמן התגובה הנמדד בעבור אותו פריט. הסימן הבא מופיע במדריך ובחוברת ההעברה והציון, כאשר המטלה דורשת תזמון מדויק:

פריטי התרגול

ברבות ממטלות ה- WPPSI-III^{HEB} מופיעים פריטי תרגול, שהילד משלים לפני תחילת העברת הפריטים המקבלים ציון. בתת המבחנים שבהם לא מופיעים פריטי תרגול ספציפיים, (לדוגמה אוצר מילים, צד שווה), יש לספק לנבדק משוב מתקן בפריטי הלימוד הראשונים, על מנת להבטיח כי הילד מבין את המטלה. נהלים אלה מספקים לילד היכרות עם המטלה החדשה, מבטיחים כי הוא מבין את הנדרש ממנו ומסייעים לו להגיע לביצוע טוב ככל האפשר. יש להקפיד כי ההדגמה, הלימוד והתרגול יתבצעו רק בפריטים שנועדו לכך ספציפית, וכי יועברו בהתאם להנחיות שלעיל. מתן עזרה נוספת מהווה חריגה מההעברה הסטנדרטית של האבחון ויוביל לתוצאות בלתי מדויקות ומטעות. במטלות שבהן מותר לתת משוב מתקן, יש להעניק אותו לאחר תגובת הילד והוא אינו מוביל לשינוי בציון הפריט.

שאלות, הבהרות וחזרה על פריטים

שאלות, הבהרות וחזרה על פריטים נועדו להבהיר את תגובת הילד, להזכיר לו את משימת תת המבחן ולהביא את ביצועיו למקסימום האפשרי. בניגוד לגרסאות הקודמות של ה- WPPSI ולסולמות אינטליגנציה אחרים של הווקסלר, הרי שב- WPPSI-III^{HEB} אין כל מגבלה בנוגע לשימוש בשאלות, הבהרות וחזרה על פריטים.

שאלות

השאלות משמשות להפקת מידע נוסף מהילד, במקרה שבו תגובתו הייתה עמומה או חלקית. לדוגמה, תגובה מילולית בלתי ברורה בתת המבחן הבנה יש להבהיר באמצעות השאלה: **למה אתה מתכוון? ספר לי על זה עוד.** השאלות נכללות בסעיף ההנחיות הכלליות בתת המבחנים הרלוונטיים ואם נעשה בהם שימוש יש לציין זאת באמצעות האות (ש) על גבי חוברת ההעברה והצינון. ייתכן שיהיה צורך בשאלות נוספות בעבור תגובות ספציפיות בפריטים מסוימים. לדוגמה, אם בתגובה לפריט 9 בתת המבחן שיום (תמונה של מברשת שיניים) הילד עונה "משחת שיניים", יש לומר: **כן, אבל מה יש מתחת למשחת השיניים?** פריטים הדורשים שאלתא באופן ספציפי מסומנים בכוכביות במדריך ובחוברת ההעברה והצינון. אין להשתמש בשאלתא על מנת לשפר או לתקן תגובה לא נכונה, אלא אם יש הנחיה מפורשת לכך בהוראות לפריט.

הבהרות

הבהרות משמשות ללמד או להזכיר לילד את מטלת תת המבחן. לדוגמה, לילד שבחר יותר מתמונה אחת בכל שורה בתת המבחן מושגים חזותיים יש להזכיר לבחור תמונה אחת מכל שורה. הוראות ביחס להבהרות נכללות בסעיף ההוראות הכלליות של כל תת מבחן.

חזרה על פריטים

חזרה על ההוראות משמשת תכופות לכוון מחדש את תשומת הלב של הילד אל המטלה ולהבטיח כי הוא מבין את הפריט. בתת המבחן היסק מילולי יש הנחיות ספציפיות לגבי חזרה על ההנחיות. בכל יתר המטלות ניתן לחזור על ההוראות **ככל שהילד מבקש זאת**. בנוסף לחזרה כמענה לבקשת הילד, כדאי לחזור על ההוראות אם הילד לא הגיב לאחר כ- 10-5 שניות. עם זאת, אין לחזור על ההוראות אם ברור כי הילד שוקל את תגובתו, משום שהדבר עלול לפגוע בריכוז שלו.

אם הילד עונה "לא יודע" כתגובה לפריט, ואז מגיב נכונה לפריטים קשים יותר באותו תת מבחן, יש להעביר מחדש את הפריטים הקודמים אם נראה כי הילד יודע את התשובה. אם הוא עונה נכון בניסיון החוזר יש להעניק לו ציון מלא. עם זאת, אין להשתמש בנוהל זה בתת מבחנים המוגבלים בזמן.

רישום ותיעוד התגובות

מומלץ לסמן על גבי חוברת ההעברה והצינון את כל הפריטים שהועברו, על מנת להבדיל בינם לבין פריטים שקיבלו ציון ללא שהועברו בפועל ופריטים שנפסלו או הושמטו. סימון זה יכול להיות הציון בפריט, תגובת הילד או סימן ✓. בפריטים מילוליים יש לרשום את תגובת הילד כלשונה במהלך ההעברה, על מנת לאפשר את הערכת התגובה וצינונה במועד מאוחר יותר.

בתיעוד התגובות, חשוב לציין את השאלות, הבהרות והחזרות. מידע זה מאפשר לבדוק להיזכר מאוחר יותר ביתר קלות בהתרחשויות במהלך ההעברה, ותורם לבהירות אם חומרי האבחון מועברים לאנשי מקצוע נוספים שלא נוכחו במהלך האבחון. טבלה 2.6 מפרטת את הסימונים המומלצים לתיעוד מידע זה על גבי חוברת ההעברה והצינון.

טבלה 2.6 סימונים וקיצורים מומלצים לתיעוד ההעברה על גבי חוברת ההעברה והצינון

שימוש	סימון
נשאלה שאלתא	(ש)
נעשתה הבהרה	(ה)
חזרה על פריט	(ח)
הילד הצהיר כי אינו יודע	(ל"י)
אין תגובה	(א"ת)
הילד הצביע נכונה	(ה"נ)
הילד הצביע הצבעה שגויה	(ה"ש)

הנחיות ציינון כלליות

בחלק זה יוצגו מספר הנחיות כלליות לצייון הנוגעות לכל תת המבחנים, כולל השימוש בתגובות לדוגמה, ציינון תגובות מרובות, וקביעה כי התגובה פגומה או מחייבת שאילתא. על הבודק להקפיד על נהלי הצייון המפורטים במדריך והמתייחסים לכל תת מבחן בנפרד. יש לשים לב להוראות גם במטלות אשר עשויות להיות מוכרות לבודק מגרסאות קודמות של ה-WPPSI, שכן נעשו בהן שינויים בנהלי הצייון. נהלי הצייון המתאימים לכל תת מבחן מצוינים גם על גבי חוברת ההעברה והצייון, ומסומנים על ידי האיור הבא:

השימוש בתגובות לדוגמה

ברוב מטלות ה-WPPSI-III^{HEB} תהליך הצייון הנו אובייקטיבי, וכמעט אינו דורש פרשנות של קריטריוני הצייון. עם זאת, בצד שווה, אוצר מילים והבנה נדרש מהבודק שיקול דעת. קריטריוני הצייון במטלות המילוליות מתבססים על תגובות שנאספו מילדים במהלך מדגם התקנון: בפריטים הקיימים גם באנגלית נלקחו בחשבון הן תגובות שנאספו במדגם האנגלי, הן תגובות שנאספו במדגם הישראלי, בעוד שבפריטים הקיימים בעברית בלבד מתבסס הצייון על המדגם המקומי. רבות מהתגובות הללו מופיעות כתגובות לדוגמה, ומשמשות להדגמת סוגים שונים ורמות שונות של תגובה. תגובות שרמתן גבולית הן הקשות ביותר לצייון ואין בהן החלטה קלה וברורה בשאלה האם הן ראויות ל-2, 1, או 0 נקודות. תגובה גבולית עשויה לשקף הבנה חלקית של הפריט, ללא התייחסות למהות המשמעות שלו. על מנת לסייע לבודק לזהות תגובות מסוג זה, מובאות בתגובות לדוגמה דוגמאות לתגובות הדורשות הצגת שאילתא.

על מנת להעניק ציינון לתגובות במטלות המילוליות, יש להשוות את תגובות הילד לעקרונות הצייון הכלליים של כל פריט ולרשימת התגובות לדוגמה. בפריטים שבהם ניתן להעניק 0 או 1 נקודות (לדוגמה, שני הפריטים הראשונים באוצר מילים, הבנה וצד שווה) יש להעניק נקודה אחת לכל תגובה השווה ברמתה לתגובת הדוגמה בקטגוריית הנקודה האחת, או עולה עליה. יש להעניק 0 נקודות לכל תגובה השווה ברמתה לתגובת הדוגמה בקטגוריית 0 הנקודות, או נופלת ממנה. בפריטים שבהם ניתן להעניק 0, 1, או 2 נקודות, יש להעניק 2 נקודות לכל תגובה השווה ברמתה לתגובת הדוגמה בקטגוריית 2 הנקודות, או עולה עליה, ו-0 נקודות לכל תגובה השווה ברמתה לתגובת הדוגמה בקטגוריית 0 הנקודות, או נופלת ממנה. העניקו נקודה אחת לכל תגובה השווה ברמתה לתגובות הדוגמה בקטגוריית הנקודה האחת. איכות התגובה ורמתה נקבעות על פי התוכן המילולי של תגובת הילד – ולא על פי האלגנטיות או האורך שלה. **לעולם** אין להניח לשיבושי תחביר או הגייה להשפיע על הניקוד הניתן לתגובה כלשהי.

בעבור מטלות צד שווה, אוצר מילים והבנה ובעבור הפריטים המילוליים בתת המבחן ידיעות מובאות במדריך זה תגובות לדוגמה בהמשך לכל פריט. באיור 2.6 מוצגות תגובות לדוגמה לפריט 11 בתת המבחן אוצר מילים, הממחישות כמה מאפיינים חשובים של הערכת תגובת הילד.

כל דוגמאות התגובה מוצגות במדריך בהתאם לרמת הניקוד שהן זכאיות לה. בחלקן מופיע בסוגריים תיאור של פעולה, למשל: "[מדגים התנהגות או קולות האופייניים לכלב]". כשהילד מבצע הדגמה כגון זו יש בכך כדי להצביע על הבנה חלקית של המושג המילולי, ועל כן יש להעניק לו נקודה אחת. גם הבחנות בין רמות תגובה שונות עשויות להופיע בסוגריים. באותו הפריט, למשל, אחת התגובות המצדיקה מתן 2 נקודות מחייבת כי הילד יציין שני מאפיינים צורניים של כלב, אבל תגובה המצדיקה מתן נקודה אחת בלבד מחייבת ציון של מאפיין צורני אחד של כלב. המידע שבסוגריים המופיעים לאחר התגובות לדוגמה מבהיר את ההבחנה שבין שתי רמות הניקוד.

במקרים מסוימים מופיעות שתי תגובות או יותר לאורך אותה שורה, כשהן מופרדות זו מזו באמצעות פסיק. למשל: "חיית מחמד; חיה; יונק". כל אחת מהתגובות המוצגות קבילה בעבור אותה רמת ניקוד, והילד אינו חייב לתת את כל התגובות שבשורה על מנת לקבל ניקוד.

בחלק מהתגובות מופיעות מספר מילים או פסוקיות בסוגריים. שילובן של כל אחת מהמילים או הפסוקיות הללו בתגובת הנבדק תזכה אותו בניקוד זהה. למשל, "הם נובחים ויש להם שיניים חדות" ו"יש להם פרווה והם לועסים עצמות" הנן מקובלות באותה מידה וכל אחת מהן תזכה את הנבדק ב-2 נקודות. הילד אינו חייב לציין את כל האפשרויות שבסוגריים על מנת לקבל ניקוד מלא.

לחלק מהדוגמאות מתלווה הסימון (ש), המציין שאילתא. לתגובות אלה, למשל "גור של כלבים" (ש), על הבוחן להגיב תמיד בשאילתא. אלמלא כן, עלול הבוחן לתעד הערכת-חסר של יכולות הנבדק. סימן (ש) המופיע לאחר רצף של מספר דוגמאות באותה שורה מתייחס לכולן. כלומר, אם בסימון של שתי תגובות לדוגמה או יותר, המופרדות זו מזו בפסיק, מופיע סימן (ש), יש לתשאל כל אחת מהתגובות. לדוגמה, את כל התגובות "פודל; בורדר קולי; בוקסר; לברדור [מציין שם של סוג של כלב] (ש)" יש לתשאל. באופן דומה, אם התגובה לדוגמה כוללת מילים או פסוקיות חלופיות בסוגריים, שלאחריהן מופיע (ש), יש לתשאל את כל תצורות התגובה האפשריות הנגזרות מהדוגמה. לדוגמה, כל תגובה אפשרית הנגזרת מ"הם (רצים, הולכים, ישנים, נשאים בחוץ, אוכלים) [מציין התנהגות שאינה ייחודית לכלבים] (ש)" דורשת שאילתא. אין לתשאל תגובות לדוגמה שלא מופיע בסופן הסימון (ש).

9. מה זה כלב?

2 נקודות

הם (נובחים וחופרים בורות באדמה, נושכים ומזילים ריר ומשחקים 'לך תביא')
[מציין שתי התנהגויות המאפיינות כלבים]
חיית מחמד; חיה; יונק

יש להם (ארבע רגליים וזנב, שיניים חדות, שפם)
[מציין שני מאפיינים צורניים]
הם (נושכים, נובחים, נוהמים, לועסים עצמות, מלקקים אותך, חופרים בורות באדמה, שומרים עליך) ויש להם (שיניים חדות, ארבע רגליים, שפם, זנב, פרווה)
[מציין התנהגות אחת אופיינית ומאפיין צורני אחד]

1 נקודה

הם (נושכים, נובחים, נוהמים, לועסים עצמות, מלקקים אותך, חופרים בורות באדמה, שומרים עליך) [מציין התנהגות אחת האופיינית לכלבים] (ש)
[מדגים התנהגות או קולות האופייניים לכלב]

יש להם (שיניים חדות, ארבע רגליים, שפם, זנב, פרווה)
[מציין מאפיין צורני אחד] (ש)
פודל; בורדר קולי; בוקסר; לברדור
[מציין שם של סוג של כלב] (ש)

0 נקודות

הם (רצים, הולכים, ישנים, נשאים בחוץ, אוכלים) [מציין התנהגות שאינה ייחודית לכלבים] (ש)
[מציין שם של כלב דימיוני או דמות מפורסמת של כלב]

אתה (מטייל, מלטף, מאלף, משחק) אתם
[מתאר פעילות בין הכלב לבעליו] (ש)
גור של כלבים (ש)

איור 2.6 הדגמה של הקריטריונים לצינון והתגובות לדוגמה, מתוך תת מבחן מילולי

ציינון תגובות לאחר שאילתא

ציינון תגובות לאחר שאילתא עשוי להיות מורכב, ודורש הפעלת שיקול דעת. ככלל, יש להעריך את התגובה בכללותה, כלומר – את החלק שנתן הנבדק באופן ספונטני והחלק שהופק ממנו בעקבות השאילתא. בציינון תגובות מילוליות לאחר שאילתא, יש להקפיד על הקווים המנחים הבאים:

- אם התגובה הספונטנית של הילד מזכה אותו בנקודה 1, ולאחר שאילתא הוא אינו משפר את התגובה, הציון שומר על ערכו המקורי. למשל, אם לשאלה "מהי מטרייה?" משיב הילד "זה לגשם" (תגובה המזכה בנקודה 1) ולאחר השאילתא הוא מוסיף "פלסטיק" (תגובה המזכה ב-0 נקודות), לא חל שיפור בתגובה והציון יותר נקודה 1. ככלל, הילד אינו מאבד מהניקוד המגיע לו בגין התשובה הספונטנית, גם אם תגובתו לשאילתא אינה משפרת את איכותה של התגובה בכללותה.
- במקרים אחרים, התוספת לתגובת הילד היא באותה רמה כמו התשובה הספונטנית, ועם זאת השילוב של שני חלקי התגובה יחד מזכה אותו בניקוד גבוה יותר. לדוגמה, הילד אומר "לוקחים את זה איתנו כשיורד גשם" וכתגובה לשאילתא מוסיף "כדי שלא נרטב". שילוב שני החלקים יוצר תגובה, אשר בכללותה מזכה אותו ב-2 נקודות. זאת, על אף שכל אחד מחלקי התגובה הנפרדים הינם בקטגוריית הנקודה האחת.
- יש להתייחס באותו האופן גם לתשואל של תגובות המזכות ב-0 נקודות. הניקוד יכול להישאר 0, או לחילופין ניתן להעלותו לנקודה 1 או 2 נקודות, לפי איכות התוספת שהילד מייצר בתגובה לשאילתא.

קביעת תגובה כ"פגומה"

יוצאת דופן לכלל שתואר לעיל לגבי שיפור איכות התגובה, היא התגובה הפגומה. חשוב להבחין בין תגובה פגומה ובין תגובה שאיכותה נמוכה. בתגובה פגומה התוספת לתשובה המקורית מגלה שגיאה מהותית בהבנת המושג. הילד התחיל "במסלול הנכון", אולם פגם בתשובתו המקורית בכך שהפגין באופן חד משמעי חוסר הבנה של המושג. לדוגמה, התשובה "זה מכסה לך את הראש" (לשאלה "מהי מטרייה?") היא בקטגוריית הנקודה האחת ויש לתשאל אותה. ההרחבה שמוסיף הילד, "זה כובע", פוגמת בתשובה המקורית מכיוון שהיא מגלה חוסר הבנה בסיסי לגבי מטרייה, וזאת על אף ש"זה מכסה לך את הראש" הייתה בקטגוריית הנקודה האחת. התגובה בכללותה, כלומר שילוב החלק הספונטני והחלק שהופק לאחר השאילתא, תקבל ציון 0, כפי שנעשה בכל התגובות הפגומות. תגובות פגומות הן נדירות מאוד, ותכופות טועים בודקים "טירונים" ומתייחסים לתגובות באיכות נמוכה כאל תגובות פגומות. תגובה באיכות נמוכה היא תגובה שההרחבה שניתנה לה אינה משפרת את איכותה של התשובה הספונטנית, ועם זאת אינה מגלה חוסר הבנה מהותי לגבי הפריט (לדוגמה, תגובת ה"פלסטיק" שתוארה לעיל). לכן, תגובה באיכות נמוכה שאינה פגומה שומרת על ערך הציון המקורי שלה.

ציינון תגובות מרובות

לעתים הילד נותן באופן ספונטני מספר תגובות לפריט. לציינון מקרים אלה, העזרו בקווים המנחים שלהלן:

- לעתים הילד מתקן את עצמו לאחר תגובתו הראשונית, ויש לתת לו את הציון המתאים לתגובה המתקנת. אם התגובה המאוחרת נועדה להחליף את זו המקורית, יש לציין רק את התגובה שאליה מתכוון הילד. בפריטים המוגבלים בזמן יש לציין את התגובה האחרונה שניתנה במסגרת הזמן הקצוב.

- אם הילד נותן גם תגובה נכונה וגם תגובה שגויה לאותו פריט, ולא ברור לאילו מהן הוא מתכוון כתגובה הרצויה לו, יש לשאול אותו לאיזו מהתגובות הוא מתכוון ולציין אותה בהתאם.
- אם תגובות הילד נבדלות זו מזו במידה ניכרת באיכותן, אך אף אחת מהן אינה פוגמת בתגובה בכללותה, יש לציין על פי התגובה הטובה ביותר מביניהן. לדוגמה, אם הילד משיב לפריט 5 בצד שווה (תפוחים ובננות) באומרו "שניהם קטנים, שניהם פירות, ולשניהם יש קליפה", יש לציין על פי התגובה הטובה ביותר ("שניהם פירות"). יש להעניק 2 נקודות, על אף שערכן של התגובות הנוספות הוא 0 ו-1, בהתאמה.
- אם הילד פוגם בתגובה, בין אם באופן ספונטני ובין אם בעקבות שאילתא, יש להעניק ציון 0.

מילוי דפי הרישום והצייון

דפי הרישום והצייון נועדו להקל על ההעברה והצייון של המבחן. הם מספקים מבנה לתיעוד וצייון תגובות הילד לפריטים, כמו גם מידע לבודק, כגון נקודות התחלה, נהלי הפסקה ומגבלות זמן. כמו כן, דפי הרישום והצייון מאפשרים לבודק לתעד מידע נוסף, הן ברמת הפריט, הן ברמת תת המבחן, אשר עשוי להיות לעזר בפרוש התוצאות. לדוגמה, בתת המבחן סידור קוביות מוצגות תבניות ריקות, המאפשרות לתעד את המבנה שהרכיב הילד. תעוד זה יוכל לסייע להגיע לתובנות לגבי הסיבות והרקע לשגיאותיו בפריט תת המבחן.

העמוד המסכם בדפי הרישום והצייון (עמוד 1) מאפשר תיעוד של מידע רלוונטי בנוגע לפריט רקע על הילד וצייוניו במבחן. יש בהם גם מקום המיועד לחישוב גיל הילד ולרישום ציוני הגלם וצייוני התקן שלו בתת המבחנים, כמו גם את סכום הציונים המתוקננים ואת הציונים המורכבים. בנוסף מופיעים בו מתווים, המאפשרים לתאר באופן גרפי את פרופיל התוצאות בתת המבחנים ובציונים המורכבים. עמוד ניתוח הפערים שבדפי הרישום והצייון (עמוד 2) מאפשר לבצע השוואות פערים ברמת תת המבחנים וברמת ציוני האינדקס ולהעריך מהן נקודות החוזק והחולשה של הילד. העמוד האחרון בדפי הרישום והצייון נועד לתעוד תצפיות התנהגותיות שביצע הבודק במהלך המבחן. עקבו אחר הנהלים המופיעים בהמשך, על מנת לחשב ולרשום את הציונים שהתקבלו ב-WPPSI-III^{HEB}. מידע נוסף לגבי ניתוח בסיסי של הציונים תוכלו למצוא ב- *Technical and Interpretive Manual* (לא כלול בערכה).

חישוב גילו הכרונולוגי של הילד

חישוב גילו של הילד הנו חשוב במיוחד ב-WPPSI-III^{HEB}, מאחר שקבוצות הנורמות מחולקות על פני טווחים של 3 או 4 חודשים. על מנת לחשב את גילו של הילד ביום האבחון, רשמו את תאריך הבדיקה ואת תאריך הלידה של הילד בתיבות שנועדו לכך, כמתואר באיור 2.7 (אם הילד נבחן על פני שתי פגישות, השתמשו בתאריך הפגישה הראשונה לשם החישוב). הפחיתו את תאריך הלידה מתאריך הבדיקה.

לצורך החישוב יש להניח כי כל החודשים הנם בני 30 יום. כמו כן, אין לעגל את הגיל אל החודש או השנה הקרובים. לדוגמה, הגיל 3 שנים, 5 חודשים ו-22 ימים אינו מעוגל כלפי מעלה, ואת הצייון יש לבצע על פי המתאים לגיל 3 שנים ו-5 חודשים. באופן דומה, אם הגיל שחושב עומד על 4 שנים, 11 חודשים ו-28 יום, יש לציין על פי המתאים לגיל 4 שנים ו-11 חודשים, וזאת על אף שהילד קרוב לגיל 5.

חישוב גיל הנבדק/ת

יום	חודש	שנה	
37	1978	2011 2012	תאריך הבדיקה
31	8	2005	תאריך הלידה
6	11	6	גיל בעת הבדיקה

איור 2.7 דוגמה לחישוב גילו הכרונולוגי של הילד

השלמת עמוד הסיכום

לאחר צייון התגובות בכל אחד מתת המבחנים, עקבו אחר הצעדים הבאים על מנת לקבוע את הציון הגולמי וציון התקן הכוללים שלו בכל תת מבחן. לאחר מכן ישמשו סכומי ציוני התקן בתת המבחנים להפקת הציונים המורכבים (כלומר ממ"מ, ממ"ב, ממ"כ, אמ"ע ויש"כ). הצעדים הנם פשוטים ואינם דורשים אלא מיומנויות לבלריות, אך יש לעקוב אחריהם בהירות על מנת להמנע מטעויות.

שלב 1. חישוב הציון הגולמי הכולל של תת המבחנים

הציון הגולמי הכולל בתת מבחן נתון הנו סכום הציונים בפריטיו. סכמו את הציונים שניתנו בכל פריט, ובכלל זה פריטי היפוך, ורשמו את הסכום בתיבה המיועדת לכך בתחתיתו של כל תת מבחן בדפי הרישום. בפרק 3 מופיעות הוראות מיוחדות לקביעת הציון הגולמי הכולל במטלות קידוד ואיתור סימנים.

שלב 2. המרת הציונים הגולמיים לציונים מתוקננים

באיור 2.8 מופיעה דוגמה לעמוד סיכום מלא, אשר חלקיו המרכזיים מסומנים באותיות א' עד ד'. הדיון שלהלן מתייחס לחלקים המסומנים. הדוגמה מתבססת על ביצועיו של ילד בן 6 שנים ו-11 חודשים.

על מנת להמיר את ציוני הגלם בתת המבחנים לציוני תקן, עקבו אחר הצעדים הבאים והעזרו בטבלה א.1 שבנספח א'. ציוני התקן מתבססים על גיל הילד, כפי שזה נקבע בעזרת טבלת חישוב גילו הכרונולוגי של הילד (ראו א'). גיל הילד בשנים ובחודשים יקבע את העמוד הרלוונטי אליו יש להתייחס בטבלה א.1. גילאי 5:11-6:2 מוצגים בטווחים של 3 חודשים, וגילאי 3:7-6:0 מופיעים בטווחים של 4 חודשים. טווח הגילאים המופיע בכל עמוד מוצג בראשו.

לאחר שחושבו הציונים הגולמיים הכוללים בכל תת מבחן, העבירו את תוצאות החישוב לעמודת "ציון גולמי" שבטבלת המרת ציוני הגלם לציוני התקן (ראו ב') בעמוד המסכם. תת המבחנים מופיעים בטבלה על פי סדר ההעברה הסטנדרטי.

פנו לעמוד המתאים בטבלה א.1. בעבור כל תת מבחן, מצאו את הציון הגולמי הכולל שהתקבל בו. עקבו לאורך השורה, עד לקצה הימני או השמאלי של הטבלה, ומצאו את עמודת ציון התקן הרלוונטית. המספר המופיע בעמודה זו הנו המקבילה המתוקנת לציון הגולמי הכולל. רשמו את ציון התקן שהתקבל בעבור כל תת מבחן משמאל לציון הגולמי הכולל, כמו גם בכל אחת מהתיבות הלבנות המופיעות עמו בהמשך אותה שורה, ובכלל זה גם תיבות שמופיעים בהם סוגריים. לדוגמה, ציון התקן במטריצות נרשם בעמודה הראשונה, כמו גם בעמודות שכותרתן "ביצועי" ו"כולל".

שלב 3. חישוב סכומי הציונים המתוקננים

גילאי 2:6-3:11

הציון המילולי של הילד הנו סכום ציוני התקן שקיבל בשתי מטלות מילוליות שהועברו לו, בדרך כלל ידיעות ואוצר מילים סביל. הציון הביצועי הנו סכום ציוני התקן של סידור קוביות והרכבת עצמים, שני תת המבחנים הביצועיים. ציון מנת המשכל הכללית הנו סכום ציוני התקן שקיבל בידיעות, אוצר מילים סביל, סידור קוביות והרכבת עצמים (אלא אם תת המבחן שיום החליף את אוצר מילים סביל). במילים אחרות, **זהו סכום ציוני התקן שהתקבלו בסולמות המילוליים והביצועיים גם יחד**. ציון היכולת השפתית הכללית מורכב מסכום ציוני התקן בתת המבחנים אוצר מילים סביל ושיום.

גילאי 4:0-7:3

הציון המילולי של הילד הנו סכום ציוני התקן שקיבל בשלושת המטלות המילוליות שהועברו לו, בדרך כלל ידיעות, אוצר מילים והיסק מילולי. הציון הביצועי הנו סכום ציוני התקן של שלושת תת המבחנים הביצועיים, בדרך כלל סידור קוביות, מטריצות ומושגים חזותיים. ציון מנת המשכל הכללית הנו סכום הציון המילולי, הציון הביצועי ותת מבחן אחד של מהירות עיבוד, בדרך כלל קידוד. במילים אחרות, **זהו סכום ציוני התקן שהתקבלו בשבעה תת מבחנים שונים**. ציון מהירות העיבוד הנו סכום ציוני התקן שהתקבלו בתת המבחנים קידוד ואיתור סימנים. בדומה לכך, ציון היכולת השפתית הכללית מורכב מסכום ציוני התקן בשני תת מבחני הרשות אוצר מילים סביל ושיום.

בכל הגילאים

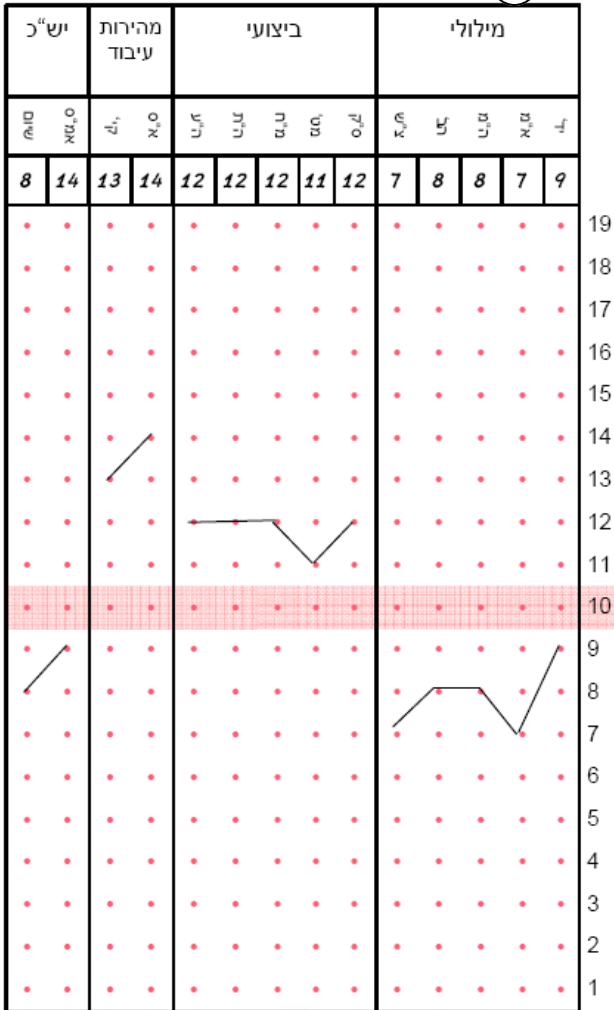
חשבו סכומים אלה ורשמו אותם בתיבות המתאימות, המופיעות בשורה שכותרתה "סכום ציוני התקן" (ראו ג'), בתחתית העמודות המוקדשות להם. הסוגריים המופיעים בחלק מתיבות טבלת המרת ציוני גלם לציוני תקן מציינים תת מבחני רשות. אם הועברו תת מבחני רשות, אין לסכום אותם עם תת מבחני הגרעין לקביעת הציונים המילולי, הביצועי והכללי, אלא אם כן שימשו כדי להחליף את אחד מתת מבחני הגרעין. באיור 2.9 מופיעה דוגמה להשלמת טבלת המרת ציוני גלם לציוני תקן באבחון שבו תת המבחן צד שווה החליף את תת המבחן ידיעות בחישוב הציון המורכב המילולי.

לעתים נפגע תוקף המטלה בשל שגיאות במהלך ההעברה, מאמץ חלקי בלבד מצד הילד, או התרחשויות בלתי צפויות במהלך ההעברה (למשל, מחלה של הילד). במקרה של פגיעה בתוקף המטלה, האפשרות הטובה ביותר היא להחליף אותה במטלת רשות. על אף הזמנות של מטלות הרשות, במקרים מסוימים יש לשקלל את סכום ציוני התקן, על מנת שישקף נכונה את חסרונו של תת מבחן. השקלול מאפשר להפיק ציון מורכב, כאשר אין נתונים בעבור ציוני התקן של כל תת המבחנים הדרושים. במקרים נדירים, לא ניתן להפיק את הציונים המורכבים כלל באופן תקף. מידע נוסף על שקלול ובעיות תוקף בציונים מופיע לאחר שלב 5.

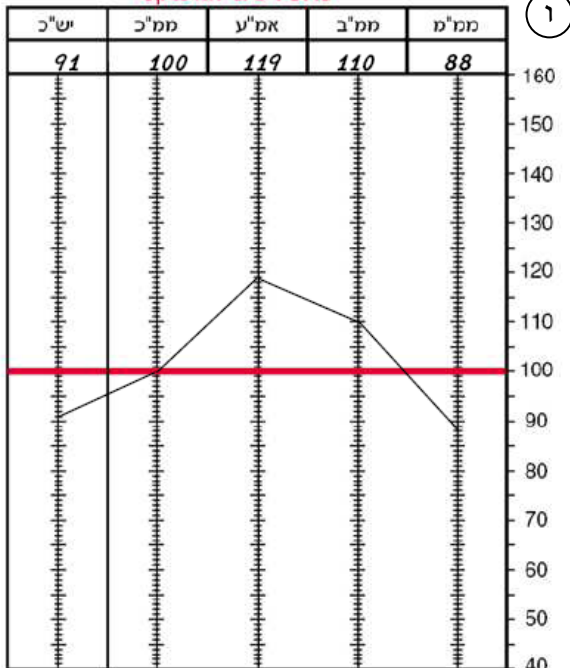

דפי רישום וציונים
גילאי 4:0 עד 7:3

ה פרופיל ציוני התקן בתת המבחנים

פרופיל ציוני האינדקס

שם הנבדק/ת יואב צדוק

מין ז יד דומיננטית ימין

בי"ס / גן בית"ס מאשימ מקום הבדיקה בית"ס

הורה / אפטרופוס אריק וחיים צדוק

שם הבודק/ת נועה כהן

חשוב גיל הנבדק/ת

יום	חודש	שנה	תאריך הבדיקה
37	7/8	2011/2012	37
31	8	2005	31
6	11	6	6

המרת ציוני גלם לצינוני תקן

תת מבחן	ציון גולמי	ציוני תקן
סידור קוביות	32	12
ידיעות	29	9
מטריצות	21	11
אוצר מילים	19	7
מושגים חזותיים	21	12
(איתור סימנים)	38	14
היסק מילולי	19	8
קידוד	52	13
(הבנה)	18	8
(השלמת תמונות)	26	12
(צד שווה)	21	7
(אוצר מילים סביל)	30	9
(הרכבת עצמים)	37	12
(שיום)	23	8
סכום ציוני התקן	24	35

מילולי, ביצועי, מהירות עיבוד, כולל (יש"כ)

המרת סכום ציוני התקן לצינוני מורכב

סולם	ציוני תקן	ציון מורכב	אחוזון	% רמת בטחון
מילולי	24	88	21	95-82
ביצועי	35	110	75	116-103
מהירות עיבוד	27	119	90	126-108
כולל	72	100	50	105-95
יש"כ	17	91	27	99-84

איור 2.8 דוגמה להשלמת עמוד מסכם

המרת ציוני גלם לציוני תקן

ציוני תקן					ציון גולמי	תת מבחן
	12		12		32	סידור קוביות
	4			4	18	ידיעות
	11		11		20	מטריצות
	7			7	18	אוצר מילים
	12		12		20	מושגים חזותיים
	(14)	14			36	(איתור סימנים)
	8			8	17	היסק מילולי
	13	13			51	קידוד
	(8)			(8)	17	(הבנה)
	(12)		(12)		26	(השלמת תמונות)
	(7)			(7)	16	(צד שווה)
9					28	(אוצר מילים סביל)
	(13)		(13)		35	(הרכבת עצמים)
8					22	(שיום)
17	70	27	35	22	סכום ציוני התקן	

מילולי ביצועי מהירות עיבוד מילולי יש"כ (רשות) כולל

איור 2.9 דוגמה להשלמת טבלת המרת ציוני הגלם לציוני התקן, עם החלפה אחת של תת מבחן (גילאי 4:0-7:3)

שלב 4. קביעת הציונים המורכבים

העתיקו את הציון המילולי, הציון הביצועי וציון מהירות העיבוד (גילאי 4:0-7:3) ואת הציון הכללי לעמודת סכום ציוני התקן שבטבלת המרת סכום ציוני התקן לציון מורכב (ראו ד' באיור 2.8). לגילאי 2:6-3:11 השתמשו בטבלאות א.2-א.4 על מנת להמיר את הציונים המילולי, הביצועי והכללי לציוני הממ"מ, ממ"ב וממ"כ, בהתאמה. השתמשו בטבלה א.5 בכדי להמיר את ציון השפה הכללי ליש"כ. לגילאי 4:0-7:3 השתמשו בטבלאות א.6-א.10 על מנת להפיק את ציוני הממ"מ, ממ"ב, אמ"ע, ממ"כ ויש"כ, בהתאמה. בכל טבלה מופיעים גם האחוזונים ורמת הביטחון. רשמו את הציון המורכב, האחוזון ורמת הביטחון (90% או 95%) בעמודות שמשמאל לסכומי ציוני התקן (ראו ד'). שימו לב: הממ"כ אינו סכום ואינו ממוצע של הציון המילולי והביצועי או של הממ"מ והממ"ב. את ציון הממ"כ יש להפיק מהציון הכללי (מציוני התקן של כל תת המבחנים).

שלב 5. הצגת פרופיל הציונים באופן גרפי

הן את ציוני תת המבחנים, הן את הציונים המורכבים ניתן לייצג על פני הגרפים, המופיעים בצדו השמאלי של העמוד המסכם (ראו ה' ו-ו' באיור 2.8). על מנת לייצג על גבי הגרף את ציון התקן של תת מבחן, יש לסמן נקודה על גבי פרופיל ציוני התקן (ראו ה'), במיקום המתאים לציון התקן שהתקבל באותו תת מבחן. מתחו קו בין הנקודות, כפי שמודגם באיור. תוכלו לסמן גם קווים אופקיים התוחמים את הטווח העליון והתחתון, על מנת לשקף את רמת הביטחון. הדוגמה באיור 2.8 מבוססת על העברת כל 14 תת המבחנים. הפרופילים הללו מציגים באופן גרפי את נקודות החוזק והחולשה של הילד בתת המבחנים השונים.

על מנת לייצג ציון מורכב באופן גרפי, סמנו נקודה על הקו המתאים לערכו של הציון בגרף שכותרתו פרופיל ציוני אינדקס (ראו ו'). חברו קו בין הנקודות, כמודגם. אם תרצו, תוכלו גם למתוח קווים אופקיים בטווח העליון והתחתון, על מנת לשקף את רמת הביטחון.

שקלול סכומי ציוני התקן

על אף ששקלול סכומי ציוני התקן מותר במקרים מסוימים, יש להמנע ממנו ככל האפשר. השקלול פוגע בסטנדרטיזציה של ההעברה, ומגדיל את טעות המדידה בעת הפקת הציונים המורכבים. יש להגביל את השימוש בשקלול למקרים בהם הוא בלתי נמנע, בשל קשיים בהעברה. ההחלטה לשקלול סכומים של ציוני תקן חייבת להתבסס על שיקול דעת קליני נאות, ומחייבת זהירות בעת פירוש התוצאות. השקלול הנו בעייתי במיוחד כאשר נעשה שימוש בתוצאות לצורך קבלת החלטות והכרעה לגבי אבחנה או השמה, ובמקרים אלה יש לנקוט במשנה זהירות.

סכומי ציוני התקן אינם ניתנים לשקלול לפי תת מבחן יחיד. בעבור ילדים בגילאים 3:11-2:6 לא ניתן לשקלל את הציון המילולי, הביצועי והשפתי הכללי. את הציון הכללי ניתן לשקלל אם שלושה מתוך ארבעת תת המבחנים המרכיבים אותו הנם תקפים. אחד מבין השלושה יכול להיות שיום אם החליף את תת המבחן אוצר מילים סביל. עם ילדים בגילאים 3:7-4:0 ישנן אופציות רבות יותר לשקלול סכומי ציוני התקן. ניתן לשקלל את הציון המילולי והציון הביצועי אם שניים מבין תת המבחנים המרכיבים כל אחד מהם הנם תקפים. לדוגמה, ניתן לשקלל את סכום ציוני התקן המשמשים לחישוב הציון הביצועי תוך שימוש בציוני תקן תקפים בעבור מושגים חזותיים ומטריצות. שקלול הציון הכללי מחייב שימוש ב-5 או 6 ציוני תקן (כלומר, אם חסרים ציון תקן אחד או שניים בלבד). אם גם תת המבחן קידוד וגם איתור סימנים חסרים או שאינם תקפים, ניתן לשקלל את סכום ציוני התקן המרכיב את הציון הכללי תוך שימוש בסכום ציוני התקן המילוליים והביצועיים, כל עוד לא יותר מאחד מביניהם עבר שקלול. בטבלה א.11 מופיעים סכומים משוקללים של ציוני תקן המשמשים להפקת ממ"ב, ממ"מ וממ"כ. רשמו את הציון המשוקלל בתיבה המתאימה לכך בטבלת המרת סכום ציוני התקן לציון מורכב, וציינו "שקלול" בשולי הטבלה, על מנת לתעד כי הציון התקבל על בסיס שקלול.

ציונים מורכבים בלתי תקפים

אם ציון הגלם של נבדק בתת מבחן נתון עומד על 0, אין בציון זה כדי להצביע על כך שהילד חסר באופן מוחלט את המיומנות הנמדדת באמצעות תת מבחן זה. ציון 0 משמעו שלא ניתן לקבוע את יכולותיו של הילד בתחום זה, בעזרת סדרת הפריטים המסוימת הכלולה בתת המבחן. למשל, ילד עשוי לקבל ציון 0 באוצר מילים או בידיעות, ובכל זאת לדעת את משמעותן של מילים פשוטות אחרות. אם ילד בגילאי 3:11-2:6 מקבל ציון גלם של 0 בשני תת מבחני הגרעין המילוליים, לא ניתן יהיה לחשב את הממ"מ ואת הממ"כ. באופן דומה, אם הילד מקבל ציון גלם של 0 בשני תת מבחני הגרעין הביצועיים, לא ניתן יהיה לחשב את הממ"ב ואת הממ"כ. אם הילד מקבל ציון 0 בשלושה או ארבעה מבין תת המבחנים הנכללים בחישוב מנת המשכל הכללית לא ניתן יהיה לחשב את הממ"כ. אם סכום ציוני הגלם של אוצר מילים סביל ושל שיום אף הוא 0 לא ניתן יהיה לחשב את היש"כ. אם ילד בגילאי 3:7-4:0 מקבל 0 בציוני הגלם של שניים מתוך שלושת תת המבחנים המרכיבים את הסולם המילולי, כולל חלופות פוטנציאליות, לא ניתן יהיה לחשב את הממ"מ ואת הממ"כ. באופן דומה, אם הילד מקבל 0 בציוני הגלם של שניים מתוך שלושת תת המבחנים המרכיבים את הסולם הביצועי, כולל חלופות פוטנציאליות, לא ניתן יהיה לחשב את הממ"ב ואת הממ"כ. אם הילד מקבל ציון 0 גם בקידוד וגם באיתור סימנים לא ניתן יהיה לחשב את האמ"ע. אם סכום ציוני הגלם של אוצר מילים סביל ושל שיום אף הוא 0 לא ניתן יהיה לחשב את היש"כ.

השלמת עמוד ניתוח התוצאות

שלב 1. השוואת פערים

לצורך השוואת פערים ברמת האינדקס, ניתן לחשב את הפערים בין הממ"מ והממ"ב בשתי רצועות הגיל. בעבור גילאי 3:7-4:0, ניתן גם לחשב את הפער בין הממ"מ לממ"כ, לממ"ב ולאמ"ע. העבירו את ציוני האינדקס מהעמוד המסכם לעמודות המתאימות (ציון תקן 1 וציון תקן 2) בטבלת השוואת הפערים (ראו א' באיור 2.10). חשבו את הפערים בין ציוני האינדקס על ידי הפחתת ציון תקן 2 מציון תקן 1. רשמו את התוצאה בעמודת ההפרשים, וזכרו לציון האם ערך ההפרש הוא חיובי או שלילי. בטבלה ב.1 מופיע גודל הפער הנדרש בין ציוני אינדקסים, לשם קביעת מובהקותו הסטטיסטית של הפער. אלה מכונים הערכים הקריטיים, והם מופיעים בעבור רמות בטחון של 0.15 ו-0.05 לכל קבוצת גיל. סמנו את רמת הבטחון המועדפת עליכם בתיבה המופיעה בצדו השמאלי של העמוד.

בטבלה ב.2 מפורטות השכיחויות המצטברות של פערי האינדקסים שהתקבלו בקרב מדגם סטנדרטי (שכיחות בסיסית) מתוך המדגם בכללותו. בעזרתה ניתן לקבוע מהי השכיחות שבה הופיע הפער שמצאת בקרב ילדי מדגם התקנון. בתיבה המופיעה בצדו השמאלי של העמוד, סמנו את בסיס ההשוואה המועדף עליכם (כלומר, המדגם בכללותו או רמת יכולת). בעזרת טבלה ב.1 אתרו את קבוצת הגיל של הילד ואת רמת הבטחון הרצויה. סרקו לאורך השורה עד שתגיעו לעמודה המתאימה, ורשמו את הערך הקריטי בעמודה שזו כותרתה. הערך המוחלט של ציון הפער של הילד חייב להיות גדול או שווה לערך הקריטי, על מנת שייחשב מובהק סטטיסטית. ציינו את מובהקות ההפרש על ידי סימון "כן" בעמודה שכותרתה הפרש מובהק, אם הערך המוחלט של ציון ההפרש של הילד שווה לערך הקריטי או גדול ממנו. סמנו "לא" בעמודה זו אם הערך המוחלט של ציון ההפרש של הילד קטן מהערך הקריטי.

הערכים המובאים בטבלה ב.2 מחולקים לעמודות (+) ו-(-), לפי כיוון ההפרש. אתרו את ערכו המוחלט של ציון ההפרש של הילד בעמודה שכותרתה "גודל הפער", בקצה הימני או השמאלי, וסרקו לאורך השורה עד לעמודה המתאימה להפרש שהתקבל (למשל, ממ"מ > ממ"ב). רשמו ערך זה בטבלת השוואת הפערים, בעמודה שכותרתה "שכיחות בסיסית".

לצורך השוואת פערים ברמת תת המבחן, העבירו את ציוני התקן של תת המבחנים מהעמוד המסכם לעמודות המתאימות (ציון תקן 1 וציון תקן 2) בטבלת השוואת הפערים (ראו א' באיור 2.10). חשבו את הפערים על ידי הפחתת ציון תקן 2 מציון תקן 1 ורשמו את התוצאה בעמודת ההפרשים. בטבלה ב.3 מופיעים הפערים הנדרשים בין ציוני תת מבחנים, לשם קביעת מובהקותו הסטטיסטית של הפער. אלה מכונים הערכים הקריטיים, והם מופיעים בעבור רמות בטחון של 0.15 (מעל הקו האלכסוני) ו-0.05 (תחת הקו האלכסוני) לכל קבוצת גיל. בתיבה המופיעה בצדו השמאלי של העמוד, סמנו את רמת הביטחון המועדפת עליכם. אתרו בטבלה את ההשוואה הדרושה לכם, ורשמו את הערך הקריטי המופיע בה בעמודת הערך הקריטי שבטלת השוואת הפערים.

הערך המוחלט של ציון הפער של הילד חייב להיות גדול או שווה לערך הקריטי, על מנת שייחשב מובהק סטטיסטית. ציינו את מובהקות ההפרש על ידי סימון "כן" בעמודה שכותרתה הפרש מובהק, אם הערך המוחלט של ציון ההפרש של הילד שווה לערך הקריטי או גדול ממנו. סמנו "לא" בעמודה זו אם הערך המוחלט של ציון ההפרש של הילד קטן מהערך הקריטי.

אם הבודק מעוניין להשוות בין ציוני התקן של זוגות תת מבחנים אחרים – טבלה ב.3 מציגה את גודל הפער הנחשב מובהק סטטיסטית, ברמות ביטחון של 0.05 ו-0.15, בעבור כל זיווג אפשרי של תת מבחנים. הערכים בטבלה מייצגים את הממוצעים לאורך כל קבוצות הגילאים. בטבלה ב.4 מופיעים האחוזים המצטברים של הפערים בין ציוני תת המבחנים שהתקבלו בקרב הילדים במדגם התקנון (השכיחות הבסיסית), לפי רצועות הגיל. ניתן

להשתמש בטבלה זו בעבור כל פער מובהק שהוא, בכדי לקבוע מהי השכיחות שבה הופיע הפרש (פער) זה במדגם התקנון. שימו לב כי הערכים המובאים בטבלה ב.4 מחולקים לעמודות (+) ו- (-), לפי כיוון ההפרש. אתרו את ערכו המוחלט של ציון ההפרש של הילד בקצה הימני או השמאלי של הטבלה, וסרקו לאורך השורה עד לעמודה המתאימה להפרש שהתקבל (למשל, ה"ע > ס"ק). רשמו ערך זה בטבלת השוואת הפערים, בעמודה שכותרתה "שכיחות בסיסית".

שלב 2. קביעת נקודות חוזק וחולשה

עמוד ניתוח הפערים מאפשר לחשב את נקודות החוזק והחולשה של הילד, ברמת תת המבחן (ראו ג'). בעבור ילדים בגילאי 3:11-6:2, יש להשתמש בממוצע הכולל בלבד לשם קביעת נקודות חוזק וחולשה. גם ברוב המקרים של ילדים בגילאי 3:7-4:0 יש להשתמש בציון זה בלבד. אולם, כאשר ישנו פער מובהק בין הציונים המורכבים (לדוגמה, בין הממ"מ והממ"ב), כפי שנבדק בטבלת השוואת הפערים, ניתן להשתמש בממוצעי הציון המילולי והציון הביצועי בנפרד לרצועת הגיל הזו. כמו כן, אם לתת מבחן מסוים יש משקל רב במיוחד בחישוב ממוצע הממ"כ (למשל, ציוני התקן של הילד נעים בין 8 ל-11 בשישה תת מבחנים, ובקידוד ציון התקן שלו עומד על 2), יש להשתמש בממוצע המילולי והממוצע הביצועי בנפרד. ציינו על גבי דפי הרישום איזה ממוצע שימש אתכם כבסיס להשוואה – בתיבה המתאימה בטבלה שכותרתה "בסיס להשוואה", סמנו "ממוצע כולל" או "ממוצע מילולי" או "ביצועי".

העבירו את ציון התקן שהתקבל בכל תת מבחן מהעמוד המסכם לעמודת ציון התקן בתת המבחן בטבלת קביעת נקודות החוזק והחולשה (ראו ב' באיור 2.10). בהתאם להחלטתכם להשתמש בממוצע הכולל או בממוצע המילולי או הביצועי כבסיס להשוואה, העבירו את סכום (י) ציוני התקן של כל תת המבחנים, או של הסולם המילולי או הביצועי מהעמוד המסכם לתיבות המתאימות בשורת סכום ציוני התקן (ראו ג' באיור 2.10). חלקו את סכום (י) ציוני התקן במספר תת המבחנים, ורשמו את הממוצע המתקבל בכל אחד מהתאים בשורת הציון הממוצע של החלק המסומן ב- ג' באיור 2.10. העתיקו את ערכי הממוצע(ים) לעמודה שכותרתה "ציון תקן ממוצע" בטבלת נקודות החוזק והחולשה (ראו ב' באיור 2.10). אם ממוצעים נפרדים של הסולם המילולי והסולם הביצועי ישמשו אתכם כבסיס להשוואה לגילאי 3:7-4:0, ודאו כי רשמם את הערכים המתאימים לכל אחד מהם (כלומר את הממוצע המילולי לתת המבחנים המילוליים ואת הממוצע הביצועי לתת המבחנים הביצועיים). שימו לב כי תמיד יש להשוות בין תת המבחן קידוד (גילאי 3:7-4:0) לבין הממוצע הכולל. השייך של תת מבחן זה לנקודות החוזק או החולשה אינו אפשרי כאשר נעשה שימוש בממוצע המילולי והממוצע הביצועי בנפרד כבסיס להשוואה. בעבור כל תת מבחן, חשבו את ההפרש בינו ובין הממוצע על ידי הפחתת ציון התקן הממוצע מציון התקן בתת המבחן. רשמו את ההפרש המתקבל בכל תת מבחן בעמודה שכותרתה "הפרש מהממוצע", וציינו האם ערך ההפרש הוא חיובי או שלילי. בטבלה ב.5 מופיעים הערכים הקריטיים המייצגים את גודל הפער המינימלי הנדרש לשם מובהקות סטטיסטית, ברמות בטחון של 0.05 או 0.15. סמנו בתיבה המתאימה בטבלת שכיחות בסיסית את רמת הביטחון שבה השתמשתם. כעת, רשמו את הערכים הקריטיים הרלוונטיים בעמודה המתאימה להם. בכדי לקבוע האם הפער בין ציון תת המבחן וציון התקן הממוצע מייצג נקודת חוזק או חולשה יחסית, השווה בין הערכים המופיעים בעמודת ההפרש מהממוצע ובעמודת הערך הקריטי. אם ערכו המוחלט של הפער שהתקבל שווה לערך הקריטי או גדול ממנו, התייחסו אליו כאל פער מובהק.

כיוון ההפרש בין ציון התקן במבחן וציון התקן הממוצע יקבע האם תת המבחן מייצג נקודת חוזק או נקודת חולשה. אם הפער בתת מבחן כלשהו מובהק וחיובי, הוא משקף חוזק יחסי ויש לסמן לצידו "חז" בעמודה שכותרתה "חוזק או חולשה". פער מובהק ושלילי משקף חולשה יחסית ויש לסמן לצידו "חל" בעמודה שכותרתה "חוזק או חולשה".

טבלה ב.5 מציגה את ציוני הפערים שהתקבלו בעבור 1%, 2%, 5% ו- 10% מתוך מדגם התקנון. ניתן להשוות בין ציוני הפערים של הילד לבין ציוני הפערים שהתקבלו בקרב אחוזונים שונים מבין ילדי מדגם התקנון. אם ציון הפער של הילד אינו מתאים לאף אחד מאלה המופיעים בטבלה, כלומר הציון ממוקם בין שני ערכים קריטיים, יש לדווח על השיעור הבסיסי כעל טווח. לדוגמה, השיעור הבסיסי בעבור ציון פער של 2.73 במטריצות מדווח כ- 10% עד 25%. שימו לב כי טבלה ב.5 מחולקת למקטעים, על פי הדרך ששימשה לחישוב הפערים (כלומר חישוב כללי לשתי רצועות הגילאים או מילולי וביצועי לגילאי 3:7-4:0).

עמוד ניתוח התוצאות

		השוואת פערים				
		ציון מורכב / תת מבחן				
שעור בסיסי במדגם התקנון	הפרש מובהק (כ) או (ל)	ערך קריטי	הפרש	ציון תקן 1	ציון תקן 2	הפרש
5.8%	כ	10.17	-22	110	ממ"ב	88
2.9%	כ	12.81	-31	119	אמ"ע	88
	ל	12.81	-9	119	אמ"ע	110

		ציון מורכב / תת מבחן				
		ציון מורכב / תת מבחן				
שעור בסיסי במדגם התקנון	הפרש מובהק (כ) או (ל)	ערך קריטי	הפרש	ציון תקן 1	ציון תקן 2	הפרש
	ל	2.90	0	9	אמ"ס	9
	ל	3.30	1	12	ס"ק	13
	ל	3.40	-1	14	א"ס	13
	ל	2.90	1	8	ש'	9
7.1%	כ	2.24	-5	12	מ"ח	7

רמת בטחון סטטיסטית

0.15

0.05

בסיס להשוואה

קבוצת השוואה:

ממוצע כולל

ממוצע מילולי

וביצועי

רמת בטחון סטטיסטית

0.15

0.05

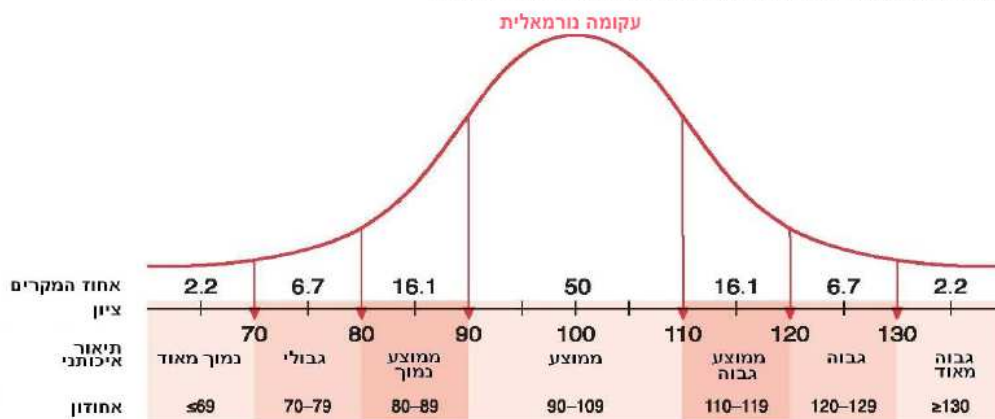
להשוואת פערים, ראו טבלאות ב.1, ב.2, ב.3 ו-ב.4 במדריך ההעברה והציונים.

		קביעת נקודות חוזק וחולשה				
		תת מבחן				
שעור בסיסי במדגם התקנון	חוזק או חולשה	ערך קריטי	הפרש מהממוצע	ציון תקן ממוצע	ציון תקן בתת המבחן	תת מבחן
		2.20	.33	11.67	12	סידור קוביות
		2.11	1	8	9	ידיעות
		1.95	-.67	11.67	11	מטריצות
		1.98	-1	8	7	אוצר מילים
		1.90	.33	11.67	12	מושגים חזותיים
		1.85	0	8	8	היסק מילולי
						קידוד

לקביעת נקודות חוזק וחולשה, ראו טבלה ב.5 במדריך ההעברה והציונים.

כל 7 תת המבחנים*			3 מילוליים		3 ביצועיים	
סכום ציוני התקן			24	35		
מס' תת המבחנים			+3	+3		
ציון ממוצע			8	11.67		

* 7 תת המבחנים כוללים שלושה מילוליים, שלושה ביצועיים ואחד מתחום מהירות העיבוד.

איור 2.10 דוגמה למילוי עמוד ניתוח הפערים

העברה וציינון של תת המבחנים

הכנות לקראת ההעברה

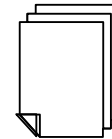
בפרק זה מפורטים נהלי ההעברה והציינון של ה- WPPSI-III^{HEB}. מבנה הפרק מבוסס על החלוקה לפי גיל של ה- WPPSI-III^{HEB} והוא מציג את סדר ההעברה המתאים לכל אחת מקבוצות הגילאים. תת המבחנים המיועדים לקבוצת הגילאים הבוגרת יותר, 7:3-4:0, מוצגים תחילה. תת המבחנים המיועדים לגילאי 3:11-2:6 מופיעים לאחר מכן ומופרדים בחוץ אדום. ההוראות להעברת תת המבחנים אוצר מילים סביל, הרכבת עצמים ושיום מופיעות בסעיפים המתייחסים לגילאי 3:11 – 2:6 והן כוללות הנחיות בנוגע לנהלי ההעברה של תת המבחנים הללו גם לילדים בגילאי 4:0 – 3:11. לפני תחילת ההעברה, יש לוודא כי כל חומרי המבחן הנדרשים מסודרים ונמצאים בהישג ידך, וכי תשומת הלב של הילד נתונה לתהליך האבחון. הסבר לילד כי ניתן לקחת הפסקות במהלך האבחון, ועודד אותו להודיע לך באם יזדקק להפסקה. עיין בפרק 2 של מדריך זה בנוגע להנחיות אודות יצירת הקשר עם הנבדק ושימורו. יש להתחיל בהעברה רק לאחר שתחוש כי יצרת קשר טוב דיו עם הנבדק וכי תשומת לבו נתונה לאבחון.

1. סידור קוביות

הילד מתבקש לשחזר, בזמן מוגבל ובאמצעות קוביות בעלות צבע אחד או שניים, את התבנית שראה את הבודק בונה, או תבנית המופיעה כתמונה באוגדן הגירויים.

חומרים

מדריך העברה וציינון
דפי רישום וציינון
אוגדן גירויים 1
קוביות
שעון עצר

נקודת התחלה

גילאי 4-7: פריט 6
עם ילדים אשר יש לגביהם חשד לקשיי למידה, יש להתחיל בפריט 1.

נוהל היפוך

אם הילד לא קיבל ציון מקסימלי באחד משני הפריטים הראשונים שהועברו או בשניהם, יש להעביר את הפריטים הקודמים **בסדר יורד** (מהגבוה לנמוך), עד להשגת ציונים מקסימליים בשני פריטים עוקבים.

נוהל הפסקה

אחרי 3 ציוני 0 רצופים.

מדידת זמן

דיוק במדידת הזמן הוא הכרחי. מגבלות הזמן בעבור כל פריט מובאות במדריך להעברה וציינון ומוצגות גם על גבי דפי הרישום.

יש להתחיל במדידת הזמן לאחר אמירת המילה האחרונה של ההוראות.

יש להפסיק את מדידת הזמן כאשר הילד משלים את ביצוע הפריט, או כאשר ברור מתוך דבריו או הבעותיו כי הוא סיים. במקרה של אי ודאות, יש לשאול את הילד האם סיים לעבוד.

על מנת לשמור על קשר חיובי עם הילד, יש לאפשר לו כמה שניות נוספות להשלמת הפריט, במקרה והוא קרוב לסימו כשאוזל הזמן. אולם, אין לזכות אותו בנקודות בעבור פריט אשר השלמתו הושגה לאחר הזמן המוקצב.

הוראות כלליות

- ודא כי הילד יושב כשפניו אל שפת השולחן.
- התבניות המאירות בדפי הרישום ובמדריך זה מוצגות מנקודת המבט של הבודק (כלומר הפוך).
- המספר והצבע של הקוביות הנדרשות בעבור כל פריט מצויינים תחת העמודה 'הקוביות הנדרשות' בדפי הרישום.
- פריטים 1-3 הם פריטי מגדל; פריטים 4-20 הם פריטים חד קומתיים.
- את הפריטים 1-10 יש להרכיב מקוביות בצבע אחד (אדום או לבן), בעוד שאת הפריטים 11-20 יש להרכיב מקוביות שמופיעים בהן שני צבעים (אדום ולבן).
- עם סיום ההעברה של כל פריט יש להוציא מחוץ לשדה הראייה של הילד את כל הקוביות שאינן נחוצות להעברת הפריט הבא.

נהלי הצגה סטנדרטיים

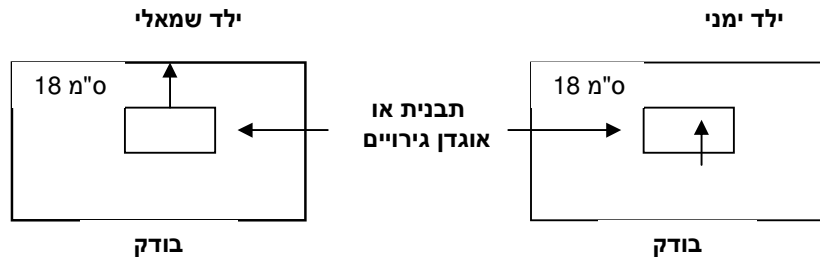
- הפריטים מוצגים כתבנית שהבודק בונה לפני הילד, או כתבנית מצוירת באוגדן הגירויים 1. אופן ההצגה המתאים לכל פריט מופיע בדפי הרישום, תחת העמודה "אופן ההצגה".
  - ◀ פריטים 1-12 מוצגים כתבנית שבונה הבודק מהקוביות. לאחר בניית התבנית, השאר אותה שלמה על השולחן.
  - ◀ פריט 13 מוצג ראשית כתבנית, שבונה הבודק על פי תמונת התבנית שבאוגדן הגירויים. לאחר מכן מפרק הבודק את התבנית שבנה והילד מתבקש להרכיב אותה לפי התמונה שבאוגדן.
  - ◀ פריטים 14-20 מוצגים לילד כתמונה מתוך אוגדן הגירויים 1.
- בפריטים המורכבים מקוביות שיש בהן שני צבעים (פריטים 11-20), הצג את הקוביות כך שכל סוגי פני השטח שלהן (אדום, אדום/לבן, לבן) יופיעו כלפי מעלה. הצג רק קובייה אחת שבה מופנה המשטח האדום/לבן כלפי מעלה.
- הבהר את ההוראות על ידי הצבעה על התמונה שבאוגדן הגירויים או על תבנית הקוביות הבנויה, תוך כדי שיחה עם הילד.
- תוך כדי שאתה מדגים בפני הילד את בניית התבנית עליך להסביר בקול את מהלכי ההרכבה. השתמש במשפטים דוגמת

אני שם קובייה אדומה כאן ועוד קובייה אדומה כאן, לידה.

או,

כאן אני צריך להשתמש בקובייה שהיא גם אדומה וגם לבנה.

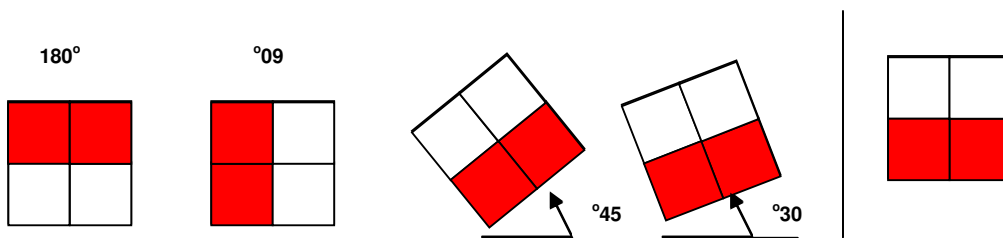
- לאחר שסיימת להדגים לילד כיצד עליו להרכיב את הפריטים המחייבים אותו לעבוד לפי תבנית או לפי תמונה של תבנית, מקם את אוגדן הגירויים או את תבנית הקוביות כ-18 ס"מ משפת השולחן הפונה אל הילד.
- אם הילד ימני, מקם את אוגדן הגירויים או את תבנית הקוביות מעט שמאלה מהקו האנכי לילד. אם הילד שמאלי, מקם את אוגדן הגירויים או תבנית הקוביות מעט לימינו. אם לא ידוע בעת ההעברה מהי היד המועדפת עליו, מקם את החומרים מולו (כ-18 ס"מ מקצה השולחן). איור 3.1 מראה את המיקום הנכון של אוגדן הגירויים או תבנית הקוביות ביחס לילד.

איור 3.1 מיקום התבנית או אוגדן הגירויים

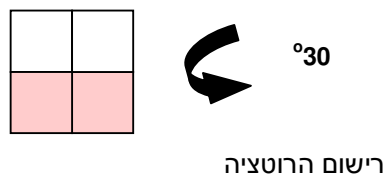
תיקון שגיאות

- כל סיבוב של 30 מעלות או יותר ייחשב כשגיאה.
- דוגמאות של מעלות סיבוב ושגיאות סיבוב מוצגות באיור 3.2.

איור 3.2 דוגמאות לשגיאות סיבוב בסידור קוביות

- יש לתקן לא יותר משתי רוטציות שהילד ביצע במהלך העברת תת המבחן, תיקון ראשון בחלק א' ותיקון שני בחלק ב' בלבד. שים לב כי בפריטים 1-10 טעויות רוטציה והיפוך אינן פוגעות בציון.
- טעויות רוטציה יש לתקן על ידי החזרת הקוביות למצב נכון ואמירה, **תסתכל, ככה זה צריך להיות.** המשך בהעברת יתר הפריטים כרגיל.
- בעבור כל תבנית מסובבת, ניתן לרשום בדפי הרישום את כיוון הסיבוב ומידת הסיבוב בעזרת חץ וציון מספר המעלות המוערך, כלהלן:

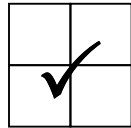
- בפריטים 11-20 ייתכן שהילד ינסה לשחזר את תבנית הקוביות של הבודק באופן מדויק, כולל התאמת הצבעים בפאות הצד של הקוביות. במקרה כזה, הצבע על המשטח העליון של הקוביות ואמור,

רק הצד העליון של הקוביות צריך להיות אותו הדבר.

הנח לו להמשיך לעבוד עד גמר הזמן.

ציינון

- בעבור כל פריט יש לרשום את זמן השלמתו בשניות. פריטים שהושלמו לאחר הזמן מקבלים ציון 0.
- יש להקיף "כן" בעמודה **תבנית נכונה**, כדי לציין כי הביצוע נכון. בפריטים 1-10, הרכבה נכונה יכולה לכלול טעויות רוטציה. אם הילד לא הרכיב את התבנית באופן נכון, יש להקיף "לא" בעמודה **תבנית נכונה**.
- ניתן לתעד את התבניות השגויות שהילד הרכיב על גבי דפי הרישום, תחת העמודה **תבנית שגויה**. השתמש בסימון על גבי התבנית הריקה, על מנת להעתיק את ביצוע הילד, כפי שהיה עם תום הזמן הקצוב ומנקודת המבט של הבודק. ביצועים נכונים ניתן לסמן כפי שמופיע בדוגמה שלהלן:

רישום הרכבה נכונה

רוטציה והיפוך הדגמים

חלק א'

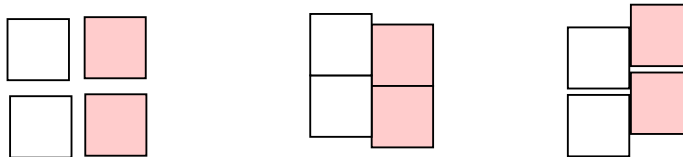
- מכיוון שילדים צעירים מתקשים בזיהוי דגמים שעברו רוטציה או היפוך, אין להחשיב אף מידה של רוטציה (גם לא היפוך מלא) כשגויה. אף שיש לציין כי נעשתה רוטציה בפריטים 1-10, אין להם כל השפעה על הערכת הביצוע.

חלק ב'

- בפריטים 11-20, כל רוטציה בולטת של 30° או יותר נחשבת כשגויה ומקבלת ציון 0.

מרווחים והסטה בסידור הקוביות

- מכיוון שהתפתחות היכולות המוטוריות עלולה להיות איטית יותר מהתפתחות היכולות הקוגניטיביות, מרווחים או הסטה שגודלם שווה או קטן מ $\frac{1}{2}$ ס"מ (כרבע מאורך/רוחב הקוביה) אינן משפיעים על הציון. רק ההרכבות שמופיעים בהן פערים או הסטה **שגדולים מ $\frac{1}{2}$ ס"מ יש להחשיב כשגויות**.
- איור 3.3 מדגים מרווחים ו/או הסטות של כ- $\frac{1}{2}$ ס"מ בין קוביות. שים לב כי בהרכבה בודדת יכולים להופיע הן מרווחים והן הסטה בין הקוביות.

איור 3.3 דוגמאות למרווחים והסטה בין קוביות שאינם נחשבים שגויים

פריטים 1 - 6

- 2 נקודות בעבור ביצוע נכון, בזמן המוקצב, בניסיון ראשון.
- 1 נקודה בעבור ביצוע נכון, בזמן המוקצב, בניסיון שני.
- 0 נקודות בעבור ביצוע לא נכון, או שלא בזמן המוקצב, בשני הניסיונות.

פריטים 7 - 20

- 2 נקודות בעבור ביצוע נכון, בזמן המוקצב.
  - 0 נקודות בעבור ביצוע לא נכון, או שלא בזמן המוקצב.
- ציון גלם מקסימלי: 40 נקודות.

**חלק א'
העברת הפריטים**

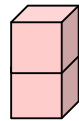
פריט 1. מגדל משתי קוביות (מגבלת זמן: 30 שניות)

ניסיון 1

הנח את הקוביות המתאימות מול הילד ואמור,

בוא נשחק בקוביות. תסתכל עליי.

הרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.
הנח את שאר הקוביות לפני הילד, הצבע על התבנית הבנויה ואמור,

**עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי
כשתסיים. תתחיל.**

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).
תבנית נכונה: המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד ואם אין צורך בנוהל ההפסקה.
תבנית שגויה: העבר את ניסיון 2.

ניסיון 2

השאר את התבנית הבנויה ואמור,

תסתכל עליי שוב.

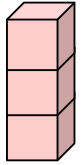
השתמש בקוביות שהיו בשימוש הילד והרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.

פרק את התבנית והנח את הקוביות לפני הילד. הצבע על תבנית הדוגמה ואמור,

עכשיו אתה תבנה אחד כזה.

תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).
תבנית נכונה: המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד ואם אין צורך בנוהל ההפסקה.
תבנית שגויה: המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד ואם אין צורך בנוהל ההפסקה.

פריט 2. מגדל משלוש קוביות (מגבלת זמן: 30 שניות)

ניסיון 1

הנח את הקוביות המתאימות מול הילד ואמור,

תסתכל עליי.

הרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.
הנח את שאר הקוביות לפני הילד, הצבע על התבנית הבנויה ואמור,

**עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי
כשתסיים. תתחיל.**

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).

תבנית נכונה: המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד ואם אין צורך בנוהל ההפסקה.
תבנית שגויה: העבר את ניסיון 2.

ניסיון 2

השאר את התבנית הבנויה ואמור,

תסתכל עליי שוב.

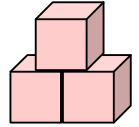
השתמש בקוביות שהיו בשימוש הילד והרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר
בקול את מהלך ההרכבה.

פרק את התבנית והנח את הקוביות לפני הילד. הצבע על תבנית הדוגמה ואמור,

**עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי
כשתסיים. תתחיל.**

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).

תבנית נכונה: המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד ואם אין צורך בנוהל ההפסקה.
תבנית שגויה: המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד ואם אין צורך בנוהל ההפסקה.

פריט 3. פירמידה (מגבלת זמן: 30 שניות)

ניסיון 1

הנח את הקוביות המתאימות מול הילד ואמור,

תסתכל עליי.

הרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.
הנח את שאר הקוביות לפני הילד, הצבע על התבנית הבנויה ואמור,

עכשיו אתה תבנה אחד כזה.

תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).

תבנית נכונה: המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד.
תבנית שגויה: העבר את ניסיון 2.

ניסיון 2

השאר את התבנית הבנויה ואמור,

תסתכל עליי שוב.

השתמש בקוביות שהיו בשימוש הילד והרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.

פרק את התבנית והנח את הקוביות לפני הילד. הצבע על תבנית הדוגמה ואמור,

עכשיו אתה תבנה אחד כזה.

תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).

תבנית נכונה: המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד ואם אין צורך בנוהל ההפסקה.
תבנית שגויה: המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד ואם אין צורך בנוהל ההפסקה.

פריטים 5 - 4 (מגבלת זמן: 30 שניות)

ניסיון 1

הנח את הקוביות המתאימות מול הילד ואמור,

תסתכל עליי.

הרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה. הנח את שאר הקוביות לפני הילד, הצבע על התבנית הבנויה ואמור,

עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).

תבנית נכונה: המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד.

תבנית שגויה: העבר את ניסיון 2.

ניסיון 2

השאר את התבנית הבנויה ואמור,

תסתכל עליי שוב.

השתמש בקוביות שהיו בשימוש הילד והרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.

פרק את התבנית והנח את הקוביות לפני הילד. הצבע על תבנית הדוגמה ואמור,

עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

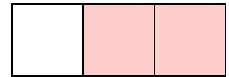
התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).

תבנית נכונה: המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד.

תבנית שגויה: המשך לפריט הבא בהתאם לגיל הילד ואם לא התמלא קריטריון הפסקה.

פריט 6 (מגבלת זמן: 30 שניות)

4-7

לילדים המתחילים בפריט זה, אמור,

בוא נשחק בקוביות.

ניסיון 1

הנח את הקוביות המתאימות מול הילד ואמור,

תסתכל עליי.

הרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.
הנח את שאר הקוביות לפני הילד, הצבע על התבנית הבנויה ואמור,

**עכשיו אתה תבנה אחד כזה.
תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.**

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).

תבנית נכונה: המשך לפריט הבא.

תבנית שגויה: העבר את ניסיון 2.

ניסיון 2

השאר את התבנית הבנויה ואמור,

תסתכל עליי שוב.

השתמש בקוביות שהיו בשימוש הילד והרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.

פרק את התבנית והנח את הקוביות לפני הילד. הצבע על תבנית הדוגמה ואמור,

**עכשיו אתה תבנה אחד כזה.
תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.**

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).

תבנית נכונה:

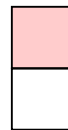
אם הילד התחיל בפריט 6, העבר את הפריטים הקודמים בסדר יורד עד שיקבל ציונים מלאים בשני פריטים עוקבים.
אם הילד התחיל בפריט 1, המשך לפריט הבא אם לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

תבנית שגויה:

אם הילד התחיל בפריט 6, העבר את הפריטים הקודמים בסדר יורד עד שיקבל ציונים מלאים בשני פריטים עוקבים.
אם הילד התחיל בפריט 1, המשך לפריט הבא אם לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

פריט 7 (מגבלת זמן: 30 שניות)

הנח את הקוביות המתאימות מול הילד ואמור,

תסתכל עליי.

הרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.
הנח את שאר הקוביות לפני הילד, הצבע על התבנית הבנויה ואמור,

עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

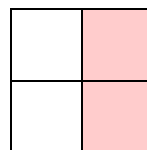
התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).

תבנית נכונה: המשך לפריט הבא.

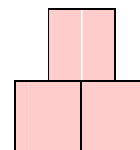
תבנית שגויה: אם הילד התחיל בפריט 6, העבר את הפריטים הקודמים בסדר יורד, עד שיקבל ציונים מלאים בשני פריטים עוקבים.
אם הילד התחיל בפריט 1, המשך לפריט הבא אם אין צורך בנוהל ההפסקה.

פריטים 8 - 9 (מגבלת זמן: 60 שניות)

פריט 9

פריט 8

הנח את הקוביות המתאימות מול הילד ואמור,

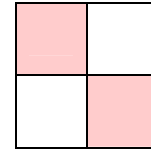
תסתכל עליי.

הרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.
הנח את שאר הקוביות לפני הילד, הצבע על התבנית הבנויה ואמור,

עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 60 שניות).
המשך לפריט הבא אם אין צורך בנהל ההפסקה.

פריט 10 (מגבלת זמן: 60 שניות)

הנח את הקוביות המתאימות מול הילד ואמור,

תסתכל עליי.

הרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.
הנח את שאר הקוביות לפני הילד, הצבע על התבנית הבנויה ואמור,

עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 60 שניות).
אם לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה התקדם לפתיחה לחלק ב' ולהצגת הקוביות שיש בהן שני צבעים.

חלק ב' העברת הפריטים

הצגת הקוביות שיש בהן שני צבעים

הנח שתי קוביות אדום-לבן לפני הילד.

החזק בידך אחת מהן כך שהילד יוכל לראותה ואמור,

אתה רואה את הקוביות האלו? יש להן כמה צדדים אדומים (הצג בפניו פאה שכולה אדומה), **כמה צדדים לבנים** (הצג בפניו פאה שכולה לבנה) **וכמה צדדים שהם גם אדומים** (הצג בפניו פאה שהיא חצי-חצי, הצבע על החצי האדום) **וגם לבנים** (הצבע על החצי הלבן).

דוגמה א'

הנח קוביה אחת על השולחן כפי שמופיע להלן:
תן את הקוביה השניה לילד ואמור,

ילד

בוחר

תניח את הקוביה שלך כמו הקוביה שלי.

ביצוע נכון: המשך לפריט 11.

ביצוע שגוי: הצבע על הקוביה שלך ואמור,

החלק הלבן צריך להצביע למעלה, כמו אצלי (הצבע על החצי הלבן),

והחלק האדום צריך להצביע למטה (הצבע על החצי האדום).

סובב את הקוביה שלך כך שתהיה כמו שלי.

ביצוע נכון: המשך לפריט 11.

ביצוע שגוי: סובב את הקוביה של הילד למצב הנכון ואמור,

אתה רואה, ככה זה צריך להיות.

העבר את דוגמה ב'.

דוגמה ב'

הנח קוביה אחת על השולחן כפי שמופיע להלן:
תן את הקוביה השניה לילד ואמור,

ילד

בוחר

תניח את הקוביה שלך כמו הקוביה שלי.

ביצוע נכון: המשך לפריט 11.

ביצוע שגוי: הצבע על הקוביה שלך ואמור,

החלק הלבן צריך להצביע למעלה, כמו אצלי (הצבע על החצי הלבן),

והחלק האדום צריך להצביע למטה (הצבע על החצי האדום).

סובב את הקוביה שלך כך שתהיה כמו שלי.

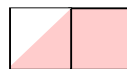
ביצוע נכון: המשך לפריט 11.

ביצוע שגוי: סובב את הקוביה של הילד למצב הנכון ואמור,

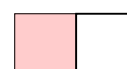
אתה רואה, ככה זה צריך להיות. המשך לפריט 11.

פריטים 11 – 12 (מגבלת זמן: 60 שניות)

פריט 12

פריט 11

הנח את הקוביות המתאימות מול הילד ואמור,

תסתכל עליי.

הרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה. הנח את שאר הקוביות לפני הילד, הצבע על התבנית הבנויה ואמור,

עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 60 שניות). המשך לפריט הבא אם לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

פריט 13 (מגבלת זמן: 60 שניות)

הנח את הקוביות המתאימות על השולחן לפניך. הנח את אוגדן הגירויים 1 כך שחלקו הכרוך פונה לכיוון הילד. דפדף אל פריט 13 שבת המבחן סידור קוביות ואמור,

תראה איך אני עושה אחד שיהיה כמו בתמונה הזאת.

הרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה. אמור,

אתה רואה, הקוביות שלי (הצבע על הדגם שבנית) נראות בדיוק

כמו אלו שבתמונה (הצבע על התמונה).

פרק את התבנית שבנית, הנח את הקוביות לפני הילד ואמור,

עכשיו אתה תבנה אחד שיהיה בדיוק כמו התמונה (הצבע על התמונה). תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 45 שניות). המשך לפריט הבא אם לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

פריטים 20 – 14 (מגבלת זמן: 90 שניות)

הנח את הקוביות המתאימות על השולחן לפני הילד. דפדף אל הפריט המתאים באוגדן הגירויים 1 ואמור,

עכשיו תבנה אחד כמו זה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 90 שניות). המשך לפריט הבא אם לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

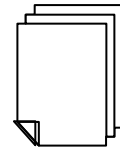
גילאי 7:3 – 4:0 : גרעין

2. ידיעות

בפריטי התמונה, הילד מגיב לשאלה על ידי בחירת תמונה מבין ארבע אפשרויות המוצגות בפניו. בפריטים המילוליים, הילד עונה על שאלות הנוגעות לטווח רחב של תחומי ידע כללי.

חומרים

מדריך העברה וציינון
דפי רישום וציינון
אוגדן גירויים 1

נקודת התחלה

גילאי 4-5: פריט 11
גילאי 6-7: פריט 17

עם ילדים אשר יש לגביהם חשד לקשיי למידה, יש להתחיל בפריט 1.

נוהל היפוך

אם ילד בגילאי 4-7 קיבל ציון 0 באחד משני הפריטים הראשונים, יש להעביר את הפריטים הקודמים בסדר יורד (מהגבוה לנמוך), עד להשגת ציונים מקסימליים בשני פריטים עוקבים.

נוהל הפסקה

הפסק לאחר 5 ציוני 0 רצופים.

הוראות כלליות

- בכדי להעביר את פריטי התמונה, הנח את אוגדן הגירויים 1 כך שחלקו הכרוך פונה לכיוון הילד. הילד מסמן את בחירתו על ידי הצבעה על התשובה אותה בחר או על ידי ציון מספרה.
- לאחר העברת כל פריטי התמונה, הוצא את אוגדן הגירויים אל מחוץ לשדה הראייה של הילד.
- במהלך העברת תת המבחן ניתן לחזור על כל פריט שהוא מספר פעמים רב ככל הנדרש.
- תגובות שכיחות המופיעות ברשימת התגובות לדוגמה ומסומנות ב (ש) מחייבות תשאל נוסף. יש לערוך תשאל נוסף לכל התגובות שבסופן מופיע הסימן (ש).
- תגובות הדורשות שאילתא ספציפית מסומנות בכוכבית (*).

פריטי תמונה (פריטים 1-6)

- הקף בעיגול בדפי הרישום את המספר התואם את תגובת הילד לכל פריט. התגובות הנכונות מסומנות בטופס באדום.
- אם הילד אינו מגיב או מצהיר כי אינו יודע את התשובה, הקף בעיגול את ל"י (לא יודע) המופיע בטופס הרישום.
- יש לתת נקודה אחת בעבור תגובה נכונה ו-0 נקודות בעבור תגובה שגויה, או העדר תגובה תוך טווח זמן של כ-30 שניות.

פריטים מילוליים (פריטים 7-34)

- בעבור כל פריט מופיעות מספר תגובות לדוגמה – היעזר בהן בכדי לציין.
- יש לתת נקודה אחת בעבור תגובה נכונה ו-0 נקודות בעבור תגובה שגויה, או העדר תגובה תוך טווח זמן של כ-30 שניות.

ציון גולמי מקסימלי: 34 נקודות.

העברת הפריטים

פריטי התמונה

פריט 1. המבורגר

פתח את אוגדן הגירויים 1 בפריט 1 של תת המבחן ידיעות ואמור,

תראה לי מה אפשר לאכול.

תגובה נכונה (תגובה 3): אמור,

נכון. בוא ננסה עוד אחד.

המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד ואם לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

תגובה לא נכונה: הצבע על המבורגר ואמור,

את זה אפשר לאכול.

המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד ואם לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

אין לתת כל סיוע נוסף בתת מבחן זה.

פריטים 2-6

הצג בפני הילד את הפריטים המופיעים באוגדן הגירויים בזה אחר זה, בליווי ההנחיה המתאימה.

המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד ואם לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

תגובה נכונה	הנחיה	פריט
4	תראה לי במה מתרחצים.	.2
2	תראה לי ממה תינקות שותים.	.3
1	תראה לי מה עושה "מיאו".	.4
2	תראה לי מה נמצא על מים.	.5
3	תראה לי עם מה גוזרים.	.6

הרחק את אוגדן הגירויים משדה הראייה של הילד לפני שתמשיך לפריטים המילוליים.

הפריטים המילוליים

פריטים 34-7

הקרא לילד כל שאלה כלשונה.
המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד ואם אין צורך בנוהל ההפסקה.

7. תראה לי את האף שלך. גע בו. נקודה 1

[נוגע, מצביע או מפנה בכל דרך אחרת אל האף של עצמו או של הבודק]

0 נקודות

[נוגע, מצביע או מפנה בכל דרך אחרת אל איבר גוף אחר]

8. תראה לי את הברך שלך. גע בה. נקודה 1

[נוגע, מצביע או מפנה בכל דרך אחרת אל הברך של עצמו או של הבודק]

0 נקודות

[נוגע, מצביע או מפנה בכל דרך אחרת אל איבר גוף אחר]

9. כמה אוזניים יש לך?

נקודה 1

[מציין שתיים, במילים או בעזרת מחוות גוף]

0 נקודות

[מציין במילים או במחוות גוף כל מספר שאינו שתיים] [מצביע על אוזניו או על אוזני הבודק]

10. מה הצבע של הדשא?

נקודה 1

ירוק [מצביע על דבר מה ירוק]

0 נקודות

חום; צהוב (ש) * [מציין כל צבע שאינו ירוק, חום או צהוב]

* אם הילד עונה חום או צהוב, שאל **איזה עוד צבעים יכולים להיות לדשא?**

11. בן כמה אתה?

4-5

נקודה 1

[מציין נכונה, במילים או בעזרת מחוות גוף (מציג באצבעות, למשל), את גילו]
[אני אהיה בן (שלוש, ארבע, חמש, וכו') ביום ההולדת שלי [מציין גיל נכון ביום ההולדת הבא]

0 נקודות

[מציין במילים או בעזרת מחוות גוף גיל שאינו נכון]

12. מה קונים בבקבוק?

נקודה 1

קולה; מים; מיץ; חלב; בירה [מציין שמו של משקה קל כלשהו]
לכה לציפורניים; בושם; תרופה; קרם [מציין שם של חומר כלשהו הארוז בבקבוק]

0 נקודות

ריבה; חמאת בוטנים [מציין שם של מוצר כלשהו הארוז בצנצנת]
מכסה, פקק
אונייה; מכתב (ש)

13. (הבוחן מציג את האגודל שלו) איך קוראים לאצבע הזו?

נקודה 1
אגודל, בוהן

0 נקודות
האצבע הגדולה (ש) יד; ציפורן

14. במה אנשים כותבים?

נקודה 1
עיפרון, עט, צבע, טוש, גיר, מרקר, לורד, מכחול
עם (הידיים, האצבעות) שלהם [מדגים תנועה של כתיבה]
מחשב; מכונת כתיבה; מקלדת
[מצביע על העט או העיפרון של הבודק]

0 נקודות
נייר, דף (ש)
מכתבים (ש)
כשהם) בביה"ס

* 15. תגיד לי שמות של חיות.

(על הילד לציין את שמותיהם של לפחות שלוש חיות מוכרות בכדי לזכות בנקודה 1).

נקודה 1
[סוגים מוכרים של חיות מבין היונקים, הזוחלים, הדו-חיים, החרקים, הדגים, בני האדם,
החולייתנים וחיות שנכחדו]

0 נקודות
[מציין את שמותיהם של פחות משלוש חיות מוכרות] (ש)*
חומי; באפי; ווילי [מציין שם נכון של חיית מחמד או חיה אחרת]
חד קרן; דרקון; דובי [מציין חיות מיתיות, דימוינית או חיות צעצוע]
[מחקה קולות שמשמיעה חיה כלשהי]

* אם הילד מציין את שמותיהם של פחות משלוש חיות, אמור, **תגיד לי עוד סוג של חיה** עד שיציין שלוש או יותר באופן ברור.

16. עם מה חותכים נייר?

נקודה 1

מספריים; סכין חיתוך; סכין יפני

סכין; תער

0 נקודות

עם הידיים (ש)

חותך; חותכים; לחתוך

[מדגים את תנועת החיתוך] (ש)

ציפורן; בורג

6-7

17. כמה רגליים יש לציפור?

נקודה 1

[מציין את המילה שתיים, במילים או בעזרת מחוות גוף]

0 נקודות

[מציין במילים או בעזרת מחוות גוף כל מספר שאינו שתיים]

18. מה אנשים עושים כדי להישאר יבשים בגשם?

נקודה 1

מטריה

שמים משהו עגול כזה מעל הראש שלהם

[מתאר מטריה במילים שלון]

כובע; מגבעת; שכמיה;

מגפיים;

מגבת; עיתון; ספר [מציין שם של כל חפץ

אחר שניתן להשתמש בו כדי שלא להירטב]

מעיל גשם; דובו;

ז'קט; מעיל; חרמונית

נכנסים הביתה, נשארים בבית

בית; גג; מכונית; בניין

0 נקודות

[מדגים את השימוש במטרייה] (ש)

בגד ים; מסיכת צלילה; משקפת ים

מגבי שמשה (ווישרים) [מדגים את

תנועת המגבים]

19. מה מאיר בשמיים בלילה?

נקודה 1

כוכבים; העגלה/הדובה הגדולה

[מציין שם של כוכב לכת, פלנטה,

גלקסיה או קבוצת כוכבים כלשהי]

הירח; כוכבי הלכת; שביל החלב; הזוהר

הצפוני; איילת השחר; הנץ החמה

כוכב שביט; מטאורים; אסטרואידיים

עננים; ברק

מטוסים; טילים; לווינים

אורות; פנסי רחוב

0 נקודות

שלג; גשם; ברד; רעם

שמש

20. איזו חיה נותנת לנו חלב?

נקודה 1

פרה; עז; כבשה
[מציין שמו של יונק אחר כלשהו]

יונקים; חיה ממין נקבה
אימהות; אנשים; בני אדם

0 נקודות

תינוקות; חיות

דגים; צפרדעים; לטאות

*21. תגיד לי שני דברים שיש להם גלגלים.

(בכדי לזכות בנקודה אחת, על הילד לציין את שמם של לפחות שני אובייקטים מוכרים שיש להם גלגלים.)

נקודה 1

[תגובות שיש לקבל כוללות כלי תחבורה בעלי גלגלים ואובייקטים אחרים דוגמת מכונית, רכבות, מטוסים, כיסאות, מזוודות, שואבי אבק, מריצות, קרונות נגררים, עגלות]

0 נקודות

[מציין את שמם של פחות משני אובייקטים מוכרים שיש להם גלגלים] **(ש)***

אונייה; סירה **(ש)***

* אם הילד מציין את שמו של אובייקט אחד בלבד, אמור, **תגיד לי עוד דבר שיש לו גלגלים.**

*22. תגיד לי את כל צבעי הקשת בענן.

(בכדי לזכות בנקודה 1 על הילד לציין את שמותיהם של שלושה צבעים, מלבד חום, שחור או לבן)

נקודה 1

[צבעים שניתן להחשיב כנכונים הם אדום, ירוק, כחול, כתום, צהוב, סגול או ורוד]

0 נקודות

[מציין את שמותיהם של פחות משלושה צבעים מבין אלו שניתן להחשיב כנכונים] **(ש)***

הקשת בענן שם למעלה;
קשת בענן יפה

* אם הילד מציין את שמותיהם של פחות משלושה צבעים, אמור, **תגיד לי איזה עוד צבעים יש בקשת בענן** עד שיציין שלושה או יותר באופן ברור.

23. תגיד לי שם של ירק.

נקודה 1

עגבניה; מלפפון; גזר; אפונה;
בצל; שעועית; תפוח אדמה
[מצוין את שמו של ירק כלשהו]

0 נקודות

טוגנים; קטשופ; טבעות בצל; צ'יפס;
חמוצים [מצוין שם של מאכל שעשוי
ברובו מירקות] **(ש)***

תפוז; תות שדה; תפוח; בננה;
דובדבן [מצוין שם של פרי אחר
כלשהו]

נקניקיה; סנדביץ' [מצוין שם של מאכל אחר כלשהו] אוכל אותם; אוכל; זה טוב בשבילך

24. במה אנשים משתמשים כדי ללעוס את האוכל?

נקודה 1

שיניים; פה; לסתות
לשון; חניכיים

[מצביע על הפה או השיניים]

0 נקודות

גומי לעיסה; מסטיק **(ש)***

מזלג; כף; סכין; צלחת

* 25. ממה עושים לחם?

נקודה 1

קמח; חיטה; תירס; דגנים

שמרים

0 נקודות

תערובת להכנת לחם; בצק **(ש)***
פירורים; קרום; טוסט
גזר [מצוין שם של ירק או פרי אחר]

מאפיה; מפעל; מטבח; תנור
חמאה; דבש; חלב; סוכר; מים; ביצים

* אם הילד עונה תערובת להכנת לחם או בצק, אמור, **ממה עושים בצק?**

26. איזה יום בא אחרי יום שבת?

נקודה 1
יום ראשון; יום א'

מחר; אתמול
יום שהולכים לבית ספר; בית ספר (ש)
בוקר

0 נקודות
יום מנוחה; שבת; היום השביעי;
[מציין שם של כל יום אחר]
שבתון; בית כנסת

27. ממה עושים נעליים?

נקודה 1
עור; עור של חיה; פלסטיק; גומי
עץ

בד; אריג; חומר; כותנה; קנבס

חוט; שרוך (ש)
מילוי; פלומה
זכוכית; אבנים יקרות

0 נקודות
כפתור; אבזמים; תחרה; שרוכים; לולאות
נייר; מלט; שטיח; עצים
ברונזה; זהב; כסף

* 28. מה עושים מחלב?

נקודה 1
(בכדי לזכות בנקודה על הילד לציין את שמותיהם של **לפחות שני** מוצרי חלב מוכרים.)
[מוצרי חלב מוכרים הכוללים (בין השאר): חמאה, גבינה, שמנת חמוצה או מתוקה, יוגורט, גלידה, מעדן חלב, שוקו, או שם של מוצר ספציפי- כמו דני]
[הילד מציין את שמותיהם של פחות משני מוצרי חלב מוכרים] (ש)
לחם; ביסקוויטים; עוגיות; עוגה; קורנפלקס;
דגני בוקר [מציין שם של מאכל שיש בו חלב כמרכיב משני]

שוקולד; מילקשייק; (ש)
חלב בטעם (וניל, תות)

0 נקודות
[הילד מציין את שמותיהם של פחות משני מוצרי חלב מוכרים] (ש)
לחם; ביסקוויטים; עוגיות; עוגה; קורנפלקס;
דגני בוקר [מציין שם של מאכל שיש בו חלב כמרכיב משני]

* אם הילד ציין את שמו של מוצר חלב מוכר אחד בלבד, אמור, **תגיד לי עוד משהו שעושים מחלב.**

* 29. כמה ימים יש בשבוע?

נקודה 1
שבעה

[מציין את שמותיהם של שבעת ימי השבוע]

0 נקודות

שישה [מציין את שמותיהם של ששת ימי העבודה] **(ש)***
[מציין כל מספר אחר שאינו 7 או 6]

[מציין את שמותיהם של פחות משבעה ימים]

* אם הילד עונה שישה או מציין את שמותיהם של ששת ימי העבודה, שאל, כמה ימים יש בשבוע כולל שבת?

* 30. מהן ארבע עונות השנה?

נקודה 1
קיץ, סתיו, חורף, אביב [בכל סדר שהוא]

0 נקודות

[מציין שמות של פחות מארבע עונות] **(ש)***
העונה הקרה, גשומה, חמה [מציין שמות של עונות אקלים]
עונת הפריחה

עונת ה(כדורגל, כדורסל)
[מציין שם/ות של עונות בספורט]
עונת החגים

* אם הילד מציין שמות של פחות מארבע עונות, אמור, תגיד לי עוד עונת שנה עד שיאמר את כל הארבע או יותר באופן ברור.

* 31. מה צריך לשים על מכתב לפני ששולחים אותו?

נקודה 1

בול; כתובת; שם; מספר הבית; מיקוד; מעטפה

0 נקודות

תודה; שלום לך; ___ היקר; שלך; **(ש)**
[מציין משפט נפוץ המשמש למכתבים]
כותרת/ חתימה **(ש)***

מילים; אתה כותב אותו; **(ש)**
כתיבה; לכתוב משהו קודם **(ש)**
אותיות; מספרים **(ש)**
תיבת דואר; דוור; סניף דואר
כסף **(ש)**

א ג 2 [מציין שם של אות או מספר כלשהו] **(ש)**
נייר
אתה פותח אותו, אתה שולח אותו (בדואר)

* אם הילד עונה כותרת/חתימה שאל, מה עוד צריך לשים על מכתב לפני ששולחים אותו?

32. מהו הכיוון ההפוך לדרום?

נקודה 1

צפון; הקוטב הצפוני
למעלה

[מצביע למעלה או לכיוון צפון]

נקודות 0

מערב; מזרח

[מצביע לכל כיוון שאינו למעלה או צפונה]

* 33. איפה שוקעת השמש?

נקודה 1

במערב

[מצביע לכיוון מערב]

נקודות 0

[מצביע לכיוון אחר, שאינו מערב] **(ש)***

בשמים **(ש)**
בלילה; בערב

מעבר להרים; אל תוך הים; מעבר לאופק **(ש)***
בצפון; בדרום; במזרח
מאחורי הענן, ירח, כוכבים)

* אם הילד מצביע או מרמז על כיוון כללי כלשהו, אמור, **נכון, אבל איזה כיוון זה?**

34. מהי היבשת הגדולה ביותר בעולם?

נקודה 1

אסיה

נקודות 0

אירופה; אמריקה; אפריקה
[שמה של כל יבשת אחרת]

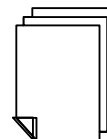
אדמה; הרים; אי

3. מטריצות

הילד מתבונן במטריצה ובה חלק חסר, ובוחר את החתיכה החסרה מבין ארבע או חמש תשובות אפשריות.

חומרים

מדריך העברה וציינון
דפי רישום וציינון
אוגדן גירויים 1

נקודת התחלה

גיל 4: פריטי דוגמה א'-ג' ולאחר מכן פריט 1
גיל 5: פריטי דוגמה א'-ג' ולאחר מכן פריט 4
גילאי 6-7: פריטי דוגמה א'-ג' ולאחר מכן פריט 6
עם ילדים אשר יש לגביהם חשד לקשיי למידה, יש להתחיל בפריט 1.

נוהל היפוך

אם ילד בגילאי 5-7 קיבל ציון 0 באחד משני הפריטים הראשונים, יש להעביר את הפריטים הקודמים בסדר יורד (מהגבוה לנמוך), עד להשגת ציונים מקסימליים בשני פריטים עוקבים.

נוהל הפסקה

הפסק לאחר 4 ציוני 0 רצופים או לאחר 4 ציוני 0 מתוך חמישה פריטים רצופים.

הוראות כלליות

- חשוב מאוד להבהיר את ההוראות על ידי הצבעה על תיבות התגובות ועל התיבה בה סימן השאלה, תוך כדי ההסבר.
- הילד יכול להצביע על התגובה שבחר, או לומר את מספרה. אם הילד מגיב באופן אחר (למשל, נותן שם לתמונה) יש לומר **תראה לי איזה מהם.**

ציינון

- יש להקיף בעיגול את תגובותיו של הילד בכל הפריטים, בדפי הרישום. התשובות הנכונות מסומנות בצבע אדום.
- אם הילד אינו משיב, או מצהיר כי אינו יודע את התשובה, יש להקיף ל"י בדף הרישום.
- יש לתת נקודה אחת בעבור תגובה נכונה ו-0 נקודות בעבור תגובה שגויה.

ציון גולמי מקסימלי במטריצות: 29 נקודות.

העברת הפריטים

דוגמה א'. מטריה ירוקה

4-7

הנח את אוגדן הגירויים לפני הילד, כשהוא סגור. הקפד כי צדו הכרוך של האוגדן יפנה לילד.

דפדף אל דוגמה א' של תת המבחן מטריצות, ואמור **תסתכל על התמונות האלה.**
איזו תמונה מבין אלה (הצבע על אפשרויות התגובה) **צריכה לבוא כאן** (הצבע על התיבה עם סימן השאלה)? **תראה לי.**

תגובה נכונה [תגובה 2]: אמור,

נכון. בוא ננסה עוד אחד. העבר את דוגמה ב'.

תגובה לא נכונה: אמור,

תסתכל שוב. כל המטריות האלו הן ירוקות (הצבע על המטריות במטריצה).
גם המטריה הזו (הצבע על תגובה 2) **ירוקה, כך שהיא זו שצריכה להיות כאן** (הצבע על התיבה עם סימן השאלה). **בוא ננסה עוד אחד.** העבר את דוגמה ב'.

דוגמה ב'. פרח סגול

אמור,

איזה מבין אלה (הצבע על כל אפשרויות התגובה) **צריכה להיות כאן** (הצבע על התיבה עם סימן השאלה)? **תראה לי.**

תגובה נכונה [תגובה 3]: אמור,

נכון. בוא ננסה עוד אחד.

העבר את דוגמה ג'.

תגובה לא נכונה: אמור,

בוא נסתכל עוד פעם. שני הפרחים האלה הם ורודים (הצבע על הפרחים הוורודים).

כאן יש פרח סגול (הצבע על הפרח הסגול במטריצה). **אנחנו צריכים עוד פרח סגול כמו זה, ולכן זה** (הצבע על תגובה 3) **מתאים לכאן** (הצבע על התיבה עם סימן השאלה). **בוא ננסה עוד אחד.** העבר את דוגמה ג'.

דוגמה ג'. כדור

אמור,

הסתכל על התמונות האלה. איזו מבין אלו (הצבע לאורך אפשרויות התגובה) **צריכה**

להיות כאן (הצבע על התיבה עם סימן השאלה)? **הראה לי.**

תגובה נכונה [תגובה 1]: אמור,

נכון. בוא ננסה עוד אחד.

המשך לנקודת ההתחלה המתאימה לגיל הילד.

תגובה לא נכונה: אמור,

בוא נסתכל עוד פעם. כאן יש שני דובים (הצבע על הדובים במטריצה). **כאן יש כדור**

(הצבע על הכדור במטריצה). **אנחנו צריכים עוד כדור כמו זה, לכן זה** (הצבע על

תגובה 1) **מתאים לכאן** (הצבע על התיבה עם סימן השאלה). **בוא ננסה עוד כמה.**

המשך לנקודת ההתחלה המתאימה לגיל הילד.

פריטים 1-29

אמור,

איזו מבין אלה (הצבע לאורך אפשרויות התגובה) **מתאימה כאן** (הצבע על התיבה עם סימן

השאלה)?

ניתן לקצר או לדלג על ההוראות אם הילד מבין את המטלה.

אם הילד אינו מגיב לאחר כ-30 שניות, סמן ציון 0 והמשך לפריט הבא, כל עוד לא התמלא

קריטריון נוהל ההפסקה.

תגובות נכונות

תגובה נכונה	פריט
2	.16
4	.17
3	.18
4	.19
5	.20
1	.21
2	.22
4	.23
4	.24
3 או 4	.25*
3	.26
5	.27
1	.28
2	.29

תגובה נכונה	פריט
1	.1
2	.2
4	.3
3	.4
1	.5
3	.6
1	.7
4	.8
2	.9
4	.10
3	.11
2	.12
2	.13
3	.14
1	.15

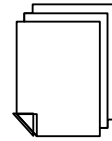
* שים לב: בפריט 25, התשובה הנכונה היא תגובה מספר 3, שבה על הילד לשובב בעיני רוחו את הדמויות המופיעות בגירוי ב 180 מעלות. עם זאת, אחוז קטן מקרב הילדים בגילאי 4 עד 7 בוחרים בתגובה 4. ילדים אלה הופכים באופן מנטאלי את הגירוי לתמונת ראי כך שיתאים להיקש המוצג במטריצה. בפריט זה יש לקבל ולציין הן את תגובה 3 והן את תגובה 4 כנכונות.

4. אוצר מילים

בפריטי התמונה, הילד נותן שמות לתמונות המוצגות באוגדן הגירויים. בפריטים המילוליים, הילד נותן הגדרות למילים הנאמרות בקול רם על ידי הבודק.

חומרים

מדריך העברה וצייון
דפי רישום וצייון
אוגדן גירויים 1

נקודת התחלה

גילאי 4-7: פריט 6

עם ילדים אשר יש לגביהם חשד לקשיי למידה, יש להתחיל בפריט 1.

נוהל היפוך

אם הילד מקבל ציון 0 באחד משני הפריטים הראשונים, יש להעביר את הפריטים הקודמים בסדר יורד (מהגבוה לנמוך), עד להשגת ציונים מקסימליים בשני פריטים עוקבים.

נוהל הפסקה

הפסק לאחר 5 ציוני 0 רצופים.

הוראות כלליות

- תגובות שכיחות המחייבות תשאל נוסף מופיעות ברשימת התגובות לדוגמה ומסומנות ב (ש). יש לערוך תשאל בכל התגובות שבסופן מופיע הסימן (ש).
- תגובות הדורשות שאילתא ספציפית מסומנות בכוכבית (*).

פריטי תמונה (פריטים 1-5)

- ישנם ארבעה סוגים של תגובות, הדורשים הצגת שאילתא על יד הבודק: תגובות שוליות, תגובות כוללניות, תגובות פונקציונליות ומחוות ידיים. יש לתשאל בכל פעם שנתקלים בתגובה מסוגים אלה.

◀ **תגובות שוליות**

אם הילד מספק תשובה שולית אך מתאימה לפריט, למשל "שלוש" לספרה המתאימה בשעון, בקש שיבהיר את תשובתו באומרך, **נכון, אבל איך עוד קוראים לזה?**

◀ **תגובות כוללניות**

אם הילד מספק תשובה כוללנית אך מתאימה לפריט, למשל "חיה" לתמונת הצב, בקש שיבהיר את תשובתו באומרך, **נכון, אבל איזה סוג של [הצעת הילד] זה?**

◀ **תגובות פונקציונליות**

אם הילד מספק תאור פונקציונלי המתאים לפריט, למשל "אוכלים עם זה" לתמונת המזלג, בקש שיבהיר את תשובתו באומרך, **נכון, אבל איך קוראים לזה?**

◀ **מחוות ידיים**

אם הילד משתמש בתנועות ידיים המתאימות לפריט, כמו חיקוי של תנועות נהיגה ברכב בתגובה לפריט 1, בקש שיבהיר את תשובתו באומרך, **נכון, אבל איך קוראים לזה?**

פריטים מילוליים (פריטים 6-25)

- הקרא לילד כל שאלה כלשונה. ניתן לחזור על כל שאלה **מספר פעמים רב ככל שנדרש**, אך אין לשנות את המילים בכל צורה שהיא.
- על מנת להקל על הציינון, מובאות במדריך זה דוגמאות לתגובות.
- אם תגובת הילד עמומה או שאינה ברורה מספיק לשם ציינון, או שמופיע לאחריה הסימן **(ש)** בתגובות לדוגמה במדריך, יש לומר, **למה אתה מתכוון? או תסביר לי יותר.**
- אם הילד שומע בטעות מילה אחרת וטועה בתשובתו עקב כך, אמור, **הקשב היטב, מה פירוש המילה** [המילה המופיעה בפריט]?
- או שאל שאילתא נייטרלית אחרת. אין לשאול שאלות מסוג אחר.
- אם בפריטים 6 או 7 הילד אינו מפיק תגובה המזכה אותו בנקודה 1 אמור לו מהי התשובה הנכונה.

ציינון

- הניקוד בתת מבחן זה אינו מושפע מקשיי הגייה. יש לתת את לילד את הניקוד המגיע לו, אם ברור לבודק כי הילד יודע מהו השם או ההגדרה המתאימים לפריט, גם אם הוא אינו מסוגל להגות אותם בברור.

פריטי תמונה (פריטים 1-5)

- תגובות שוליות בלתי מתאימות, תגובות כוללניות בלתי מתאימות ומחוות ידיים בלתי מתאימות מזכות ב- 0 נקודות.
- תגובות אישיות או אידיאליסטיות, כגון "יש לי אחד כזה" או "אמא משתמשת, בזה" מזכות ב- 0 נקודות. שמות או שמות דימוניים, דוגמת "חומי" לכלב (פריט 11), נחשבים גם הם לתשובות אישיות ומזכים ב- 0 נקודות.
- יש להעניק נקודה 1 לתגובה נכונה, ו- 0 נקודות לתגובה שגויה או העדר תגובה בטווח זמן של כ-30 שניות.

פריטים מילוליים (פריטים 6-25)

- בכדי לציין כל פריט, הערך את תגובת הילד לפי עקרונות הצינון הכלליים ולפי התגובות לדוגמה.
- התגובות המובאות כדוגמאות אינן מהוות רשימה ממצה, ואיכותן נעה בין תגובות שאינן מצדיקות מתן ניקוד לבין כאלה המזכות בניקוד מלא. חשוב להעריך תגובות יוצאות דופן בזהירות ולהעזר לשם כך בעקרונות הצינון הכלליים.
- אם בפריט מסוים נותן הילד מספר תגובות, הנבדלות זו מזו באיכותן ומזכות כל אחת במספר נקודות שונה:
  - תגובה המזכה ב-1 או 2 נקודות, אשר נלווית אליה תגובה בלתי תואמת (המצביעה על שגיאה בסיסית בהבנת המילה ולכן פוגמת בתשובה), תקבל ציון של 0.
  - אם הילד מספק מספר תגובות, באיכויות שונות, אשר אף אחת מהן אינה פוגמת בתשובה, יש לתת את הניקוד הגבוה ביותר, בהתאם לתגובה הטובה ביותר שניתנה.
- פריטים 6 ו-7 יש לציין כנקודה 1 או 0 נקודות.
- פריטים 8-25 יש לציין כ- 2 נקודות, נקודה 1, או 0 נקודות.

ציון גולמי מקסימלי באוצר מילים: 43 נקודות.

עקרונות צינור כלליים

באופן כללי, ניתן לקבל כל משמעות מוכרת של המילה, אבל העדר תוכן יפגע בציון. אם הילד מגלה רק הבנה מעורפלת של משמעות המילה, אין להעניק את מלוא הניקוד.

2 נקודות

- מילה נרדפת מתאימה ("חג זה מועד") ("עתיק זה קדום")
- שימוש עיקרי ("בטלפון משתמשים כדי לדבר עם מישהו שנמצא רחוק")
- סיווג כללי אליו המילה משתייכת ("כלב הוא חיה")
- מאפיין מגדיר או מרכזי [אחד או יותר] ("עלה הוא דבר ירוק שתלוי על העץ")
- מספר מאפיינים, נכונים אך מרכזיים פחות להגדרת המילה, שבאופן מצטבר מצביעים על הבנה של המילה ("לאופניים יש גלגלים וכידון")
- עבור פעלים, תיאור נכון של מהות הפעולה או דוגמה מהותית של פעולה ("לחבר זה כמו לשים ביחד חתיכות של פאזל" / "זה כמו בתרגילים שעושים בשיעור חשבון").

1 נקודה

- תגובה שהיא נכונה אבל דלה או מנוסחת במושגים מאד כלליים, שחסר בה תוכן בולט המגדיר את המילה.
- מילה נרדפת מעורפלת או פחות מרכזית ("ארמון זה טירה")
- שמוש משני, בלתי מפורט ("בטלפון משתמשים כדי לחייג מספר")
- מאפיין שהוא נכון אך לא מהווה מאפיין המגדיר את המילה או המבחין בינה לבין מילים אחרות, ואשר הילד אינו מצליח לשפר גם לאחר שאילתא ("תפוח הוא קטן")
- דוגמה המשלבת בתוכה שימוש במילה, ללא הרחבה ("לתפוס רכבת לירושלים")
- הגדרה נכונה של הטייה קרובה של המילה או של צורה אחרת הנגזרת ממנה (למשל מגדיר רוכב אופניים במקום אופניים).
- הדגמה שאינה מגובה במילים (למילה אופניים הילד מדגים את פעולת הרכיבה והנעת הדוושות)

0 נקודות

- תשובה בלתי נכונה בעליל.
- תגובה מילולית שאינה מפגינה הבנה אמיתית גם לאחר שאילתא ("ממתקים בטעם פירות")
- תגובות שגם לאחר תשאול נותרות מעורפלות, טריוויאליות, או נעדרות תוכן ("טירה זה בית").
- תגובות אידיוס'נקרטיות או כאלה השייכות לעגה המקומית.

העברת הפריטים

פריטי תמונה

פריט 1. **מכונית**

בעבור ילדים המתחילים בפריט 1, הנח את אוגדן הגירויים 1 לפנייהם כך שצדו הכרוך פונה אל הילד. פתח את אוגדן הגירויים בפריט 1 של תת המבחן אוצר מילים.

הצבע על התמונה ושאל: **מה זה?**

נקודה 1

מכונית

אוטו; רכב

0 נקודות

משאית (ש)

תגובה נכונה (מכונית): המשך לפריט הבא התואם את גיל הילד.
תגובה שגויה או העדר תגובה: אמור, **זו מכונית.**

המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד ואם לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

פריט 2. **שעון**

עבור לפריט 2 באוגדן הגירויים.

הצבע על התמונה ושאל: **מה זה?**

נקודה 1

שעון; שעון מעורר

0 נקודות

אזעקה (ש)

טיק טק; [מדגים קול של שעון או של צלצול

השכמה] (ש)

המשך לפריט הבא התואם את גיל הילד.

פריט 3. **מזלג**

עבור לפריט 3 באוגדן הגירויים.

הצבע על התמונה ושאל, **מה זה?**

נקודה 1

מזלג

0 נקודות

[מדגים שימוש במזלג או אכילה] **(ש)** סכו"ם, כלי אוכל **(ש)**

המשך לפריט הבא התואם את גיל הילד.

פריט 4. **גזר**

עבור לפריט 4 באוגדן הגירויים.

הצבע על התמונה ושאל, **מה זה?**

נקודה 1

גזר

0 נקודות

מלפפון **(ש)**

המשך לפריט הבא התואם את גיל הילד.

פריט 5. **צב**

עבור לפריט 5 באוגדן הגירויים.

הצבע על התמונה ושאל, **מה זה?**

נקודה 1

צב

0 נקודות

חיה **(ש)**

צפרדע

המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד ואם לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

פריטים מילוליים

פריטים 6-25

כדי להציג לילד את הפריטים המילוליים, אמור

עכשיו אני אשאל אותך מה הפירוש של כמה מילים.

6*. מה זו נעל?

4-7

נקודה 1

אתה (לובש, שם) אותם על כפות הרגליים שלך; זה בגדים לכפות הרגליים

הם שומרות לך על ה(כפות רגליים, גרביים); הם שומרות על כפות הרגליים שלך חמות

מגף; סנדל; כפכף; נעלי התעמלות [מציין שם של סוג של נעל]

הם שומרות על כפות הרגליים שלך שלא (ייפצעו, ייחתכו, יקבלו כוויה/עקיצה)

יש להם (שרוכים, סוליות, סקוץ', אבזם) אתה (קושר, סוגר, שורך, רוכס) אותם

הם שומרות על כפות הרגליים שלך שלא (יתלכלכו, יירטבו, יתמלאו בבוץ)

אתה לובש אותם כדי (לצאת החוצה, לרכב ללכת למקומות, ללכת לבי"ס/לגן, ללכת לשחק)

אתה לובש אותם כדי (ללכת, לרוץ, על אופניים)

הם (על, בשביל) כפות הרגליים שלך; כדי שלא תהיה יחף הם באות בזוגות

אתה (לובש, שם, נועל, מוריד) אותם הם עשויות מ(עור, פלסטיק, גומי)

0 נקודות

בגדים (ש)
(הם בשביל, אתה שם אותם על)
הרגליים שלך (ש)

[מצביע על נעל] (ש)
שחור; חום; לבן

*אם הילד אינו נותן תשובה המזכה בנקודה 1, אמור, **נעל זה משהו שלובשים על כף הרגל.**

תגובה נכונה: המשך לפריט הבא.

תגובה שגויה: אם הילד התחיל בפריט 6, העבר את פריטי התמונה הקודמים בסדר יורד עד

שיקבל ציונים מקסימליים בשני פריטים עוקבים.

אם הילד התחיל בפריט 1, המשך לפריט הבא בהתאם לגיל הילד ואם לא

התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

7*. מה זו מטריה?

נקודה 1

(שומרת, מכסה אותך) מפני (הגשם, השמש); שמים אותה (מעל הראש, מעליך) כשירד גשם; נכנסים תחתיה כשיש (גשם, שמש) מגנה עליך שלא תירטב בגשם
שומרת עליך מפני השמש (מכסה אותך, שומרת עליך) כדי שלא תרטב

כדי שלא (תירטב, תישרף); שומרת עליך (משתמשים, לוקחים, פותחים) את זה (יבש, מוצל) [ללא התייחסות לגשם או לשמש] (ש) (כשירד גשם, כשחם) [ללא התייחסות להגנה] (ש)
הגשם יורד על המטריה שמים אותה מעל לראש; זה מכסה את [מדגים שימוש במטריה] הראש שלך (ש)

0 נקודות

דבר גדול ועגול שאפשר לקפל (ש) זה מפסיק את הגשם; יורד גשם; אפשר (לפתוח, לשבת מתחת, לסחוב, להחזיק) יש סופה (ש) את זה [בלי התייחסות לגשם, שמש או הגנה] (ש) זה (עגול, צבעים שונים); יש לזה היא שומרת שיהיה לך חם ידית; אתה משתמש בזה

*אם הילד אינו נותן תשובה המזכה בנקודה 1, אמור,

מטריה היא משהו שאתה משתמש בו כדי שלא להירטב בגשם.

תגובה נכונה: המשך לפריט הבא.

תגובה שגויה: אם הילד התחיל בפריט 6, העבר את פריטי התמונה הקודמים בסדר יורד עד

שיקבל ציונים מקסימליים בשני פריטים עוקבים.

אם הילד התחיל בפריט 1, המשך לפריט הבא בהתאם לגיל הילד ואם לא

התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

8. מהם אופניים?

2 נקודות

כלי תחבורה המונע על ידי כח אנושי; כלי תחבורה שאתה מדושש בו יש לו (גלגלים, כידון, שרשרת, מושב, מעצורים) [מציין שני מאפיינים צורניים] משהו שמגיעים בעזרתו למקומות ויש לו (גלגלים, כידון, שרשרת, מושב, מעצורים) [מתאר את היבט התחבורה ומציין מאפיין אחד לפחות] יש לו (גלגלים, כידון, שרשרת, מושב, מעצורים) וגם [מדגים את פעולת הרכיבה] יש לו פדלים/דוושות וגם (גלגלים, כידון, שרשרת, מושב, מעצורים) [מתאר פדלים/דוושות ועוד מאפיין צורני אחד]

1 נקודה

כלי תחבורה (ש)	מדוושים בזה (ש)
יש לו (גלגלים, כידון, שרשרת, מושב, מעצורים) [מציין מאפיין צורני אחד] (ש)	אתה (רוכב, נוסע למקומות) עליהם; משהו שרוכבים עליו [מתאר תחבורה] (ש)
רוכבים על זה בשביל ה(כיף, ספורט); רוכבים על זה עם קסדה (ש)	[מדגים את פעולת הרכיבה] (ש)
צעצוע; משהו שאתה משחק אתו (ש)	

0 נקודות

זה (נוסע, זז); אתה (מסיע, מזיז) את זה (ש)
חד אופן; תלת אופן; גלגל (ש)
משהו שאתה יושב עליו; משהו שאתה נופל ממנו

9. מה זה כלב?

2 נקודות

הם (נובחים וחופרים בורות באדמה, נושכים ומזילים ריר ומשחקים 'לך תביא')
[מציין שתי התנהגויות המאפיינות כלבים]
חיית מחמד; חיה; יונק

יש להם (ארבע רגליים וזנב, שיניים חדות, שפם)
[מציין שני מאפיינים צורניים]
הם (נושכים, נובחים, נוהמים, לועסים עצמות, מלקקים אותך, חופרים בורות באדמה, שומרים עליך) ויש להם (שיניים חדות, ארבע רגליים, שפם, זנב, פרווה)
[מציין התנהגות אחת אופיינית ומאפיין צורני אחד]

1 נקודה

הם (נושכים, נובחים, נוהמים, לועסים עצמות, מלקקים אותך, חופרים בורות באדמה, שומרים עליך) [מציין התנהגות אחת האופיינית לכלבים] (ש)
[מדגים התנהגות או קולות האופייניים לכלב]

יש להם (שיניים חדות, ארבע רגליים, שפם, זנב, פרווה)
[מציין מאפיין צורני אחד] (ש)
פודל; בורדר קולי; בוקסר; לברדור
[מציין שם של סוג של כלב] (ש)

0 נקודות

הם (רצים, הולכים, ישנים, נשארים בחוץ, אוכלים) [מציין התנהגות שאינה ייחודית לכלבים] (ש)
[מציין שם של כלב דימוני או דמות מפורסמת של כלב]

אתה (מטייל, מלטף, מאלף, משחק) אתם
[מתאר פעילות בין הכלב לבעליו] (ש)
גור של כלבים (ש)

10. מה זה טלפון?

**תן 2 נקודות רק בתשובות בהן ברור כי השימוש בטלפון מערב שני צדדים המתקשרים ביניהם

2 נקודות

כלי/אמצעי תקשורת; ציוד תקשורת
אתה משתמש בו כדי (להתקשר, לצלצל,
לטלפן, לדבר) עם מישהו; מתקשרים אתו לאנשים
אתה עונה לשיחות אתו
אתה משתמש בזה כדי להתקשר ל(חברים, סבתא, אמא, אבא)

נקודה 1

משהו שמדברים/מתקשרים אתו/בו (ש)
יש לו (מספרים, כבל, כפתורים,
אנטנה, צלצול, חוגה)
אתה שם אותו על (האוזן, הפה)
[מדגים את השימוש במכשיר הטלפון]
אתה מחייג 100 עם זה [מתאר שימוש חירום בטלפון]
אתה משתמש בו (במקום דואר, כמו ווקי טוקי)

אתה (מרים, מנתק) אותו
אתה מחייג אתו (ש)
אתה משאיר אתו הודעות (ש)

0 נקודות

צלצולים; זה מצלצל (ש)
זה תלוי על הקיר
אתה שם בפנים כרטיס (ש)

[מדגים צלצול, קו תפוס או צלילים אחרים של
טלפון] (ש)
מקשיבים לזה, שומעים את זה (ש)

11. מה זו רכבת?

2 נקודות

היא מובילה (דברים, אוכל, נפט, פחם)
יש לה (קרונות, מנוע, כרטיסן, מסילה)
[מתאר הובלה של סחורות ומאפיין ברור
וייחודי נוסף]

אתה (נוסע בה לכל מיני מקומות, מטייל)
יש לה (קרונות, מנוע, כרטיסן, עשן, מסילה)
[מתאר הסעה של אנשים ומאפיין ברור
וייחודי נוסף]

היא מובילה (דברים, אוכל, נפט, פחם)
וגם [מדגים קולות של צפירת הקטר או
שקשוק הרכבת]

אתה (נוסע בה לכל מיני מקומות, מטייל)
וגם [מדגים קולות של צפירת הקטר או
שקשוק הרכבת]

יש לה (קרונות, מנוע, כרטיסן, עשן,
מסילה) וגם [מדגים קולות של צפירת
הקטר או שקשוק הרכבת]

יש לה (קרונות ומנוע והיא נוסעת על מסילה)
[מצין שני מאפיינים ברורים ומובהקים נוספים]

אתה (נוסע בה לכל מיני מקומות, מטייל)
והיא מובילה (דברים, אוכל, נפט, פחם)
[מתאר הסעה של אנשים והובלה של סחורות]

1 נקודה

היא מובילה (דברים, אוכל, נפט, פחם)
[מתאר הובלה של סחורות] (ש)

אתה (נוסע בה לכל מיני מקומות, מטייל)
[מתאר הסעה של אנשים] (ש)

היא עושה טו-טו; היא משקשקת;
יש לה צופר

יש לה (קרונות, מנוע, כרטיסן, עשן, מסילה)
[מצין מאפיין ברור וייחודי אחד] (ש)

[מדגים קולות של צפירת הקטר או שקשוק
הרכבת]

כלי רכב; תחבורה (ש)

0 נקודות

אתה (עולה עליה, יושב, נוסע) בה (ש)
רכבת טו-טו
גדולה; גבוהה

היא (ארוכה, יש לה גלגלים, נוסעת מהר
נוסעת למקומות)
[מצין מאפיין שאינו ייחודי] (ש)

12. מהם ממתקים?

2 נקודות

משהו שאתה (אוכל, לועס, מלקק) שהוא מתוק, שיש בו סוכר
אוכל שהוא (מתוק, חטיף מתוק, צ'ופר מתוק)

1 נקודה

משהו שאתה (אוכל, לועס, מלקק) (ש)
צ'ופר, חטיף; קינוח; ג'אנק פוד
זה לא טוב לשיניים; זה עושה (חורים בשיניים, עששת);
זה לא בריא לך; זה עושה אותך חולה
מתוק; מסוכר; עם סוכר (ש)
סוכריות; מסטיק; שוקולד [מציין שם של ממתק ספציפי]
אוכל; סוג של אוכל (ש)

0 נקודות

סוכר (ש)
דביק, איכס
נכנס לך לפה (ש)
מקבלים אותו אחרי ארוחת צהריים/ערב (ש)
מממ...יאמי ; יש לזה טעם טוב

13. מה זה ארמון?

2 נקודות

(בית, בניין, מבנה) בשביל ה (מלך, מלכה, אבירים);
המקום שבו (המלכים, המלכות) גרים
טירה; מצודה; מבצר; צריח
יש בו גשר מתרומם ותעלת מגן;
יש בו מגדל ומרתף [מציין שני מאפיינים ברורים ומובהקים]

1 נקודה

בשביל (מלכים, מלכות, אבירים, דרקונים, מכשפות)
(ענקים, מכשפות, מפלצות, דרקונים) גרים בו; בתים (ב, בשביל) סיפורי האגדות (ש)
יש בו (גשר מתרומם, גגות שפיציים, תעלת מגן, מרתף [מציין מאפיין ברור ומובהק אחד]) (ש)
בית (גדול, גבוה, ענק); בית ממש (ישן, עתיק) (ש)
בונים את זה מחול; ארמון בחול (ש)

0 נקודות

עשוי מ (עץ, אבן, לבנים)
(בית, בניין, מבנה) (ש)
קופצים עליו [מתאר מתקן מתנפח בצורת ארמון]

14. מה זה מכתב?

2 נקודות

משהו שאתה (שולח, כותב) למישהו; משהו שאתה (מקבל, קורא) ממישהו
[מציין פעולה אחת הקשורה לדברי דואר ושולח או נמען כללי]
משהו שאתה (כותב ושולח, מקבל בדואר וקורא, שם עליו בול ושולח)
[מציין שתי פעולות הקשורות לדברי דואר]
לדבר, ליצור קשר) עם מישהו על גבי דף; התכתבות
אנשים השתמשו בהם כדי לדבר לפני שהיו טלפונים

1 נקודה

אתה (שולח, כותב) אותו ל (סבתא, חבר) [מציין שם של שולח או נמען ספציפי]
פתק; כרטיס ברכה; שנה טובה
אתה (כותב, שולח, קורא) אותו; מקבל אותו בדואר; שם עליו בול (ש)
[מציין פעולה אחת הקשורה לדברי דואר]
אתה (שם, מקבל) אותו בדואר; הדוור מביא אותם

0 נקודות

זה בשביל (אמא, אבא, חבר, מישהו, בשבילי) (ש)
תשים את השם שלך עליו; תחתום עליו
חתיכת נייר

15. מה זה גיבור?

2 נקודות

מישהו ש (מציל אותך, שמגן עליך); מישהו ש (מציל, מגן על) אנשים מישהו (שהיה ממש אמיץ, שנלחם כמו שצריך) ב (מלחמה, קרב) מישהו שעושה מעשים (אמיצים, טובים, נהדרים) מישהו ש (מציל את, מגן על) (העולם, כדור הארץ, היקום, המצב) מישהו שאתה (מעריך, מעריך, רוצה להיות כמוהו)

1 נקודה

מישהו שעוזר (לך, למדינה שלך, לעם שלך) (ש)
שוטר/ת; חייל/ת; כבאי; אלוף (ש)
מציין שם של אדם מפורסם
הם מרחיקים/שומרים מפני (הרעים, מפלצות, הפשע);
הם (נלחמים, תופסים את) הרעים
מישהו שהוא (אמיץ, אדיר, לא מפחד) (ש)
הכובש את יצרו (ש)
מציין שם של דמות היסטורית
מישהו שעושה דברים שאנשים אחרים לא יכולים לעשות (ש)
מישהו שלובש גלימה, עף, ומציל אנשים [מתאר דמות דימייונית או מיתולוגית של גיבור על שעושה מעשה גבורה]

0 נקודות

עוזר; מציל (ש)
מסתכן; לוקח סיכונים (ש)
איש נחמד; איש טוב
איש (ענק, גדול, חזק)
(חבר, אמא, אבא, המורה) שלי [מציין מכר אישי או בן משפחה] (ש)
מישהו שלובש גלימה, עף [מתאר דמות דימייונית או מיתולוגית של גיבור על]
המנצח; הם מנצחים בקרבות

16. מה זה עלה?

2 נקודות

דברים ירוקים ש(נושרים, תלויים, גדלים על, נמצאים בראש, מכסים את) העץ
[מתאר עלים כירוקים וכחלק המעצב את צורת העץ]
דברים ירוקים ש(נושרים, תלויים, גדלים על, נמצאים בראש, מכסים את, שמוצאים על) עץ,
והם (מחליפים צבעים, יש להם עורקים, אתה גורף אותם)
[מתאר עלים כחלק המעצב את צורת העץ ומציין מאפיין ברור וייחודי אחד]
חלק מ (עץ, צמח, פרח, שיח) שמייצר מזון;
הם (מייצרים חמצן, עוזרים לנו לנשום) [מתאר פוטוסינתזה]
הם נושרים מה (עצים, צמחים, שיחים) ב (חורף, סתו);
(צומחים, מלבלבים, יוצאים) על העץ ב(אביב, קיץ)
[מתאר את השינוי בעלווה במהלך עונות השנה]

1 נקודה

הם (נושרים, תלויים, גדלים על, נמצאים בראש, מכסים את) העץ (ש)
[מתאר עלים כחלק המעצב את צורת העץ]
הם (על, חלק מ) (עץ, צמח, פרח, שיח) (ש)
אוכל של (חיות, חרקים, בני אדם); (חיות, חרקים, בני אדם) אוכלים אותם
הם (מחליפים צבעים, יש להם עורקים, אתה גורף אותם)
[מציין מאפיין ברור וייחודי אחד] (ש)
איך ש (עצים, צמחים, פרחים, שיחים) (צומחים, גדלים) (ש)

0 נקודות

עץ; דשא; פרח (ש)
הם עפים מסביב, מתעופפים ברוח
חרקים (זוחלים, חיים) עליהם
דבר ירוק (ש)
הם נושרים; הם נופלים על האדמה (ש)

17. מה זה חג?

2 נקודות

יום מיוחד; יום ש(הולכים בו לתפילות, עושים טקסים);
(יום, זמן) חופשי;
יום שעושים בו ארוחה חגיגית

1 נקודה

יום שבו חוגגים משהו; חנוכה; פסח; ראש השנה [מציין שם של חג מוכר] (ש)
יום שבו (אפשר להישאר בבית, לא צריך ללכת לבי"ס/לגן)
סוף השבוע (ש)
חגיגה; אנחנו חוגגים
יום שבת [מתאר את יום השבתון השבועי] (ש)

0 נקודות

(אנשים, חברים, קרובי משפחה, משפחה) באים לבקר;
נפגשים עם (חברים, קרובי משפחה) (ש)
אתה (מקבל, נותן, פותח) מתנות; עושים מסיבות
יום; חודש; שנה
יום ההולדת; יום טיול [מציין יום מיוחד שאינו יום חג מוכר] (ש)
אתה (נוסע, יוצא, הולך לאיזשהו מקום)

18. מה זה מנומס?

2 נקודות

תחכה לתור שלך ותוריד את המרפקים מהשולחן;
אל תפריע ותחלוק במה שיש לך עם ילדים אחרים [מציין שתי התנהגויות מנומסות]
תגיד (בבקשה, תודה, סליחה) וגם (חכה לתור שלך, תוריד את המרפקים מהשולחן, אל תפריע ותחלוק במה שיש לך עם ילדים אחרים) [מציין התנהגות מנומסת אחת ואמירה מנומסת אחד]
תהיה נחמד ו (חכה לתור שלך, תוריד את המרפקים מהשולחן, אל תפריע ותחלוק במה שיש לך עם ילדים אחרים) [מציין נחמד/חביב והתנהגות מנומסת אחת]
להגיד (בבקשה ותודה וסליחה) [מציין שתי אמירות מנומסות]
כשאתה מתנהג יפה; כשאתה לא גס/חצוף
תהיה נחמד ותגיד (בבקשה, תודה, סליחה, אין בעד מה) [מציין נחמד/חביב ואמירה מנומסת אחת]

1 נקודה

כשאתה (מחכה לתור שלך, מוריד את המרפקים מהשולחן, לא מפריע, מכבד ילדים אחרים, אומר דברים נחמדים) [מציין התנהגות מנומסת אחת] (ש)
כשאתה (טוב, נחמד, מותק, נדיב, אכפתי)
כשאתה אומר (בבקשה, תודה, סליחה, אין בעד מה);
כשאתה לא אומר (סתום ת'פה, לך לעזאזל)
[מציין אמירה מנומסת אחת] (ש)
כשאתה מתנהג יפה (ש)

0 נקודות

נחמד; טוב (ש)
להיות חברי; להישאר חברים (ש)
להיות מנומס; מילים מנומסות (ש)
לא לריב

19. מה זה לחבר?

2 נקודות

(לקשר, לצרף, לשים) כמה דברים יחד, להדביק, לקשור
לבצע פעולה חשבונית של חיבור, אם מחברים 1 ועוד 1 מקבלים 2
לקשר מכשיר אל מערכת החשמל, לקשר מחשב אל רשת האינטרנט
לכתוב שיר או סיפור

1 נקודה

דבק, מסמרים, חבל (ש)
להכניס תקע לשקע (ש)

0 נקודות

כמו חברים
אבא שלי יודע
ביחד (ש)

20. מה זה נוצץ?

2 נקודות

מבריק, זוהר
כוכבים נוצצים, זהב נוצץ, תכשיטים נוצצים
אירוע מפואר ויוקרתי

1 נקודה

יפה, יש לי נייר עטיפה נוצץ [כל שימוש במילה שאינו מראה כי הילד מבין את המילה] (ש)
של עשירים, של אנשים מפורסמים
מאיר (ש); מחזיר אור
איפור נוצץ; קישוטים נוצצים; אירוע נוצץ (ש)

0 נקודות

כזה ששמים בפה של התינוק

21. מה זה נדיב?

2 נקודות

נותן לאחרים בלי תמורה, מישהו שתורם הרבה כסף
לא קמצן, נותן בשפע

1 נקודה

עושה דברים ללא כסף [מתנדב], במשמר האזרחי, במגן דוד אדום
נותן צדקה, רוטשילד

0 נקודות

העץ הנדיב (ש)

עשיר (ש)

כסף (ש)

22. מה זו הצקה?

2 נקודות

כש(משהו, מישהו) מטריד אותך, מעצבן אותך, מפריע לך, עולה לך על העצבים
כשמישהו מתנהג כלפיך באופן מעיק, כשנטפלים אליך, לנדנד למישהו
כשמישהו לא מוכן לעזוב אותך, עושה משהו לא נעים שוב ושוב
הטרדה, הפרעה, לא לתת מנוחה

1 נקודה

מעיק, מעצבן, חוזר על עצמו (ש)

לגרום אי נעימות, לבלבל את המוח (ש)

לעשות רע לאחרים (ש)

מישהו שמתקשר אליך בלי שאתה רוצה, מחשבה שלא יוצאת לך מהראש [דוגמה ספציפית]

(ש)

לעשות למישהו משהו שהוא לא רוצה, משהו שהוא לא (אוהב, רוצה) (ש)

להפריע למנוחת השכנים [דוגמה ספציפית] (ש)

עושים למישהו משהו ללא רצונו

0 נקודות

לעשות רע לאחרים, להתחצף, מישהו שלא מתנהג יפה (ש)

עבירה על החוק (ש)

התנהגות מטופשת, לנצל מישהו

23. מה זה עתיק?

2 נקודות

(מאד, נורא, ממש) ישן
ארכאי, ישן נושן, קדום
(משהו, עם, תרבות, מבנה) שהתקיים או חי (מזמן, לפני אלפי שנים)
משהו מהזמן של אבות אבותינו
משהו שנשמר מהתקופה הפרה-היסטורית
משהו (מהעבר, היסטורי, מתקופות קדומות)
(קרה, נוצר) לפני הרבה זמן
ההפך ממודרני

1 נקודה

ישן (ש)
מזמן (ש)
עשו אותו פעם, ענתיקה (ש)
לא עדכני, מיושן, מלפני הזמן שלנו (ש)
ראש חץ, מומיה, פסיפס
נמצא איתנו (109 שנים, המון זמן)
מתקופת (המצרים, הרומאים, בית שני) (ש)

0 נקודות

הסטוריה (ש)
כתבים עתיקים (ש)
יקר, בעל ערך (ש)
מישהו זקן, אגדה (ש)
מסתורי, סודי
עובר בירושה
נדיר

24. מה זה כפול?

2 נקודות

(פעמיים, פי שתיים) יותר גדול; (הרבה, כבד) פי שתיים
פעמיים; פי שתיים
(להשיג, לתת, שיהיה לך) עוד אחד ממשו
תאום; עותק; שכפול
שניים מאותו הדבר; שניים שהם (דומים, זהים)
זוג; זוג תואם

1 נקודה

שני דברים יחד; שניים; חיקוי (ש)
הם (דומים, זהים) (ש)
שתיים ושתיים; שלוש ועוד שלוש [מציין שני מספרים זהים]
(לקבל, לעשות) יותר; (לקבל, לעשות) יותר גדול
[מראה בידו שתי אצבעות] (ש)
זה כמו שאתה מקבל שני כדורים של גלידה (ש)

0 נקודות

סוכן כפול; אחד כפול אחד שווה אחד; מנה כפולה (ש)
שתי משאיות; שני כדורים [מתאר שני אובייקטים] (ש)

25. מה זה מיקרוסקופ?

2 נקודות

זה גורם לדברים להיראות (פי מאה, פי אלף) יותר גדולים
[מדגיש את עוצמת ההגדלה בכדי להבחין בינו לבין זכוכית מגדלת]

זה גורם לדברים להיראות (מאוד גדולים, הרבה יותר גדולים)
[מדגיש את הגודל בכדי להבחין בינו לבין זכוכית מגדלת]

אתה משתמש בו כדי לראות (חידקים, תאים, מולקולות)
אתה משתמש בו כדי לראות דברים (זעירים, פצפוניים, קטנטנים)
[מדגיש את הגודל המזערי בכדי להבחין בינו לבין זכוכית מגדלת]

(כלי, מכשיר, מכונה) שרופאים משתמשים בה כדי (להסתכל על דם, לדעת למה אתה חולה)
אתה משתמש בו כדי לראות דברים קטנים על מגשי זכוכית

1 נקודה

זה גורם לדברים להיראות (גדולים, יותר גדולים) (ש)

משהו שאתה (מסתכל אתו, מסתכל דרכו) (ש)

כלי, מכשיר, מכונה (ש)

אתה משתמש בו כדי לראות דברים קטנים; אתה רואה אתו קרוב יותר (ש)

אתה משתמש בו כדי לראות אם אתה חולה (ש)

אתה משתמש בו כדי ללמוד (דברים, חומר) (ש)

0 נקודות

אתה רואה אתו טוב יותר (ש)

הוא מקרב דברים

אתה רואה אתו (חרקים, כוכבים, את הירח, מטאורים)

זה כמו (משקפת, טלסקופ) (ש)

אתה רואה אתו רחוק

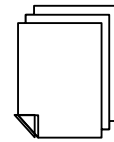
מיקרופון

5. מושגים חזותיים

בפני הילד מוצגות שתיים או שלוש שורות של תמונות, ועליו לבחור תמונה אחת מכל שורה על מנת ליצור קבוצה בעלת מכנה משותף.

חומרים

מדריך העברה וציינון
דפי רישום וציינון
אוגדן גירויים 1

נקודת התחלה

גילאי 4-5: דוגמאות A ו-B ולאחר מכן פריט 1
גילאי 6-7: דוגמאות A ו-B ולאחר מכן פריט 8
עם ילדים אשר יש לגביהם חשד לקשיי למידה, יש להתחיל בפריט 1.

נוהל היפוך

כאשר ילד בגילאי 6-7 אינו מקבל ניקוד מקסימלי באחד משני הפריטים הראשונים, יש להעביר את הפריטים הקודמים בסדר יורד, עד להשגת ציונים מקסימליים בשני פריטים עוקבים.

נוהל הפסקה

הפסק לאחר 4 ציוני 0 רצופים.

הוראות כלליות

- יש לתת עזרה בדוגמאות A ו-B בלבד.
- הילד יכול להצביע על התמונה הנבחרת, לנקוב בשם האובייקט המופיע בה, או לציין את מספר התמונה.
- אם הילד שואל לגבי שם התמונה, ניתן לשיים בעבורו אך ללא סיוע נוסף.
- אם השם שמעניק הילד לתמונה אינו ברור, אמור, **תצביע על התמונה שאליה אתה מתכוון.**
- אם הילד אינו בוחר בתמונה בכל אחת מהשורות, או בוחר ביותר מתמונה אחת בכל שורה, חזור על ההבהרות הבאות **בכל פעם שיש בכך צורך**:
  - בעבור פריטים בני שתי שורות: **תבחר אחת מכאן** (הצבע לאורך השורה הראשונה) **ואחת מכאן** (הצבע לאורך השורה השנייה).

◀ בעבור פריטים בני שלוש שורות:

תבחר אחת מכאן (הצבע לאורך השורה הראשונה), **אחת מכאן** (הצבע לאורך השורה השנייה) **ואחת מכאן** (הצבע לאורך השורה השלישית).

ציינון

- בעבור כל פריט, הקף בעיגול את המספרים התואמים את תגובות הילד בדפי הרישום. התגובות הנכונות מודפסות בצבע אדום.
- יש לתת נקודה 1 רק אם הילד בחר את התמונות הנכונות **מכל** השורות שמהן מורכב הפריט.
- תן 0 נקודות בעבור תגובות שגויות או העדר תגובה בטווח זמן של כ- 30 שניות.

ציון גולמי מקסימלי במושגים חזותיים: 28 נקודות.

העברת הפריטים

דוגמה א'. **תנין וצב**

4-7

פתח את אוגדן הגירויים 1 בדוגמה א' (A) של תת המבחן מושגים חזותיים ואמור,

הסתכל כאן (הצבע לאורך השורה הראשונה), **הסתכל גם כאן** (הצבע לאורך השורה השנייה).

תבחר אחד מכאן (הצבע לאורך השורה הראשונה) **שהולך עם אחד מכאן**² (הצבע לאורך השורה השנייה).

תגובה נכונה [2 ו- 4]: אמור,

בוא ננסה עוד אחד.

העבר את דוגמה ב' (B).

תגובה שגויה: אמור,

התנין הזה (הצבע על תגובה 2) **הולך עם הצב הזה** (הצבע על תגובה 4). **שניהם חיות.**

בוא ננסה עוד אחד.

העבר את דוגמה ב'.

²לכל אורך משימה זו, אם הילד אינו מבין את ההוראה ניתן לומר גם "תבחר אחד מכאן שמתאים לאחד מכאן" או "שהוא כמו אחד מכאן".

דוגמה ב'. כלב וחתול

עבור לדוגמה ב' ואמור,

תבחר אחד מכאן (הצבע לאורך השורה הראשונה) **שהולך עם אחד מכאן** (הצבע לאורך השורה השנייה).

תגובה נכונה [2 ו-3]: אמור,

בוא ננסה עוד אחד.

המשך עם נקודת ההתחלה המתאימה לגיל הילד.

תגובה שגויה: אמור,

הכלב הזה (הצבע על תגובה 2) **הולך עם החתול הזה** (הצבע על תגובה 3). **שניהם חיות מחמד, חיות שגרות איתנו בבית שלנו. בוא ננסה עוד כמה.**

המשך לנקודת ההתחלה המתאימה לגיל הילד.

פריטים 1-26 (פריטים בני שתי שורות)

השתמש באותן ההוראות לכל אחד מהפריטים. אמור,

תבחר אחד מכאן (הצבע לאורך השורה הראשונה) **שהולך עם אחד מכאן** (הצבע לאורך השורה השנייה).

ניתן לקצר את ההוראות האלו או לוותר עליהן אם הילד מבין היטב את הנדרש ממנו. המשך לפריט הבא בהתאם לגיל הילד, אם לא מתמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

פריטים 27-28 (פריטים בני שלוש שורות)

השתמש באותן ההוראות לכל אחד מהפריטים. אמור,

תבחר אחד מכאן (הצבע לאורך השורה הראשונה), **שהולך עם אחד מכאן** (הצבע לאורך השורה השנייה) **ועם אחד מכאן** (הצבע לאורך השורה השלישית).

ניתן לקצר את ההוראות האלו או לוותר עליהן אם הילד מבין היטב את הנדרש ממנו. המשך לפריט הבא בהתאם לגיל הילד, אם לא מתמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

תגובות נכונות

תגובה נכונה	פריט
3,5	.15
3,4	.16
2,4	.17
1,6	.18
2,5	.19
1,6	.20
3,5	.21
1,6	.22
3,6	.23
1,5	.24
1,4	.25
3,5	.26
1,5,8	.27
3,6,7	.28

תגובה נכונה	פריט
1,3	.1
2,4	.2
1,3	.3
1,4	.4
1,4	.5
2,4	.6
2,4	.7
1,3	.8
2,3	.9
2,3	.10
1,4	.11
3,4	.12
2,6	.13
1,5	14.

← 4-5

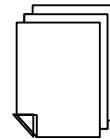
← 6-7

6. איתור סימנים

במשך זמן קצוב, הילד סורק בעיניו קבוצה של סימנים ומחליט האם מופיע בה סימן התואם לגירוי המטרה.

חומרים

מדריך העברה וציינון
דפי רישום וציינון
חוברת תגובות
עיפרון ללא מחק
שעון עצר
שקף ציינון לאיתור סימנים

נקודת התחלה

גילאי 4-7: פריטי הדוגמה, פריטי התרגול ולאחר מכן פריטי המבחן.

נוהל הפסקה

הפסק לאחר 120 שניות.

מדידת זמן

הכרחי להקפיד על דיוק מדידת הזמן.
התחל במדידת הזמן לאחר המילה האחרונה של ההוראות.
הפסק את מדידת הזמן כאשר הילד מסיים את כל הפריטים, או בתום 120 שניות.

הוראות כלליות

- יש לאפשר לילד לעבוד על משטח חלק כלשהו. אם פני השולחן אינם חלקים דיים יש להניח מצע אחר כלשהו, דוגמת גיליון מקרטון, מתחת לחוברת התגובות.
- בכל פריט ישנו גירוי מטרה וקבוצת איתור. במהלך הסברת המטלה לילד יש להצביע, בהתאם להוראות, על גירוי המטרה ועל קבוצת האיתור.
- פריטי הדוגמה ופריטי התרגול מופיעים בעמ' 1 של חוברת התגובות.
פריטי המבחן מתחילים בעמ' 2.
- השתמש בפריטי הדוגמה על מנת להסביר ולהדגים לילד את המטלה. אם הילד אינו מבין את ההוראות, או שהוא נראה מבולבל, חזור על ההסבר והדגם לו שוב את המטלה בעזרת פריטי הדוגמה. לאחר מכן, אפשר לו להשלים את פריטי התרגול. עבור לפריטי המבחן שבעמ' 2 רק לאחר שברור לך כי הילד הבין מה עליו לעשות.

- אם הילד סיים עמוד שלם לפני תום הזמן הקצוב, הפוך במקומו את הדף ואמור, **תמשיך לעבוד מהר ככל שתוכל.**
- אין לתת לילד מחק. אם הילד שואל מה עליו לעשות במקרה של שגיאה, אמור, **זה בסדר. פשוט תמשיך לעבוד הכי מהר שאתה יכול.**
- אין להניא את הילד מלתקן טעויות באופן ספונטני, אלא אם כן הוא עושה זאת באופן חוזר ונשנה, אשר משפיע לרעה על ביצועיו.
- אם הילד מדלג על שורה, הצבע על השורה עליה ויתר ואמור, **תעשה אותם לפי הסדר. אל תדלג על אף אחד.**
- אין לתת עזרה נוספת, ניתן רק לדרבן את הילד להמשיך עד לסיום הזמן הקצוב, אם הוא מפסיק באמצע.
- אם הילד מסיים את כל פריטי המבחן לפני תום 120 השניות המוקצבות למטלה, הפסק את מדידת הזמן ורשום את זמן הביצוע בדפי הרישום.

ציינון

- רשום את זמן הביצוע (בשניות) בדפי הרישום.
- פריט מבחן מורכב מגירוי מטרה, המסומן ב- X באיור שלהלן וקבוצת איתור המורכבת מארבע אפשרויות תשובה, המסומנות ב- 1,2,3 ו- ?.

X	1	2	3	?
---	---	---	---	---

- השתמש במפתח הציינון לאיתור סימנים, על מנת לבדוק את תגובות הילד. התגובות הנכונות מודפסות בעמודה לאורך השוליים האנכיים של מפתח הציינון. תחת הכותרת 'עמוד 2' מופיע פירוט התגובות הנכונות לעמוד זה.
- מקם את מפתח הציינון על גבי הדף התואם לו בחוברת התגובות, לפי מיקום הפריטים. אם הילד סימן את התיבה שמספרה הוא המצויין במפתח הציינון סמן פלוס (+) בצד אותו הפריט בחוברת. אם תגובת הילד אינה תואמת למפתח הציינון, סמן מינוס (-) בצד הפריט. רשום את מספר התשובות הנכונות (+) ואת מספר התשובות השגויות (-) בתחתיתו של כל עמוד בחוברת התגובות, בצד הסימונים נ (נכון) ו- ש (שגוי). חשב את סך כל התגובות הנכונות על פני כל עמודי החוברת ורשום את הסכום בדפי הרישום והציינון. חזור על פרוצדורה זו עם התשובות השגויות.
- אם הציון הגולמי הכללי שווה ל- 0 או פחות מכך, יש לרשום 0 כציון הגולמי הכללי לתת המבחן הנוכחי.
- באיור 3.4 מופיעות דוגמאות למגוון דפוסי תגובה אפשריים באיתור סימנים והנחיות בנוגע לאופן שבו יש לציין אותם.

פריט שגוי	ט	~~ט~~	~~ט~~	~~ט~~	?
פריט שגוי	א	~~א~~	א	ט	~~?~~
פריט נכון, שהיה שגוי ותוקן	א	א	ט	~~א~~	~~א~~
פריט פסול	~~א~~	א	ט	א	?
פריטים פסולים	ט	א	ט	א	?
(נראה כי הילד לא הגיב לפריט ספציפי בודד)	א	א	ט	ט	?
	א	ט	א	א	?

איור 3.4 תגובות לדוגמה באיתור סימנים

- אם הילד סימן יותר מסימן אחד, ואין דבר המצביע בבירור על כך שאחת התגובות מהווה תיקון של קודמתה, יש להחשיב תגובה זו כשגויה. לדוגמה, אם הילד צייר קו לרוחב כל ארבעת הסימנים בקבוצת האיתור או אם סימן יותר מסימן אחד.
- במקרים שבהם ברור כי אחת התגובות מהווה תיקון של קודמתה, יש להעניק ניקוד לפי התגובה הסופית. לדוגמה, אם הילד סימן את תיבת ה "?", העביר מעל לסימון זה קו מחיקה ברור ואז סימן את התגובה הנכונה לאותו הפריט, יש להחשיב תגובה זו כנכונה.
- פריטים שהילד לא ניסה להשיב עליהם (דילג עליהם או לא הגיע אליהם לפני תום הזמן המוקצב) אינם נכללים בחישוב הפריטים הנכונים או השגויים.
- ישנם מקרים שבהם יש להחשיב פריטים מסוימים כפסולים. אין להחשיב פריטים אלה בסך כל התשובות הנכונות או השגויות. לדוגמה, במקרה בו הילד מסמן את גירוי המטרה או מצייר קו אנכי או אלכסוני החוצה מספר שורות של קבוצות איתור.

ציון גולמי מקסימלי באיתור סימנים: 50 נקודות.

העברת הפריטים

פריטי הדוגמה

הנח את חוברת התגובות לפני הילד. ודא כי העמוד הראשון בלבד יהיה גלוי לעיניו. אמור,

תסתכל על הצורות האלה (הצבע לרוחב שורת הסימנים הראשונה).
הצורה הזאת (הצבע על גירוי המטרה) **זהה לצורה הזאת** (הצבע על הסימן המתאים בקבוצת האיתור), **לכן אני אצייר קו שעובר דרכה, כך** (צייר קו אלכסוני, החוצה את הסימן המתאים).

הצבע לרוחב שורת הסימנים הבאה ואמור,

עכשיו תסתכל על הצורות האלה.
הצורה הזאת (הצבע על גירוי המטרה) **לא נמצאת בין הצורות שכאן** (הצבע על קבוצת האיתור), **לכן אני אצייר קו שעובר דרך תיבת סימן השאלה, כך** (צייר קו אלכסוני החוצה את ה"?)".

עבור לפריטי התרגול.

פריטי התרגול

הצבע על פריט התרגול הראשון ואמור,

אם אתה רואה את הצורה הזאת (הצבע על גירוי המטרה) **בין הצורות האלה** (הצבע לאורך קבוצת האיתור), **צייר עליה קו.**
אם אתה לא רואה את הצורה כאן (הצבע לאורך קבוצת האיתור) **תצייר קו על סימן השאלה** (הצבע על סימן השאלה).

תן לילד עיפרון, הצבע על פריטי התרגול ואמור,

עכשיו תעשה אתה את אלה.

הנח לו להשלים את פריטי התרגול.

בפריטי התרגול הראשון והרביעי ישנו סימן בקבוצת האיתור התואם לגירוי המטרה.

בפריטי התרגול השני והשלישי אין סימן תואם בקבוצת האיתור.

תגובה נכונה: אמור,

נכון. עכשיו אתה יודע איך לעשות את זה.

עבור לעמוד 2 בחוברת התגובות.

תגובה שגויה: תקן מיד את הטעות, כדלהלן:

אם הילד אינו מסמן את הצורה המתאימה בפריט התרגול הראשון ו/או הרביעי, אמור,

זה לא לגמרי נכון. תסתכל כאן (הצבע על גירוי המטרה). **הנה הצורה. עכשיו תסתכל כאן** (הצבע על הסימן התואם לה בקבוצת האיתור). **הנה אותה הצורה, לכן עליך לצייר עליה קו.**

אם הילד אינו מסמן את סימן השאלה בפריטי התרגול השני ו/או השלישי, אמור,

זה לא לגמרי נכון. תסתכל כאן (הצבע על גירוי המטרה). **הנה הצורה. עכשיו תסתכל כאן** (הצבע על קבוצת האיתור). **אף אחת מהצורות כאן לא זהה לה, לכן עליך לצייר קו על סימן השאלה.**

אין להמשיך בהעברת פריטי המבחן אלא אם ברור כי הילד מבין את המטלה. אם ניכר כי הילד לא יוכל להבין את המטלה גם אם יינתנו לו הסברים נוספים, יש לדלג על תת מבחן זה.

פריטי המבחן (עמוד 2)

עבור לעמוד 2 בחוברת התגובות. אמור,

כשאני אומר לך תתחיל, תעשה את אלה באותו האופן. תתחיל כאן (הצבע על הפריט הראשון בעמוד, לימינו של הילד), **תעבוד לפי הסדר ואל תדלג על אף אחד. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ומבלי לעשות טעויות, עד שאומר לך לעצור. אתה מוכן?**

הסבר שוב במידת הצורך. אז אמור,

תתחיל.

התחל במדידת זמן והנח לילד לעבוד במשך 120 שניות. במידת הצורך, יש להזכיר לילד לעבוד לפי הסדר, ו/או לעודד אותו להמשיך עד תום הזמן הקצוב.

אם הילד מגיע לסוף העמוד לפני תום הזמן, הפוך בעבורו את הדף לעמוד הבא ואמור,

תמשיך לעבוד הכי מהר שאתה יכול.

אין לתת כל עזרה נוספת.

אם הילד עדיין עובד בתום 120 השניות, אמור,

עצור.

רשום את זמן הביצוע בשניות בדפי הרישום.

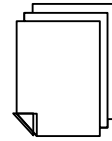
סגור את חוברת התגובות והרחק אותה משדה הראייה של הילד.

7. היסק מילולי

הילד מתבקש לזהות מושג שכיח המתואר בסדרה של רמזים ההופכים ממוקדים יותר ויותר.

חומרים

מדריך העברה וצינון
דפי רישום וצינון

נקודת התחלה

גילאי 4-5: פריטי דוגמה א' ו-ב' ולאחר מכן פריט 1
גילאי 6-7: פריטי דוגמה א' ו-ב' ולאחר מכן פריט 6

עבור ילדים אשר יש לגביהם חשד לקשיי למידה, יש להתחיל בפריט 1

נוהל היפוך

כאשר ילד בגילאי 6-7 אינו מקבל ניקוד מקסימלי באחד משני הפריטים הראשונים, העבר את הפריטים הקודמים **בסדר יורד**, עד להשגת ציונים מקסימליים בשני פריטים עוקבים.

נוהל הפסקה

הפסק לאחר 5 ציוני 0 רצופים.

הוראות כלליות

- הרמזים בעבור כל הפריטים מופיעים בדפי הרישום.
- בתחילת כל פריט יש לסמן לילד כי עברת לפריט חדש באומרך, **בוא ננסה עוד אחד.**
- לאחר הצגת הרמז יש לאפשר לילד להשיב תוך כחמש שניות.
- בתת מבחן זה ניתן לחזור על כל רמז פעם אחת בלבד. יש לאפשר חזרה זו לפי בקשת הילד, או אם חלפו 5 שניות מבלי שהגיב. יש לאפשר לילד 5 שניות נוספות בכדי להגיב לרמז שהוקרא בשנית. אם הילד אינו מגיב או עונה תגובה שגויה, הצג את הרמז הבא (או את הפריט הבא, אם היה זה הרמז האחרון לאותו הפריט). תגובות נכונות הניתנות לאחר 5 שניות מקבלות ציון של נקודה 1.
- בהצגת פריטים הכוללים שניים או שלושה רמזים, יש לחזור תמיד על הרמזים הקודמים לפני הצגת הרמז החדש. הרמזים העוקבים בכל פריט בנויים על בסיס הוספת מידע מפורט יותר לזה שניתן ברמזים הקודמים. פריט 24 מופיע באיור 3.5. בהצגת הרמז השלישי בפריט 24 חוזר הבודק על הרמזים הקודמים, ומצרף את הרמז החדש: **זה עשוי ממתכת או מנייר, אנשים עובדים בשביל זה ומשתמשים בזה**

כדי להשיג דברים.

<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> 1 0 </div>	(כן / לא)	מטוס	זה עשוי ממתכת או מנייר	24.
	(לא / כן)	פרס	אנשים עובדים בשביל זה	
	(כן / לא)	כסף	משתמשים בזה כדי להשיג דברים	

איור 3.5 דוגמה לפריט בן שלושה רמזים, מתוך תת המבחן היסק מילולי

רמז ראשון
אמור,

זה עשוי ממתכת או מנייר..... מה זה? (יש לאפשר לילד כ-5 שניות להגיב)

רמז שני
אמור,

זה עשוי ממתכת או מנייר ואנשים עובדים בשביל זה..... מה זה?

(יש לאפשר לילד כ-5 שניות להגיב)

רמז שלישי
אמור,

זה עשוי ממתכת או מנייר, אנשים עובדים בשביל זה ומשתמשים בזה כדי להשיג

דברים. מה זה? (יש לאפשר לילד כ-5 שניות להגיב)

- חזרה על הרמזים הקודמים אינה משפיעה על כללי החזרה שתוארו לעיל.
- אי לכך, הרמזים הראשונים של פריט נתון עשויים להאמר בפועל יותר מפעם אחת, בפריטים שבהם יותר משני רמזים.
- אם הילד עונה את התשובה הנכונה לפני שהוצגו לו כל הרמזים, יש להעניק לו נקודה 1 ולהמשיך לפריט הבא. אם הילד אינו עונה את התשובה הנכונה (או מילה נרדפת לה), הצג את הרמז הבא (אם יש) או עבור לפריט הבא.

ציינון

- בעבור כל רמז שהוצג, יש להקיף בעיגול "כן" אם הילד הגיב נכון ו"לא" אם הילד אינו מגיב או נותן תגובה שגויה.
- רשום n בדפי הרישום אם חזרת על הרמז.
- השתמש בתגובות לדוגמה המופיעות במדריך הנוכחי בכדי לציין את הפריטים.
- יש לתת ניקוד גם בעבור מילים נרדפות ושמות מותגים או חפצים ספציפיים.
- יש להעניק נקודה אחת בעבור תגובה נכונה ו-0 נקודות בעבור תגובה שגויה.

ציון גולמי מקסימלי בהיסק מילולי: 28 נקודות

העברת הפריטים

4-7 דוגמה א'. **חתול**

אמור,

תגיד לי על מה אני חושב. זו חיה שעושה "מיאו". מה זה? (המתן כ 5 שניות לתגובה).

תגובה נכונה (חתול): אמור,

נכון. חתול זו חיה שעושה "מיאו". בוא ננסה עוד אחד.

העבר את דוגמה ב'.

תגובה שגויה: אמור,

זה חתול. חתול זו חיה שעושה "מיאו". בוא ננסה עוד אחד.

העבר את דוגמה ב'.

העדר תגובה: חזור על הרמז ואפשר לילד להגיב תוך 5 שניות.

אם הילד עדיין אינו מגיב, או נותן תגובה שגויה, אמור,

זה חתול. חתול זו חיה שעושה "מיאו". בוא ננסה עוד אחד.

העבר את דוגמה ב'.

דוגמה ב'. שלום

אמור,

זו מילה שאומרים כשפוגשים מישהו. מה זה? (המתן כ 5 שניות לתגובה)

תגובה נכונה (שלום): אמור,

נכון. כשמגיעים למקום כלשהו אומרים "שלום". בוא ננסה עוד אחד.

המשך לנקודת ההתחלה המתאימה לגיל הילד.

תגובה שגויה: אמור,

כשמגיעים למקום כלשהו אומרים "שלום". בוא ננסה עוד אחד.

המשך לנקודת ההתחלה המתאימה לגיל הילד.

העדר תגובה: חזור על הרמז ואפשר לילד להגיב תוך כ- 5 שניות.

אם הילד עדיין אינו מגיב, או נותן תגובה שגויה, אמור,

**התשובה היא "שלום". כשמגיעים למקום כלשהו אומרים "שלום".
בוא ננסה עוד אחד.**

המשך לנקודת ההתחלה המתאימה לגיל הילד.

פריטים 1 - 8

זכור לרמוז לילד כי התחלת בהעברת פריט חדש, על ידי אמירת

בוא ננסה עוד אחד.

הקרא לילד כל רמז כלשונו בקול רם והמתן כ 5 שניות לתגובה. אם הילד אינו מגיב תוך 5 שניות, יש לחזור על הרמז **פעם אחת בלבד** ולהמתין 5 שניות נוספות. אין לסייע לילד מעבר לכך.

אם הילד אינו מגיב או נותן תשובה שאינה נכונה, הצג את הרמז הבא, כל עוד לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

אם עד לסיום העברת פריט 8 לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה, לפני שממשיכים לפריט 9 יש להעביר את דוגמה ג'.

דוגמה ג'. שמש

רמז ראשון

אמור,

זה למעלה בשמים. מה זה? המתן כ 5 שניות לתגובה.

תגובה נכונה (שמש): אמור,

נכון, השמש נמצאת למעלה בשמים. בוא ננסה עוד כמה.

המשך לפריט 9.

תגובה שגויה: הצג את הרמז השני.

העדר תגובה: חזור על הרמז ואפשר לילד להגיב תוך 5 שניות.
אם הילד עדיין אינו מגיב, או נותן תגובה שגויה, הצג את הרמז השני.

רמז שני

אמור,

זה למעלה בשמים, וזה מחמם. מה זה? המתן כ 5 שניות לתגובה.

תגובה נכונה (שמש): אמור,

נכון, השמש נמצאת למעלה בשמים, והיא מחממת. בוא ננסה עוד כמה.

המשך לפריט 9.

תגובה לא נכונה: אמור,

זו השמש. השמש נמצאת למעלה בשמים והיא מחממת. בוא ננסה עוד כמה.

המשך לפריט 9.

העדר תגובה: חזור על הרמז השני ואפשר לילד להגיב תוך 5 שניות.

אם הילד עדיין אינו מגיב, או נותן תגובה שגויה, אמור,

זו השמש. השמש נמצאת למעלה בשמים, והיא מחממת. בוא ננסה עוד כמה.

המשך לפריט 9.

פריטים 9 - 28

זכור לרמוז לילד כי התחלת בהעברת פריט חדש, על ידי אמירת

בוא ננסה עוד אחד.

הקרא לילד כל פריט כלשונו בקול רם והמתן כ 5 שניות לתגובה. אם הילד אינו מגיב תוך 5 שניות, יש לחזור על הרמז **פעם אחת בלבד** ולהמתין 5 שניות נוספות.

כאשר מציגים את הרמז השני (ואף את השלישי) יש לזכור לחזור ראשית על הרמזים הקודמים.

אם הילד אינו מגיב או נותן תשובה שאינה נכונה, הצג את הרמז הבא או את הפריט הבא כל עוד לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה. אין לתת לילד כל סיוע נוסף מעבר לכך.

תגובות לדוגמה

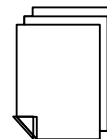
פריט	נקודה 1	0 נקודות
4-5	.1 גשם; טיפות של גשם; שלג; טל; ערפל; טפטוף	עננים
	.2 חלב	
	.3 תינוק	
	.4 כפפות	
	.5 ציפור; ברווז; תרנגולת [כל סוג של ציפור]	
6-7	.6 תחבושת; פלסטר; גזה	
	.7 מטבח	מסעדה
	.8 כדור; כדורגל; כדורסל [כל סוג של כדור]	
	.9 כפות רגליים; רגליים; בהונות	שרירים
	.10 ליצן	
	.11 פה; שפתיים; לסת; לשון; שיניים	לחי; סנטר
	.12 דוקטור; רופא; אחות; רופא שיניים	עובד בי"ח; וטרינר
	.13 דוור/ית; שליח	
	.14 צחוק; צחקוק; גיחוך	צעקה; צרחה; זעקה
	.15 שריקה; שירה; המהום; לנגן בכלי נגינה	
	.16 שואב אבק; מכונת כביסה	מייבש כביסה
	.17 ענן	ערפל
	.18 גומי לעיסה; מסטיק	
	.19 ביצה	
	.20 בלון; עפיפון	
	.21 שלד; שיניים; עצמות; עצם הירך [כל עצם ספציפית]	
	.22 אופנוע; קטנוע; ווספה	
	.23 כבאי; מכבי אש; איש צוות הצלה	
	.24 כסף; שקלים; עודף; שטרות [כל סוג של מטבע]	
	.25 סיפור; שיר; משפט; מכתב; מילה; ספר	סרט
	.26 עיתון	בגדים
	.27 אוויר; רוח; בריזה; מים; מנוע	
	.28 חלום; חלום בהקיץ; סיוט; פנטזיה; דימיון; הזייה	לישון; שינה

8. קידוד

על ידי שימוש במפתח קידוד המזווג בין סימן כלשהו לבין צורה גיאומטרית פשוטה, הילד מעתיק במשך זמן קצוב רצף של סימנים, כל אחד מהם לתוך התיבה המתאימה לו.

חומרים

מדריך העברה וצינון
דפי רישום וצינון
חוברת תגובות
עפרון ללא מחק
שעון עצר
שקף ציינון לקידוד

נקודת התחלה

גילאי 4-7: פריטי הדוגמה, ולאחר מכן פריטי המבחן.

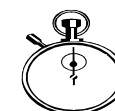
נוהל הפסקה

הפסק לאחר 120 שניות.

מדידת זמן

הכרחי להקפיד על דיוק במדידת הזמן.
התחל במדידת הזמן מיד לאחר הקראת המילה האחרונה של ההוראות.
הפסק את מדידת הזמן כאשר הילד מסיים את כל השורות, או בתום 120 שניות.

הוראות כלליות

- יש לאפשר לילד לעבוד על משטח חלק כלשהו. אם פני השולחן אינם חלקים דיים יש להניח מצע אחר כלשהו, דוגמת גיליון מקרטון, מתחת לחוברת התגובות.
- במהלך העברת פריטי הדוגמה, יתכן ותבחין כי תוך כדי ביצוע המטלה ידו של ילד שמאלי תסתיר מעט את מפתח הקידוד. במקרה כזה, הנח חוברת תגובות נוספת, לימינה של חוברת התגובות שאיתה הילד עובד, כך שהמפתח הנוסף יהיה ממוקם בסמוך למפתח המקורי שידו של הילד מסתירה. רצוי כי הילד ישלים את פריטי הדוגמה בעזרת המפתח הנוסף, על מנת שיתרגל לסידור זה טרם התחלת המבחן עצמו.
- אין לספק לילד מחק. אם הילד שואל מה עליו לעשות במקרה שעשה טעות אמור,

זה בסדר. פשוט תמשיך לעבוד הכי מהר שאתה יכול.

- אין להניא את הילד מלתקן טעויות באופן ספונטני, אלא אם הוא עושה זאת באופן חוזר ונשנה, אשר משפיע לרעה על ביצועיו.
- אם הילד מדלג על פריט, או מתחיל שורה חדשה בכוון הפוך לכוון ההתקדמות, אמור,

תעשה אותם לפי הסדר. אל תדלג על אף אחד מהם.

- אין לתת לילד כל עזרה נוספת מלבד תזכורת לפיה עליו להמשיך עד שתאמר לו להפסיק (אם הוא מפסיק באמצע).
- אם הילד מסיים את כל פריטי המבחן לפני תום 120 השניות המוקצבות למטלה, הפסק את מדידת הזמן ורשום את זמן הביצוע בדפי הרישום.

ציינון

- יש לרשום את זמן הביצוע (בשניות) של הילד בחוברת התגובות.
- השתמש בשקף הציינון המתאים לתת המבחן קידוד, על מנת לבדוק את תגובות הילד. הנח את השקף כך שהקו האופקי העבה שבראשו יהיה מיושר עם הקו האופקי המסמן את פריטי הדוגמה בחוברת התגובות, וכך שהתשובות הנכונות שבשקף תהיינה בדיוק מעל לתגובות שרשם הילד בפועל. מספר הפריטים המופיעים בכל שורה מצויין על גבי שקף הציינון, בצדה הימני של השורה.
- תגובה תחשב כנכונה אם צוירה נכון, או אם צוירה באופן שאינו מושלם אך שעדיין ניתן לזהותה בבירור כסימן המופיע במפתח. אין צורך כי הציור יהיה זהה לסימן המקורי, אך הכרחי כי ניתן יהיה להבחין בינו ובין הסימנים האחרים.
- לדוגמה, אם הילד צייר שני קווים מקבילים פחות או יותר בתוך עיגול, אין להפחית מהניקוד גם אם הקווים חוצים זה את זה, אינם אופקיים לגמרי, או אינם בעלי אורך זהה.
- הענק נקודה 1 בעבור כל סימן שצויר נכון במסגרת הזמן הקצוב.
- הענק נקודה 1 אם הילד, לאחר שהבחין בעצמו בכך ששגה, צייר באופן ספונטני את הסימן הנכון לצד הסימן השגוי או מעליו.
- אין להכליל בציון את התגובות לפריטי הדוגמה.
- חשב את סך כל התגובות הנכונות. בעבור רוב הילדים, הציון הגולמי הכללי שווה למספר הסימנים שצוירו נכון. אם הילד הגיע לציון המקסימלי של 59 נקודות, עיין בטבלה הבאה או בדפי הרישום על מנת לחשב את נקודות הבונוס שניתן לקבל בזכות ביצוע מהיר ומדויק. נקודות אלה תיכללנה בחישוב סך כל הציון הגולמי.

ציוני בונוס זמן בעבור ביצוע מושלם

ס"כ ציון גולמי	נקודות בונוס	טווחי זמן הביצוע (בשניות)
59	0	120-116
60	1	115-111
61	2	110-106
62	3	105-101
63	4	100-96
64	5	95-86
65	6	≤85

ציון גולמי מקסימלי בקידוד: 65 נקודות, כולל נקודות הבונוס.

העברת הפריטים

הנח את העמוד האחורי של חוברת התגובות לפני הילד. הצבע על המפתח שבחלקו העליון של העמוד ואמור,

**יש כאן כמה צורות, עם סימנים בתוכן.
לכל צורה יש סימן משלה (הצבע על כל אחת מהצורות).**

הצבע על פריטי הדוגמה ואמור,

כאן למטה יש כמה צורות ריקות. אתה תמלא אותן, ככה.

הצבע על הצורה הראשונה מבין פריטי הדוגמה (עיגול) ואמור,

**תסתכל עליי. כאן יש עיגול.
בעיגול הזה, כאן למעלה (הצבע על העיגול שבמפתח) יש שני קווים שהולכים ככה.
אז אני מצייר את שני הקווים בתוך העיגול שכאן (צייר את שני הקווים בתוך העיגול).**

הצבע על פריט הדוגמה השני (כוכב) ואמור,

**תסתכל עליי שוב. יש כאן כוכב.
בכוכב הזה, כאן למעלה (הצבע על הכוכב שבמפתח) יש קו אחד, שעובר בתוכו
מלמעלה למטה. אז אני מצייר קו כזה, מלמעלה עד למטה, בתוך הכוכב שכאן
(צייר קו בתוך הכוכב).**

תן לילד עיפרון (ללא מחק) ואמור,

**עכשיו תעשה אתה את אלה (הצבע על יתרת פריטי הדוגמה). עצור כאשר תגיע לקו
הזה (הצבע על הקו המפריד בין פריטי הדוגמה לפריטי המבחן).**

הנח לילד לעבוד לבדו על יתרת פריטי הדוגמה. אם הילד מסיים את כל פריטי הדוגמה בהצלחה, שבח אותו (נכון או יפה) ולבסוף אמור **עכשיו אתה יודע איך לעשות את זה.**

אם הילד טועה, תקן מיד את הטעות. השתמש בפריטי הדוגמה על מנת להסביר שוב את השימוש במפתח. השתמש בהסברים כגון זה:

**אתה רואה, כאן יש ריבוע (הצבע על המפתח) ובגלל שיש בתוכו שני קווים
שמצויירים מלמעלה למטה, גם אתה מצייר שני קווים כאלה בתוך הריבוע
שכאן (הצבע על פריט הדוגמה), או
זה משולש (הצבע על המפתח) בגלל שיש בו קו שמצויר בו לרוחב, מצד לצד
(הצבע על המפתח), תצייר גם אתה קו כזה גם במשולש הזה (הצבע על פריט
הדוגמה).**

אין להמשיך בהעברת פריטי המבחן אלא אם ברור כי הילד מבין את המטלה.

אם ניכר כי הילד לא יוכל להבין את המטלה גם אם יינתנו לו הסברים נוספים, יש לדלג על תת מבחן זה.

לאחר שהילד סיים את פריטי הדוגמה, אמור,

כשאני אומר לך 'תתחיל', תעשה את היתר באותו האופן. התחל כאן (הצבע על פריט המבחן הראשון), תעבוד לפי הסדר, ואל תדלג על אף צורה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ומבלי לעשות טעויות, עד שאומר לך לעצור. אתה מוכן?

הסבר שוב במידת הצורך, ואז אמור,

תתחיל.

התחל במדידת הזמן והנח לילד לעבוד במשך 120 שניות. במידת הצורך, יש להזכיר לילד לעבוד לפי הסדר, ו/או לעודד אותו להמשיך עד תום הזמן הקצוב.

אין לתת כל עזרה נוספת.

אם הילד עדיין עובד בתום 120 השניות, אמור,

עצור.

רשום את זמן הביצוע בשניות בדפי הרישום.

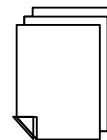
הוצא את חוברת התגובות משדה הראייה של הילד.

9. הבנה

הילד עונה על שאלות, בהתבסס על הבנתו מצבים חברתיים ועקרונות כלליים.

חומרים

מדריך העברה וציינון
דפי רישום וציינון

נקודת התחלה

גילאי 4-5: פריט 1
גילאי 6-7: פריט 4

עם ילדים אשר יש לגביהם חשד לקשיי למידה, יש להתחיל בפריט 1.

נוהל היפוך

כאשר ילד בגילאי 6-7 אינו מקבל את מלוא הניקוד באחד משני הפריטים הראשונים, העבר את הפריטים הקודמים בסדר יורד, עד להשגת ציונים מלאים בשני פריטים עוקבים.

נוהל הפסקה

הפסק לאחר 5 ציוני 0 רצופים.

הוראות כלליות

- הקרא לילד לאט כל שאלה כלשונה. אם הילד מוסח, או שנראה כי לא הבין את השאלה, הקרא אותה בשנית אך מבלי לשנות את נוסח השאלה בכל צורה שהיא.
- ניתן לחזור על השאלה מספר פעמים רב ככל שנדרש, אך אין לתת כל עזרה נוספת (למעט בפריטים מסוימים בהם תופיע הנחיה אחרת).
- ילדים שמהססים ניתן לעודד בעזרת הערות כגון: **כן** או **תמשיך**.
- במדריך מפורטות תגובות לדוגמה בעבור כל פריט על מנת לסייע בציינון.
- אם הילד אינו עונה תגובה המזכה אותו בנקודה אחת בפריטים 1 או 2, יש לומר לו את התשובה הנכונה בפריטים אלה.
- אם תגובת הילד עמומה או שאינה ברורה מספיק לשם קביעת הציון, או שמופיע לאחריה הסימן (ש) בתגובות לדוגמה שבמדריך, אמור, **למה אתה מתכוון? או תסביר לי יותר**.
- תגובות שכיחות המצריכות שאילתא מסומנות ב- (ש) ברשימת התגובות לדוגמה. יש לשאול שאילתא לאחר כל תגובה המסומנת ב- (ש).
- תגובות המצריכות שאילתא ספציפית מסומנות בכוכבית (*).

ציינון

- לאחר השאילתא, אם הילד עונה תשובה נכונה יש לתת לו את מלוא הניקוד.
- התגובות המובאות כדוגמאות אינן מהוות רשימה ממצה, ואיכותן נעה בין תגובות שאינן מצדיקות מתן ניקוד כלל לבין כאלה המזכות בניקוד מלא. חשוב להעריך תגובות יוצאות דופן בזהירות ולהעזר לשם כך בעקרונות הציינון הכלליים.
- אם בפריט כלשהו הילד נותן מספר תגובות, הנבדלות זו מזו באיכותן והמזכות כל אחת במספר נקודות שונה, פעל על פי ההנחיות הבאות:

◀ תגובה המזכה בנקודה אחת או ב-2 נקודות, המלווה בתגובה בלתי תואמת (המצביעה על כשל בסיסי בהבנת המושג הכללי ולכן פוגמת בתשובה כולה), תקבל ציון של 0.

◀ אם הילד מספק מספר תגובות, השונות זו מזו באיכותן באופן ניכר, אך אף אחת מהן אינה פוגמת בתשובה כולה, יש לתת ניקוד לפי התגובה הטובה ביותר מביניהן.

- בפריטים 1 ו-2 ניתן לקבל ציון 0 או 1.
- בפריטים 3-20 ניתן לקבל ציון 0, 1, או 2.

ציון גולמי מקסימלי: 38 נקודות.

עקרונות ציינון כלליים

- תגובות יש לציין בעיקר על פי מידת ההכללה המופיעה בהן, ביחס להנחיות הציינון הכלליות המלוות כל פריט. תגובתו של הילד אמורה לשקף באופן ברור את כלל הציינון, כפי שהוא מוגדר לכל אחד מהפריטים.

העברת הפריטים

על מנת להציג את המטלה, אמור,

עכשיו אני אשאל אותך כמה שאלות ואבקש ממך שתענה לי.

עבור לנקודת ההתחלה המתאימה לגיל הילד. יש להקריא לילד את השאלות בקול רם.

4 - 5

1* . מה יכול לקרות אם נוגעים בתנור חם?

כללי: מזהה את הסכנה להיפצע, להיכוות או לגרום לדליקה.

נקודה 1

אתה יכול (לקבל כווייה, לקבל כווייה ביד, להיכוות)
כווייה; כוויית; להיכוות
לקבל כווייה ב(אצבע, יד)
לקבל (סימן אדום, שלפוחית, פצע)
אתה עלול (להידלק, לבעור); ה (אצבע, עור, שיער, בגדים) שלך עלולים
(להידלק, לבעור, לעלות באש)
הבית יכול להישרף; עלולה לפרוץ שריפה בבית
אתה עלול (להיפצע, ללכת לרופא, ללכת לבית חולים)

0 נקודות

אתה (יכול, עלול) למות; יכול לרדת לך דם (ש)
זה (מסוכן, לא בטיחותי, רע) (ש)
אתה (תבכה, תסתבך, יכעסו עליך, יענישו אותך)
* אם הילד אינו מספק תשובה של נקודה 1, אמור,

אם תיגע בתנור חם אתה עלול לקבל כווייה.

2*. למה צריך להסתכל לשני הצדדים לפני שחוצים כביש?

כללי: מזהה את סכנת הפגיעה על ידי כלי רכב כלשהו.

נקודה 1

כדי ש (אוטו, משאית, אוטובוס) לא (יפגע, ידרוס, יפצע, ימחץ) אותך; אתה עלול (להיפגע, להיפצע, להידרס, להימחץ) כדי (לראות, להיות בטוח) שאף מכונית לא באה; כדי לראות אם באות מכוניות; בגלל המכוניות כדי להיות (בטוח, זהיר, משוכנע, חכם בכביש); כי אם לא מסתכלים אז זה מסוכן אתה יכול לגרום ל (תאונת דרכים, התנגשות בין מכוניות) אתה עלול ללכת לרופא, יקחו אותך לבית חולים אתה יכול למות; יכול לרדת לך דם

0 נקודות

אתה צריך לחכות (לתור שלך, לאור הירוק ברמזור); אתה חייב לעצור קודם **(ש)**

כדי לעלות על האוטובוס **(ש)** זה החוק; זה כללי; כדי (שלא תסתברך, שלא יבוא שוטר) צריך לתת יד אני לא יכול לעשות את זה לבד אני צריך שמישהו גדול יעזור לי לחצות את הכביש כדי ללכת (לאיזשהו מקום, הביתה, לבית של חבר שלי, לחנות)

* אם הילד אינו מספק תשובה של נקודה 1, אמור,

אם אתה לא מסתכל לשני הצדדים לפני שאתה חוצה את הכביש אתה עלול להיפגע על ידי מכונית.

3. למה צריך לרחוץ את הפנים ואת הידיים?

כללי: מזהה את חשיבות הניקיון בשמירה על הבריאות.

2 נקודות

כדי לשטוף את החיידקים (מהגוף, מהידיים, מהפה) כדי שלא נהיה חולים; שלא נחלה; כדי שנישאר בריאים כדי שלא נידבק בחיידקים; כדי לסלק את החיידקים

1 נקודה

כדי שיהיו נקיים; כי הם מלוכלכים (ש)
כדי להוריד מהם את הלכלוך
כדי להיות בטוחים; זה יכול להיות מסוכן (ש)
כי הם (דביקים, מגעילים, איכסה, פויה)
כי (ככה צריך, כי זה מנומס, ככה מתנהגים) (ש)

0 נקודות

בגלל ש (ליטפנו את הכלב, נגענו במשהו, שיחקנו בחוץ, הלכנו לשירותים)
[מתאר פעילות מלכלכת ספציפית] (ש)
כדי שנראה יותר יפה
כדי שנוכל (ללכת לישון; להיכנס למיטה)
בגלל ראש השנה; בגלל היומולדת (ש)
כדי שלא נסתבר; כדי שלא נעשה בלגן; כדי ש(אבא, אמא) לא יכעסו
בשביל לעשות כל מיני דברים (ש)
כדי שלא (נמות, נלך לבית חולים) (ש)
כדי שלא נהיה אחר כך עוד יותר מלוכלכים
כי זה (טוב, נחמד, נעים) (ש)
כדי לקבל משהו; כדי שנקבל את מה שהבטיחו לנו
כי זה חוק; כי (אמא, אבא, הגדולים) אומרים שצריך

4. למה אנחנו אומרים "תודה"?

כללי: מזהה את השימוש במשפט כביטוי של הכרת תודה על מחווה, קבלת שירות או קבלת חפץ כלשהו.

2 נקודות

כי זה מנומס; כי ככה צריך להתנהג; כי מי שלא אומר תודה הוא חצוף
 כשמישהו (נותן לך, עושה בשבילך) (משהו, מתנה, משהו יפה) [מציין דמות
 ומתנה שאינם ספציפיים]
 כי מישהו (עושה משהו בשבילך; עושה לך טובה; עוזר לך)
 כשמישהו (נחמד אליך, עושה בשבילך משהו נחמד, אומר לך משהו נחמד)

1 נקודה

כשאני מקבל מתנה ליומולדת; כשמישהו פותח לי את הדלת; כשאנחנו
 אוכלים ארוחת ערב [מתאר סיטואציה ספציפית]
 כש (אבא, אמא) לוקחים אותי לאיזשהו מקום; כש (אבא, אמא) נותנים לי
 מישהו [מציין דמות ספציפית]
 כש (מישהו, אבא, אמא) נותן לך (צעצוע, אוכל, ממתקים) [מציין מתנה
 ספציפית]
 כשאנחנו (מבקרים, מוזמנים, הולכים הביתה, עוזבים) בית של מישהו
 כשעושים משהו כיפי, כשעושים משהו שאוהבים, כשנהנים ממישהו,
 כשמקבלים משהו שרוצים
 כשמישהו (מתחלק אתך במשהו, משאיל לך משהו)
 כי זה חברי; כדי לרכוש חברים חדשים; בגלל שהם חברים שלי
 כי זה נחמד להגיד תודה (ש)

0 נקודות

כי אבא ואמא אומרים לי להגיד

5. למה אנחנו נועלים נעליים?

כללי: מזהה את הצורך בהגנה על כפות הרגליים.

2 נקודות

כדי שלא נקבל (חתכים, פצעים, כוויות, שלפוחיות, מכות) בכפות הרגליים שכפות הרגליים לא יקפאו לנו; כדי להגן על כפות הרגליים כדי שלא תדרוך על (משהו חד, זכוכית, אבנים, קוצים) כדי שיהיה (חם, יבש, נוח) בכפות הרגליים כדי שאנשים לא ידרכו לך על הרגל כדי שכפות הרגליים (לא יתלכלכו, ישארו נקיות)

1 נקודה

בגלל הלכלוך [ללא התייחסות לכפות הרגליים] כדי שכפות הרגליים לא יהיו מסריחות (ש)
 כדי שלא (תיפצע, ירד לך דם, תיחתך) [ללא התייחסות לכפות הרגליים] כדי שהגרביים לא יתלכלכו; כדי שהגרביים יישארו נקיות כדי לכסות את כפות הרגליים; כדי שלא יראו לך את כפות הרגליים; בגלל שכפות הרגליים מכוערות; כי בכפות הרגליים יש יבלות כדי ש (נמלים, עכבישים, חרקים) לא יעקצו אותך
 כי (קר, חם, רטוב) בחוץ; כי (המדרכה, הדרך, השביל) הוא (קר, חם, רטוב) (ש)
 למקרה של שריפה; למקרה שהאוטו נתקע [מתאר מקרה חירום כלשהו] (ש)

0 נקודות

כדי שאני לא (אהיה חולה, אצטנן); כדי שאני אשאר בריא (ש)
 כדי לצאת החוצה; בשביל ה(גשם, שלג) (ש)
 כדי ללכת ל(ביה"ס, לביהכנ"ס, למסעדה); כדי להיכנס למכונת; כדי ללכת למקום כלשהו כדי שאני לא אהיה יחף (ש)
 בשביל (ללכת, לקפוץ, לטייל, לרוץ, לקפוץ)
 נעליים שמים על כפות הרגליים; לכפות הרגליים (ש)
 כי כפות הרגליים מסריחות (ש)
 כי ככה זה; כי זה חוק; כי (אמא, אבא, הגדולים) אומרים שצריך

6. למה ילדים צריכים ללכת לגן או לבית הספר?

כללי: מזהה את החשיבות שיש ללמידה או לחינוך.

2 נקודות

כדי ללמוד (לקרוא ולכתוב, לעשות תרגילי חשבון, לכתוב בלי שגיאות כתיב) [מציין שתי מיומנויות הנלמדות בבית"ס] (ש)
 כדי ללמוד; כדי לקבל חינוך; כדי שילמדו אותם
 כדי להיות (חכמים; נבונים; פיקחים); כדי לדעת יותר דברים
 כדי להשיג עבודה יותר טובה; כדי להרוויח יותר כסף

1 נקודה

כדי ללמוד (לקרוא ולכתוב, לעשות תרגילי חשבון, לכתוב בלי שגיאות כתיב) [מציין מיומנות אחת הנלמדת בבית"ס] (ש)
 כדי להשיג עבודה; כדי להרוויח כסף [אינו מתייחס לכמות רבה יותר או לאיכות טובה יותר] (ש)
 כדי לקבל ציונים יותר טובים (ש)
 כדי לקבל ציונים [אינו מתייחס לשיפור בציונים]
 כדי לעשות (שיעורי בית, עבודות, תרגילים, דוחות, מבחנים, בחנים) (ש)
 כי (אבא, אמא) הולכים לעבודה; כי ילדים לא יכולים להישאר לבד (ש)
 כי זה החוק; כי (אבא, אמא, ההורים) יסתבכו אם לא נלך (ש)

0 נקודות

כדי לעשות כל מיני דברים (ש)
 כדי שהם לא (יאחרו, ייעדרו מהלימודים) (ש)
 כי (חייבים, צריכים, אמורים) ללכת (ש)
 כדי שהם לא (יסתבכו בצרות, יקבלו עונשים)
 כי הם (בני שש, כבר גדולים)
 כדי שיוכלו (לשחק, להיפגש עם חברים) (ש)
 כדי (לשחק כדורגל בהפסקה, לאכול סנדביץ' בהפסקה, להשתתף במקהלה של בי"ס) (ש)
 כדי שלא יבריזו; כי זה יום שהולכים בו לגן/לבי"ס; כי יש להם לימודים (ש)
 כי ככה עושים; כי זה מה שאבא ואמא אומרים

7. למה אנחנו נשארים בבית כשאנחנו חולים?

כללי: מזהה את הסכנה שבהפצת המחלה או את הצורך בהחלמה.

2 נקודות

כדי שלא תדביק אחרים (בחיידיקים, במחלה) שלך
כי המחלה שלך עלולה להיות מידבקת
כדי ש(אנשים, חברים, ילדים) אחרים לא יהיו חולים
כדי שלא (תשתעל, תתעטש) על אנשים אחרים
כי אתה עלול (לחלות יותר, להרגיש עוד יותר גרוע, להיות חולה מאוד);
כדי שלא תידבק בעוד מחלה

1 נקודה

כדי ש(תחלים, תרגיש יותר טוב)
כדי שתישאר במיטה; כדי שתנוח
כדי ש(אמא, אבא, מישהו) יוכל (לטפל בך, לעזור לך להרגיש יותר טוב)
כדי ללכת ל(רופא, בית החולים)
כדי ש(אמא, אבא, מישהו) יוכל להישאר אתך בבית
כי אתה (חולה, חלש) מדי בשביל לעשות דברים

0 נקודות

כי יש לך (חום, כאבים בגרון, כאב בטן, כאב ראש, שיעול, אסטמה) (ש)
כדי לקחת תרופות (ש)
כי אתה עלול להיות חולה בביה"ס; כדי שלא תהיה חולה
כי אתה רוצה; כי אתה לא יכול לצאת החוצה
כדי שלא תמות (ש)
כי ככה עושים; כי זה מה ש(אבא, אמא, המורה, המנהלת) אומרים

8. למה זה לא טוב לדבר עם אנשים זרים, שאנחנו לא מכירים?

כללי: מזהה את הסכנה האישית הטמונה באינטראקציה עם אדם שאינו מוכר.

2 נקודות

הם (יכולים, עלולים, אולי) להיות מסוכנים
הם (יכולים, עלולים, אולי) רוצים (לפגוע, לפצוע, להרוג) אותך
הם (יכולים, עלולים) לחטוף אותך; הם יכולים (לגנוב ממך, לתפוס אותך)
הם יכולים להיות (רעים, מפחידים, מרושעים)
הם יכולים לעבוד עליך; הם יכולים לשקר לך
הם יכולים לתת לך (סמים, תרופות)
אולי הם רוצים לתת לך (מתנות, אוכל, ממתקים, מסטיק) שיעשו אותך חולה

1 נקודה

הם מסוכנים; זה (מסוכן, לא בטוח); כדי להיות בטוח
הם (יפגעו, יפצעו, יהרגו) אותך
הם (רעים, מפחידים)
הם (יחטפו, יגנבו, יקחו, יתפסו) אותך
הם יעבדו עליך; ישקרו לך
הם יתנו לך (סמים, תרופות)
אתה לא מכיר אותם
אולי הם יתנו לך (מתנות, אוכל, ממתקים, מסטיק) [ללא התייחסות
להשפעה המזיקה שעלולה להיות לאלו]

0 נקודות

הם יכולים לקחת אותך הביתה [מבלי שברור אם מתכוון לחטיפה או להסעה הביתה] (ש)
אני אסתבך בצרות; כי יענישו אותי
כי ככה עושים; כי זה מה שאבא ואמא אומרים

9. למה אסור לילדים קטנים להישאר לבד בבית?

כללי: מזהה את הצורך בהשגחה מצד מבוגר.

2 נקודות

כי הם צריכים מישהו מבוגר ש(ישמור עליהם, ישגיח עליהם, ישים לב שהם לא עושים משהו מסוכן)
כי הם עלולים (לעשות דברים מסוכנים, להיפצע, לחלות, למות); כי משהו רע עלול לקרות להם
כי הם לא יכולים לשמור/להשגיח על עצמם; כי הם צריכים שמישהו ישגיח עליהם
כי הם צריכים שמישהו יעזור להם לעשות כל מיני דברים

1 נקודה

כי ילדים לא יכולים להישאר לבד בבית (ש)
כי הם צריכים שישמרו עליהם (ש)
כי (אמא, אבא) (ידאגו, לא יהיו רגועים) (ש)
כי הם צריכים מישהו שיתן להם אוכל וישכיב אותם לישון [מציין פעילות ספציפית שלטובתה ילדים זקוקים למבוגר]
כי מישהו עלול (לפרוץ לבית, לחטוף אותם) (ש)
כי הם (קטנים מדי, לא מספיק גדולים) (ש)
כי ילדים עלולים (ללכת לאיבוד, לברוח)
כי עלול לבוא גנב ולהבהיל אותם
כי הם ירגישו בודדים
כי הם יכולים (לעשות בלגן בבית; להסתבך בצרות; להתנהג לא יפה; להתפרע)
כי זה החוק; כי (אבא, אמא, ההורים) יסתבכו אם הם יעשו את זה

0 נקודות

כי אסור לעשות את זה
כי הם התנהגו לא יפה
כי ככה עושים; כי זה מה שאבא ואמא אומרים

10. למה זה טוב לשתף או לחלוק עם אנשים אחרים ?

כללי: מזהה את חשיבות החלוקה של משאבים מוגבלים בין אנשים.

2 נקודות

כי יש אנשים שאין להם (דברים, אוכל, כסף, בגדים, צעצועים)
כדי שאדם אחד לא יקבל את הכול לעצמו; כדי שכולם יקבלו (משהו, את
ההזדמנות שלהם)
כי אין מספיק בשביל כולם
כי זה (הוגן, צודק)

1 נקודה

כדי שאם מביאים עוגה אז כל אחד יוכל לקבל פרוסה ממנה [מתאר סיטואציה ספציפית]
זה גורם (לך, להם, לאנשים) להרגיש (טוב, מאושר/ים) (ש)
כדי שיהיו לך חברים; כדי שילדים אחרים יישארו חברים שלך; כדי שאנשים יאהבו אותך
כדי שאנשים לא (יהיו עצובים, ייפגעו, ייעלבו); כדי שלא לריב
כי זה (נחמד, יפה, מנומס, אכפתי, לא גועלי) (ש)
כי זה מצווה; ואהבת לרעך כמוך (ש)
כדי שאנשים אחרים יתחלקו איתי בחזרה; כדי (להשאיל, להלוות) משהו

0 נקודות

כי ככה עושים; כי זה מה ש(אבא, אמא, המורה) אומרים לי לעשות
כי אתה (אוהב, רוצה) את זה
כי אתה מסתבך בצרות; הם ילשינו עליך

11. למה חשוב לקבל רשות דיבור?

כללי: מזהה את האופן שבו זה מאפשר לקיים תקשורת ברורה.

2 נקודות

כדי שנוכל (לדבר, לתקשר)
 כי אי אפשר גם לדבר וגם להקשיב באותו הזמן
 כדי לא להתבלבל; זה מבלבל כשכולם מדברים ביחד
 כדי שנוכל להבין (אחד את השני, אותם, את מי שמדבר)
 זה נהיה (רועש, קולני) מדי בכדי (לשמוע, להבין); אי אפשר (לשמוע, להבין)
 כדי שנוכל (לשמוע, להקשיב) לאנשים; (הם, אנשים) יכולים לשמוע אותך
 כדי שנבין מה הם אומרים; שנדע מי מדבר

1 נקודה

כדי ש(אחרים, אנשים)יקבלו (תור, סיכוי) לדבר (ש)
 כי זה מנומס; כי ככה צריך להתנהג; כי מי שלא נותן רשות דיבור הוא חוצפן (ש)
 כדי שלא נדבר באותו הזמן; כדי שלא נפריע (ש)
 זה נהיה (רועש, קולני) (ש)
 כי זה (נחמד, הוגן, טוב, לא גועלי) (ש)
 (מישהו, אבא, אמא, המורה) כבר מדבר

0 נקודות

כדי שלא (נריב, נצעק, נצרח) (ש)
 כדי לחלוק (ש)
 כדי שהם לא יהיו (כועסים, עצובים); כדי שלא ייעלבו
 כי הם חברים שלי
 כי יש יותר מדי אנשים; כי צפוף מדי (ש)
 כי אתה צריך לחכות
 כי צריך להצביע; כי צריך לבקש רשות
 כי ככה עושים; כי זה מה ש(אבא, אמא, המורה) אומרים לי לעשות

12. למה אנחנו צריכים להגיע בזמן למקומות או לאירועים?

כללי: מזהה את האפשרות להחמיץ פעילות או אירוע כלשהו, או את הפגיעה באחרים בשל כך.

2 נקודות

כדי שלא נפספס משהו; כדי שלא תישאר בחוץ; כדי שלא יתחילו בלעדיך כדי להיות אחראי; כדי לעמוד בזמנים שנקבעו כי כולם כבר יהיו בדרך החוצה כדי שלא תפספס את ה(לימודים, אוטובוס, משחק, סרט, תוכנית, פגישה) [מצוין שני אירועים ספציפיים] כדי ש(ההורים, החברים) ידעו (איפה אתה, שלא לדאוג לך) כדי ש(ההורים, החברים) לא (יאחרו, יפסידו) בגללך [מצוין לקיחת אחריות על העיכוב של אחרים]

1 נקודה

כדי שלא תפספס את ה(לימודים, אוטובוס, משחק, סרט, תוכנית, פגישה) [מצוין אירוע ספציפי אחד] כדי שלא נאחר; כדי שלא (יסמנו שאיחרת, נקבל הערת משמעת); כדי שנקדים כדי ש(הם, ההורים, החברים, האנשים) לא (יכעסו, יצטערו) כי זה מנומס; כי ככה צריך להתנהג; כי מי שמאחר הוא חוצפן (ש) כי זה (נחמד, טוב); זה גועלי לאחר (ש)

0 נקודות

כדי שלא תסתבך בצרות; שלא יענישו אותך (ש) כי ככה עושים; כי זה מה ש(אבא, אמא, המורה) אומרים לי לעשות כדי ללכת (לאיזשהו מקום, לביה"ס, לבית של חבר) כי צריך (למהר, להגיע לשם מהר) כי הגיע הזמן ללכת; כי הגיע הזמן ללכת (לגן/לבי"ס, לישון)

13. למה אנחנו עומדים בתור בסופר או בבנק?

כללי: מזהה את האופן שבו זה מאפשר שמירה על הסדר או מבטיח כי תקבל את השירות לשמו הגעת.

2 נקודות

(שיהיה, שיישאר) לפי הסדר, מסודר; כדי שאנשים יגשו אחד-אחד; שהקהל לא יבוא כולו (בבת אחת, באותו הזמן) שלא (יפצעו, ידחפו, ירמסו) את האנשים שכל אחד יקבל את תורו; כדי שתחכה לתור שלך שלא (נתערבב, נתבלבל)

1 נקודה

להשאיר עם הקבוצה; כדי לעקוב אחרי האנשים שאף אחד לא ילך לאיבוד; כדי שתדע לאיזה כיוון להתקדם זה (מנומס, הוגן, לא גסות רוח); כי ככה מתנהגים אנשים מנומסים (ש) שלא נריב (ש) לפנות את הדרך; כדי לעשות מקום לאחרים להיות בטוחים (ש)

0 נקודות

כי זה נחמד (ש) כדי שלא נידחף כדי לקבל (משהו, כרטיסים, אוכל, שתיה) (ש) כדי לעשות משהו; כדי (לרכב, לשחק, לשלם) על משהו (ש) כדי ללכת (לשירותים, לאיזשהו מקום); כדי לעלות על האוטובוס (ש) כדי (לחכות, לא למהר) (ש) כי יש אנשים שעומדים לפניך; כי יש אנשים שהגיעו ראשונים כדי ש(אנשים, חברים) לא יהיו (עצבניים, עצובים, לא ייעלבו) כי ככה עושים; כי זה מה ש(אבא, אמא, המורה) אומרים לי לעשות כי אני אסתבך בצרות, אני אקבל עונש מהמורה

14. למה יש לנו שמות?

כללי: מבין כי שמות משמשים לזיהוי.

2 נקודות

שאנשים ידעו איך לקרוא לך;
 שתדע איך לקרוא ל(מישהו, אנשים)
 כדי לזהות אנשים; כדי לדעת מי זה כל אחד;
 כדי לדעת להבדיל בין אנשים
 שידעו מי אתה
 שתדע על אנשים אחרים מי הם
 שלא נצטרך להגיד הי (אתה, סליחה, אדוני, גבירתי, ילד)

1 נקודה

שיכירו אותך; שתכיר את הבנאדם
 כי אחרת (אף אחד לא יכיר אותך, אתה לא תכיר אף אחד) (ש)
 שיכירו את השם שלנו; שתכיר את השמות של האנשים
 ש(אמא, אבא, חבר) שלך ידעו איך לקרוא לך [מציין דמות ספציפית]
 שלא תבלבל בין האנשים; שלא יתבלבלו בינך לבין אחרים (ש)
 כדי (להכיר אנשים, לפגוש חברים, לא להיות זרים) (ש)
 שידעו ש(מישהו, ספר, בגד, צעצוע) שייך לך
 שנדע מי (המשפחה, הקרובים) שלנו; שנדע מאיפה באנו
 צריך את זה בשביל ה(תעודת זהות, רישיון נהיגה)
 שאנשים (יזכרו, לא ישכחו) אותך

0 נקודות

צריך שלכל אחד יהיה שם אחר; אי אפשר שלכולם יהיה אותו השם (ש)
 אנחנו (צריכים, חייבים) אותם; אנחנו חייבים שיהיה לנו שם
 בגלל שאנחנו (אנשים, בני אדם); לכל האנשים יש שמות
 כדי שתדע מה השם שלך; שנדע מי אנחנו; אם מישהו ישאל אותנו איך
 קוראים לנו (ש)
 כדי לדבר (עם מישהו, אחד עם השני) (ש)
 למקרה שתלך לאיבוד; כדי למצוא מישהו (ש)
 נדב; מעיין [מציין שם ספציפי כלשהו]
 כדי לכתוב אותו

15. למה חשוב לחסוך במים?

כללי: מזהה את המים כמשאב טבעי מוגבל.

2 נקודות

עלולים להיגמר (לנו, לכל בני האדם) המים; כי אם לא נחסוך אנחנו עלולים להישאר בלי מים שלא נשתמש בכל המים שיש; כדי שלא נגמור אותם; כי לא תמיד יישארו מספיק מים לשמור על (הכנרת, האוקיינוסים, כדור הארץ, יערות הגשם, העולם)

1 נקודה

שלא תשתמש בכל מה שיש; שלא ייגמרו לך המים [ללא התייחסות לאוכלוסיה, לכל בני האדם באופן כללי]
 שלא (תבזבז, נבזבז) אותם (ש)
 שיהיה מספיק לכולם; כדי שכל אחד יוכל לקבל כמה שהוא צריך (ש)
 שיישארו לזמן ארוך יותר; שיהיו (עוד, יותר) מים; שיהיה לנו מספיק לעתיד, מתי שנצטרך אותם (ש)
 שיהיה לנו (אוכל, יבול) (ש)
 עלולה להיות בצורת; יכול להיות שלא ירד גשם הרבה מאוד זמן (ש)
 (אנחנו, אנשים, צמחים, דגים, חיות, יצורים חיים) צריכים מים כדי לחיות לחסוך (כסף, בחשבון המים שאתה מקבל)
 שלא (תמות, תחלה, תתייבש בצמא)

0 נקודות

אתה (צמא, צריך לשתות משהו); כדי לשתות; כדי שנשתה אותם;
 שלא נשתה את כל המים שיש
 בשביל (לעשות אמבטיה, להתקלח, לשטוף ידיים, לצחצח שיניים)
 לסגור את הברז בזמן שאתה מצחצח שיניים; להשקות את הגינה בלילה (ש)
 לשריפות; לכיבוי שריפות; (בריכות שחייה, אגמים)
 זה (טוב לך, בריא בשבילך)
 כי (ככה עושים, אלה הכללים); כי זה מה ש(אבא, אמא, המורה) אומרים לי לעשות (ש)

16. למה ילדים צריכים לבקש רשות מההורים שלהם כדי לעשות דברים?

כללי: מזהה כי פיקוח והאישור מצד ההורים מבטיח שמירה על שלומם הפיזי והרגשי של ילדיהם.

2 נקודות

להבטיח שזה (בטוח, לא מסוכן); כדי שתהיה בטוח
שלא יקרה לך משהו רע
שלא (תיפצע, תיהרג)

1 נקודה

ש(ההורים) לא ידאגו; שידעו (איפה אתה נמצא, מה אתה עושה) (ש)
פעם אחת לא ביקשתי מההורים שלי רשות ואני (נפצתי, הלכתי לאיבוד)
[מתאר סיטואציה ספציפית]
שלא תעשה משהו (אסור, מסוכן); כדי שתעשה מה שמותר
שההורים יגידו שזה (בסדר, מותר) (ש)

0 נקודות

בשביל ללכת (לאיזשהו מקום, לסרט, לבית של חבר); בשביל לעשות משהו (ש)
אנחנו (קטנים מדי, ילדים); כי הם (ההורים, המבוגרים) (ש)
ההורים יודעים הכי טוב; ילדים לא יודעים מה לעשות (ש)
שלא תסתבך בצרות (ש)
שלא ישברו משהו (ש)
זה (נחמד, מנומס)
כי (ככה עושים, אלה הכללים); כי זה מה ש(אבא, אמא, המורה) אומרים לי לעשות
שלא תקבל עונש, ש(אבא, אמא) לא יכעסו

17. למה כדאי לנסוע בתחבורה ציבורית, למשל באוטובוסים וברכבות?

כללי: מזהה את הניסיון לחסוך באנרגיה או לצמצם את זיהום האוויר, את התחבורה הציבורית כאלטרנטיבה ו/או את ההקלה על עומסי התנועה.

2 נקודות

זה (מפחית, מקטין, מצמצם) את (זיהום האוויר, הפיח); זה שומר על אויר נקי יותר
זה חוסך (דלק, בניזין, אנרגיה)
זה עוזר לשמור על (הסביבה, כדור הארץ, העולם, האוויר)
אחרת (יהיו פקקי תנועה; יהיו יותר מדי פקקים)
ככה יש פחות תאונות
יש יותר מדי (אנשים, מכוניות) על הכביש; יותר מדי אנשים נוהגים

1 נקודה

יש אנשים שאין להם (מכונית, דרך אחרת להגיע ממקום למקום)
אפשר להשתמש בזה כשהמכונית שלך (מקולקלת, במוסך)
אם כל אחד ייסע באוטו שלו יהיה צפוף מדי

0 נקודות

יותר מדי אנשים; צפוף מדי [מבלי להתייחס לעומסי תנועה] (ש)
זה רחוק מדי להליכה ברגל; הליכה לוקחת יתר מדי זמן; כדי שלא תצטרך ללכת ברגל (ש)
כדי להגיע (רחוק, רחוק יותר, לעיר אחרת); כדי לטייל (ש)
כי אתה צריך (הקפצה, טרמפ) לאיזשהו מקום (ש)
זה יותר בטוח (ש)
העיר גדולה (ש)
זה מהר יותר; כדי לא לאחר
להגיע (לביה"ס, לעבודה)
כדי לנסוע בהם
כי (צריך, רוצים) את זה

18. למה למכוניות יש לוחיות עם מספרים מקדימה ומאחורה?

כללי: הבנה שהתפקיד של הלוחיות הוא זיהוי

2 נקודות

שכל אחד יידע איזו מכונית היא שלו
שיידעו למי שייכת המכונית
שאם יגנבו אותה וימצאו אותה, יידעו למי להחזיר אותה
כמו תעודת זהות של מכונית

1 נקודה

זה החוק
אם תופס אותך שוטר, הוא רושם את המספר
אם יש תאונה רושמים את המספר

0 נקודות

שלא יגנבו אותה
כדי שידעו כמה היא עולה

19. למה צריך לקבל חיסונים?

כללי: מזהה כי חיסונים משמשים בכדי למנוע הידבקות והפצה של מחלות בין אנשים.

2 נקודות

שלא תידבק ב(אבעבועות רוח, אדמת, שחפת, כלבת, שפעת, פוליו)
[מציין שם של מחלה שמחסנים כנגדה]
שלא נידבק ב(חיידיקים, מחלות); שלא נדביק אחרים (בחיידיקים, בזיהומים, במחלות)
(לשמור, להגן) עלינו שלא נחלה

1 נקודה

שלא נחלה; שנהיה בטוחים
שלא (תצטנן, תחטוף דלקת גרון, תחטוף קלקול קיבה)
(שנהיה, שנישאר) בריאים

0 נקודות

נגד (אלרגיות, אסטמה, תולעים בבטן, כינים)
בגלל שחולים; בשביל להבריא
בשביל (להיבדק, לקבל תרופה, ביקורת אצל הרופא); לבדוק שאתה בסדר
אתה (צריך, חייב) את זה
(אמא, אבא, ביה"ס, המורה) מכריחים אותי; בשביל ביה"ס
כדי לקבל (צעצוע, פרס, ממתקים)

20. למה צריך להיות מבוגר כדי לקבל רישיון נהיגה?

כללי: הבנה שיש צורך בבגרות נפשית, באחריות ושיקול דעת בכדי לנהוג במכונית בבטחה

2 נקודות

מבוגר יודע לנסוע באופן בטוח, יודע לנהוג בזהירות
כי צריך לשים לב להרבה דברים תוך כדי נהיגה

1 נקודה

ילדים נמוכים מדי ולא מגיעים להגה / לא מגיעים לדוושות / לא יכולים להחליף הילוכים [מציין מגבלה פיזית של ילדים בנהיגה]
כדי שלא יהיו תאונות
כי צריך ללמוד הרבה בשביל לקבל רישיון
כי צריך לנהוג בזהירות (ש)

0 נקודות

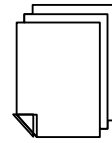
כי ילדים לא יכולים לנהוג
כי ילדים הם קטנים

10. השלמת תמונות

הילד מתבונן בתמונה ומציין, במילים או בהצבעה, מהו החלק החשוב החסר בה.

חומרים

מדריך העברה וצייון
דפי רישום וצייון
אוגדן גירויים 2
שעון עצר

נקודת התחלה

גיל 4: פריטי דוגמה א' ו-ב' ולאחר מכן פריט 1
גיל 5: פריטי דוגמה א' ו-ב' ולאחר מכן פריט 4
גילאי 6-7: פריטי דוגמה א' ו-ב' ולאחר מכן פריט 7
עם ילדים אשר יש לגביהם חשד לקשיי למידה, יש להתחיל בפריט 1.

נוהל היפוך

כאשר ילד בגילאי 5-7 אינו מקבל את מלוא הניקוד באחד משני הפריטים הראשונים, העבר את הפריטים הקודמים בסדר יורד, עד להשגת ציונים מלאים בשני פריטים עוקבים.

נוהל הפסקה

הפסק לאחר 5 ציוני 0 רצופים.

מדידת זמן

דיוק במדידת הזמן הוא הכרחי. הזמן המוקצב לכל פריט הנו 20 שניות. התחל במדידת הזמן מיד לאחר הצגת הפריט והגיית מילת ההוראות האחרונה. הפסק את מדידת הזמן כאשר הילד משיב, או בתום הזמן המוקצב.

הוראות כלליות

- ניתן לחזור על השאלות הבאות מספר פעמים רב ככל שנדרש, לכל אורך תת המבחן. אם הילד משיב נכונה בהמשך לכל אחת משאלות אלה הענק לו נקודה אחת.
- אם הילד נותן תשובה מילולית שהיא עמומה או חלקית, בקש ממנו להבהיר אותה באומרוך,

תראה לי לאיפה אתה מתכוון.

◀ אם הילד משיים את האובייקט המופיע בתמונה, במקום לציין את החלק החסר בו, אמור,

נכון, אבל מה חסר?

◀ אם הילד מציין חלק שממוקם מחוץ לגבולות הכרטיס, רשום את התגובה בדפי הרישום ואמור,

יש חלק שחסר בתוך התמונה. מהו הדבר שחסר?

◀ אם הילד מציין חלק חסר אך שולי או שאינו מהותי, רשום את התגובה בדפי הרישום ואמור,

נכון, אבל איזה עוד חלק חסר?

▪ שים לב, כי בעמודה השמאלית של טבלת התגובות לדוגמה, המופיעה בהמשך, מפורטות דוגמאות לתגובות מילוליות שבכדי להעניק בעבורן נקודה אחת על הילד להצביע נכונה על החלק החסר בתמונה. אם הילד אינו מצביע ביוזמתו באופן ספונטני כשהוא נותן אחת מתגובות אלה, בקש ממנו להבהיר את תשובתו המילולית באומרך,

תראה לי לאיפה אתה מתכוון.

▪ אם הילד אינו משיב על פריט כלשהו תוך 20 שניות, או אם הוא עונה תגובה שגויה תוך פחות מ- 20 שניות, יש לעבור לפריט הבא כל עוד לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

ציינון

- רשום את זמן התגובה (בשניות) של הילד בכל פריט.
- אם הילד מגיב בהצבעה בלבד, רשום ה"נ על מנת לציין כי הגיב בהצבעה נכונה, או ה"ש בכדי לציין הצבעה שגויה.
- ילדים אשר אינם יודעים, או אינם מצליחים להיזכר בשמו המדויק של החלק החסר, רשאים להשתמש במילה נרדפת או לתאר אותו במילים שלהם. תגובות נכונות כאלה מזכות בנקודה אחת.
- אם הילד מצביע על המיקום הנכון בתמונה, אך מוסיף תגובה מילולית אשר פוגמת בתשובה (כלומר, מן התגובה המילולית ברור כי ההצבעה הייתה שגויה), יש לרשום 0 נקודות. לדוגמה, אם הילד מצביע על אזור הזרוע החסרה של הבובה (פריט 2) אבל אומר "שיער", התגובה תיחשב כשגויה ותקבל ציון של 0 נקודות.
- השתמש בתגובות לדוגמה על מנת להעניק ניקוד לפריטים.
  - ◀ בין אם הילד מצביע ובין אם לאו, תגובות המופיעות בעמודה שכותרתה "נקודה אחת" מקבלות נקודה אחת.
  - ◀ תגובות המופיעות בעמודה השמאלית תקבלנה נקודה אחת אך ורק אם הילד מצביע נכונה בנוסף לתגובה המילולית שנתן.
- יש להעניק נקודה אחת אם הילד זיהה נכונה את החלק החסר תוך 20 שניות.

- רשמו 0 נקודות אם תגובת הילד היא שגויה, או שניתנה מעבר ל- 20 השניות הקצובות.

ציון גולמי מקסימלי: 32 נקודות.

העברת הפריטים

4-7 ← דוגמה א. דוב

פתח את אוגדן הגירויים 2, בעמוד A1 של תת המבחן "השלמת תמונות", ואמור:

מה זה?

תגובה נכונה (דוב, דובי, דובון): אמור,

נכון מאד.

תגובה שגויה (או היעדר תגובה): אמור,

זה דוב.

עבור לעמוד A2 ואמור,

הנה הדוב, אבל חסר לו חלק. איזה חלק חסר?

תגובה נכונה (רגל): אמור,

נכון. הרגל חסרה.

עבור לדוגמה B.

תגובה שגויה (או היעדר תגובה): הצבע על המיקום בו חסרה הרגל ואמור,

הרגל של הדוב חסרה.

עבור לדוגמה B.

דוגמה ב. עגלה

עבור לעמוד B1 ואמור,

מה זה?

תגובה נכונה (עגלה): אמור,

נכון מאד.

תגובה שגויה (או היעדר תגובה): אמור,

זוהי עגלה.

עבור לעמוד B2 ואמור,

הנה העגלה, אבל חסר לה חלק. איזה חלק חסר?

תגובה נכונה (גלגל): אמור,

נכון. הגלגל חסר.

המשך לנקודת ההתחלה המתאימה לגיל הילד.
תגובה שגויה (או העדר תגובה): הצבע על המיקום בו חסר הגלגל ואמור,
הגלגל חסר.

המשך לנקודת ההתחלה המתאימה לגיל הילד.

4 פריט 1. ילד עם מגף

עבור לפריט 1 ואמור,

תסתכל בתמונה הזו. איזה חלק חסר בה?

תגובה נכונה (מגף, נעל): אמור,

נכון מאד.

עבור לפריט הבא, אם לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

תגובה שגויה (או העדר תגובה): הצבע על המיקום בו חסר המגף ואמור,

המגף של הילד חסר.

עבור לפריט הבא, אם לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

פריט 2. בובה

עבור לפריט 2 ואמור,

תסתכל בתמונה הזו. איזה חלק חסר בה?

תגובה נכונה (יד או זרוע): אמור,

נכון מאד.

עבור לפריט הבא, אם לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

תגובה שגויה (או העדר תגובה): הצבע על הזרוע החסרה ואמור,

היד של הבובה חסרה.

עבור לפריט הבא, אם לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

פריטים 3-32

בעבור כל אחד מן הפריטים המופיעים באוגדן הגירויים, בכל מעבר לפריט חדש אמור,

תסתכל בתמונה הזו. איזה חלק חסר בה?

ניתן לקצר את ההוראות או לוותר עליהן אם ברור כי הילד הבין את המטלה.

השלמת תמונות

ניתן להפנות שאילתות לילד **מספר פעמים רב ככל שנדרש**, אך אין לומר לו את התשובה הנכונה במקרה של תשובה שגויה.

אם הילד אינו מגיב לפריט כלשהו תוך 20 שניות, או שהוא נותן תגובה שגויה תוך פחות מ-20 שניות, עבור לפריט הבא, אם לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

לפני שתמשיך לתת המבחן הבא יש להרחיק את אוגדן הגירויים משדה הראייה של הילד.

דוגמאות לתגובות אפשריות ולציינון

פריט	נקודה 1	נקודה 1 אם הילד מצביע נכון (ה"נ) *
1. ילד	מגף; נעל	
2. בובה	יד; זרוע	תינוקת; רגל; שמלה
3. מעיל	שרוול; זרוע	יד; משהו ארוך
4. קוביות	קוביה; לבנה	
5. כיסא	רגל; הדבר ש(מחזיק, מחבר) את זה	מקל; מוט; קרש; עיגול; משענת; משטח; המושב
6. תלת-אופן	כידון; הגה; מוט ההיגוי; ידית; החלק שמחזיקים בו; זרוע; החלק של היד	מוט; מקל; אופניים
7. ורדים	ענף; גבעול; גזע; מקל; עורק; הדבר שמעביר לו נוזלים; החלק הירוק; קוצים	קצה של פרח; רגל; רצועה; קו; פרח; ורד; חלק שמחזיקים בו; ידית
8. ברגים	חריץ; סדק; קו; פס; חתך; מקום בשביל המברג	ידית; בורג; מוט; חור; צלב; שקע
9. כפפות	בוהן; אגודל; אצבע; יש בזה רק ארבע אצבעות	יד
10. חבל כביסה	אטב; מתלה; מהדק; משהו שיחזיק את המגבת; וו; תופסן	מוט; חבל; חוט; משהו תלוי; כזה מעץ
11. שעון	שלוש	מספר; אות
12. סרגל	חמש	מספר; אות
13. תפוח	גרעין; חרצן; זרע; זרעון; גרגר; תרמיל; דברים (חומים, שחורים); חרוזים	הלב של התפוח; ליבה; חורים
14. עפיפונים	חוט; חבל; קו; העפיפון לא קשור; העפיפון יעוף ויברח	מקל; חלק של העפיפון
15. צמות	(גומי, גומיה, קליפס, סיכה, קוקיה, סרט) לשיער; פרח; קשר	קוקו; צמות; כזה שתופס
16. ברווז	קרום שחיה; משוט; (הצד הפנימי, חלק) של הרגל; סנפיר; הדבר הזה מסביב לאצבעות ברגליים; הדבר הכתום מסביב לרגל	כף רגל; רגל; עור; חלק לשחיה; הרגליים לא אותו הדבר

* אם הילד אינו מצביע ביוזמתו באופן ספונטאני כשהוא מציין את אחת מהתגובות המופיעות בעמודה זו, עליך לבקש ממנו להבהיר את תשובתו המילולית באומרך, **תראה לי לאיפה אתה מתכוון**. אם הילד מגיב להנחיה זו בהצבעה נכונה על החלק החסר יש להעניק לו נקודה 1.

השלמת תמונות

17. סירה	משוט; (החלק התחתון, חלק, הסוף) של הידית; (החלק, החתיכה) השטוח/ה של העץ; הדבר ש(דוחפים אתו, מזיזים אותו, חותרים אתו); חלק מהמקל; החלק שנכנס לתוך המים	הקצה; הסוף; התחתית; הדבר השטוח; הידית
18. נדנדות	קשר; לולאה; הקצה של ה(חוט, חבל, מיתר)	חוט; חבל; מה שגורם לנדנדה להישאר למעלה
19. חיוך	שן; שיניים	חלק מהפה
20. קופסא	מנעול; סגר; רצועה; הדבר שנועלים אתו; (חתיכה, מוט) שעובר דרך החורים; הדבר שאתו (פותחים, סוגרים) אותה; וו; בריח; אבזם; תופסן; קרס	החלק של הידית; מפתח; החלק שהולך למעלה; ברגים; הדבר שאתה פותח
21. עמודי חשמל	כבל; חוט (חשמל); קו מתח (גבוה); חבל	קו; מוט; דבר על עמוד; משהו של חשמל
22. החלקה על הקרח	הלהב; התער; הסכין בנעל של הבחורה; (החלק, התחתית) של המחליקיים; אין סכין בנעל; הדבר החד בלמטה של הנעל	הדבר הזה של הקרח; הקו; הפס; הדבר (המתכת, הכסוף); חלק של הנעל; סקי; נעל המחליקיים שלה שבורה; החלק שמחליקים אתו; החלק שהולך על הקרח
23. דלת	הידית; מה שפותח את הדלת; המנעול; הפותח; החור של המפתח	החלק של היד; מה שתופסים
24. דיג	השתקפות (צללית, תמונה) במים; הילדה במים	נצנוץ; הצל; הדבר במים; ילדה
25. שולחן כתיבה	ידית; הדבר (שמושכים, שפותחים) אתו; (עיגול, נקודה, דבר) ירוק	מגירה; כפתור; עיגול; דבר של דלת
26. מעיל	לולאות; חורים לכפתורים; הדברים האלה שהכפתורים נכנסים לתוכם; חריצים	אבזמים; קוים; חורים
27. מכונית	(האורות, הפנסים) של האוטו; אור; מנורה	חלון; החלק עם הזכוכית; מראה
28. כף יד	הפרק; המפרק; החיבור; (הקמטים, הקווים) על האצבע	החלק שמכופפים; קווים; קמטים
29. ליצן	אף	חלק (מהגוף, מהפנים)
30. תרנגול	אצבע; טופר; בוהן; דרבן; חלק מהרגל	ציפורן; רגל
31. ילדה	אוזן	חלק (מהגוף, מהפנים)
32. בית	דלת; דלת קדמית	פתח

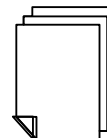
* אם הילד אינו מצביע ביוזמתו באופן ספונטאני כשהוא מציין את אחת מהתגובות המופיעות בעמודה זו, עליך לבקש ממנו להבהיר את תשובתו המילולית באומרך, **תראה לי להיכן אתה מתכוון**. אם הילד מגיב להנחיה זו בהצבעה נכונה על החלק החסר יש להעניק לו נקודה 1.

11. צד שווה

מקריאים לילד משפט חלקי, המציין שני מושגים שיש להם מאפיין משותף. הילד מתבקש להשלים את המשפט על ידי מתן תגובה המשקפת את המאפיין המשותף.

חומרים

מדריך העברה וציינון
דפי רישום וציינון

נקודת התחלה

גילאי 4-7: פריט 1

נוהל הפסקה

יש להפסיק לאחר 4 ציוני 0 רצופים.

הוראות כלליות

- הקרא לילד כל פריט כלשונו, בדיוק כפי שהוא מופיע בדפי הרישום.
- ניתן לחזור על כל שאלה **מספר פעמים רב ככל שנדרש**, אך מבלי לשנות את נוסח הפריט בכל צורה שהיא.
- תוכל להקל על הילד בכך שתסמן לו מהו החלק החסר במשפט על יד הדגשת המילה **שניהם**.
- תגובות לדוגמה לכל אחד מהפריטים מופיעות בהמשך על מנת לסייע בציינון.
- מבין התגובות לדוגמה, תגובות שכיחות המחייבות שאילתא מסומנות ב **(ש)**.
- יש להשתמש בשאילתא לאחר כל תגובה המסומנת ב- **(ש)**.
- אם תגובת הילד עמומה או שאינה ברורה מספיק לשם קביעת הציון, או שמופיע לאחריה הסימן **(ש)** בתגובות לדוגמה שבמדריך, אמור, **למה אתה מתכוון? או תסביר לי יותר.**

ציינון

- יש להשתמש בתגובה המלאה של הילד, כולל החלק שנאמר בהמשך לשאילתא, על מנת לציין את הפריט.
- התגובות לדוגמה אינן מהוות רשימה ממצה, ואיכותן נעה בין תגובות שאינן מצדיקות מתן ניקוד כלל לבין כאלה המזכות בניקוד מלא. חשוב להעריך תגובות יוצאות דופן בזהירות ולהיעזר לשם כך בעקרונות הצייון הכלליים.
- אם בפריט כלשהו הילד מספק מספר תשובות, ביניהן תגובות לשאילתא, הנבדלות זו מזו באיכותן והמזכות כל אחת בניקוד אחר, פעל על פי ההנחיות הבאות:
  - ▼ הערות שהילד הוסיף, אך באופן ברור אינן מהוות חלק מהתשובה שלו אינן משפיעות על הצייון (לדוגמה, גם לכלב וגם לחתול יש עיניים, זנב, רגליים והחתול שלי תפס פעם עכבר).
  - ▼ במקרה של תגובה לפריט כלשהו, המזכה ב 2 נקודות או בנקודה 1 אך מלווה בתגובה שגויה או בלתי תואמת, הפוגמת באיכותה של התגובה הראשונית (ומצביעה על כשל בסיסי בהבנת המילה או המושג החבוי בשאלה ועל כן פוגעת באיכות התגובה כולה), יש לתת 0 נקודות.
  - ▼ אם הילד מספק מספר תשובות ששונות זו מזו באיכותן, אך אף אחת מהן אינה פוגמת באיכות התגובה בכללותה, יש לציין לפי הטובה ביותר מביניהן.

פריטים 1-2

- פריטים 1 ו-2 משמשים כפריטי למידה, ובכל אחד מהם ניתנים שני ניסיונות. אם הילד עונה תגובה שגויה, או מייצר תגובה שמילת המטרה נעדרת ממנה הן בניסיון הראשון והן בשני, יש לומר לו את התשובה הנכונה.
- אם הילד אינו מספק תגובה הכוללת את מילת המטרה צבעים (פריט 1) או מתוקים/ממתקים (פריט 2) לא בניסיון הראשון ואף לא בשני, יש לתת לו משוב מתקן כפי שיצויין בהמשך.
- עם זאת, יש להעניק לו את מלוא הניקוד אם הוא מייצר תגובה של נקודה 1 באחד משני הניסיונות.

פריטים 3-24

- הערך את תגובת הילד לפי עקרונות הצייון הכלליים והתגובות לדוגמה והענק לו ניקוד של 2, 1 או 0 נקודות.

ציון גולמי מקסימלי בצד שווה: 46 נקודות.

עקרונות ציינון כלליים

2 נקודות

- כל סיווג כוללני, שהוא מתאים ומהותי לשני חלקי הפריט, לדוגמה:
תפוחים ותפוזים שניהם פירות או תפוח הוא פרי וגם תפוז הוא פרי.

1 נקודה

- כל מאפיין ספציפי המתאים לשני חלקי הפריט, שהוא פחות כוללני או פחות מהותי לסיווגם, לדוגמה: תפוחים ותפוזים שניהם מתוקים או גם לחתול וגם לכלב יש זנב
- כל סיווג כוללני, שהתאמתו פחות משמעותית או פחות מהותית לשני חלקי הפריט, לדוגמה: תפוחים ותפוזים שניהם אוכל.

0 נקודות

- כל מאפיין שאינו מתאים לשני חלקי הפריט, שהוא כללי מדי או שמתאר את ההבדלים בין שני חלקי הפריט, לדוגמה
גם עפרונות וגם צבעים הם ישרים או תפוח הוא אדום ותפוז הוא כתום.
- כל תשובה שהיא שגויה באופן ברור.

העברת הפריטים

פריט 1

4-7

ניסיון 1

אמור,

תסיים את המשפט שאני אומר. אדום וצהוב שניהם _____.

תשובה נכונה [כל תגובה הכוללת את המילה צבעים]: אמור,

בוא ננסה עוד אחד.

עבור לפריט 2.

תגובה שגויה, או תגובה נכונה אך שאינה כוללת את המילה צבעים: אמור,

אדום וצהוב שניהם צבעים. בוא ננסה שוב.

העבר את ניסיון 2.

ניסיון 2

אמור,

תסיים את המשפט שאני אומר. אדום וצהוב שניהם _____.

תשובה נכונה [כל תגובה הכוללת את המילה צבעים]: אמור,

בוא ננסה עוד אחד.

עבור לפריט הבא.

תגובה שגויה, או תגובה נכונה אך שאינה כוללת את המילה צבעים: אמור,

אדום וצהוב שניהם צבעים. בוא ננסה עוד אחד.

עבור לפריט הבא.

נקודה 1

צבעים; צבעים (בהירים, כהים)
צבע אדום וצבע צהוב [מזהה את שניהם כצבעים]
צבעים (ירוקים, כחולים, ורודים)
צבעי הקשת; צבעים ברמזור [מציין אובייקט שמופיעים בו אדום וצהוב]
כשמערבבים אותם יוצא (כתום, ורוד) [מציין כל צבע שאינו אדום או צהוב]
טושים; עפרונות צבעוניים; גואש; גירים; עטים

0 נקודות

כתום (ש)
בהיר; כהה (ש)
ירוק; חום; ורוד [כל צבע שאינו כתום]
אדום אומר שצריך לעצור וצהוב אומר שצריך להיזהר;
אדום זה תפוח וצהוב זה בננה

פריט 2

ניסיון 1

אמור,

תסיים את המשפט שאני אומר. סוכריות וגלידה שניהם _____.

תשובה נכונה [כל תגובה הכוללת את המילה מתוקים/ממתקים]: אמור,

בוא ננסה עוד כמה.

עבור לפריט 3.

תגובה שגויה, או תגובה נכונה אך שאינה כוללת את המילה מתוקים/ממתקים: אמור,

סוכריות וגלידה שניהם מאכלים מתוקים. בוא ננסה שוב.

העבר את ניסיון 2.

ניסיון 2

אמור,

תסיים את המשפט שאני אומר. סוכריות וגלידה שניהם _____.

תשובה נכונה [כל תגובה הכוללת את המילה מתוקים/ממתקים]: אמור,

בוא ננסה עוד כמה.

עבור לפריט 3.

תגובה שגויה, או תגובה נכונה אך שאינה כוללת את המילה מתוקים/ממתקים: אמור,

סוכריות וגלידה שניהם מאכלים מתוקים. בוא ננסה עוד כמה.

עבור לפריט 3.

נקודה 1

מתוקים; יש בהם סוכר; עשויים מסוכר; סוכר
קינוחים; ממתקים; חטיפים; ג'אנק פוד
טעימים; יאמי; יש להם טעם טוב
אוכל; דברים שאוכלים; אוכלים אותם
לא טובים לשיניים; לא בריאים

0 נקודות

טובים בשבילך; בריאים (ש)
אחרי האוכל
שניהם (קרים, רכים)
יש אותם ב(מסיבות, יום הולדת)

פריטים 3-24

בפריטים 3-24 יש בכל פריט ניסיון אחד בלבד.

יש להקריא לילד כל פריט כלשונו באופן ברור. המשך לפריט הבא אם לא התמלא קריטריון

נוהל ההפסקה.

3. מיץ וחלב שניהם _____.

2 נקודות

שתייה; משקאות; דברים שאתה שותה; שותים אותם
למתי שצמאים; להרוות את הצמא; נוזלים

1 נקודה

רטובים; מימיים; יש בהם מים (ש)
לארוחת (בוקר, ערב); לנשנש (ש)
אוכל; אוכלים אותם; אכילים (ש)
יש להם טעם טוב; מממ; יאמי; מתוקים; יש בהם (ויטמינים, מינרלים, סידן)
מזינים; בריאים; טובים בשבילך; עושים אותך (גדול, חזק)

0 נקודות

טובים (ש)
אפשר (לשפוך, למזוג) אותם (ש)
נמצאים בתוך (כוסות, ספלים, בקבוקים, קנקנים, קרטונים) (ש)
בחנות/בסופר מרקט; קונים אותם
בשביל תינוקות
קרים; שמים אותם במקרר

4. גרביים וחולצות שניהם _____.

2 נקודות

בגדים; ביגוד; לבוש; פריטי הלבשה; פריטי לבוש;
מתלבשים (בהם, איתם); כדי להתלבש
דברים שאתה (לובש, שם עליך); אתה לובש אותם; אתה שם אותם עליך

1 נקודה

(מכסים, מגנים, שמים אותם) על/את הגוף שלך
[מדגים כאילו לובש חולצה וגם גורב גרביים] (ש)
עשויים מ (בד, כותנה, אריג); מחממים; רכים; נוחים
תפורים; תפרו אותם
שמים אותם ב (ארון, מגירות); דברים ש (מכבסים, שוטפים, מנקים)

0 נקודות

מתאימים לגוף שלך (ש)
הם באותו הצבע; לבנים; שחורים [מציין שם של צבע ספציפי כלשהו]
[מדגים כאילו לובש חולצה או גורב גרביים] (ש)
כדי להתכונן; בשביל לצאת (החוצה, לבית הספר)

5. **כלבים וחתולים שניהם** _____.

2 נקודות

חיות מחמד
חיות; בעלי חיים; יונקים; יצורים חיים

1 נקודה

יש להם (ארבע רגליים, פרווה, זנב, שפם) [מציין מאפיין צורני משותף אחד]
הם (נוהמים, מתגרדים, שורטים, אוכלים, ישנים, רצים, רודפים אחרי חיות אחרות) [מציין
התנהגות משותפת אחת]
אתה (מאכיל, רוחץ, מנקה) אותם; אתה משחק איתם [מציין פעילות משותפת אחת]
רכים; פרוותיים; יש להם פרווה נעימה; שעירים; חמימים

0 נקודות

רעים; נחמדים; משוגעים; טובים; מתוקים; היפרים; מופרעים
הם באותו הצבע; חומים; צהובים; שחורים; לבנים
יפים; קטנים; חמודים
בבית; בתוך הבית
לא אוהבים אחד את השני; נלחמים אחד בשני; רבים
נובחים ומייללים

6. **תפוחים ותפוזים שניהם** _____.

2 נקודות

פירות

1 נקודה

אוכל; מזון; דברים שאוכלים; אכילים (ש)
(גדלים על, צומחים על, באים מ) עצים / זרעים (ש)
יש בהם (מיץ, גרעינים, קליפות); עגולים; אותה הצורה [מציין מאפיין צורני משותף]
יש להם טעם (טוב, מתוק, חמוץ, יאמי, טעים); מתוקים; טעימים
בריאים; יש בהם (ויטמינים, מינרלים); מזינים; טובים בשבילך
דברים ש (מקלפים, חותכים)
שתייה; מיצים
חטיפים; נשנושים; קינוח; ארוחת צהריים; ארוחת בוקר; צ'ופרים
על שניהם מברכים "בורא פרי העץ"

0 נקודות

ירקות

כדאי לאכול אותם (ש)
יש להם אותו הטעם (ש)
יש להם אותו צבע; אדום; כתום
לועסים אותם
עגולים, רכים, קטנים

7. עפרונות וצבעים שניהם _____.

2 נקודות

דברים ש(כותבים, מציירים, צובעים, משרטטים) איתם כלי כתיבה, כלי ציור הם (כותבים, מציירים, צובעים, משרטטים, משאירים סימנים)

1 נקודה

כלים; ציוד (ש)
משתמשים בהם על נייר; לנייר (ש)
ציוד ל(בית ספר, מלאכה, אמנות); דברים ל(בית ספר, מלאכה, אמנות); בקלמר שלי (ש)
דברים שאתה מחזיק; דברים שאתה משתמש בהם עם הידיים שלך (ש)
יש להם אותה צורה; דקים; ישרים
דברים שאתה מחדד; לשניהם יש (חוד, שפיץ, קצה מחודד)

0 נקודות

שבירים; חדים (ש)
דברים שמשתמשים בהם (ש)
הם עשויים מ(עץ, שעווה)
דברים שמשחקים איתם; צעצועים (ש)
נמצאים בתוך (קופסא, חבילה)
צבועים; צבעוניים (ש)

8. בובות וכדורים שניהם _____.

2 נקודות

צעצועים
משחק; למשחק
דברים שאתה משחק איתם; דברים למשחק; משחקים איתם

1 נקודה

כיף (ש)
עשויים (מגומי, מפלסטיק, מבד)

0 נקודות

מתנות; הפתעות (ש)
דברים ש (זורקים, מקפיצים)
יש להם אותה צורה; עגולים
קשים; רכים; שבירים

9. שתיים וארבע שניהם _____.

2 נקודות

מספרים; מספר זוגי; זוגיים

1 נקודה

סופרים איתם; בשביל לספור (ש)
בין אחד לחמש; שניהם יותר קטנים מחמש; שניהם יותר גדולים מאחד

0 נקודות

בן כמה אתה; הגיל שלך (ש)
הם באים ביחד; הם אחד אחרי השני (ש)
אחד; שלוש (מציין שם של מספר כלשהו); [מדגים פעולת ספירה] (ש)
באצבעות; [מדגים במחוות יד שתיים ו/או שלוש אצבעות]
תאריכים (ש)
אותיות

10. ספרים ועיתונים שניהם _____.

2 נקודות

דברים שאתה קורא; לקריאה; אתה קורא אותם
דברים שלומדים איתם; דברים שמלמדים אותך
הם מספרים לך (דברים, סיפורים, מידע, היסטוריה)
דברים שיש בהם (סיפורים, מידע, היסטוריה)

1 נקודה

דברים שיש בהם (מילים, כיתוב, עמודים, אותיות, תמונות) (ש)
עשויים מנייר; עשויים מ(עץ, עצים)
מסתכלים בשניהם (ש)
מספרים את החדשות; יש בהם חדשות (ש)
יש אותם בספרייה
אתה (פותח, סוגר) אותם (ש)

0 נקודות

דברים בשביל (המבוגרים, הגדולים, אנשים זקנים) (ש)
כדי (לכתוב, לצבוע) בהם (ש)
דברים בשביל (העבודה, בית ספר)
מגיעים בדואר
דברים שנקרעים; דברים שאתה גוזר
דברים שאתה (קונה, משאיל)

11. גיטרה ותופים שניהם _____.

2 נקודות

כלי נגינה; כלי מוסיקה
מוסיקליים; דברים של מוסיקה
דברים שמשמיעים (מוסיקה, שירים)
דברים שמנגנים איתם (מוסיקה, שירים); דברים שמנגנים איתם בתזמורת

1 נקודה

נגינה; דברים שמנגנים; אתה מנגן בהם (ש)
דברים שעושים (רעש, צלילים); דברים שאתה (שומע, מקשיב להם) (ש)
(ב, חלק מ) תזמורת; חלק מלהקת רוק (ש)
בשירים; לשיר איתם (ש)
דברים שיש להם מיתרים; דברים שעשויים מעץ
דברים שאתה משתמש בהם עם הידיים

0 נקודות

צעצועים; דברים שמשחקים איתם (ש)
בבית הספר; בבית
אותה הצורה; עגולים; גדולים

12. ידיים ורגליים שניהם _____.

2 נקודות

(יוצאים מ, מחוברים ל) גוף
חלקי גוף; (חלקים, חתיכות) מהגוף

1 נקודה

על אנשים; עליי; עליך (ש)
דברים שיש בהם (עור, שריר, עצם, דם, מפרקים) (ש)
דברים שזזים; דברים שזזים (קדימה ואחורה, למעלה ולמטה); דברים ש (מתכופפים, מתקפלים)
דברים שאתה משתמש בהם כדי (לתפוס, להזיז, לקחת) דברים (ש)
דברים שמשמשים בהם כדי (ללכת, לרוץ, להסתובב); דברים שאתה משתמש בהם כדי להזיז את הגוף שלך
באים בזוג; יש שניים כאלה

0 נקודות

ארוכים; דקים; רזים (ש)
דברים (שנשברים, שאפשר לשבור אותם)
גדולים; חזקים

13. עיגולים וריבועים שניהם _____.

2 נקודות

צורות; דוגמה; תבנית

1 נקודה

דברים שאתה (מצייר, משרטט, צובע)
עשויים מקווים
דברים שמציירים על נייר

0 נקודות

דברים שמשחקים איתם; צעצועים; משחקים (ש)
משולשים; מלבנים (ש)
קוביות (ש)
בתמונות; בספרים; בציורים
פאזלים; חתיכות של פאזל
דברים בבית 90

14. אמא ואחות שתיהן _____.

2 נקודות

בנות; נשים; נקבות; גברות; בנות אדם
קרובות משפחה; קרובות
במשפחה; חלק מהמשפחה; בנות משפחה

1 נקודה

אנשים; בני אדם (ש)
בנות של מישהו (ש)
אנשים שלובשים שמלה (ש)
גרות אחת עם השניה; גרות באותו הבית (ש)
אנשים ש(עוזרים, מטפלים, דואגים) לי
חברים; אנשים שאני משחק איתם
אנשים ש (מכינים ארוחת ערב, עוזרים לי להכין שיעורי בית, מלבישים אותי)

0 נקודות

דברים חיים; בחיים (ש)
בבית (ש)
הן (רבות, אוהבות, שונאות, דומות) אחת את השניה (ש)
נחמדות; רעות; יפות; כיפיות; מתוקות; חכמות
מבוגרות; גדולות; הורים

15. **צלחות וקערות שניהם** _____.

2 נקודות

דברים ש(מחזיקים, יש בהם/עליהם) אוכל; שמים (עליהם, בתוכם) אוכל

1 נקודה

משתמשים בהם כדי לאכול; אוכלים איתם (ש)
 דברים שאתה אוכל (איתם, מהם, עליהם, מתוכם); לאכילה (ש)
 דברים ששמים על השולחן; כלי מטבח; כלי אוכל (ש)
 משתמשים בהם (בזמן הארוחות, בארוחת בוקר/צהריים/ערב) (ש)
 כדי לשים דברים (עליהם, בתוכם) (ש)
 עגולים; יש להם אותה צורה
 עשויים מ(זכוכית, חרסין, פלסטיק, מתכת, עץ); שבירים

0 נקודות

דברים במטבח (ש)
 דברים שאתה (שוטף, מנקה) (ש)
 אוכל; לאכול (ש)
 צעצועים; דברים שמשחקים איתם (ש)

16. **מכוניות ומשאיות שתיהן** _____.

2 נקודות

כלי רכב; כלי תחבורה; להסעה
 דברים שנוהגים בהם כדי להגיע ל(מקומות, בית, בית ספר, עבודה, חנויות)
 דברים שלוקחים אותך ל(מקומות, בית, בית ספר, עבודה, חנויות)
 מכונות שמשמשות בדלק
 מכונות שאתה נוהג בהן

1 נקודה

דברים שאתה נוהג בהם; לנהיגה (ש)
 דברים שיש להם (מנוע, צמיגים, ברקסים, הגה, צופר, דלק, שמן)
 דברים שנוסעים לאנשהו (ש)
 לוקחים (אנשים, חפצים, סחורה) (ש)
 דברים ש(נוסעים, זזים, מתקדמים, מתגלגלים, ניידים)
 מכונות; מכאניים (ש)
 על הדרך; על הכביש
 עשויים מ(מתכת, פח, פלסטיק)

0 נקודות

דברים שמתקלקלים; דברים ש(מתקנים, משפצים) (ש)
 דברים שאתה יושב בתוכם (ש)
 צעצועים; דברים שמשחקים איתם (ש)
 גדולים; קטנים; באותו(גודל, צורה)

17. אוזן ואף שניהם _____.

2 נקודות

חלקים ב(פנים, ראש); (על, מחוברים) ל(ראש, פנים) שלך
דברים שמספרים לנו על (מה שקורה מסביב, מה שקורה לנו)
בשביל החושים; איברים של חושים
מספרים לנו (דברים, מידע)

1 נקודה

חלקים של הגוף שלך; חלקי גוף; (על, מחוברים ל) גוף שלך (ש)
(על, מחוברים ל, חלק מ) אנשים (ש)
יש בהם/עליהם (עור, שיער, דם, עצמות)
דברים שאתה משתמש בהם
יש בתוכם (חורים, דברים, דברים רטובים)

0 נקודות

להריח ולשמוע; מריחים ושומעים (ש)
כדי לשמוע איתם; כדי להריח איתם
דביקים; מסריחים
דברים שאתה (שוטף, מנקה)

18. שולחנות וכסאות שניהם _____.

2 נקודות

רהיטים; ריהוט

1 נקודה

דברים שאתה משתמש בהם (לאכילה, כדי לאכול);
דברים שאתה משתמש בהם לארוחת (בוקר, צהריים, ערב)
נמצאים ב(מטבח, חדר אוכל, חדר עבודה); נמצאים ב(בית, ביה"ס, עבודה, משרד)
דברים שיש להם (רגליים, ארבע רגליים)
עשויים מ(עץ, פלסטיק, מתכת, עצים)
שמים עליהם דברים; יש עליהם כל מיני דברים
דברים שאתה משתמש בהם כדי (לקרוא, לכתוב, לעשות שיעורי בית)

0 נקודות

דברים ש(אתה, אנשים) משתמשים בהם (ש)
שמים עליהם (כלים, ספרים, בגדים) (ש)
חלק מפינת ישיבה (ש)
בני אדם עשו אותם (ש)
כדי (לשבת לעמוד, לטפס) עליהם; דוממים

19. גשם ושלג שניהם _____.

2 נקודות

עשויים ממים; דברים (עם, שיש בהם) מים
דברים שנותנים מים ל(צמחים, עצים, ים)
מזג אוויר

1 נקודה

רטובים; נוזליים (ש)
עונות השנה (ש)
דברים שקורים בחוץ; טבע; דברים טבעיים (ש)
דברים ש(נופלים, יורדים, מגיעים) מה(שמים, עננים) (ש)
זמן שצריך ללבוש (מעילים, מגפיים, ז'קטים); מתי שמשתמשים במטרייה
זמן שבו אי אפשר (לצאת החוצה, ללכת לביה"ס)

0 נקודות

עשויים מגשם (ש)
נמסים; נעלמים; מתאדים; קופאים; הופכים לקרח (ש)
טובים ל(פרחים, צמחים) (ש)
בחורף; קרים
אותו צבע; לבנים; נקיים
כיף לשחק איתם

20. כפתור ורוכסן שניהם _____.

2 נקודות

דברים ש(מחזיקים, תופסים, שומרים, סוגרים) דברים (ביחד, סגורים)
דברים ש(מחזיקים, תופסים, שומרים, סוגרים) בגדים (ביחד, סגורים)
דברים שפותחים וסוגרים
דברים ששומרים שה(בגדים, מכנסים, מעיל; שמלה) לא (יפתחו, יפלו)

1 נקודה

ב (בגדים, חולצות, מעילים, ג'ינס וכו'); (על, בשביל, חלק מ)הבגדים (ש)
דברים שעוזרים לך (להתלבש, ללבוש בגדים) (ש)
תופרים אותם על (בגדים, חולצות, מעילים, מכנסיים וכו')
עשויים מ(מתכת, פלסטיק)

0 נקודות

דברים ש(שומרים שיהיה לך חם, מכפתרים אותך) (ש)
דברים שאתה (לובש, שם עליך) (ש)
דברים שאתה משתמש בהם עם הידיים (ש)
דברים שאתה מכסה איתם את ה(גוף, תחתונים/גופיות) שלך

21. שמח ועצוב שניהם _____.

2 נקודות

תחושות; רגשות
(מה, איך, דברים) שאתה מרגיש
אתה מרגיש שמח ועצוב

1 נקודה

פרצופים; פרצופים שאתה עושה [מדגים הבעת פנים שמחה ועצובה]
פרצופים; הבעות פנים; מצבים; דיעות (ש)
(חלק מ, רואים אותם על) הפרצוף שלך
איך שאתה נראה; סימנים (ש)
דרכים שאתה מתנהג בהן; מעשים (ש)
מצבים שאתה (בהם, יכול להיות בהם)
זמן שבו (אתה בוכה, מחבקים אותך)
חלק מהחיים

0 נקודות

דברים שאתה עושה עם הפה; דברים שאתה עושה (ש)
דברים שאתה יכול להיות; דברים בגוף שלך (ש)
[מדגים הבעת פנים שמחה או עצובה] (ש)
מאושר; כועס [מציין שם של רגש כלשהו]

22. מתוק וחמוץ שניהם _____.

2 נקודות

טועמים; דברים שאתה טועם; טועמים אותם; יש להם טעם טוב
איך שדברים מרגישים (בפה, על הלשון) שלך

1 נקודה

דברים (בתוך, על) אוכל (ש); רטבים (ש)
סוגים של אוכל; אוכל; דברים שאתה אוכל (ש)
דברים שעושים לך רוק בפה
תבלינים; מתובלים (ש)
טובים; מממ; יאמי
מזיקים לשיניים

0 נקודות

עסייים (ש)
בשניהם יש מ' (ש)
לא טובים; מזיקים לך
מתוקים; יש בהם סוכר
ממתקים; חטיפים; נשנושים

23. **כבד וקל שניהם** _____ .

2 נקודות

משקלים
כמה אתה (גדול, כבד) ב(קילוגרמים, או כל יחידת משקל אחרת)
כמויות; מידות
כמה (משהו, אתה) שוקל

1 נקודה

כמה יש ממשוהו; עד כמה משהו כבד (ש)
עד כמה משהו חזק; חוזק (ש)
גדלים; רמות של משהו (ש)
דברים שאתה (מרים, סוחב)

0 נקודות

דברים שאתה מרגיש (ש)
סוגים של (ביגוד, מעיל, תרגילי התעמלות)
קופסאות הן כבדות וקלות
גדול וקטן; שמן ורזה

24. **ישן וער שניהם** _____ .

2 נקודות

(דרכים, איך) שהמוח שלך יכול להיות; מה שהמוח שלך עושה
כמה אתה עירני; (רמות, מחזורים) של פעילות
מצבים של ה(מוח, תודעה, הכרה)

1 נקודה

רגשות; איך שאתה מרגיש (ש)
כמה שאתה (ער, ישן, עייף) (ש)
(דרכים, איך) שהעיניים שלך יכולות להיות; דברים שהעיניים שלך יכולות לעשות (ש)
תסתכל על העיניים שלהם (ש)
מה שאתה עושה כל יום; חלק מהחיים; דברים שצריך בשביל לחיות

0 נקודות

מצבים שאתה יכול להיות בהם (ש)
דברים שאתה היכול לעשות כשאתה במיטה; מה שאתה עושה (בלילה, בבוקר)
טובים בשבילך

*** המשך לתת המבחן הבא – "אוצר מילים סביל", בעמוד 165

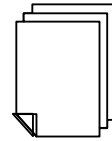

1. אוצר מילים סביל

הילד מסתכל על ארבע תמונות ומצביע על זו מביניהן שאת שמה הבודק קרא בקול.

חומרים

מדריך העברה וציינון
דפי רישום וציינון
אוגדן גירויים 1

נקודת התחלה

גילאי 2-3: פריט 1.
גילאי 4-5: פריט 6.
גילאי 6-7: פריט 16.
עם ילדים אשר יש לגביהם חשד לקשיי למידה, יש להתחיל בפריט 1.

נוהל היפוך

כאשר ילד בגילאי 4-7 אינו מקבל את מלוא הניקוד באחד משני הפריטים הראשונים, העבר את הפריטים הקודמים **בסדר יורד**, עד להשגת ציונים מלאים בשני פריטים עוקבים.

נוהל הפסקה

יש להפסיק לאחר 5 ציוני 0 רצופים.

ציינון

- יש להקיף בעיגול את תגובת הילד בכל הפריטים, בדפי הרישום. התשובות הנכונות מסומנות בצבע אדום.
- אם הילד אינו משיב, או מצהיר כי אינו יודע את התשובה, יש להקיף ל"י בדף הרישום.
- יש לתת נקודה אחת בעבור תגובה נכונה ו-0 נקודות בעבור תגובה שגויה או העדר תגובה בטווח זמן של כ-30 שניות.

ציון גולמי מקסימלי באוצר מילים סביל: 38 נקודות.

העברת הפריטים

הנח את אוגדן הגירויים 1 על השולחן מול הילד כך שצדו הכרוך פונה אליו. פתח אותו בנקודת ההתחלה המתאימה לגילו.

פריט 1. רגל

2-3

עבור לפריט 1 בתת המבחן אוצר מילים סביל. אמור,

תראה לי את הרגל.

תגובה נכונה (תגובה 2): המשך לפריט הבא המתאים לגיל הילד אם לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

תגובה שגויה (או היעדר תגובה): הצבע על הרגל ואמור,

זוהי הרגל.

המשך לפריט הבא המתאים לגיל הילד אם לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

פריטים 2-38

עבור לפריט המתאים.

הקרא לילד כל פריט כלשונ.

ניתן לחזור על כל אחד מהפריטים **מספר פעמים רב ככל שונדרש**, במהלך העברת תת המבחן.

אם הילד אינו מגיב לפריט כלשהו במהלך טווח זמן של כ-30 שניות, יש לתת לו 0 נקודות. המשך לפריט הבא המתאים לגיל הילד אם לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

תגובות נכונות

תגובה נכונה	פריט
3	2. תראה לי את הכוס
4	3. תראה לי את הבובה
1	4. תראה לי את הג'ירפה
3	5. תראה לי את החילזון
2	6. תראה לי את הגשם
2	7. תראה לי את הפרפר
1	8. תראה לי את המאוורר

4-5

4	תראה לי לצייר	.9
1	תראה לי את המשולש	.10
4	תראה לי את הכדורגל	.11
1	תראה לי לשכב	.12
3	תראה לי לבעוט	.13
1	תראה לי את המצילתיים	.14
4	תראה לי לערבב	.15
2	תראה לי את הפנס	.16
3	תראה לי איפה יש את חפירה	.17
3	תראה לי את הזנב המסולסל	.18
1	תראה לי לשלם	.19
3	תראה לי את המחשבון	.20
1	תראה לי את המיקרוסקופ	.21
1	תראה לי לסחוב	.22
כחולה	תראה לי את הציפור שמתחת לעץ	.23
2	תראה לי את המדבר	.24
4	תראה לי את הקרוסלה	.25
4	תראה לי שיווי משקל	.26
3	תראה לי לכרוע	.27
3	תראה לי מפואר	.28
2	תראה לי שעיר	.29
2	תראה לי את הדחפור	.30
4	תראה לי לכרסם	.31
3	תראה לי את הגליל	.32
1	תראה לי את הפן	.33
4	תראה לי לדלג	.34
2	תראה לי לכווץ	.35
2	תראה לי מקבילים	.36
3	תראה לי את החץ האופקי	.37
2	תראה לי שווה	.38

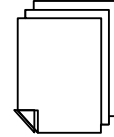
*** גילאי 4-7: עבור לעמוד 191 – לתת המבחן "הרכבת עצמים"

2. סידור קוביות

הילד מתבקש לשחזר, בזמן מוגבל ובאמצעות קוביות בעלות צבע אחד, או שניים, את התבנית שראה את הבודק בונה, או תבנית המופיעה כתמונה באוגדן הגירויים.

חומרים

מדריך העברה וציינון
דפי רישום וציינון
אוגדן גירויים 1
קוביות
שעון עצר

נקודת התחלה

גילאי 2-3: פריט 1

נוהל הפסקה

אחרי 3 ציוני 0 רצופים.

מדידת זמן

דיוק במדידת הזמן הוא הכרחי. מגבלות הזמן בעבור כל פריט מובאות במדריך להעברה וציינון ומוצגות גם על גבי דפי הרישום.

יש להתחיל במדידת הזמן לאחר אמירת המילה האחרונה של ההוראות.

יש להפסיק את מדידת הזמן כאשר הילד משלים את ביצוע הפריט, או כאשר ברור מתוך דבריו או הבעותיו כי הוא סיים. במקרה של אי ודאות, יש לשאול את הילד האם סיים לעבוד.

על מנת לשמור על קשר חיובי עם הילד, יש לאפשר לו כמה שניות נוספות להשלמת הפריט, במקרה שהוא קרוב לסיומו כשאזל הזמן. אולם, אין לזכות אותו בנקודות בעבור פריט אשר השלמתו הושגה לאחר הזמן המוקצב.

הוראות כלליות

- ודא כי הילד יושב כשפניו אל שפת השולחן.
- התבניות המאוירות בדפי הרישום ובמדריך זה מוצגות מנקודת המבט של הבודק (כלומר, הפוך).
- המספר והצבע של הקוביות הנדרשות בעבור כל פריט מצויינים תחת העמודה 'הקוביות הנדרשות' בדפי הרישום.
- פריטים 1-3 הם פריטי מגדל; פריטים 4-20 הם פריטים חד קומתיים.
- את הפריטים 1-10 יש להרכיב מקוביות בצבע אחד (אדום או לבן), בעוד שאת הפריטים 11-20 יש להרכיב מקוביות שמופיעים בהן שני צבעים (אדום ולבן).
- עם סיום ההעברה של כל פריט יש להוציא מחוץ לשדה הראיה של הילד את כל הקוביות שאינן נחוצות להעברת הפריט הבא.

נהלי הצגה סטנדרטיים

- הפריטים מוצגים כתבנית אותה בונה הבודק לפני הילד, או כתבנית מצוירת באוגדן הגירויים 1. אופן ההצגה המתאים לכל פריט מופיע בדפי הרישום, תחת העמודה "אופן ההצגה".
  - ◀ פריטים 1-12 מוצגים כתבנית שבונה הבודק מהקוביות. לאחר בניית התבנית, השאר אותה שלמה על השולחן.
  - ◀ פריט 13 מוצג ראשית כתבנית, שבונה הבודק על פי תמונת התבנית שבאוגדן הגירויים 1. לאחר מכן מפרק הבודק את התבנית שבנה והילד מתבקש להרכיב אותה לפי התמונה שבאוגדן.
  - ◀ פריטים 14-20 מוצגים לילד כתמונה מתוך אוגדן הגירויים 1.
- בפריטים המורכבים מקוביות שיש בהן שני צבעים (פריטים 11-20), הצג את הקוביות כך שכל מגוון פני השטח שלהן (אדום, אדום/לבן, לבן) פונה כלפי מעלה. הצג רק קוביה אחת שבה מופנה המשטח האדום/לבן כלפי מעלה.
- הבהר את ההוראות על ידי הצבעה על התמונה באוגדן הגירויים או על תבנית הקוביות הבנויה, תוך כדי שיחה עם הילד.
- תוך כדי שאתה מדגים בפני הילד את בניית התבנית עליך להסביר בקול את מהלכי ההרכבה. השתמש במשפטים דוגמת

אני שם קוביה אדומה כאן ועוד קוביה אדומה כאן, לידה.

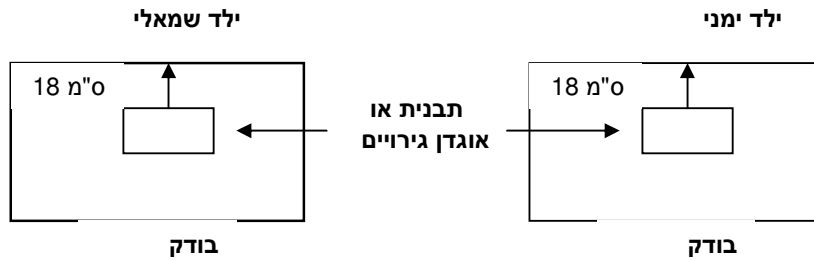
או

כאן אני צריך להשתמש בקוביה שהיא גם אדומה וגם לבנה.

- לאחר שסיימת להדגים לילד כיצד עליו להרכיב את הפריטים שיש לבנות לפי תבנית או לפי תמונה של תבנית, מקם את אוגדן הגירויים או את תבנית הקוביות כ-18 ס"מ משפת השולחן הפונה אל הילד.
- אם הילד ימני, מקם את אוגדן הגירויים או את תבנית הקוביות מעט שמאלה מהקו האנכי לילד. אם הילד שמאלי, מקם את אוגדן הגירויים או תבנית הקוביות מעט

סידור קוביות

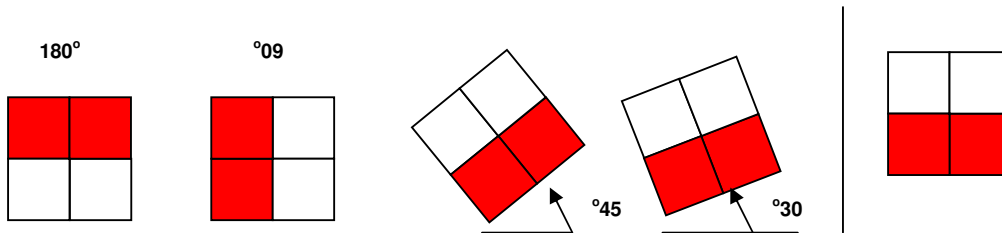
לימינו. אם לא ידוע בעת ההעברה מהי היד המועדפת עליו, מקם את החומרים מולו (כ-18 ס"מ מקצה השולחן). איור 3.6 מראה את המיקום הנכון של אוגדן הגירויים או תבנית הקוביות ביחס לילד.

איור 3.6 מיקום התבנית או אוגדן הגירויים

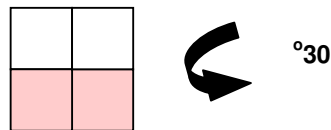
תיקון שגיאות

- כל סיבוב של 30 מעלות או יותר ייחשב כשגיאה.
- דוגמאות של מעלות סיבוב ושגיאות סיבוב מוצגות באיור 3.7.

איור 3.7 דוגמאות לשגיאות סיבוב בסידור קוביות

- יש לתקן לא יותר משתי רוטציות שהילד בצע במהלך העברת תת המבחן, תיקון ראשון בחלק א' ותיקון שני בחלק ב' בלבד. שים לב כי בפריטים 1-10 טעויות רוטציה והיפוך אינן פוגעות בציון.
- טעויות רוטציה יש לתקן על ידי החזרת הקוביות למצב נכון ואמירה, **תסתכל, ככה זה צריך להיות.** המשך בהעברת יתר הפריטים כרגיל.
- בעבור כל תבנית מסובבת, אפשר לרשום בדפי הרישום את כיוון ומידת הסיבוב בעזרת חץ וציון מספר המעלות המוערך, כלהלן:

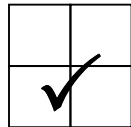
בפריטים 11-13 ייתכן שהילד ינסה לשחזר את תבנית הקוביות של הבודק באופן מדויק, כולל התאמת הצבעים בפאות הצד של הקוביות. במקרה כזה, הצבע על המשטח העליון של הקוביות ואמור,

רק הצד העליון של הקוביות צריך להיות אותו הדבר.

הנח לו להמשיך לעבוד עד גמר הזמן.

צייכון

- בעבור כל פריט יש לרשום את זמן השלמתו בשניות. פריטים שהושלמו לאחר הזמן מקבלים ציון 0.
- יש להקיף "כן" בעמודה **תבנית נכונה**, כדי לציין כי הביצוע נכון. בפריטים 1-10, הרכבה נכונה יכולה לכלול טעויות רוטציה. אם הילד לא הרכיב את התבנית באופן נכון, יש להקיף "לא" בעמודה **תבנית נכונה**.
- ניתן לתעד את התבניות השגויות שהילד הרכיב על גבי דפי הרישום, תחת העמודה **תבנית שגויה**. השתמש בהצללה על גבי התבנית הריקה, על מנת להעתיק את ביצוע הילד, כפי שהיה עם תום הזמן הקצוב ומנקודת המבט של הבודק. ביצועים נכונים ניתן לסמן כפי שמופיע בדוגמה שלהלן:

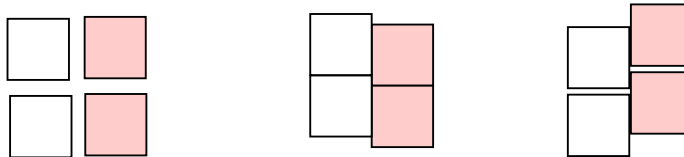
רישום הרכבה נכונה

רוטציה והיפוך הדגמים

- חלק א'**
מכיוון שילדים צעירים מתקשים בזיהוי דגמים שעברו רוטציה או היפוך, אין להחשיב אף מידה של רוטציה (גם לא היפוך מלא) כשגויה. אף שיש לציין כי נעשתה רוטציה בפריטים 1-10, אין להם כל השפעה על הערכת הביצוע.
- חלק ב'**
בפריטים 11-20, כל רוטציה בולטת של 30° או יותר נחשבת כשגויה ומקבלת ציון 0.

מרווחים והסטה בסידור הקוביות

- מכיוון שהתפתחות היכולות המוטוריות עלולה להיות איטית יותר מהתפתחות היכולות הקוגניטיביות, מרווחים או הסטה שגודלם שווה או קטן מ $1/2$ ס"מ (כרבע מאורך/רוחב הקוביה) אינן משפיעות על הצייכון. יש להחשיב כשגויות רק את ההרכבות שמופיעים בהן פערים או הסטה **שגדולים מ $1/2$ ס"מ**.
- איור 3.8 מדגים מרווחים ו/או הסטות של $1/2$ ס"מ בין קוביות. שים לב כי בהרכבה בודדת יכולים להופיע הן מרווחים והן הסטה בין הקוביות.

איור 3.8 דוגמאות למרווחים והסטה בין קוביות שאינם נחשבים שגויים

פריטים 1-6

- 2 נקודות בעבור ביצוע נכון, בזמן המוקצב, בניסיון ראשון.
- 1 נקודה בעבור ביצוע נכון, בזמן המוקצב, בניסיון שני.
- 0 נקודות בעבור ביצוע לא נכון, או שלא בזמן המוקצב, בשני הניסיונות.

פריטים 7-20

- 2 נקודות בעבור ביצוע נכון, בזמן המוקצב.
- 0 נקודות בעבור ביצוע לא נכון, או שלא בזמן המוקצב.

ציון גלם מקסימלי: 40 נקודות.

**חלק א'
העברת הפריטים**

פריט 1. מגדל משתי קוביות (מגבלת זמן: 30 שניות)

2-3

ניסיון 1

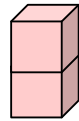
הנח את הקוביות המתאימות מול הילד ואמור,

בוא נשחק בקוביות. תסתכל עליי.

הרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.

הנח את שאר הקוביות לפני הילד, הצבע על התבנית הבנויה ואמור,

עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).

תבנית נכונה: המשך לפריט הבא.

תבנית שגויה: העבר את ניסיון 2.

ניסיון 2

השאר את התבנית הבנויה ואמור,

תסתכל עליי שוב.

השתמש בקוביות שהיו בשימוש הילד והרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.

פרק את התבנית והנח את הקוביות לפני הילד. הצבע על תבנית הדוגמה ואמור

עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).

תבנית נכונה: המשך לפריט הבא.

תבנית שגויה: המשך לפריט הבא.

פריט 2. מגדל משלוש קוביות (מגבלת זמן: 30 שניות)

ניסיון 1

הנח את הקוביות המתאימות מול הילד ואמור,

תסתכל עליי.

הרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.

הנח את שאר הקוביות לפני הילד, הצבע על התבנית הבנויה ואמור,

עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).

תבנית נכונה: המשך לפריט הבא.

תבנית שגויה: העבר את ניסיון 2.

ניסיון 2

השאר את התבנית הבנויה ואמור,

תסתכל עלי שוב.

השתמש בקוביות שהיו בשימוש הילד והרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.

פרק את התבנית והנח את הקוביות לפני הילד. הצבע על תבנית הדוגמה ואמור,

עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).

תבנית נכונה: המשך לפריט הבא.

תבנית שגויה: המשך לפריט הבא.

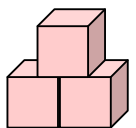
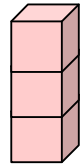
פריט 3. פירמידה (מגבלת זמן: 30 שניות)

ניסיון 1

הנח את הקוביות המתאימות מול הילד ואמור,

תסתכל עליי.

הרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.

הנח את שאר הקוביות לפני הילד, הצבע על התבנית הבנויה ואמור,

עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).

תבנית נכונה: המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד.

תבנית שגויה: העבר את ניסיון 2.

ניסיון 2

השאר את התבנית הבנויה ואמור,

תסתכל עלי שוב.

השתמש בקוביות שהיו בשימוש הילד והרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.

פרק את התבנית והנח את הקוביות לפני הילד. הצבע על תבנית הדוגמה ואמור,

עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).

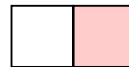
תבנית נכונה: המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד.

ואם אין צורך בנוהל ההפסקה.

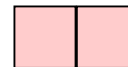
תבנית שגויה: המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד ואם אין צורך בנוהל ההפסקה.

פריטים 4-5 (מגבלת זמן: 30 שניות)

פריט 5

פריט 4

ניסיון 1

הנח את הקוביות המתאימות מול הילד ואמור,

תסתכל עליי.

הרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.

הנח את שאר הקוביות לפני הילד, הצבע על התבנית הבנויה ואמור,

עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).

תבנית נכונה: המשך לפריט הבא.
תבנית שגויה: העבר את ניסיון 2.

ניסיון 2

השאר את התבנית הבנויה ואמור,

תסתכל עליי שוב.

השתמש בקוביות שהיו בשימוש הילד והרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.

פרק את התבנית והנח את הקוביות לפני הילד. הצבע על תבנית הדוגמה ואמור,

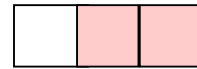
עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).

תבנית נכונה: המשך לפריט הבא.

תבנית שגויה: המשך לפריט הבא אם לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

פריט 6 (מגבלת זמן: 30 שניות)

ניסיון 1

הנח את הקוביות המתאימות מול הילד ואמור,

תסתכל עליי.

הרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.

הנח את שאר הקוביות לפני הילד, הצבע על התבנית הבנויה ואמור,

עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).

תבנית נכונה: המשך לפריט הבא.

תבנית שגויה: העבר את ניסיון 2.

ניסיון 2

השאר את התבנית הבנויה ואמור,

תסתכל עליי שוב.

סידור קוביות

השתמש בקוביות שהיו בשימוש הילד והרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.

פרק את התבנית והנח את הקוביות לפני הילד. הצבע על תבנית הדוגמה ואמור,

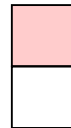
עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).

תבנית נכונה: המשך לפריט הבא.
תבנית שגויה: המשך לפריט הבא אם לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

פריט 7 (מגבלת זמן: 30 שניות)

הנח את הקוביות המתאימות מול הילד ואמור,

תסתכל עליי.

הרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה. הנח את שאר הקוביות לפני הילד, הצבע על התבנית הבנויה ואמור,

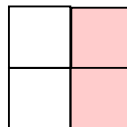
עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 30 שניות).

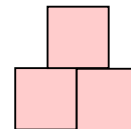
המשך לפריט הבא במידה לא התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

פריטים 8 – 9 (מגבלת זמן: 60 שניות)

פריט 9

פריט 8

הנח את הקוביות המתאימות מול הילד ואמור,

תסתכל עליי.

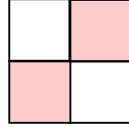
הרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה. הנח את שאר הקוביות לפני הילד, הצבע על התבנית הבנויה ואמור,

עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 60 שניות).
המשך לפריט הבא אם אין צורך בנהל ההפסקה.

פריט 10 (מגבלת זמן: 60 שניות)
הנח הקוביות המתאימות מול הילד ואמור,
תסתכל עליי.

הרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.
הנח את שאר הקוביות לפני הילד, הצבע על התבנית הבנויה ואמור,

**עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי
כשתסיים. תתחיל.**

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 60 שניות).
אם לא התמלא קריטריון נהל ההפסקה התקדם לפתיחה לחלק ב' ולהצגת הקוביות שיש בהן
שני צבעים.

חלק ב' העברת הפריטים

הצגת הקוביות שיש בהן שני צבעים

הנח שתי קוביות אדום-לבן לפני הילד.
החזק בידיך אחת מהן כך שהילד יוכל לראותה ואמור,
אתה רואה את הקוביות האלו? יש להן כמה צדדים אדומים (הצג בפניו את הפאה
האדומה), **כמה צדדים לבנים** (הצג בפניו את הפאה האדומה) **וכמה צדדים שהם גם
אדומים** (הצג בפניו פאה שהיא חצי-חצי, הצבע על החצי האדום) **וגם לבנים** (הצבע על
החצי הלבן).

דוגמה A

הנח קוביה אחת על השולחן כפי שמופיע להלן:
תן את הקוביה השניה לילד ואמור,
שים את הקוביה שלך כמו הקוביה שלי.

ילד

בוחר

ביצוע נכון: המשך לפריט 11.

ביצוע לא נכון: הצבע על הקוביה שלך ואמור,

**החלק הלבן צריך להצביע למעלה, כמו אצלי (הצבע על החצי הלבן), והחלק האדום צריך
להצביע למטה (הצבע על החצי האדום). סובב את הקוביה שלך כך שתהיה כמו שלי.**

ביצוע נכון: המשך לפריט 11.
ביצוע לא נכון: סובב את הקוביה של הילד למצב הנכון ואמור,

אתה רואה, ככה זה צריך להיות.

העבר את דוגמה B.

דוגמה B

הנח קוביה אחת על השולחן כפי שמופיע להלן:
תן את הקוביה השניה לילד ואמור,

ילד

בוחר

שים את הקוביה שלך כמו הקוביה שלי.

ביצוע נכון: המשך לפריט 11.

ביצוע לא נכון: הצבע על הקוביה שלך ואמור,

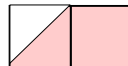
החלק האדום צריך להצביע למעלה, כמו אצלי (הצבע על החצי האדום), והחלק הלבן צריך להצביע למטה (הצבע על החצי הלבן). סובב את הקוביה שלך כך שתהיה כמו שלי.
ביצוע נכון: המשך לפריט 11.

ביצוע לא נכון: סובב את הקוביה של הילד למצב הנכון ואמור,

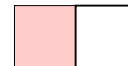
אתה רואה, ככה זה צריך להיות. המשך לפריט 11.

פריטים 11-12 (מגבלת זמן: 60 שניות)

פריט 12

פריט 11

הנח הקוביות המתאימות מול הילד ואמור,

תסתכל עליי.

הרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה.

הנח את שאר הקוביות לפני הילד, הצבע על התבנית הבנויה ואמור,

עכשיו אתה תבנה אחד כזה. תעבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 60 שניות).

המשך לפריט הבא אם אין צורך בנוהל ההפסקה.

פריט 13 (מגבלת זמן: 60 שניות)

הנח את הקוביות המתאימות על השולחן לפניך.
הנח את אוגדן הגירויים 1 כך שחלקו הכרוך פונה לכיוון הילד. דפדף אל פריט 13 שבתת המבחן סידור קוביות ואמור,

תראה איך אני עושה אחד שיהיה כמו בתמונה הזאת.

הרכב את התבנית באיטיות, תוך שאתה מתאר בקול את מהלך ההרכבה. אמור,
אתה רואה, הקוביות שלי (הצבע על הדגם שבנית) **נראות בדיוק כמו התמונה** (הצבע על התמונה).

פרק את התבנית שבנית, הנח את הקוביות לפני הילד ואמור,

עכשיו אתה תבנה אחד שיהיה בדיוק כמו התמונה (הצבע על התמונה). **עבוד הכי מהר**
שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל בתזמון (הזמן המוקצב: 45 שניות).

המשך לפריט הבא אם אין צורך בנוהל ההפסקה.

פריטים 14-20 (מגבלת זמן: 90 שניות)

הנח את הקוביות המתאימות על השולחן לפני הילד.
דפדף אל הפריט המתאים באוגדן הגירויים 1 ואמור,

עכשיו תבנה אחד כמו זה. עבוד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן (הזמן המוקצב: 90 שניות).

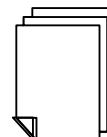
המשך לפריט הבא אם אין צורך בנוהל ההפסקה.

3. ידיעות

בפריטי התמונה, הילד מגיב לשאלה על ידי בחירת תמונה מבין ארבע אפשרויות המוצגות בפניו. בפריטים המילוליים, הילד עונה על שאלות הנוגעות לטווח רחב של תחומי ידע כללי.

חומרים

מדריך העברה וצינון
דפי רישום וצינון
אוגדן גירויים 1

נקודת התחלה

גילאי 2-3: פריט 1

נוהל הפסקה

הפסק לאחר 5 ציוני 0 רצופים.

הוראות כלליות

- בכדי להעביר את פריטי התמונה, הנח את אוגדן הגירויים 1 כך שחלקו הכרוך פונה לכיוון הילד. הילד מסמן את בחירתו על ידי הצבעה על התשובה אותה בחר או על ידי ציון מספרה.
- לאחר העברת כל פריטי התמונה, הרחק את אוגדן הגירויים משדה הראייה של הילד.
- במהלך העברת תת המבחן ניתן לחזור על כל פריט שהוא ככל שיש צורך בכך.
- אם תגובת הילד עמומה או שאינה ברורה מספיק לשם צינון, או שמופיע לאחריה הסימן (ש) בתגובות הדוגמה במדריך, יש לומר,

למה אתה מתכוון? או תסביר לי יותר.

- תגובות שכיחות המופיעות ברשימת התגובות לדוגמה ומסומנות ב (ש) מחייבות תשאל נוסף. יש לערוך תשאל נוסף בכל התגובות שבסופן מופיע הסימן (ש).
- תגובות הדורשות שאילתא ספציפית מסומנות בכוכבית (*).

ציינון

פריטי תמונה (פריטים 6 - 1)

- הקף בעיגול בדפי הרישום את המספר התואם לתגובת הילד לכל פריט. התגובות הנכונות מסומנות בטופס באדום.
- אם הילד אינו מגיב או מצהיר כי אינו יודע את התשובה, הקף בעיגול את ל"י (לא יודע) המופיע בטופס הרישום.
- יש לתת נקודה אחת בעבור תגובה נכונה ו-0 נקודות בעבור תגובה שגויה, או העדר תגובה תוך טווח זמן של כ-30 שניות.

פריטים מילוליים (פריטים 34-7)

- בעבור כל פריט מופיעות מספר תגובות לדוגמה – היעזר בהן בכדי לציין.
- יש לתת נקודה אחת בעבור תגובה נכונה ו-0 נקודות בעבור תגובה שגויה, או העדר תגובה תוך טווח זמן של כ-30 שניות.

ציון גולמי מקסימלי: 34 נקודות.

העברת הפריטים

פריטי התמונה

פריט 1. המבורגר

2-3

פתח את אוגדן הגירויים 1 בפריט 1 של תת המבחן ידיעות ואמור,

תראה לי מה אפשר לאכול.

תגובה נכונה (תגובה 3): אמור,

נכון. בוא ננסה עוד אחד.

המשך לפריט הבא.

תגובה לא נכונה: הצבע על המבורגר ואמור,

את זה אפשר לאכול.

המשך לפריט הבא.

אין לתת כל סיוע נוסף בתת מבחן זה.

פריטים 6 - 2

הצג בפני הילד את הפריטים המופיעים באוגדן הגירויים בזה אחר זה, בליווי ההנחיה המתאימה. המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד ואם אין צורך בנוהל ההפסקה.

פריט	הנחיה	תגובה נכונה
2.	תראה לי במה מתרחצים.	4
3.	תראה לי ממה תינוקות שותים.	2
4.	תראה לי מה עושה "מיאו".	1
5.	תראה לי מה נמצא על מים.	2
6.	תראה לי עם מה גוזרים.	3

הרחק את אוגדן הגירויים משדה הראייה של הילד לפני שתמשיך לפריטים המילוליים.

הפריטים המילוליים

פריטים 34 - 7

הקרא כל שאלה לילד כלשונה.
המשך לפריט הבא אם אין צורך בנוהל ההפסקה.

7. תראה לי את האף שלך. תיגע בו.

נקודה 1

[נוגע, מצביע או מפנה בכל דרך אחרת אל האף של עצמו או של הבודק]

0 נקודות

[נוגע, מצביע או מפנה בכל דרך אחרת אל איבר גוף אחר]

8. תראה לי את הברך שלך. תיגע בה.

נקודה 1

[נוגע, מצביע או מפנה בכל דרך אחרת אל הברך של עצמו או של הבודק]

0 נקודות

[נוגע, מצביע או מפנה בכל דרך אחרת אל איבר גוף אחר]

9. כמה אוזניים יש לך?

נקודה 1

[מציין שתיים, במילים או בעזרת מחוות גוף]

0 נקודות

[מציין במילים או במחוות גוף כל מספר שאינו שתיים] [מצביע על אוזניו או על אוזני הבודק]

10. מה הצבע של הדשא?

נקודה 1

ירוק [מצביע על דבר מה ירוק]

0 נקודות

חום; צהוב (ש) * [מציין כל צבע שאינו ירוק, חום או צהוב]
* אם הילד עונה חום או צהוב, שאל איזה עוד צבעים יכולים להיות לדשא?

11. בן כמה אתה?

נקודה 1

[מציין נכונה, במילים או בעזרת מחוות גוף (מציג באצבעות, למשל), את גילו]
[אני אהיה בן (שלוש, ארבע, חמש, וכו') ביום ההולדת שלי [מציין גיל נכון ביום ההולדת הבא]

0 נקודות

[מציין במילים או בעזרת מחוות גוף גיל שאינו נכון]

12. מה קונים בבקבוק?

נקודה 1

קולה; מים; מיץ; חלב; בירה [מציין שמו של משקה קל כלשהו]
לכה לציפורניים; בושם; תרופה; קרם [מציין שם של חומר כלשהו הארוז בבקבוק]

0 נקודות

ריבה; חמאת בוטנים; זיתים [מציין שם של מוצר כלשהו הארוז בצנצנת]
מכסה, פקק
גורים; תינוקות
אונייה; מכתב (ש)

13. (הבחון מציג את האגודל שלו) איך קוראים לאצבע הזו?

נקודה 1

אגודל, בוהן

0 נקודות

האצבע הגדולה (ש)
יד; ציפורן; OK

14. במה אנשים כותבים?

1 נקודה

עיפרון, עט, צבע, טוש, גיר, מרקר, לורד, מכחול
עם (הידיים, האצבעות) שלהם [מדגים תנועה של כתיבה]
מחשב; מכונת כתיבה; מקלדת
[מצביע על העט או העיפרון של הבודק]

0 נקודות

נייר, דף (ש)
מכתבים (ש)
כשהם) בביה"ס

* 15. תגיד לי שמות של חיות.

(על הילד לציין את שמותיהם של לפחות שלוש חיות מוכרות בכדי לזכות בנקודה 1.)

1 נקודה

[סוגים מוכרים של חיות מבין היונקים, הזוחלים, הדו-חיים, החרקים, הדגים, בני האדם,
החולייתנים וחיות שנכחדו]

0 נקודות

[מצין את שמותיהם של פחות משלוש חיות מוכרות] (ש)
חומי; באפי; וילי [מצין שם נכון של חיית מחמד או חיה אחרת]
חד קרן; דרקון; דובי [מצין חיות מיתיות, דימונית או חיות צעצוע]
[מחקה קולות שמשמיעה חיה כלשהי]

* אם הילד מצין את שמותיהם של פחות משלוש חיות, אמור, **תגיד לי עוד סוג של חיה**
עד שיציין שלוש או יותר באופן ברור.

16. עם מה חותכים נייר?

1 נקודה

מספריים; סכין חיתוך; סכין יפני
סכין; תער

0 נקודות

חותך; חותכים; לחתוך
[מדגים את תנועת החיתוך] (ש)
ציפורן; בורג

17. כמה רגליים יש לציפור?

נקודה 1

[מציין את המילה שתיים, במילים או בעזרת מחוות גוף]

0 נקודות

[מציין במילים או בעזרת מחוות גוף כל מספר שאינו שתיים]

18. מה אנשים עושים כדי להישאר יבשים בגשם?

נקודה 1

מטרייה

שמים משהו עגול כזה מעל הראש שלהם

[מתאר מטרייה במילים שלון]

כובע; מגבעת; שכמיה;

מגפיים;

מגבת; עיתון; ספר [מציין שם של כל חפץ

אחר שניתן להשתמש בו כדי שלא להירטב]

0 נקודות

[מדגים את השימוש במטרייה] (ש)

מעיל גשם; חליפת סערה;
ז'קט; מעיל

תיכנס הביתה, תישאר בבית
בית; גג; מכונית; בניין

בגד ים; מסיכת צלילה; משקפת ים
מגבי שמשה (ווישרים) [מדגים את
תנועת המגבים]

19. מה מאיר בשמיים בלילה?

נקודה 1

כוכבים; העגלה/הדובה הגדולה

[מציין שם של כוכב לכת, פלנטה,

גלקסיה או קבוצת כוכבים כלשהי]

כוכב שביט; מטאורים; אסטרואידיים

עננים; ברק

מטוסים; טילים; לוויינים

אורות; פנסי רחוב

0 נקודות

שלג; גשם; ברד; רעם

שמש

הירח; כוכבי הלכת; שביל החלב; הזוהר
הצפוני; איילת השחר; הנץ החמה

20. איזו חיה נתנת לנו חלב?

נקודה 1

פרה; עז; כבשה

[מציין שמו של יונק אחר כלשהו]

יונקים; נקבה
אימהות; אנשים; בני אדם

0 נקודות

תינוקות; חיות

דגים; צפרדעים; לטאות

*21. תגיד לי שני דברים שיש להם גלגלים.

(בכדי לזכות בנקודה אחת, על הילד לציין את שמם של לפחות שני אובייקטים מוכרים שיש להם גלגלים.)

נקודה 1

[תגובות שיש לקבל כוללות כלי תחבורה בעלי גלגלים ואובייקטים אחרים דוגמת מכונית, רכבות, מטוסים, כיסאות, מזוודות, שואבי אבק, מריצות, קרונות נגררים, עגלות]

0 נקודות

[מציין את שמם של פחות משני אובייקטים מוכרים שיש להם גלגלים] **(ש)***

* אם הילד מציין את שמו של אובייקט אחד בלבד, אמור, **תגיד לי עוד דבר שיש לו גלגלים.**

*22. תגיד לי את כל צבעי הקשת בענן.

(בכדי לזכות בנקודה 1 על הילד לציין את שמותיהם של שלושה צבעים, מלבד חום, שחור או לבן.)

נקודה 1

[צבעים שניתן להחשיב כנכונים הם אדום, ירוק, כחול, כתום, צהוב, סגול או ורוד]

0 נקודות

[מציין את שמותיהם של פחות משלושה צבעים מבין אלו שניתן להחשיב כנכונים] **(ש)***
 הקשת בענן שם למעלה;
 קשת בענן יפה

* אם הילד מציין את שמותיהם של פחות משלושה צבעים, אמור, **תגיד לי עוד צבעים שיש בקשת בענן** עד שיציין שלושה או יותר באופן ברור.

*23. תגיד לי שם של ירק.

נקודה 1

גזר; אפונה; ברוקולי; תרד; עגבניה; שעועית ירוקה; שעועית; תפוח אדמה [מציין שמו של ירק כלשהו]

0 נקודות

טוגנים; קטשופ; טבעות בצל; צ'יפס; חמוצים [מציין שם של מאכל שעשוי ברוב מירקות] **(ש)***
 תפוז; תות שדה; תפוח; בננה; דובדבן [מציין שם של פרי אחר כלשהו]

[מציין שם של מאכל אחר כלשהו]
 אוכל אותם; אוכל; זה טוב בשבילך

24. במה אנשים משתמשים כדי ללעוס את האוכל?

	נקודה 1 שיניים; פה; לסתות לשון; חניכיים
[מצביע על הפה או השיניים]	
	0 נקודות גומי לעיסה; מסטיק (ש)*
מזלג; כף; סכין; צלחת	

*25. ממה עושים לחם?

	נקודה 1 קמח; חיטה; תירס; דגנים
שמרים	
	0 נקודות תערובת להכנת לחם; בצק (ש)* פירורים; קרום; טוסט גזר [מצין שם של ירק או פרי אחר]
מאפיה; מפעל; מטבח; תנור חמאה; דבש; חלב; סוכר; מים; ביצים	
	* אם הילד עונה תערובת להכנת לחם או בצק, אמור, ממה עושים בצק?

26. איזה יום בא אחרי יום שבת?

	נקודה 1 יום ראשון; יום א'
	0 נקודות יום מנוחה; שבת; היום השביעי; [מצין שם של כל יום אחר] שבתון
מחר; אתמול בוקר; יום שהולכים לבית ספר; בית ספר (ש)	

27. ממה עושים נעליים?

	נקודה 1 עור; עור של חיה; פלסטיק; גומי עץ
בד; אריג; חומר; כותנה; קנבס	
	0 נקודות כפתור; אבזמים; תחרה; שרוכים; לולאות נייר; מלט; שטיח; עצים ברונזה; זהב; כסף
חוט; שרוך (ש)* מילוי; פלומה זכוכית; אבנים יקרות	

* 28. מה עושים מחלב?

נקודה 1

(בכדי לזכות בנקודה על הילד לציין את שמותיהם של **לפחות שני** מוצרי חלב מוכרים.)

[מוצרי חלב מוכרים הכוללים (בין השאר): חמאה, גבינה, שמנת חמוצה או מתוקה, יוגורט, גלידה, מעדן חלב, שוקו, או שם של מוצר ספציפי – כמו דני]

0 נקודות

[הילד מציין את שמותיהם של פחות משני מוצרי חלב מוכרים] **(ש)***
 לחם; ביסקוויטים; עוגיות; עוגה; קורנפלקס;
 דגני בוקר [מציין שם של מאכל שיש בו חלב כמרכיב משני]
 מילקשייק; שוקולד; **(ש)**
 חלב בטעם (וניל, תות)

* אם הילד ציין את שמו של מוצר חלב מוכר אחד בלבד, אמור, **תגיד לי עוד משהו שעושים מחלב.**

* 29. כמה ימים יש בשבוע?

נקודה 1

שבעה

[מציין את שמותיהם של שבעת ימי השבוע]

0 נקודות

שישה [מציין את שמותיהם של ששת ימי העבודה] **(ש)***
 [מציין כל מספר אחר שאינו 7 או 6]

* אם הילד עונה 6 או מציין את שמותיהם של ששת ימי העבודה, שאל, **כמה ימים יש בשבוע כולל שבת?**

* 30. מהן ארבע עונות השנה?

נקודה 1

קיץ, סתו, חורף, אביב [בכל סדר שהוא]

0 נקודות

[מציין שמות של פחות מארבע עונות] **(ש)***
 העונה (הקרה, גשומה, חמה) [מציין שמות של עונות אקלים]
 עונת (ה)כדורגל, כדורסל, "המלפפונים"
 [מציין שם/ות של עונות בספורט]
 עונת החגים

עונת הפריחה

* אם הילד מציין שמות של פחות מארבע עונות, אמור, **תגיד לי עוד עונת שנה** עד שיאמר את כל הארבע או יותר באופן ברור.

* 31. מה צריך לשים על מכתב לפני ששולחים אותו?

נקודה 1

בול; כתובת; שם; מספר הבית; מיקוד; מעטפה

0 נקודות

תודה; שלום לך; _____ היקר; שלך; (ש)
 [מצוין משפט נפוץ המשמש למכתבים]
 כותרת/ חתימה * (ש)
 א ג 2 1 [מצוין שם של אות או מספר כלשהו] (ש)
 ניר
 אתה פותח אותו, אתה שולח אותו (בדואר)
 מיילים; אתה כותב אותו; (ש)
 כתיבה; לכתוב משהו קודם (ש)
 אותיות; מספרים (ש)
 תיבת דואר; דואר; סניף דואר
 כסף (ש)

* אם הילד עונה כותרת/חתימה שאל, מה עוד צריך לשים על מכתב לפני ששולחים אותו?

* 32. מה הכיוון הפוך לדרום?

נקודה 1

צפון; הקוטב הצפוני
 למעלה

[מצביע למעלה או לכיוון צפון]

0 נקודות

מערב; מזרח

[מצביע לכל כיוון שאינו למעלה או צפונה]

* 33. איפה שוקעת השמש?

נקודה 1

במערב

[מצביע לכיוון מערב]

0 נקודות

[מצביע לכיוון אחר, שאינו מערב] * (ש)
 בשמים (ש)
 בלילה; בערב
 מעבר להרים; אל תוך הים; מעבר לאופק * (ש)
 בצפון; בדרום; במזרח
 מאחורי ה(ענן, ירח, כוכבים)

* אם הילד מצביע או מרמז על כיוון כללי כלשהו, אמור, נכון, אבל איזה כיוון זה?

34. מהי היבשת הגדולה ביותר בעולם?

נקודה 1

אסיה

0 נקודות

אירופה; אמריקה; אפריקה
[שמה של כל יבשת אחרת]

אדמה; הרים; אי

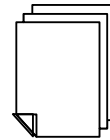
גילאי 2:6-3:11 : גרעין

גילאי 3:7-4:0 : השלמה

4. הרכבת עצמים

מציגים בפני הילד חלקים של תמונת אובייקט כלשהו (פאזלים) בסידור סטנדרטי וקבוע ועליו לחבר אותם זה לזה כך שייצרו שלם שהוא בעל משמעות תוך פרק זמן של 90 שניות.

חומרים

מדריך העברה וציון
דפי רישום
14 פאזלים, שנמצאים בקופסה של 'הרכבת עצמים'
שעון עצר

נקודת התחלה

גילאי 2-3: פריט 1

גילאי 4-5: פריט 3

גילאי 6-7: פריט 8

עם ילדים אשר יש לגביהם חשד לקשיי למידה, יש להתחיל בפריט 1.

נוהל היפוך

אם ילד בגילאי 4-7 אינו מקבל את מלוא הניקוד באחד משני הפריטים הראשונים, יש להעביר את הפריטים הקודמים **בסדר יורד**, עד להשגת ציונים מלאים בשני פריטים עוקבים.

נוהל הפסקה

אחרי 3 ציוני 0 רצופים.

מדידת זמן

הכרחי להקפיד על דיוק במדידת הזמן.
מגבלת הזמן לכל פריט היא 90 שניות.

יש להתחיל במדידת הזמן לאחר אמירת המילה האחרונה של ההוראות.

יש להפסיק את מדידת הזמן כאשר הילד משלים את ביצוע הפריט, או כאשר ברור מתוך דבריו או הבעותיו כי הוא סיים. במקרה של אי ודאות, יש לשאול את הילד האם סיים לעבוד.

על מנת לשמור על קשר חיובי עם הילד, יש לאפשר לו כמה שניות נוספות להשלמת הפריט, במקרה שהוא קרוב לסיומו כשאזל הזמן. אולם, אין לזכות אותו בנקודות בעבור פריט אשר השלמתו הושגה לאחר הזמן המוקצב.

הוראות כלליות

- אם במהלך ביצוע המטלה הילד הופך על פניה את אחת מחתיכות הפאזל, הפוך אותה בחזרה במהירות אך באופן שאינו מתבלט.
- אם הילד מהסס או שנראה כי הוא אינו עוקב אחר ההנחיה אלא רק משחק עם חלקי הפאזל, אמור

תעבוד הכי מהר שאתה יכול.

- לאחר שהסתיימה ההעברה של כל אחד מהפריטים, יש להוציא את חלקי הפאזל אל מחוץ לשדה הראייה של הילד לפני שתמשיך לפריט הבא.

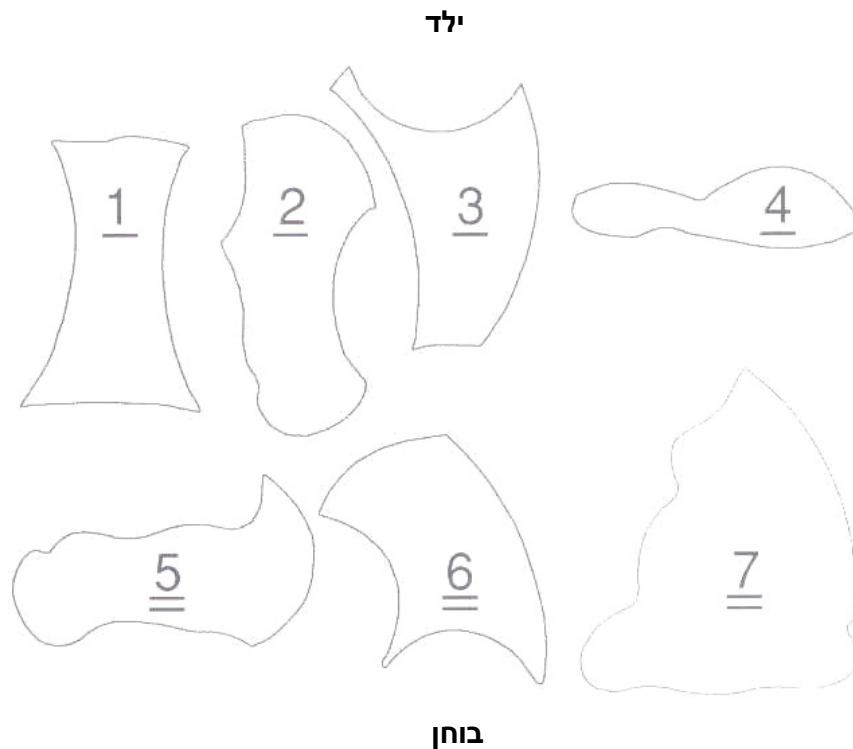
ציינון

- יש לרשום את זמן הביצוע בשניות בכל אחד מהפריטים.
- חיבור הוא המקום שבו שני חלקים סמוכים נפגשים. שני חלקים מתוך הפאזל השלם נחשבים כמחברים היטב זה לזה גם אם הילד השלים רק מקטעים מסוימים אך אינו מצליח לחבר אותם יחד עם שאר חלקי הפאזל. לדוגמה, בפריט 13 (עגל) ייתכן שהילד יחבר היטב מספר חתיכות הסמוכות זו לזו מבלי שיצליח לצרף אותן זו לזו כך שייצרו את התמונה במלואה.
- בכדי לסייע במלאכת הציינון מופיעות באיור 3.12 תמונות של פריטים 4-14. בכל אחת מהתמונות מסומנים החיבורים שהורכבו נכונה ב-X.
- יש לחשב את מספר החיבורים הנכונים שחוברו יחדיו במסגרת הזמן המוקצב.
- בשל הפער היחסי הקיים בקרב ילדים צעירים בין יכולות המוטוריקה העדינה לבין היכולות הקוגניטיביות, אין להפחית בניקוד הניתן לילדים שהשאירו מרווחים או לא יישרו חלקים הסמוכים זה לזה, אם אי התאמה או המרווח אינם עולים על 1/2 ס"מ. חיבור שיש בו מרווחים או סטיות בין חלקים סמוכים שגודלם עד 1/2 ס"מ יש לציין כחיבור נכון.
- בפריטים 1 ו-2, שבהם יש שני ניסיונות, יש להעניק נקודה 1 אם הילד מחבר את החיבורים היטב באחד משני הניסיונות, הראשון או השני. יש לתת לו 0 נקודות אם אינו מצליח לחבר נכונה אף אחד מן החיבורים לא בניסיון הראשון ואף לא בשני.
- בפריטים 3-12, הניקוד המתקבל שווה למספר החיבורים שהורכבו נכונה.
- בפריטים 13 ו-14, הניקוד המתקבל שווה למספר החיבורים שהורכבו נכונה כפול 1/2. לדוגמה, אם הילד הצליח לחבר היטב 5 חיבורים בפריט 13 (העגל) הניקוד שיקבל יחושב לפי הכפלת 5 ב 1/2, כלומר 3. יש לעגל את תוצאת המכפלה כלפי מעלה.
- יש לרשום 0 נקודות בפריטים בהם אין אף חיבור נכון עם סיומו של הזמן המוקצב.

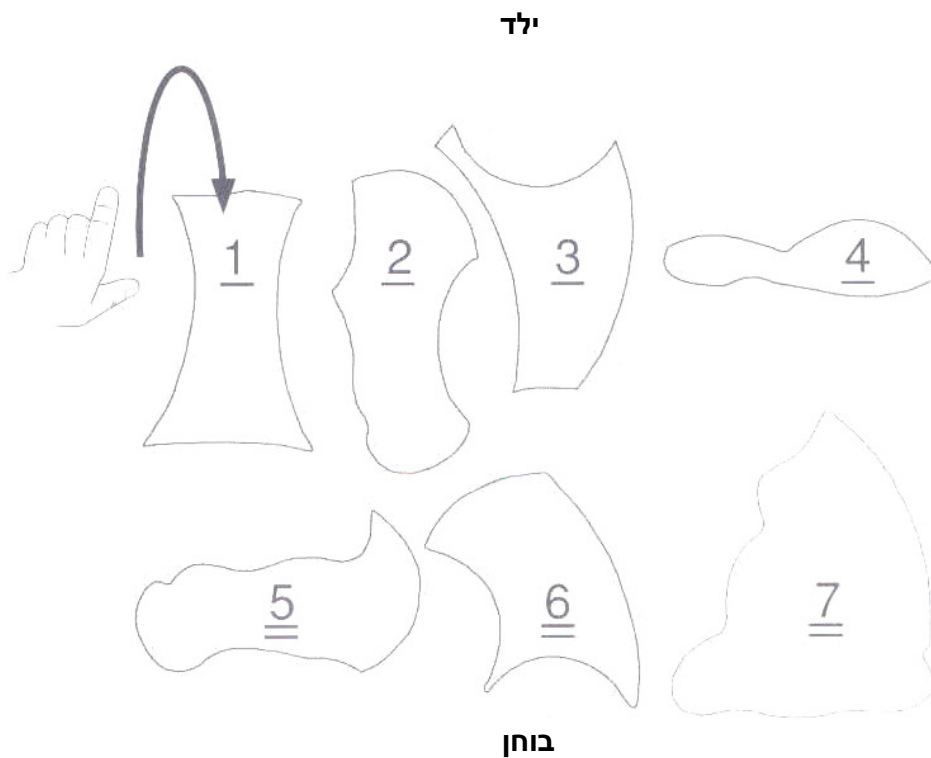
ציון גולמי מקסימלי: 37 נקודות
נוהל הצגה סטנדרטי

- ודא כי אתה והילד יושבים בדיוק זה מול זה.
- לפני שתתחיל בהעברת כל אחד מהפריטים, סדר את חלקי הפאזל לפי מספרם בדיך מחוץ לטווח הראייה של הילד. הכן ערימה של החלקים, לפי סדר עוקב של המספרים, כשפניהם מופנות כלפי מטה כך שהחלק בעל המספר הגבוה ביותר נמצא בראש הערימה והחלק שמספרו 1 – בתחתיתה.
- הנח את חלקי הפאזל על גבי השולחן אחד אחרי השני, משמאל לימין, לפי רצף המספרים כך שהספרה גלויה לעין ומופנית כלפיך. על הקווים המופיעים מתחת לספרות להיות מקבילים לשפת השולחן. מקם את החלקים שמופיע בהם קו תחתון אחד בשורה ראשונה, הקרובה ביותר לילד. את החלקים בהם מופיעים שני קווים תחתונים הנח בשורה שנייה, הקרובה יותר אליך. מקם את כל החלקים כך שיהיו בהישג ידו של הילד ללא מאמץ.
- כאשר החלקים מסודרים כראוי, ניתן לצייר קו דמיוני המחבר בין כל הקווים התחתונים המופיעים על גב חלקי הפאזל בכל שורה. ראה איור 3.9 המציג את הסידור הנכון.

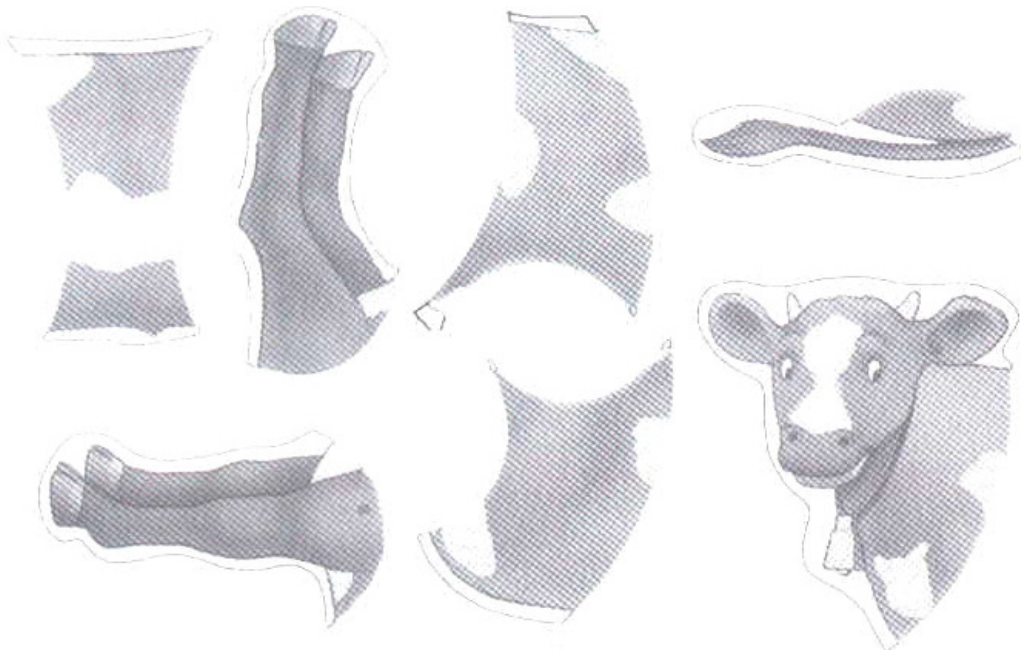

איור 3.9 סידור נכון של חלקי הפאזל לפני הפיכתם

- לאחר שהחתיכות מסודרות היטב, יש לחשוף את צידן המאוייר בזו אחר זו, התחל בחתיכה שמספרה 1. הפוך את החתיכות על פניהן כאילו הן מסתובבות על גבי ציר דימיוני המקביל לשפת השולחן (מלמעלה למטה). הרם את החלק של החתיכה הקרוב אליך, הפוך אותה והנח אותה חזרה כך שהקצה שהרמת הוא כעת הקצה הרחוק ממך. אל תהפוך את החתיכות על צידן. איור 3.10 מדגים את הכיוון שבו יש להפוך את חלקי הפאזל. בתרשים 3.11 מוצג הסידור הנכון לאחר הפיכת הכרטיסים.

איור 3.10 הפיכת חלקי הפאזל

בוחן

איור 3.11 סידור חלקי הפאזל לאחר הפיכתם

העברת הפריטים

פריט 1. כדור (מגבלת זמן: 90 שניות)

2-3

ניסיון 1

הצג את החתיכות בפני הילד ואמור,

החתיכות האלה יוצרות ביחד כדור. תראה, הן מתאימות אחת לשנייה.

הרכב באיטיות את חלקי הפאזל ואפשר לילד להתבונן על הפאזל השלם למשך כ-3 שניות.

פרק את הפאזל והצג את חלקיו בפני הילד בשנית. אמור,

עכשיו תנסה אתה. תרכיב את החלקים של הפאזל הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי

כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן.

הרכבה נכונה במסגרת הזמן המוקצב: המשך לפריט הבא המתאים לגיל הילד אלא אם

התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

הרכבה שגויה: העבר את הניסיון השני.

ניסיון 2

פרק את הפאזל והצג את חלקיו בפני הילד בשנית. אמור,

תראה, הם מתחברים ככה.

הרכב באיטיות את חלקי הפאזל ואפשר לילד להתבונן על הפאזל השלם למשך כ 3 שניות.

פרק את הפאזל והצג את חלקיו בפני הילד בשנית. אמור,

עכשיו תנסה אתה שוב. תרכיב את החלקים של הפאזל הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן.

המשך לפריט הבא המתאים לגיל הילד אלא אם התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

פריט 2. נקניקיה (מגבלת זמן: 90 שניות)

ניסיון 1

הצג את החתיכות בפני הילד ואמור,

החתיכות האלה יוצרות ביחד נקניקיה. תראה, הן מתאימות אחת לשנייה.

הרכב באיטיות את חלקי הפאזל ואפשר לילד להתבונן על הפאזל השלם למשך כ 3 שניות.

פרק את הפאזל והצג את חלקיו בפני הילד בשנית. אמור,

עכשיו תנסה אתה. תרכיב את החלקים של הפאזל הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן.

הרכבה נכונה במסגרת הזמן המוקצב: המשך לפריט הבא המתאים לגיל הילד אלא אם

התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

הרכבה שגויה: העבר את הניסיון השני.

ניסיון 2

פרק את הפאזל והצג את חלקיו בפני הילד בשנית. אמור,

תראה, הם מתחברים ככה.

הרכב באיטיות את חלקי הפאזל ואפשר לילד להתבונן על הפאזל השלם למשך כ 3 שניות.

פרק את הפאזל והצג את חלקיו בפני הילד בשנית. אמור,

עכשיו תנסה אתה שוב. תרכיב את החלקים של הפאזל הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן.

המשך לפריט הבא המתאים לגיל הילד אלא אם התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

פריטים 3-14 (מגבלת זמן: 90")

בכל אחד מהפריטים הבאים יש לאפשר ניסיון אחד בלבד.
הצג את החתיכות בפני הילד ואמור,

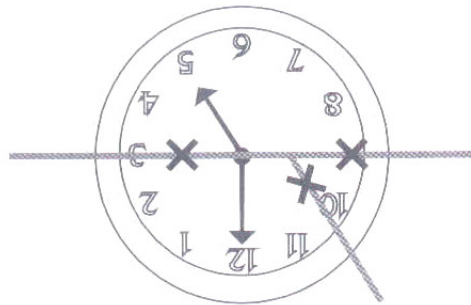
החתיכות האלה יוצרות ביחד (השתמש בשם הפריט). תרכיב אותם יחד הכי מהר שאתה יכול ותגיד לי כשתסיים. תתחיל.

התחל במדידת הזמן.

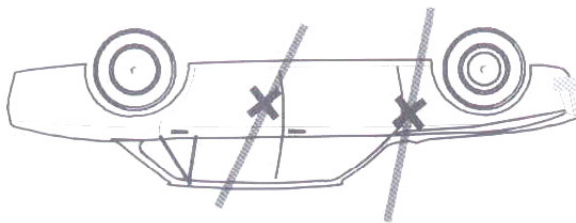
המשך לפריט הבא המתאים לגיל הילד אלא אם כן התמלא קריטריון נוהל ההפסקה.

מספר חיבורים מקסימלי	זמן מוקצב (בשניות)	פריט
1	90"	3. ציפור
3	90"	4. שעון
2	90"	5. מכונית
2	90"	6. דג
3	90"	7. דוב
2	90"	8. כף יד
3	90"	9. בית
5	90"	10. תפוח
3	90"	11. כלב
3	90"	12. כוכב
6	90"	13. עגל *
10	90"	14. עץ *

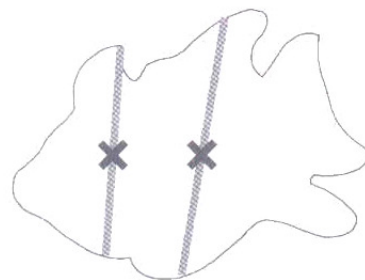
* הניקוד בפריטים 13 ו-14 מחושב כמכפלת מספר החיבורים שהורכבו נכונה ב 1/2.

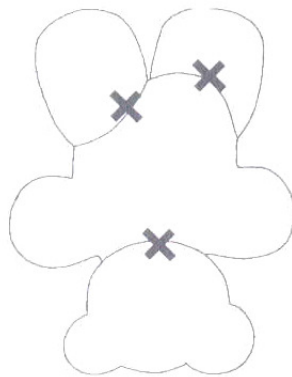
פריט 4. שעות

פריט 5. מכונית

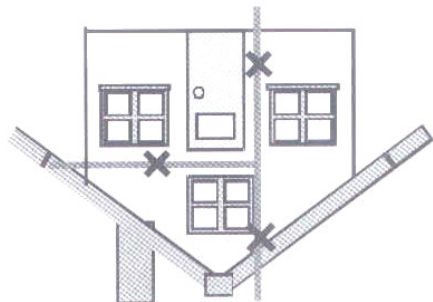
פריט 6. דג

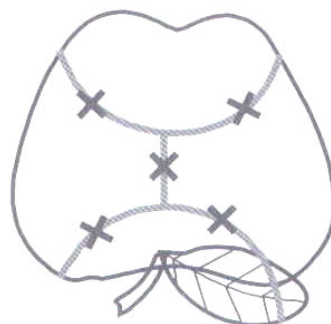
פריט 7. זב

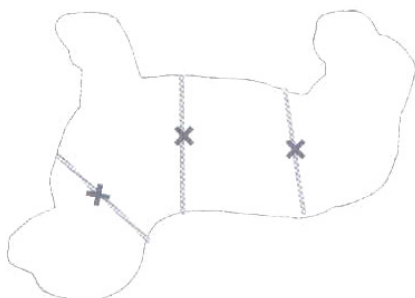
פריט 8. יד

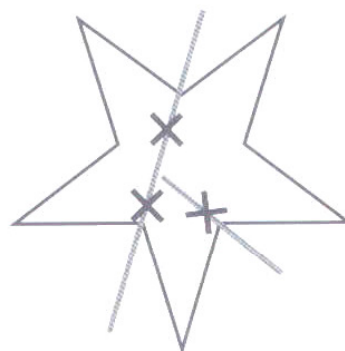
פריט 9. בית

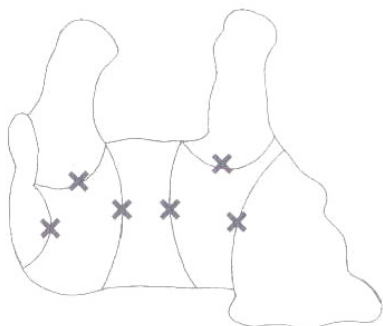
פריט 10. תפוח

פריט 11. כלב

פריט 12. כוכב

פריט 13. עגל

פריט 14. עין

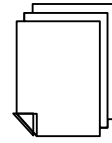

5. שיום

הילד משיים תמונות המוצגות בפניו מתוך אוגדן הגירויים.

חומרים

מדריך העברה וצינון
דפי רישום
אוגדן גירויים מס' 2

נקודת התחלה

גילאי 2-3: פריט 1
גילאי 4-5: פריט 7
גילאי 6-7: פריט 11

עם ילדים אשר יש לגביהם חשד לקשיי למידה, יש להתחיל בפריט 1.

נוהל היפוך

כאשר ילד בגילאי 4-7 אינו מקבל את מלוא הניקוד באחד משני הפריטים הראשונים, העבר את הפריטים הקודמים בסדר יורד, עד שהילד משיג ציון מלא בשני פריטים עוקבים.

נוהל הפסקה

הפסק לאחר 5 ציוני 0 רצופים.

הוראות כלליות

- הניקוד בתת מבחן זה אינו מושפע מקשיי הגייה. יש לתת את לילד את הניקוד המגיע לו, אם ברור לבודק כי הילד יודע מהו השם או ההגדרה המתאימים לפריט, גם אם הוא אינו מסוגל להגות אותם בבירור. לדוגמה, לילד העונה ננה בתגובה לתמונת הבננה או טו בתגובה לתמונת המכונית מקבל על כך ניקוד.
- תגובות שכיחות המופיעות ברשימת התגובות לדוגמה ומסומנות ב(ש) מחייבות תשאל נוסף. יש לערוך תשאל נוסף בכל התגובות שבסופן מופיע הסימן (ש).
- פריט 9 כולל תגובה ספציפית (משחת שיניים) המחייבת תשאל נוסף. תגובה זו מסומנת בכוכבית (*) הן ברשימת התגובות לדוגמה והן על גבי דפי הרישום.
- ישנם ארבעה סוגי תגובה, הדורשים הצגת שאילתא על ידי הבודק: תגובות שוליות, תגובות כוללניות, תגובות פונקציונליות ומחוות ידיים. יש לתשאל בכל פעם שנתקלים בתגובה מסוגים אלה.

תגובות שוליות

אם הילד מספק תשובה שולית אך מתאימה לפריט, למשל "אוטו בית חולים" לאמבולנס, בקש שיבהיר את תשובתו באומרך,

נכון, אבל איך עוד קוראים לזה?

◀ תגובות כוללניות

אם הילד מספק תשובה כוללנית אך מתאימה לפריט, למשל "פריט" לתמונת הבננה, בקש שיבהיר את תשובתו באומרך,

נכון, אבל איזה סוג של [תשובת הילד] זה?

◀ תגובות פונקציונליות

אם הילד מספק תאור פונקציונלי המתאים לפריט, למשל "משחקים עם זה" לתמונת הדובי, או "עושים עם זה מוסיקה" לתמונת הגיטרה, בקש שיבהיר את תשובתו – הצבע על התמונה ואמור,

נכון, אבל איך קוראים לזה?

◀ מחוות ידיים

אם הילד משתמש בתנועות ידיים המתאימות לפריט, כמו חיקוי של תנועות צחצוח שיניים בתגובה למברשת השיניים, בקש שיבהיר את תשובתו באומרך,

נכון, אבל איך קוראים לזה?

ציינון

- בכדי לציין כל פריט, הערך את תגובת הילד לפי רשימת התגובות לדוגמה.
- תגובות שוליות, כוללניות ופונקציונליות ומחוות ידיים בלתי מתאימות (לדוגמה, לשיים את החיפושית כ"זבוב", להגיב לתמונת המחשבון באמירה "אפשר לשחק משחקי מחשב עם זה") מזכות ב- 0 נקודות.
- תגובות אישיות כגון "יש לי אחד כזה" או "אמא משתמשת בזה" מזכות ב- 0 נקודות. שמות פרטיים מציאותיים או דימוניים נחשבים אף הם לתשובות אישיות ומזכים ב- 0 נקודות.
- יש להעניק נקודה 1 לתגובה נכונה, ו- 0 נקודות לתגובה שגויה.

ציון גולמי מקסימלי: 30 נקודות.

העברת הפריטים

פריט 1. מכונית

2-3

הנח את אוגדן הגירויים 2 על השולחן בעודו סגור כך שצדו הכרוך פונה אל הילד.
פתח אותו בפריט 1 של תת המבחן שיום.
הצבע על התמונה המופיעה בעמוד זה ואמור,

מה זה?

תגובה נכונה (מכונית; אוטו; רכב): המשך לפריט הבא.
תגובה שגויה או היעדר תגובה: אמור,

זו מכונית.

המשך לפריט הבא.

פריטים 2-30

הצבע על התמונה ואמור,

מה זה?

ניתן לוותר על הנחיה זו אם ניכר כי הילד מבין מה עליו לעשות.
יש להשתמש בשאליות **מספר פעמים רב ככל שנדרש** במקרים של תגובות כוללניות ושוליות, תיאורים פונקציונליים ומחוות יד, אך אין לתשאל תגובות שהן בבירור שגויות.
יש לאפשר לילד כ- 30 שניות בכדי לספק תגובה.
המשך לפריט הבא, בהתאם לגיל הילד ואם אין צורך בנוהל ההפסקה.

תגובות לדוגמה

פריט	נקודה 1	0 נקודות
1.	מכונית; אוטו	משאית; רכב (ש)
2.	דוב; דובי [מציין סוג של דוב כלשהו]	
3.	בונה	פרי (ש)
4.	כוכב; כוכב ים	שמש; מנצנץ
5.	שעון; שעון מעורר	צלצול (ש); טיק טק [מדגים את הקול שמשמיע השעון או את צלצול ההשכמה] (ש)
6.	מזלג	[מדגים את השימוש במזלג או תנועות אכילה] (ש); סכו"ם (ש)
7.	מספריים; מזמרה	סכין; קוצץ (ש)
	נקודה 1	0 נקודות

2-3

4-5

גזר	.8
מברשת (ש); שיניים (ש); משחת שיניים (ש)*	מברשת שיניים
*אם הילד עונה 'משחת שיניים', אמור, נכון, אבל מה יש מתחת למשחת השיניים?	.9
חיה (ש); צפרדע	10. צב
11. זברה	11. זברה
12. קנגרו	12. קנגרו
13. חרק (ש)	13. חיפושית
14. מטאטא; מברשת	14. מטאטא; מברשת
15. מייבש שיער; פן (ש)	15. משרוקית
16. כלי נגינה (ש)	16. גיטרה
17. פרי (ש)	17. אננס
18. אוטו (בית חולים, חילוץ, הצלה); ניידת עזרה ראשונה (ש) אוטובוס; מכונית; משאית; טרנזיט (ש) רכב חירום (ש)	18. אמבולנס
19. (מכונה ל, כזה בשביל) קפה (ש) סיר לחץ	19. קומקום; קנקן (קפה, תה, מים רותחים) [מציין סוג כלשהו של קומקום/ קנקן]
20. מגהץ; מגהץ אדים	20. מגהץ; מגהץ אדים
21. קרנף	21. קרנף
22. מחט; בורג (ש); כלי (ש)	22. מסמר; פין
23. מפתח (ש)	23. מנעול [מציין שם של מנעול כלשהו]
24. כדור הארץ (ש); כוכב; העולם; מפה; איפה שאנחנו חיים (ש)	24. קונכיה; צדף
25. מברשת; מטאטא	25. גלובוס
26. מברשת; מטאטא	26. מגרפה
27. נבל	27. נבל
28. פעמון; פעמון רוח (ש)	28. קסילופון
29. (נוזל, מיכל) אש	29. מטף; מטף כיבוי אש
30. כזה של (טמפרטורה, דם, אויר) (ש)	30. מד חום; מודד חום; מודד טמפרטורה

6-7

טבלאות נורמות והמרה

טבלה א.1 המרת ציוני גלים לציוני תקון, לפי קבוצות גיל

גילאי 2:6-2:11						גילאי 2:6-2:8						
ציון תקון	ש"י	ה"ע	י"ד	ס"ק	אמ"ס	ציון תקון	ש"י	ה"ע	י"ד	ס"ק	אמ"ס	ציון תקון
1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
2	0	-	-	-	0	2	0	-	-	-	-	2
3	1	0	0	0	1-2	3	-	0	0	-	0	3
4	2-4	-	1	1-2	3	4	1-3	-	1	0	1-2	4
5	5	1	2-3	3	4-5	5	4-5	-	2-3	1	3	5
6	6	-	4	4-5	6-7	6	6	1	4	2-3	4-5	6
7	7-8	2	5-6	6-7	8-9	7	7	-	5	4-5	6-8	7
8	9-10	-	7-9	8-9	10	8	8-9	2	6-7	6-7	9-10	8
9	11	3	10-12	10-11	11-13	9	10	-	8-9	8-9	11-12	9
10	12-13	4-6	13-14	12-13	14-15	10	11-12	3-4	10-12	10-11	13-14	10
11	14-15	7-9	15-16	14-16	16-17	11	13-14	5-7	13-15	12-14	15-17	11
12	16	10-12	17-18	17-18	18-20	12	15	8-10	16-17	15-16	18	12
13	17	13-15	19-20	19	21-22	13	16-17	11-12	18-19	17-18	19-21	13
14	18	16-18	21-22	20	23-24	14	18	13-15	20-22	19	22-23	14
15	19-20	19-21	23-25	21-22	25	15	19-20	16-18	23-24	20-21	24-25	15
16	21-23	22-24	26-27	23-24	26-27	16	21-23	19-21	25-26	22-23	26-27	16
17	24	25-26	28-30	25-26	28-29	17	24	22-24	27-29	24-25	28-29	17
18	25	27-29	31	27-28	30-31	18	25	25-26	30	26-27	30-31	18
19	26-30	30-37	32-34	29-40	32-38	19	26-30	27-37	31-34	28-40	32-38	19

גילאי 2:6-2:11

שנתיים, 6 חודשים, 0 ימים -
שנתיים, 11 חודשים, 30 ימים

טבלה א.1 המרת ציוני גלם לציוני תקון, לפי קבוצות גיל (המשך)

גילאי 3:0-3:5						גילאי 3:0-3:2						
ציון תקון	ש"י	ה"ע	י"ד	ס"ק	אמ"ס	ציון תקון	ש"י	ה"ע	י"ד	ס"ק	אמ"ס	ציון תקון
1	0	-	0	0	0-1	1	0	-	-	-	0	1
2	1	0	1	1-2	2-3	2	1	0	0	0	1-2	2
3	2-3	-	2	3	4-5	3	2	-	1	1-2	3	3
4	4-6	1	3-4	4-5	6-7	4	3-5	1	2-3	3-4	4-5	4
5	7-8	2	5-6	6	8-9	5	6	-	4	5	6-7	5
6	9-10	3	7-9	7-8	10	6	7-8	2	5-6	6-7	8-9	6
7	11	4	10-12	9-11	11-12	7	9-10	3	7-9	8-9	10	7
8	12	5-6	13-14	12	13-14	8	11	4	10-12	10-11	11-12	8
9	13	7-9	15-16	13-14	15-16	9	12	5-6	13-14	12	13-14	9
10	14-15	10-12	17-18	15-17	17-18	10	13	7-9	15-16	13-14	15-17	10
11	16-17	13-15	19	18-19	19-20	11	14-15	10-12	17-18	15-17	18-19	11
12	18	16-18	20	20	21	12	16-17	13-15	19	18-19	20-21	12
13	19	19-21	21-22	21	22-23	13	18	16-18	20-21	20	22	13
14	20	22-24	23-24	22-23	24	14	19	19-21	22-23	21	23-24	14
15	21	25-26	25-26	24	25-26	15	20-21	22-24	24-26	22-23	25-26	15
16	22-23	27-29	27-30	25-26	27-28	16	22-23	25-26	27-29	24-25	27-28	16
17	24	30-31	31-32	27-28	29-30	17	24	27-29	30-31	26-27	29-30	17
18	25	32-33	33	29-31	31-32	18	25	30-33	32	28-29	31-32	18
19	26-30	34-37	34	32-40	33-38	19	26-30	34-37	33-34	30-40	33-38	19

גילאי 3:0-3:5

שלוש שנים, 0 חודשים, 0 ימים -
 שלום שנים, 5 חודשים, 30 ימים

טבלה א.1 המרת ציוני גלים לציוני תקן, לפי קבוצות גיל (המשך)

גילאי 3:6-3:11						גילאי 3:6-3:8						
ציון תקן	ש"י	ה"ע	י"ד	ס"ק	אמ"ס	ציון תקן	ש"י	ה"ע	י"ד	ס"ק	אמ"ס	ציון תקן
1	0	-	0-1	0-2	0-3	1	0	-	0	0	0-3	1
2	1-2	0	2-3	3-4	4-6	2	1	0	1-2	1-2	4-5	2
3	3-4	-	4-5	5	7-8	3	2-3	-	3-4	3-4	6-7	3
4	5-8	1-3	6-8	6-7	9-10	4	4-7	1-2	5-6	5-6	8-9	4
5	9-10	4	9-11	8-9	11-12	5	8-9	3	7-9	7-8	10	5
6	11-12	5-6	12-14	10-12	13	6	10-11	4	10-12	9-10	11-12	6
7	13	7-9	15-16	13-14	14-15	7	12	5-6	13-14	11-12	13-14	7
8	14	10-12	17-18	15-16	16-17	8	13	7-9	15-16	13-14	15-16	8
9	15-16	13-15	19	17-18	18-19	9	14	10-12	17-18	15-17	17	9
10	17	16-18	20	19-20	20-21	10	15-16	13-15	19	18-19	18-19	10
11	18-19	19-21	21	21	22-23	11	17-18	16-18	20	20	20-21	11
12	20	22-24	22-23	22-23	24	12	19	19-21	21	21	22-23	12
13	21	25-26	24	-	25-26	13	20	22-24	22-23	22-23	24	13
14	22	27	25-27	24	27	14	21	25-26	24-25	24	25-26	14
15	23	28-29	28-30	25	28	15	22	27-28	26-27	-	27	15
16	24-25	30-31	31-32	26-27	29	16	23-24	29-30	28-31	25-26	28-29	16
17	26	32-33	-	28-29	30-31	17	25	31-32	32	27-28	30-31	17
18	27	34-35	33	30-32	32-33	18	-	33-35	33	29-31	32-33	18
19	28-30	36-37	34	33-40	34-38	19	26-30	36-37	34	32-40	34-38	19

גילאי 3:6-3:11 שלוש שנים, 6 חודשים 0 ימים - שלוש שנים, 11 חודשים, 30 ימים

טבלה א.1 המרת ציוני גלם לציוני תקנון, לפי קבוצות גיל (המשך)

גילאי 4:0-4:2

ציון תקנון	ש"י	ה"ע	אמ"ס	צ"ש	ה"ת	הב'	ק"י	ה"מ	א"ס	מ"ח	א"מ	מט'	י"ד'	ס"ק'	ציון תקנון
1	0-1	0	0-4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0-1	0-3	1
2	2-3	-	5-6	-	0	-	-	-	-	-	0	0	2-3	4-5	2
3	4-5	1	7-8	-	1	-	-	0	-	0	1-2	-	4-5	6-7	3
4	6-9	2-4	9-11	-	2	0	0	1	-	-	3-4	1-2	6-9	8-10	4
5	10-11	5	12-13	-	3	1	1-2	2-3	-	1	5-6	3	10-12	11-12	5
6	12-13	6-8	14	0	4	2-3	3-4	4	-	2-3	7-8	4	13-15	13-14	6
7	14	9-11	15-17	1-2	5-6	4	5-6	5-6	0-1	4-5	9-10	5-6	16-18	15-16	7
8	15-16	12-15	18-19	3-4	7	5-6	7	7	2-3	6	11-12	7	19	17	8
9	17	16-18	20-21	5-7	8-9	7-8	8-9	8-9	4-6	7	13-14	8-9	20	18	9
10	18-19	19-21	22-23	8-11	10-13	9-10	10-12	10-11	7-8	8	15-16	10	21	19-20	10
11	20	22-23	24	12-15	14-15	11-12	13-15	12-13	9	9-10	17	11-12	22-23	21-22	11
12	21	24-25	25-26	16-19	16-17	13-14	16-18	14-15	10-11	11	18-19	13	24	23	12
13	22	26-27	27	20-23	18	15-16	19-20	16-17	12-13	12-13	20-21	14	25-26	24	13
14	23	28-29	28	24-26	19-20	17-18	21-24	18-19	14-15	14	22	15	27-28	25	14
15	24-25	30-31	29	27-29	21-23	19-21	25-27	20	16-18	15-16	23-24	16	29-30	26	15
16	26	32-33	30-31	30-32	24	22-23	28-31	21-22	19-20	17-18	25-26	17-18	31-32	27-28	16
17	27	34-35	32	33-34	25	24-25	32-36	23-24	21-23	19	27-28	19-20	33	29-30	17
18	28	36	33-34	35-37	26	26-27	37-41	25-26	24-27	20-21	29-30	21-22	34	31-32	18
19	29-30	37	35-38	38-46	27-32	28-38	42-65	27-28	28-50	22-28	31-43	23-29	-	33-40	19

גילאי 4:0-4:2 4 שנים, 0 חודשים, 0 ימים - 4 שנים, 2 חודשים, 30 ימים

טבלה א.1 המרת ציוני גלם לציוני תקון, לפי קבוצות גיל (המשך)

גילאי 4:3-4:5

ציון תקון	ש"י	ה"ע	אמ"ס	צ"ש	ה"ת	הב'	קד"	ה"מ	א"ס	מ"ח	א"מ	מט'	יד'	ס"ק	ציון תקון
1	0-1	0	0-4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0-2	0-4	1
2	2-3	1	5-6	-	0	-	-	-	-	0	0	0	3-4	5-7	2
3	4-6	2	7-8	-	1	-	0	-	-	-	1-3	1	5-7	8-9	3
4	7-10	3-4	9-11	-	2	0	0	1	-	1	4-5	2-3	8-11	10-12	4
5	11-12	5	12-13	-	3	1	1-2	2-3	-	2-3	6-8	4	12-14	13-14	5
6	13-14	6-8	14-15	0-1	4-5	2-3	3-4	4-5	0-1	4	9-10	5	15-17	15	6
7	15	9-12	16-18	2-4	6	4	5-6	6-7	2-3	5-6	11	6-7	18-19	16-17	7
8	16-17	13-16	19-20	5-7	7-8	5-6	7-8	8-9	4	7	12-13	8	20	18	8
9	18	17-20	21-22	8-11	9-10	7-8	9	10-11	5-6	8-9	14-15	9	21	19-20	9
10	19-20	21-23	23-24	12-15	11-14	9-10	10-12	12-13	7-8	10	16-17	10	22-23	21-22	10
11	21	24-25	25-26	16-19	15-16	11-12	13-15	14-15	9-10	11	18	11-12	24	23	11
12	22	26-27	27	20-23	17-18	13-14	16-18	16-17	11-12	12-13	19-20	13	25-26	-	12
13	23	28-29	28	24-26	19	15-17	19-20	18-19	13-15	14	21-22	14	27-28	24	13
14	24	30-31	29	27-29	20-21	18-19	21-24	20	16-17	15-16	23-24	15	29-30	25-26	14
15	25-26	32-33	30-31	30-31	22-24	20-21	25-29	21	18-19	17	25-26	16-17	31-32	27-28	15
16	27	34-35	32	32-34	25	22-24	30-35	22-23	20-22	18	27-28	18-19	33	29	16
17	28	36	33-34	35-36	26	25-26	36-42	24-25	23-25	19	29-30	20-21	34	30-31	17
18	29	37	35-36	37-38	27-28	27-28	43-50	26	26-29	20-21	31-32	22-23	-	32-33	18
19	30	-	37-38	39-46	29-32	29-38	51-65	27-28	30-50	22-28	33-43	24-29	-	34-40	19

גילאי 4:3-4:5 4 שנים, 3 חודשים, 0 ימים - 4 שנים, 5 חודשים, 30 ימים

טבלה א.1 המרת ציוני גלים ליציוני תקון, לפי קבוצות גיל (המשך)

גילאי 4:6-4:8

ציון תקון	ש"י	ה"ע	אמ"ס	צ"ש	ה"ת	הב'	קו'	ה"ת	א"ס	מ"ח	א"ת	מט'	יז'	ס"ק	ציון תקון
1	0-1	0	0-5	-	-	-	-	-	-	-	0	-	0-3	0-7	1
2	2-3	1	6-7	-	0	-	-	0	-	0	1	0	4-5	8-10	2
3	4-6	2	8-9	-	1	-	-	-	-	1	2-3	1	6-8	11-12	3
4	7-10	3-4	10-12	-	2-3	0	0	1-2	-	2-3	4-5	2-3	9-12	13-14	4
5	11-12	5-7	13-14	-	4-5	1-2	1-2	3-4	0	4	6-8	4	13-15	15	5
6	13-14	8-10	15-16	0-3	6-7	3	3-4	5-6	1	5	9-10	5	16-18	16-17	6
7	15-16	11-14	17-20	4-7	8	4-5	5-8	7	2-4	6-7	11-12	6-7	19-20	18	7
8	17-18	15-17	21-22	8-11	9-10	6-7	9	8-10	5	8-9	13-14	8	21	19-20	8
9	19	18-21	23-24	12-15	11-13	8-9	10	11-13	6-7	10	15-16	9-10	22-23	21	9
10	20	22-24	25-26	16-19	14-16	10-11	11-13	14-15	8-9	11	17-18	11	24	22-23	10
11	21-22	25-27	27	20-23	17-18	12-13	14-16	16-17	10-11	12-13	19-20	12	25-26	-	11
12	23	28-29	28	24-25	19-20	14-15	17-20	18-19	12-14	14	21-22	13-14	27	24	12
13	24	30-31	29	26-28	21	16-18	21-24	20	15-17	15-16	23-24	15	28-29	25-26	13
14	25	32-33	30-31	29	22-23	19-20	25-29	21	18-19	17	25	16	30	27-28	14
15	26	34-35	32	30-31	24-25	21-23	30-35	22-23	20-22	18	26-28	17-18	31-32	29	15
16	27	36	33-34	32-34	26	24-25	36-42	24	23-25	19	29-30	19-20	33	30-31	16
17	28	37	35	35-36	27-28	26-27	43-50	25-26	26-28	20	31-32	21-22	34	32-33	17
18	29	-	36	37-38	29-30	28-29	51-56	27	29-32	21	33-34	23-24	-	34-35	18
19	30	-	37-38	39-46	31-32	30-38	57-65	28	33-50	22-28	35-43	25-29	-	36-40	19

גילאי 4:6-4:8 שנים, 6 חודשים, 0 ימים 4 שנים, 8 חודשים, 30 ימים

טבלה א.1 המרת ציוני גלם ליציוני תקון, לפי קבוצות גיל (המשך)

גילאי 4:9-4:11

ציון תקון	ש"י	ה"ע	אמ"ס	צ"ש	ה"ת	הב'	ק"י	ה"מ	א"ס	מ"ח	א"מ	מט'	י"ד	ס"ק	ציון תקון
1	0-2	0	0-5	-	0	-	-	-	-	0	0	0	0-4	0-8	1
2	3-5	1	6-7	-	-	-	-	0	-	1	1-2	1	5-6	9-11	2
3	6-8	2	8-9	-	1	0	0	-	-	2	3-4	2	7-10	12-13	3
4	9-11	3-4	10-14	-	2-4	1	1-2	1-2	0	3-4	5-6	3-4	11-13	14-15	4
5	12-13	5-8	15-16	0-1	5-6	2	3-4	3-5	1	5	7-9	5	14-16	16-17	5
6	14-15	9-13	17-20	2-6	7-8	3-4	5-6	6-7	2-3	6-7	10-11	6	17-19	18	6
7	16-17	14-17	21-22	7-10	9-10	5-6	7-8	8-9	4-5	8-9	12-13	7-8	20-21	19-20	7
8	18	18-20	23	11-15	11-13	7-8	9-10	10-12	6-7	10	14-15	9	22-23	21	8
9	19-20	21-23	24-25	16-18	14-15	9-10	11-13	13-15	8-9	11	16-17	10-11	24	22	9
10	21	24-26	26-27	19-22	16-18	11-12	14-17	16-17	10-11	12-13	18-19	12	25-26	23	10
11	22-23	27-29	28	23-25	19-20	13-14	18-19	18-19	12-14	14	20-21	13	27	24	11
12	24	30-31	29	26-27	21	15-17	20-24	20	15-17	15	22-23	14-15	28-29	25-26	12
13	25	32-33	30-31	28-29	22-23	18-19	25-28	21	18-19	16-17	24-25	16	30	27-28	13
14	26	34	32	30-31	24	20-21	29-33	22	20-22	18	26-27	17-18	31	29	14
15	27	35-36	33	32-33	25	22-24	34-38	23	23-25	19	28-29	19	32-33	30	15
16	28	37	34	34-35	26-27	25-26	39-43	24-25	26-27	20	30-31	20-21	-	31-32	16
17	29	-	35	36-37	28-29	27-28	44-50	26	28-30	21	32-33	22-23	34	33-34	17
18	30	-	36	38-39	30	29-30	51-56	27	31-33	22	34-35	24-25	-	35-36	18
19	-	-	37-38	40-46	31-32	31-38	57-65	28	34-50	23-28	36-43	26-29	-	37-40	19

גילאי 4:9-4:11 4 שנים, 9 חודשים, 0 ימים - 4 שנים, 11 חודשים, 30 ימים

טבלה א.1 המרת ציוני גלם ליציוני תקון, לפי קבוצות גיל (המשך)

גילאי 2:5-5:0

ציון תקון	ש"י	ה"ע	אמ"ס	צ"ש	ה"ת	הב'	ק"י	ה"ת	א"ס	מ"ח	א"ת	מט'	י"ד	ס"ק	ציון תקון
1	0-2	0-1	0-6	-	0	-	-	-	-	0	0	0	0-5	0-9	1
2	3-5	2	7-8	-	1	-	0	0	-	1	1-2	1	6-7	10-12	2
3	6-9	3-4	9-10	-	2	0	1-2	1	0	2	3-4	2-3	8-11	13	3
4	10-12	5-8	11-15	-	3-5	1	3-4	2-3	1	3-4	5-6	4	12-14	14-15	4
5	13-14	9-13	16-18	0-3	6-7	2-3	5-6	4-6	2-3	5-6	7-10	5-6	15-17	16-17	5
6	15-16	14-17	19-21	4-8	8-10	4-5	7-8	7-8	4-5	7	11-12	7-8	18-20	18-19	6
7	17-18	18-20	22-23	9-13	11-13	6-7	9-13	9-11	6-7	8-9	13-14	9	21-22	20-21	7
8	19	21-23	24-25	14-18	14-15	8-10	14-16	12-14	8-9	10-11	15-16	10	23-24	22	8
9	20-21	24-25	26-27	19-22	16-17	11-12	17-18	15-16	10-11	12-13	17-18	11-12	25	23	9
10	22	26-28	28	23-25	18-19	13-14	19-20	17-18	12-14	14	19-20	13	26-27	24	10
11	23	29-30	29	26-27	20-21	15-17	21-24	19	15-17	15	21-23	14-15	28	25-26	11
12	24	31-32	30-31	28-29	22	18-19	25-28	20-21	18-19	16	24-25	16	29	27	12
13	25	33	32	30-31	23-24	20-21	29-33	22	20-22	17-18	26-27	17-18	30	28	13
14	26	34	33	32	25	22-23	34-38	23	23-25	19	28	19	31	29	14
15	27	35-36	34	33	26	24-26	39-43	24	26-27	20	29-31	20-21	32-33	30-31	15
16	28	37	35	34-35	27-28	27-28	44-50	25	28-29	21	32-33	22-23	-	32-33	16
17	29	-	36	36-37	29	29-30	51-56	26	30-32	22	34-35	24	34	34-35	17
18	30	-	37	38-39	30	31-32	57-61	27	33-35	23	36-37	25-26	-	36-37	18
19	-	-	38	40-46	31-32	33-38	62-65	28	36-50	24-28	38-43	27-29	-	38-40	19

גילאי 2:5-5:0
 5 שנים, 0 חודשים, 0 ימים -
 5 שנים, 2 חודשים, 30 ימים

טבלה א.1 המרת ציוני גלם לצינוי תקון, לפי קבוצות גיל (המשך)

גילאי 5:5-5:3

ציון תקון	ש"י	ה"ע	אמ"ס	צ"ש	ה"ת	הב'	ק"י	ה"מ	א"ס	מ"מ	א"מ	מט'	י"ד	ס"ק	ציון תקון
1	0-2	0-1	0-6	-	0	-	-	-	-	0	0-1	0-1	0-6	0-9	1
2	3-6	2-3	7-8	-	1-2	-	0	0	0	1	2-3	2-3	7-9	10-12	2
3	7-10	4-5	9-10	-	3	0	1-2	1	1	2	4-5	4	10-13	13-14	3
4	11-13	6-9	11-15	0-2	4-6	1-2	3-4	2-4	2-3	3-5	6-7	5-6	14-16	15-16	4
5	14-15	10-13	16-19	3-6	7-8	3-4	5-7	5-7	4-5	6	8-11	7	17-19	17-18	5
6	16-17	14-20	20-22	7-11	9-11	5-7	8-10	8-10	6-7	7-9	12-13	8-9	20-21	19-20	6
7	18	21-22	23-24	12-16	12-14	8-9	11-16	11-13	8-9	10	14-15	10	22	21	7
8	19-20	23-25	25-26	17-21	15-17	10-11	17-18	14-15	10-11	11-12	16-18	11	23-24	22-23	8
9	21	26-27	27-28	22-24	18-19	12-14	19-20	16-17	12-14	13-14	19-20	12-13	25-26	24	9
10	22-23	28-29	29	25-27	20	15-16	21-24	18-19	15-17	15	21-22	14-15	27	25-26	10
11	24	30-31	30	28-29	21-22	17-19	25-28	20	18-19	16	23-24	16	28	27	11
12	25	32	31	30-31	23	20-21	29-33	21	20-22	17	25-26	17	29	28	12
13	26	33	32	32	24	22-23	34-38	22	23-25	18-19	27-28	18-19	30	29	13
14	-	34-35	33	33	25	24-25	39-43	23	26-27	20	29-30	20-21	31	30	14
15	27	36-37	34	34	26	26-27	44-48	24	28-29	-	31-33	22-23	32-33	31-32	15
16	28	-	35	35-36	27-28	28-29	49-53	25	30-32	21	34-35	24	-	33-34	16
17	29	-	36	37-38	29	30-31	54-58	26	33-35	22	36-37	25-26	34	35-36	17
18	30	-	37	39-40	30	32-33	59-62	27	36-38	23	38-39	27-28	-	37-38	18
19	-	-	38	41-46	31-32	34-38	63-65	28	39-50	24-28	40-43	29	-	39-40	19

גילאי 5:5-5:3
 5 שנים, 3 חודשים, 0 ימים -
 5 שנים, 5 חודשים, 30 ימים

טבלה א.1 המרת ציוני גלם לציוני תקן, לפי קבוצות גיל (המשך)

גילאי 5:6-5:8

ציון תקן	ש"י	ה"ע	אמ"ס	צ"ש	ה"ת	הב'	ק"י	ה"מ	א"ס	מ"ח	א"מ	מט'	י"ד'	ס"ק'	ציון תקן
1	0-3	0-1	0-7	-	0-1	-	0	-	0	0	0-1	0-1	0-7	0-10	1
2	4-7	2-3	8-9	-	2-3	0	1-2	0	1-2	1	2-3	2-3	8-10	11-12	2
3	8-11	4-5	10-11	-	4	1	3-4	1	3	2	4-5	4	11-13	13-15	3
4	12-14	6-10	12-16	0-2	5-8	2-3	5-6	2-5	4-5	3-5	6-8	5-6	14-16	16-17	4
5	15-16	11-15	17-19	3-6	9-11	4-6	7-9	6-7	6-7	6-7	9-12	7-8	17-19	18-19	5
6	17-18	16-21	20-22	7-11	12-14	7-8	10-12	8-11	8-9	8-9	13-15	9	20-21	20-21	6
7	19	22-24	23-24	12-16	15-16	9-11	13-17	12-14	10-11	10-11	16-17	10-11	22-23	22	7
8	20-21	25-26	25-26	17-21	17-18	12-13	18-19	15	12-14	12-13	18-19	12	24-25	23-24	8
9	22	27-28	27-29	22-24	19-20	14-15	20-23	16-18	15-17	14-15	20-21	13-14	26-27	25	9
10	23	29-30	30	25-27	21	16-18	24-27	19-20	18-19	16	22-23	15-16	28	26-27	10
11	24	31-32	-	28-30	22-23	19-20	28-33	21	20-22	17	24-26	17	29	28	11
12	25	33	31	31	24	21-22	34-38	22	23-25	18	27-28	18-19	30	29	12
13	26	34	32	32	25	23-24	39-42	23	26-27	19	29-30	20	31	30	13
14	-	35-36	33	33-34	26	25-26	43-47	24	28-29	20	31-32	21-22	32	31	14
15	27	37	34	35	27	27	48-52	25	30-32	21	33-34	23-24	33	32-33	15
16	28	-	35	36-37	28	28-29	53-56	26	33-34	22	35-36	25	34	34-35	16
17	29	-	36	38-39	29	30-31	57-60	-	35-37	23	37-38	26	-	36	17
18	30	-	37	40-41	30-31	32-33	61-62	27	38-40	24	39	27-28	-	37-39	18
19	-	-	38	42-46	32	34-38	63-65	28	41-50	25-28	40-43	29	-	40	19

גילאי 5:6-5:8
 5 שנים, 6 חודשים, 0 ימים -
 5 שנים, 8 חודשים, 30 ימים

טבלה א.1 המרת ציוני גלם לציוני תקוה לפי קבוצות גיל (המשך)

גילאי 5:9-5:11

ציון תקוה	ש"י	ה"ע	אמ"ס	צ"ש	ה"ת	הב'	ק"י	ה"ת	א"ס	מ"ח	א"מ	מט'	י"ד	ס"ק	ציון תקוה
1	0-3	0-1	0-8	-	0-1	-	0	0	0	0	0-1	0-1	0-8	0-11	1
2	4-7	2-5	9-11	0	2-3	0	1-2	1	1-2	1	2-3	2-3	9-11	12-14	2
3	8-11	6-8	12-13	1	4-5	1	3-4	2	3-4	2	4-5	4-5	12-14	15-16	3
4	12-14	9-13	14-17	2-5	6-10	2-3	5-6	3-5	5-7	3-5	6-8	6-7	15-17	17-18	4
5	15-16	14-17	18-19	6-8	11-13	4-6	7-11	6-10	8-9	6-7	9-12	8	18-20	19-20	5
6	17-18	18-22	20-22	9-13	14-16	7-10	12-15	11-14	10-11	8-9	13-15	9-10	21-22	21-22	6
7	19-20	23-25	23-25	14-18	17-18	11-12	16-18	15	12-14	10-11	16-17	11-12	23-24	23-24	7
8	21	26-28	26-27	19-22	19-20	13-15	19-22	16	15-17	12-14	18-20	13-14	25-26	-	8
9	22	29-30	28-29	23-25	21	16-17	23-24	17-18	18-19	15-16	21-23	15	27	25-26	9
10	23	31	30	26-28	22	18-20	25-29	19-20	20-22	17	24-25	16-17	28-29	27	10
11	24-25	32	31	29-30	23-24	21-22	30-33	21-22	23-25	18	26-27	18	30	28-29	11
12	26	33-34	32	31	25	23	34-38	23	26-27	19	28-29	19-20	31	30	12
13	-	35-36	-	32-33	26	24-25	39-43	-	28-29	20	30-31	21-22	32	31	13
14	27	37	33	34	27	26	44-48	24	30-32	21	32-33	23	-	32-33	14
15	28	-	34	35-37	28	27-28	49-53	25	33-34	-	34-35	24-25	33	34-35	15
16	29	-	35	38-39	29	29-30	54-57	26	35-36	22	36-37	26	34	36	16
17	30	-	36	40-41	30	31-32	58-60	-	37-39	23	38	27-28	-	37-38	17
18	-	-	37	42-43	31	33-34	61-62	27	40-42	24	39	29	-	39	18
19	-	-	38	44-46	32	35-38	63-65	28	43-50	25-28	40-43	-	-	40	19

גילאי 5:9-5:11 5 שנים, 9 חודשים, 0 ימים - 5 שנים, 11 חודשים, 30 ימים

טבלה א.1 המרת ציוני גלים ליציוני תקוה לפי קבוצות גיל (המשך)

גילאי 6:0-6:3

ציון תקוה	ש"י	ה"ע	אמ"ס	צ"ש	ה"ת	הב'	ק"י	ה"מ	א"ס	מ"ח	א"מ	מט'	י"ד	ס"ק	ציון תקוה
1	0-4	0-1	0-9	0	0-1	0	0-2	0	0-1	0	0-1	0-2	0-9	0-12	1
2	5-8	2-5	10-12	1-2	2-4	1	3	1	2-3	1-2	2-3	3-4	10-12	13-15	2
3	9-12	6-9	13-15	3-4	5-7	2-3	4-6	2	4-5	3	4-6	5-6	13-16	16-17	3
4	13-15	10-16	16-19	5-8	8-11	4-6	7-11	3-5	6-9	4-5	7-9	7-8	17-19	18	4
5	16-17	17-21	20	9-11	12-14	7-8	12-15	6-10	10-11	6-7	10-13	9	20	19-20	5
6	18-19	22-23	21-23	12-15	15-17	9-12	16-17	11-14	12-14	8-10	14-16	10-11	21-22	21-22	6
7	20	24-26	24-26	16-19	18-19	13-15	18-22	15	15-16	11-12	17-18	12-13	23-24	23-24	7
8	21	27-29	27	20-23	20-21	16-17	23-24	16	17-18	13-15	19-21	14-15	25-26	25	8
9	22-23	30-31	28-29	24-26	22	18-20	25-28	17-18	19-22	16-17	22-24	16-17	27-28	26	9
10	24	32	30	27-28	23	21-22	29-32	19-20	23-25	18	25-26	18	29	27-28	10
11	25	33-34	31	29-30	24	23	33-37	21-22	26-27	19	27-29	19-20	30	29	11
12	26	35-36	32	31-32	25	24-25	38-42	23	28-29	20	30-31	21	31	30-31	12
13	-	37	33	33-34	26	26	43-48	-	30-32	21	32-33	22-23	32	32-33	13
14	27	-	34	35	27	27	49-53	24-25	33-34	-	34	24	33	34-35	14
15	28	-	35	36-38	28	28	54-57	26	35-36	22	35	25-26	34	36	15
16	29	-	36	39	29	29-30	58-60	27	37-39	23	36-37	27	-	37-38	16
17	30	-	-	40-41	30	31-32	61	-	40-42	24	38	28	-	39	17
18	-	-	37	42-43	31	33-34	62	28	43-44	25	39	29	-	40	18
19	-	-	38	44-46	32	35-38	63-65	-	45-50	26-28	40-43	-	-	--	19

גילאי 6:0-6:3 6 שנים, 0 חודשים, 0 ימים | 6 שנים, 3 חודשים, 30 ימים

טבלה א.1 המרת ציוני גלם ליציוני תקו, לפי קבוצות גיל (המשך)

גילאי 6:4-7

ציון תקו	ש"י	ה"ע	אמ"ס	צ"ש	ה"ת	הב'	ק"י	ה"מ	א"ס	מ"ח	א"מ	מט'	י"ד	ס"ק	ציון תקו
1	0-5	0-3	0-10	0-1	0-2	0	0-2	0	0-1	0-2	0-1	0-3	0-10	0-13	1
2	6-9	4-6	11-13	2-3	3-5	1	3-8	1	2-4	3	2-3	4-5	11-13	14-15	2
3	10-13	7-9	14-16	4-5	6-8	2-4	9-11	2-3	5-7	4-5	4-6	6-7	14-17	16-17	3
4	14-16	10-17	17-19	6-9	9-12	5-8	12-15	4-6	8-11	6-7	7-9	8-9	18-20	18-19	4
5	17-18	18-21	20-21	10-12	13-15	9-10	16-17	7-10	12-14	8-9	10-13	10	21	20	5
6	19	22-24	22-23	13-16	16-18	11-13	18-20	11-14	15-16	10-11	14-16	11-12	22-23	21-22	6
7	20-21	25-27	24-26	17-19	19-20	14-15	21-23	15-16	17-18	12-13	17-19	13-14	24-25	23-24	7
8	22	28-29	27	20-23	21-22	16-18	24-28	17-18	19-22	14-15	20-21	15	26-27	25	8
9	23	30-31	28-29	24-26	23	19-21	29-32	19-20	23-25	16-17	22-24	16-17	28	26	9
10	24	32-33	30-31	27-28	24	22-23	33-37	21	26-27	18-19	25-26	18-19	29-30	27-28	10
11	25	34-35	32	29-30	25	24-25	38-42	22	28-29	20	27-29	20-21	-	29	11
12	26	36	-	31-32	26	26	43-46	23	30-32	21	30-31	22-23	31-32	30-31	12
13	-	37	33	33-34	27	27	47-51	24	33-34	-	32-33	24	-	32-34	13
14	27-28	-	34	35	28	28	52-55	25	35-36	22	34	25	33	35-36	14
15	29	-	35	36-38	-	29	56-58	26	37-39	23	35-36	26-27	34	37-38	15
16	30	-	36	39-40	29	30-31	59-60	27	40-41	24	37-38	28	-	-	16
17	-	-	37	41-42	30	32-33	61	-	42-43	25	39	29	-	39	17
18	-	-	38	43-44	31	34-35	62	28	44-45	26	40	-	-	40	18
19	-	-	-	45-46	32	36-38	63-65	-	46-50	27-28	41-43	-	-	-	19

גילאי 6:4-6:7
 6 שנים, 4 חודשים, 0 ימים -
 6 שנים, 7 חודשים, 30 ימים

טבלה א.1 המרת ציוני גלם ליציוני תקן, לפי קובצות גיל (המשך)

גילאי 6:8-6:11

ציון תקן	ש"י	ה"ע	אמ"ס	צ"ש	ה"ת	הב'	ק"י	ה"ת	א"ס	מ"ה	א"ת	מט'	י"ד	ס"ק	ציון תקן
1	0-5	0-5	0-10	0-1	0-3	0	0-2	0	0-2	0-3	0-2	0-3	1-11	0-14	1
2	6-9	6-8	11-14	2-3	4-6	1-2	3-8	1-2	3-5	4-5	3-4	4-6	12-14	15-17	2
3	10-14	9-11	15-16	4-6	7-9	3-5	9-14	3-4	6-7	6	5-7	7	15-17	18	3
4	15-16	12-21	17-19	7-11	10-13	6-10	15-17	5-8	8-11	7-8	8-9	8-9	18-20	19-20	4
5	17-18	22-24	20-22	12-14	14-15	11-12	18-20	9-13	12-16	9-10	10-14	10-11	21-22	21-22	5
6	19-20	25-27	23-24	15-18	16-18	13-15	21-23	14-16	17-18	11-12	15-17	12-13	23-24	23-24	6
7	21-22	28-29	25-27	19-21	19-20	16	24-28	17-18	19-22	13-14	18-19	14	25-26	25	7
8	23	30-31	28-29	22-25	21-22	17-19	29-32	19	23-25	15	20-22	15	27-28	26-27	8
9	24	32-33	30	26-28	23	20-21	33-37	20	26-27	16-17	23-25	16-18	29	28	9
10	-	34	31	29-30	24	22-23	38-42	21-22	28-29	18-19	26-27	19-20	30	29-30	10
11	25	35-36	32	31	25	24-25	43-46	23	30-32	20	28-29	21-22	-	31	11
12	26	37	-	32-33	26	26	47-50	24	33-34	21	30-31	23	31-32	32	12
13	27	-	33	34	27	27	51-54	-	35-36	22	32-33	24	-	33-34	13
14	28	-	34	35	28	28	55-56	25	37-39	23	34	25	33	35-36	14
15	29	-	35	36-38	-	29-30	57-58	26	40-41	24	35-36	26-27	34	37-38	15
16	30	-	36	39-40	29	31-32	59-60	27	42-43	25	37-38	28	-	39	16
17	-	-	37	41-42	30	33	61	-	44-45	26	39	29	-	40	17
18	-	-	38	43-44	31	34-35	62	28	46-47	27	40	-	-	-	18
19	-	-	-	45-46	32	36-38	63-65	-	48-50	28	41-43	-	-	-	19

טפס א

גילאי 6:8-6:11

6 שנים, 8 חודשים, 0 ימים -
6 שנים, 11 חודשים, 30 ימים

טבלה א.1 המרת ציוני גלם לציוני תקון, לפי קבוצות גיל (המשך)

גילאי 7:0-7:3

ציון תקון	ש"י	ה"ע	אמ"ס	צ"ש	ה"ת	הב'	קודקו"	ה"מ	א"ס	מ"ח	א"מ	מט'	י"ד	ס"ק	ציון תקון
1	0-6	0-6	0-11	0-2	0-3	0	0-8	0-1	0-2	0-4	0-3	0-3	1-11	0-14	1
2	7-10	7-9	12-14	3-4	4-6	1-2	9-13	2	3-5	5-6	4-6	4-6	12-14	15-17	2
3	11-15	10-12	15-16	5-8	7-9	3-7	14-17	3-4	6-8	7	7-8	7	15-17	18	3
4	16-17	13-22	17-20	9-13	10-13	8-11	18-20	5-8	9-13	8-9	9-11	8-10	18-20	19-20	4
5	18-19	23-26	21-23	14-17	14-16	12-14	21-23	9-13	14-18	10-11	12-15	11-12	21-23	21-22	5
6	20	27-28	24-25	18-21	17-19	15-16	24-28	14-16	19-21	12-13	16-18	13-14	24-25	23-24	6
7	21-22	29-30	26-27	22-24	20-21	17-18	29-32	17-18	22-24	14-15	19-20	15	26-27	25	7
8	23	31-32	28-29	25-27	22	19-20	33-37	19-20	25-27	16	21-23	16	28	26-27	8
9	24	33	30	28	23	21	38-42	21	28-29	17-18	24-25	17-18	29	28	9
10	25	34	31	29-30	24	22-23	43-46	22	30-32	19	26-27	19-20	30	29-30	10
11	26	35-36	32	31	25	24-25	47-50	23	33-34	20	28-29	21-22	31	31	11
12	-	37	33	32-33	26	26	51-54	24	35-36	21	30-31	23	32	32	12
13	27	-	34	34-35	27	27	55-56	25	37-39	22	32-33	24	-	33-34	13
14	28	-	35	36	28	28	57-58	26	40-41	23	34	25	33	35-36	14
15	29	-	36	37-39	-	29-30	59-60	-	42-43	24	35-36	26-27	34	37-38	15
16	30	-	37	40	29	31-32	61	27	44-45	25	37-38	28	-	39	16
17	-	-	-	41-42	30	33-34	62	-	46-47	26	39	29	-	40	17
18	-	-	38	43-44	31	35	63	28	48	27	40	-	-	-	18
19	-	-	-	45-46	32	36-38	64-65	-	49-50	28	41-43	-	-	-	19

גילאי 7:0-7:3 7 שנים, 0 חודשים, 0 ימים - 7 שנים, 3 חודשים, 30 ימים

טבלה א.2 המרת סכום ציוני התקן של תת המבחנים
לציון המורכב של מנת המשכל המילולית (ממ"מ) לגילאי 2:6-3:11

רמת ביטחון			סכום ציוני התקן	
95%	90%	אחוזונים	ממ"מ	התקן
45 - 59	46 - 58	<0.1	49	2
48 - 62	49 - 61	0.1	52	3
51 - 65	52 - 64	0.1	55	4
53 - 67	54 - 66	0.3	59	5
56 - 70	57 - 69	0.5	61	6
60 - 74	61 - 73	1	65	7
64 - 78	65 - 77	2	69	8
66 - 80	67 - 79	3	71	9
67 - 81	68 - 80	4	73	10
70 - 84	71 - 83	6	77	11
73 - 87	74 - 86	8	79	12
75 - 89	76 - 88	11	81	13
77 - 91	78 - 90	14	84	14
79 - 93	80 - 92	18	86	15
81 - 95	82 - 94	22	88	16
83 - 97	84 - 96	27	91	17
86 - 100	87 - 99	34	94	18
89 - 103	90 - 102	40	96	19
92 - 106	93 - 105	49	99	20
94 - 108	95 - 107	57	102	21
98 - 112	99 - 111	67	106	22
101 - 115	102 - 114	73	109	23
103 - 117	104 - 116	79	112	24
106 - 120	107 - 119	84	115	25
107 - 121	108 - 120	87	117	26
110 - 124	111 - 123	90	119	27
113 - 127	114 - 126	93	122	28
115 - 129	116 - 128	95	124	29
119 - 133	120 - 132	97	128	30
120 - 134	121 - 133	98	130	31
124 - 138	125 - 137	99	134	32
126 - 140	127 - 139	99.0	136	33
129 - 143	130 - 142	99.5	139	34
131 - 145	132 - 144	99.7	141	35
133 - 147	134 - 146	99.8	144	36
137 - 151	138 - 150	99.9	148	37
139 - 153	140 - 152	>99.9	150	38

טבלה א.3 המרת סכום ציוני התקן של תת המבחנים
לציון המורכב של מנת המשכל הביצועית (ממ"ב) לגילאי 2:6-3:11

רמת ביטחון			סכום ציוני התקן	
95%	90%	אחוזונים	ממ"ב	התקן
46 - 64	47 - 63	<0.1	49	3
48 - 66	49 - 65	0.1	52	4
51 - 69	52 - 68	0.1	55	5
54 - 72	55 - 71	0.2	58	6
56 - 74	57 - 73	0.5	61	7
59 - 77	60 - 76	1.0	64	8
61 - 79	62 - 78	1.5	67	9
64 - 82	65 - 81	2.0	70	10
67 - 85	68 - 84	4	73	11
69 - 87	70 - 86	5	76	12
71 - 89	72 - 88	7	78	13
74 - 92	75 - 91	10	81	14
76 - 94	77 - 93	14	84	15
79 - 97	80 - 96	19	87	16
83 - 101	84 - 100	27	91	17
85 - 103	86 - 102	34	94	18
88 - 106	89 - 105	44	97	19
91 - 109	92 - 108	55	102	20
94 - 112	95 - 111	62	104	21
97 - 115	98 - 114	69	107	22
99 - 117	100 - 116	75	110	23
102 - 120	103 - 119	81	113	24
105 - 123	106 - 122	87	117	25
106 - 124	107 - 123	90	118	26
110 - 128	111 - 127	93	122	27
112 - 130	113 - 129	95	124	28
114 - 132	115 - 131	96	127	29
115 - 133	116 - 132	97	128	30
118 - 136	119 - 135	98	131	31
120 - 138	121 - 137	99	134	32
123 - 141	124 - 140	99	137	33
126 - 144	127 - 143	99.6	140	34
128 - 146	129 - 145	99.8	143	35
130 - 148	131 - 147	99.9	145	36
132 - 150	133 - 149	99.9	147	37
135 - 153	136 - 152	>99.9	150	38

טבלה א.4 המרת סכום ציוני התקן של תת המבחנים
לציון המורכב של מנת המשכל הכוללת (ממ"כ) לגילאי 2:6-3:11

רמת ביטחון		אחוזונים	ממ"כ	סכום ציוני התקן	רמת ביטחון		אחוזונים	ממ"כ	סכום ציוני התקן
95%	90%				95%	90%			
94-108	95-107	54	101	41	37-51	38-50	<0.1	41	5
95-109	96-108	58	103	42	38-52	39-51	<0.1	42	6
96-110	97-109	62	104	43	39-53	40-52	<0.1	43	7
98-112	99-111	67	106	44	40-54	41-53	<0.1	44	8
100-114	101-113	71	108	45	42-56	43-55	<0.1	46	9
103-117	104-116	77	111	46	44-58	45-57	<0.1	48	10
104-118	105-117	79	112	47	46-60	47-59	<0.1	50	11
106-120	107-119	82	114	48	47-61	48-60	0.1	52	12
108-122	109-121	86	116	49	49-63	50-62	0.1	54	13
108-122	109-121	87	117	50	51-65	52-64	0.2	56	14
110-124	111-123	90	119	51	53-67	54-66	0.3	58	15
111-125	112-124	91	120	52	55-69	56-68	0.4	60	16
113-127	114-126	93	122	53	57-71	58-70	1	62	17
115-129	116-128	95	124	54	59-73	60-72	1	64	18
117-131	118-130	96	126	55	61-75	62-74	1	66	19
118-132	119-131	96	127	56	62-76	63-75	2	68	20
119-133	120-132	97	128	57	64-78	65-77	2	70	21
121-135	122-134	98	130	58	65-79	66-78	3	71	22
124-138	125-137	99	133	59	66-80	67-79	3	72	23
125-139	126-138	99	135	60	67-81	68-80	4	73	24
126-140	127-139	99	136	61	68-82	69-81	4	74	25
127-141	128-140	99	137	62	69-83	70-82	5	75	26
130-144	131-143	99.6	140	63	70-84	71-83	6	76	27
132-146	133-145	99.7	142	64	71-85	72-84	7	77	28
134-148	135-147	99.8	144	65	72-86	73-85	8	78	29
135-149	136-148	99.9	145	66	75-89	76-88	11	81	30
136-150	137-149	99.9	146	67	77-91	78-90	14	84	31
138-152	139-151	99.9	148	68	78-92	79-91	17	85	32
139-153	140-152	>99.9	149	69	80-94	81-93	19	87	33
140-154	141-153	>99.9	150	70	81-95	82-94	22	88	34
140-154	141-153	>99.9	151	71	82-96	83-95	24	89	35
141-155	142-154	>99.9	152	72	84-98	85-97	29	91	36
142-156	143-155	>99.9	153	73	87-101	88-100	35	94	37
143-157	144-156	>99.9	154	74	89-103	90-102	41	96	38
144-158	145-157	>99.9	155	75	91-105	92-104	47	99	39
					93-107	94-106	51	100	40

טבלה א.5 המרת סכום ציוני התקן של תת המבחנים
לציון המורכב של היכולת השפתית הכללית (יש"כ) לגילאי 2:6-3:11

רמת ביטחון			יש"כ	סכום ציוני התקן
95%	90%	אחוזונים		
47 - 63	48 - 62	0.1	51	3
51 - 67	52 - 66	0.1	56	4
55 - 71	56 - 70	0.4	60	5
58 - 74	59 - 73	1	63	6
61 - 77	62 - 76	1	66	7
63 - 79	64 - 78	2	69	8
64 - 80	65 - 79	2	70	9
66 - 82	67 - 81	3	72	10
69 - 85	70 - 84	5	75	11
71 - 87	72 - 86	7	78	12
74 - 90	75 - 89	11	81	13
76 - 92	77 - 91	13	83	14
78 - 94	79 - 93	17	85	15
80 - 96	81 - 95	21	88	16
81 - 97	82 - 96	25	90	17
84 - 100	85 - 99	31	92	18
88 - 104	89 - 103	40	96	19
92 - 108	93 - 107	50	100	20
94 - 110	95 - 109	58	103	21
96 - 112	97 - 111	65	105	22
99 - 115	100 - 114	72	108	23
102 - 118	103 - 117	78	111	24
104 - 120	105 - 119	82	114	25
107 - 123	108 - 122	87	117	26
109 - 125	110 - 124	90	119	27
112 - 128	113 - 127	93	122	28
114 - 130	115 - 129	95	125	29
117 - 133	118 - 132	97	128	30
120 - 136	121 - 135	98	131	31
122 - 138	123 - 137	99	134	32
125 - 141	126 - 140	99	137	33
128 - 144	129 - 143	99.6	140	34
131 - 147	132 - 146	99.8	143	35
132 - 148	133 - 147	99.9	145	36
134 - 150	135 - 149	99.9	147	37
137 - 153	138 - 152	>99.9	150	38

טבלה א.6 המרת סכום ציוני התקן של תת המבחנים
לציון המורכב של מנת המשכל המילולית (מ"מ) לגילאי 4:0-7:3

רמת ביטחון				סכום ציוני התקן	רמת ביטחון				סכום ציוני התקן
95%	90%	אחוזונים	מ"מ		95%	90%	אחוזונים	מ"מ	
94-108	95-107	56	102	31	45-59	46-58	<0.1	49	3
96-110	97-109	61	104	32	46-60	47-59	<0.1	51	4
98-112	99-111	66	106	33	48-62	49-61	0.1	53	5
100-114	101-113	71	108	34	50-64	51-63	0.1	55	6
102-116	103-115	75	110	35	51-65	52-64	0.1	56	7
103-117	104-116	78	111	36	53-67	54-66	0.2	58	8
106-120	107-119	82	114	37	56-70	57-69	0.5	61	9
108-122	109-121	87	117	38	58-72	59-71	1	63	10
109-123	110-122	88	118	39	61-75	62-74	1	66	11
111-125	112-124	91	120	40	62-76	63-75	2	68	12
113-127	114-126	93	122	41	63-77	64-76	2	69	13
116-130	117-129	95	125	42	64-78	65-77	2	70	14
118-132	119-131	96	127	43	66-80	67-79	3	72	15
120-134	121-133	97	129	44	67-81	68-80	4	73	16
122-136	123-135	98	131	45	69-83	70-82	5	75	17
124-138	125-137	99	133	46	70-84	71-83	5	76	18
125-139	126-138	99	135	47	72-86	73-85	7	78	19
127-141	128-140	99	137	48	73-87	74-86	8	79	20
129-143	130-142	99.5	139	49	75-89	76-88	10	81	21
131-145	132-144	99.7	141	50	77-91	78-90	13	83	22
133-147	134-146	99.8	143	51	78-92	79-91	16	85	23
135-149	136-148	99.9	145	52	81-95	82-94	21	88	24
137-151	138-150	99.9	147	53	83-97	84-96	26	90	25
139-153	140-152	99.9	149	54	85-99	86-98	31	92	26
140-154	141-153	99.9	151	55	87-101	88-100	36	94	27
142-156	143-155	>99.9	153	56	89-103	90-102	41	96	28
144-158	145-157	>99.9	155	57	91-105	92-104	46	98	29
					93-107	94-106	51	100	30

טבלה א.7 המרת סכום ציוני התקן של תת המבחנים
לציון המורכב של מנת המשכל הביצועית (ממ"ב) לגילאי 4:0-7:3

רמת ביטחון			סכום ציוני התקן		רמת ביטחון			סכום ציוני התקן	
95%	90%	אחוזונים	ממ"ב	התקן	95%	90%	אחוזונים	ממ"ב	התקן
94-108	95-107	57	102	31	43-57	44-56	<0.1	47	3
97-111	98-110	63	105	32	45-59	46-58	<0.1	49	4
99-113	100-112	68	107	33	47-61	48-60	0.1	51	5
101-115	102-114	73	109	34	49-63	50-62	0.1	53	6
103-117	104-116	78	111	35	51-65	52-64	0.1	55	7
106-120	107-119	83	114	36	53-67	54-66	0.2	57	8
107-121	108-120	86	116	37	54-68	55-67	0.3	59	9
109-123	110-122	89	118	38	56-70	57-69	0.5	61	10
112-126	113-125	92	121	39	58-72	59-71	1	63	11
114-128	115-127	94	123	40	60-74	61-73	1	65	12
115-129	116-128	95	124	41	62-76	63-75	1	67	13
117-131	118-130	96	126	42	64-78	65-77	2	69	14
118-132	119-131	96	127	43	66-80	67-79	3	71	15
120-134	121-133	98	130	44	66-80	67-79	3	72	16
123-137	124-136	99	133	45	67-81	68-80	4	73	17
125-139	126-138	99	135	46	69-83	70-82	5	75	18
127-141	128-140	99	137	47	71-85	72-84	6	77	19
130-144	131-143	99.6	140	48	72-86	73-85	7	78	20
132-146	133-145	99.7	142	49	73-87	74-86	8	79	21
133-147	134-146	99.8	144	50	75-89	76-88	11	81	22
135-149	136-148	99.9	146	51	78-92	79-91	15	84	23
137-151	138-150	99.9	148	52	81-95	82-94	21	88	24
139-153	140-152	>99.9	150	53	83-97	84-96	25	90	25
141-155	142-154	>99.9	152	54	84-98	85-97	29	91	26
142-156	143-155	>99.9	153	55	87-101	88-100	34	94	27
143-157	144-156	>99.9	154	56	88-102	89-101	39	95	28
144-158	145-157	>99.9	155	57	91-105	92-104	45	98	29
					93-107	94-106	51	100	30

**טבלה א.8 המרת סכום ציוני התקן של תת המבחנים
לציון המורכב של אינדקס מהירות העיבוד (אמ"ע) לגילאי 4:0-7:3**

רמת ביטחון			אמ"ע	סכום ציוני התקן
95%	90%	אחוזונים		
42 - 60	44 - 58	<0.1	46	2
45 - 63	47 - 61	<0.1	49	3
48 - 66	50 - 64	0.1	52	4
50 - 68	52 - 66	0.1	55	5
54 - 72	56 - 70	0.3	59	6
58 - 76	60 - 74	1	63	7
60 - 78	62 - 76	1	66	8
63 - 81	65 - 79	2	69	9
65 - 83	67 - 81	3	71	10
66 - 84	68 - 82	4	73	11
68 - 86	70 - 84	5	75	12
71 - 89	73 - 87	7	78	13
74 - 92	76 - 90	11	81	14
76 - 94	78 - 92	15	84	15
78 - 96	80 - 94	18	86	16
81 - 99	83 - 97	23	89	17
83 - 101	85 - 99	30	92	18
86 - 104	88 - 102	37	95	19
89 - 107	91 - 105	45	98	20
91 - 109	93 - 107	54	101	21
94 - 112	96 - 110	62	104	22
98 - 116	100 - 114	71	108	23
101 - 119	103 - 117	80	112	24
104 - 122	106 - 120	84	115	25
107 - 125	109 - 123	88	118	26
109 - 127	111 - 125	92	121	27
112 - 130	114 - 128	95	124	28
115 - 133	117 - 131	96	127	29
117 - 135	119 - 133	98	130	30
120 - 138	122 - 136	99	133	31
123 - 141	125 - 139	99	136	32
123 - 141	125 - 139	99	137	33
126 - 144	128 - 142	99.6	140	34
129 - 147	131 - 145	99.8	143	35
131 - 149	133 - 147	99.9	145	36
132 - 150	134 - 148	99.9	147	37
135 - 153	137 - 151	>99.9	150	38

טבלה א.9 המרת סכום ציוני התקן של תת המבחנים
לציון המורכב של מנת המשכל הכוללת (ממ"כ) לגילאי 4:0-7:3

רמת ביטחון				סכום ציוני התקן	רמת ביטחון				סכום ציוני התקן
95%	90%	אחוזונים	ממ"כ		95%	90%	אחוזונים	ממ"כ	
63-75	64-74	2	68	36	36-48	37-47	<0.1	40	7
64-76	65-75	2	69	37	37-49	38-48	<0.1	41	8
65-77	66-76	2	70	38	38-50	39-49	<0.1	42	9
66-78	67-77	3	71	39	39-51	40-50	<0.1	43	10
66-78	67-77	3	71	40	40-52	41-51	<0.1	44	11
67-79	68-78	3	72	41	41-53	42-52	<0.1	45	12
68-80	69-79	4	73	42	42-54	43-53	<0.1	46	13
69-81	70-80	4	74	43	43-55	44-54	<0.1	47	14
69-81	70-80	4	74	44	44-56	45-55	<0.1	48	15
70-82	71-81	5	75	45	45-57	46-56	<0.1	49	16
70-82	71-81	5	75	46	46-58	47-57	<0.1	50	17
70-82	71-81	5	76	47	46-58	47-57	0.1	51	18
70-82	71-81	6	76	48	47-59	48-58	0.1	52	19
71-83	72-82	6	77	49	48-60	49-59	0.1	53	20
72-84	73-83	7	78	50	49-61	50-60	0.1	54	21
72-84	73-83	7	78	51	50-62	51-61	0.1	55	22
73-85	74-84	8	79	52	51-63	52-62	0.1	56	23
74-86	75-85	9	80	53	52-64	53-63	0.2	57	24
75-87	76-86	10	81	54	53-65	54-64	0.2	58	25
76-88	77-87	11	82	55	54-66	55-65	0.3	59	26
77-89	78-88	13	83	56	54-66	55-65	0.3	59	27
78-90	79-89	15	84	57	55-67	56-66	0.4	60	28
79-91	80-90	17	85	58	56-68	57-67	0.5	61	29
81-93	82-92	19	87	59	57-69	58-68	1	62	30
82-94	83-93	22	88	60	58-70	59-69	1	63	31
83-95	84-94	24	89	61	59-71	60-70	1	64	32
84-96	85-95	26	90	62	60-72	61-71	1	65	33
85-97	86-96	28	91	63	61-73	62-72	1	66	34
86-98	87-97	31	92	64	62-74	63-73	1	67	35

טבלה א.9 המרת סכום ציוני התקן של תת המבחנים
לציון המורכב של מנת המשכל הכוללת (ממ"כ) לגילאי 3:4-7:0 (המשך)

רמת ביטחון			סכום ציוני התקן		רמת ביטחון			סכום ציוני התקן	
95%	90%	אחוזונים	ממ"כ	התקן	95%	90%	אחוזונים	ממ"כ	התקן
122-134	123-133	98	130	100	88-100	89-99	36	94	65
123-135	124-134	98	131	101	89-101	90-100	39	95	66
124-136	125-135	98	132	102	90-102	91-101	42	96	67
125-137	126-136	99	133	103	91-103	92-102	44	97	68
126-138	127-137	99	134	104	92-104	93-103	46	98	69
127-139	128-138	99	135	105	93-105	94-104	48	99	70
128-140	129-139	99	136	106	94-106	95-105	50	100	71
129-141	130-140	99	137	107	94-106	95-105	54	101	72
130-142	131-141	99	138	108	95-107	96-106	57	102	73
131-143	132-142	99.5	139	109	96-108	97-107	59	103	74
132-144	133-143	99.6	140	110	97-109	98-108	62	104	75
133-145	134-144	99.7	141	111	98-110	99-109	65	105	76
134-146	135-145	99.7	142	112	100-112	101-111	68	107	77
135-147	136-146	99.8	143	113	101-113	102-112	71	108	78
136-148	137-147	99.8	144	114	102-114	103-113	74	109	79
137-149	138-148	99.9	145	115	103-115	104-114	75	110	80
138-150	139-149	99.9	146	116	104-116	105-115	77	111	81
138-150	139-149	99.9	146	117	105-117	106-116	79	112	82
139-151	140-150	99.9	147	118	106-118	107-117	81	113	83
140-152	141-151	99.9	148	119	107-119	108-118	82	114	84
141-153	142-152	99.9	149	120	108-120	109-119	84	115	85
142-154	143-153	>99.9	150	121	109-121	110-120	86	116	86
142-154	143-153	>99.9	151	122	110-122	111-121	87	117	87
143-155	144-154	>99.9	152	123	111-123	112-122	88	118	88
144-156	145-155	>99.9	153	124	112-124	113-123	90	119	89
145-157	146-156	>99.9	154	125	113-125	114-124	91	120	90
145-157	146-156	>99.9	154	126	114-126	115-125	92	121	91
146-158	147-157	>99.9	155	127	115-127	116-126	93	122	92
146-158	147-157	>99.9	155	128	116-128	117-127	94	123	93
147-159	148-158	>99.9	156	129	117-129	118-128	95	124	94
148-160	149-159	>99.9	157	130	118-130	119-129	95	125	95
149-161	150-160	>99.9	158	131	118-130	119-129	96	126	96
150-162	151-161	>99.9	159	132	119-131	120-130	96	127	97
151-163	152-162	>99.9	160	133	120-132	121-131	97	128	98
					121-133	122-132	97	129	99

טבלה א.10 המרת סכום ציוני התקן של תת המבחנים
לציון המורכב של היכולת השפתית הכללית (יש"כ) לגילאי 3:4-7:3

רמת ביטחון			יש"כ	סכום ציוני התקן
95%	90%	אחוזונים		
42 - 60	44 - 58	<0.1	45	2
43 - 61	45 - 59	<0.1	47	3
46 - 64	48 - 62	<0.1	50	4
50 - 68	52 - 66	0.1	54	5
54 - 72	56 - 70	0.3	59	6
58 - 76	60 - 74	1	63	7
62 - 80	64 - 78	2	68	8
64 - 82	66 - 80	2	70	9
65 - 83	67 - 81	3	71	10
66 - 84	68 - 82	4	73	11
70 - 88	72 - 86	6	77	12
72 - 90	74 - 88	8	79	13
74 - 92	76 - 90	12	82	14
77 - 95	79 - 93	17	85	15
81 - 99	83 - 97	23	89	16
82 - 100	84 - 98	27	91	17
84 - 102	86 - 100	33	93	18
87 - 105	89 - 103	40	96	19
90 - 108	92 - 106	48	99	20
91 - 109	93 - 107	55	101	21
95 - 113	97 - 111	63	105	22
98 - 116	100 - 114	71	108	23
101 - 119	103 - 117	79	112	24
104 - 122	106 - 120	85	115	25
107 - 125	109 - 123	88	118	26
108 - 126	110 - 124	91	120	27
111 - 129	113 - 127	94	123	28
114 - 132	116 - 130	96	126	29
116 - 134	118 - 132	97	129	30
117 - 135	119 - 133	98	130	31
121 - 139	123 - 137	99	134	32
124 - 142	126 - 140	99	138	33
127 - 145	129 - 143	99.7	141	34
130 - 148	132 - 146	99.8	144	35
132 - 150	134 - 148	99.9	147	36
135 - 153	137 - 151	>99.9	150	37
137 - 155	139 - 153	>99.9	152	38

טבלה א.11 ציונים משוקללים להפקת ציוני התקן של האינדקסים ממ"מ, ממ"ב וממ"כ, לפי קבוצות גיל

גילאי 4:0-7:3						גילאי 7:3-4:0						גילאי 3:11-2:6					
ממ"כ			ממ"ב			ממ"מ			ממ"כ			ממ"מ			ממ"כ		
ציון משוקלל ^א	סכום ציוני התקן	6	ציון משוקלל ^א	סכום ציוני התקן	6	ציון משוקלל ^א	סכום ציוני התקן	2	ציון משוקלל ^א	סכום ציוני התקן	2	ציון משוקלל ^א	סכום ציוני התקן	3	ציון משוקלל ^א	סכום ציוני התקן	3
93	80	50	43	7	6	3	2	3	2	41	31	4	3				
95	81	51	44	8	7	5	3	3	3	43	32	5	4				
96	82	53	45	9	8	6	4	4	44	33	7	5					
97	83	54	46	11	9	8	5	5	45	34	8	6					
98	84	55	47	12	10	9	6	6	47	35	9	7					
99	85	56	48	13	11	11	7	7	48	36	11	8					
100	86	57	49	14	12	12	8	8	49	37	12	9					
102	87	58	50	15	13	14	9	9	51	38	13	10					
103	88	60	51	16	14	15	10	10	52	39	15	11					
104	89	61	52	18	15	17	11	11	53	40	16	12					
105	90	62	53	19	16	18	12	12	55	41	17	13					
106	91	63	54	20	17	20	13	13	56	42	19	14					
107	92	64	55	21	18	21	14	14	57	43	20	15					
109	93	65	56	22	19	23	15	15	59	44	21	16					
110	94	67	57	23	20	24	16	16	60	45	23	17					
111	95	68	58	25	21	26	17	17	61	46	24	18					
112	96	69	59	26	22	27	18	18	63	47	25	19					
113	97	70	60	27	23	29	19	19	64	48	27	20					
114	98	71	61	28	24	30	20	20	65	49	28	21					
116	99	72	62	29	25	32	21	21	67	50	29	22					
117	100	74	63	30	26	33	22	22	68	51	31	23					
118	101	75	64	32	27	35	23	23	69	52	32	24					
119	102	76	65	33	28	36	24	24	71	53	33	25					
120	103	77	66	34	29	38	25	25	72	54	35	26					
121	104	78	67	35	30	39	26	26	73	55	36	27					
123	105	79	68	36	31	41	27	27	75	56	37	28					
124	106	81	69	37	32	42	28	28	76	57	39	29					
125	107	82	70	39	33	44	29	29			40	30					
126	108	83	71	40	34	45	30	30									
127	109	84	72	41	35	47	31	31									
128	110	85	73	42	36	48	32	32									
130	111	86	74	43	37	50	33	33									
131	112	88	75	44	38	51	34	34									
132	113	89	76	46	39	53	35	35									
133	114	90	77	47	40	54	36	36									
		91	78	48	41	56	37	37									
		92	79	49	42	57	38	38									

^א הציונים המשוקללים של ציוני התקן חושבו ע"י הפקלת סכום ציוני התקן של שניים, שלוש או שישה תתי מבחנים ב- 3/2, 4/3 או 7/6, בהתאמה.
^ב ישי להשתמש בתוקן של ציוני הממ"כ לגילאי 4:0-7:3 רק כאשר לא קיים ציון למהירות עיבוד.

טבלאות של ערכים קריטיים
ושכיחויות בסיסיות
לצורך השוואת פערים
ב- WPPSI-III^{HEB}

טבלה ב.1 הפערים בין ציוני האינדקסים הנדרשים לקביעת מובהקות סטטיסטית (ערכים קריטיים), לפי קבוצות גיל ומדגם התקנון הכולל

צמד אינדקסים			רמת המובהקות	קבוצת גיל
ממ"ב-אמ"ע	ממ"מ-אמ"ע	ממ"מ-ממ"ב		
X	X	9.06	0.15	2:6-2:11
X	X	12.33	0.05	
X	X	12.22	0.15	3:0-3:11
X	X	16.63	0.05	
9.66	8.83	9.83	0.15	4:0-4:11
13.15	12.01	13.38	0.05	
9.66	8.83	8.83	0.15	5:0-5:11
13.15	12.01	12.01	0.05	
11.22	11.06	11.27	0.15	6:0-6:11
15.28	15.05	15.33	0.05	
11.63	11.35	11.55	0.15	7:0-7:3
15.83	15.45	15.72	0.05	
10.76	9.90	10.54	0.15	המדגם הכולל
14.64	13.47	14.34	0.05	

הערה: הפערים הנדרשים לשם קביעת מובהקות סטטיסטית מבוססים על טעויות התקן של המדידה לכל אינדקס בכל קבוצת גיל והם מחושבים לפי הנוסחה הבאה:

$$z \sqrt{SEM_a^2 + SEM_b^2} = \text{הערך הקריטי של ציון הפער}$$

כאשר Z הוא הערך של העקומה הנורמאלית המקושר לרמת המובהקות הדו-זנבית הרצויה, ו- SEM_a ו- SEM_b הן טעויות התקן של המדידה לשני האינדקסים.

טעות הדגימה בעבור אינדקס מהירות עיבוד נלקחה מהמדריך האמריקאי.

טבלה ב.2 אחוזים מצטברים ממדגם התקנון (שכיחויות בסיסיות), המקבלים פערים שונים בין ציוני האינדקס, לפי המדגם הכולל

גודל הפער	ממ"ב - אמ"ע		ממ"מ - אמ"ע		ממ"מ - ממ"ב		גודל הפער
	ממ"ב < אמ"ע (+)	ממ"ב > אמ"ע (-)	ממ"מ < אמ"ע (+)	ממ"מ > אמ"ע (-)	ממ"מ < ממ"ב (+)	ממ"מ > ממ"ב (-)	
>40	1.5	0.2	2.3	0.4	0.1	0.2	>40
39	1.5	0.2	2.7	0.4	0.1	0.2	39
38	1.9	0.4	2.7	0.4	0.2	0.2	38
37	1.9	0.4	2.7	0.4	0.2	0.2	37
36	1.9	0.4	3.1	0.8	0.7	0.2	36
35	1.9	0.8	4.2	1.2	0.7	0.2	35
34	1.9	1.5	4.2	1.9	1.0	0.2	34
33	2.3	1.9	4.6	2.3	1.2	0.2	33
32	3.4	2.3	5.4	2.7	1.5	1.0	32
31	3.8	2.7	6.2	2.7	2.0	1.5	31
30	5.0	3.8	6.2	3.8	2.5	1.7	30
29	5.3	4.2	6.9	3.8	3.2	1.7	29
28	5.7	5.0	6.9	4.2	3.4	1.7	28
27	6.1	5.0	7.3	5.8	3.7	2.0	27
26	6.5	5.7	7.7	6.2	3.9	2.7	26
25	6.5	6.1	8.1	6.9	4.2	3.4	25
24	6.9	6.5	8.8	7.3	4.4	3.7	24
23	7.6	7.6	8.8	9.6	4.7	4.7	23
22	9.2	8.4	10.4	11.5	6.4	5.2	22
21	10.7	8.8	10.8	11.9	7.1	5.7	21
20	11.1	11.8	11.5	13.8	8.4	6.9	20
19	13.0	13.0	11.9	16.2	8.6	7.6	19
18	14.1	13.0	13.5	16.9	9.6	8.6	18
17	15.3	14.9	15.0	17.7	10.1	10.6	17
16	16.0	16.8	17.3	19.6	11.1	12.3	16
15	17.9	18.7	19.2	20.4	13.8	13.5	15
14	19.8	20.6	20.8	21.2	14.5	15.0	14
13	21.8	21.0	21.9	23.8	16.5	16.7	13
12	22.9	21.8	24.2	25.4	17.0	18.4	12
11	24.4	24.4	26.2	25.8	20.4	21.1	11
10	25.6	27.9	30.0	28.5	20.9	23.6	10
9	28.6	28.6	32.3	30.0	24.3	24.3	9
8	31.3	31.3	35.0	35.0	25.6	28.0	8
7	33.6	33.2	38.1	36.9	27.3	31.0	7
6	37.8	37.8	40.4	38.5	29.7	32.9	6
5	38.9	39.3	42.3	39.6	32.2	34.4	5
4	40.8	40.1	43.8	43.1	34.2	38.8	4
3	43.1	43.9	45.8	44.2	36.6	43.7	3
2	45.4	47.7	46.9	47.7	43.2	45.7	2
1	48.5	50.0	47.7	50.0	46.9	50.4	1
ממוצע	13.3	12.5	14.9	13.6	10.7	10.3	ממוצע
סטיית תקן	10.1	9.2	10.6	9.5	8.9	7.9	סטיית תקן
חציון	11.0	10.0	12.0	12.0	9.0	8.0	חציון

טבלה 3.3 הפערים בין ציוני התקן של תת המבחנים הנדרשים לקביעת מובהקות סטטיסטית (ערכים קריטיים) ברמות ביטחון של 0.15 ו-0.05.

תת המבחן	ש"י	ה"ע	אמ"ס	ה"ע	צ"ש	ה"ת	ה"ב	ה"ב	ק'י	ה"מ	ה"מ	א"ס	מ"ח	מ"ח	א"מ	מ"ט	מ"ט	י"ד	ס"ק
סידור קוביות	2.40	2.65	2.50	2.31	2.27	2.42	2.56	2.31	2.57	2.34	2.50	2.34	2.44	-					
	2.19	2.46	2.30	2.09	2.05	2.22	2.37	2.09	2.38	2.13	2.30	2.13	-	3.32					
ידיעות	2.08	2.36	2.20	1.98	1.93	2.11	2.26	1.98	2.27	2.02	2.20	-	2.90	3.19					
	2.25	2.52	2.36	2.16	2.11	2.28	2.42	2.16	2.43	2.20	-	2.99	3.13	3.40					
מטריצות	2.08	2.36	2.20	1.98	1.93	2.11	2.26	1.98	2.27	2.02	2.20	-	2.90	3.19					
	2.25	2.52	2.36	2.16	2.11	2.28	2.42	2.16	2.43	2.20	-	2.99	3.13	3.40					
אוצר מילים	2.08	2.36	2.20	1.98	1.93	2.11	2.26	1.98	2.27	2.02	2.20	-	2.90	3.19					
	2.25	2.52	2.36	2.16	2.11	2.28	2.42	2.16	2.43	2.20	-	2.99	3.13	3.40					
מושגים חזותיים	2.08	2.36	2.20	1.98	1.93	2.11	2.26	1.98	2.27	2.02	2.20	-	2.90	3.19					
	2.25	2.52	2.36	2.16	2.11	2.28	2.42	2.16	2.43	2.20	-	2.99	3.13	3.40					
איתור סימנים	2.33	2.59	2.43	2.24	2.19	2.36	2.49	2.24	-	3.09	3.31	3.09	3.23	3.49					
	2.04	2.33	2.16	1.93	1.88	2.07	2.23	-	3.05	2.69	2.94	2.69	2.85	3.14					
היסק מילולי	2.32	2.58	2.42	2.23	2.18	2.35	-	3.03	3.40	3.08	3.30	3.08	3.22	3.48					
	2.17	2.44	2.28	2.07	2.02	-	3.19	2.82	3.21	2.87	3.11	2.87	3.02	3.30					
קידוד	1.99	2.29	2.11	1.88	-	2.76	2.97	2.56	2.99	2.62	2.88	2.62	2.79	3.08					
	2.04	2.33	2.16	-	2.56	2.82	3.03	2.63	3.05	2.69	2.94	2.69	2.85	3.14					
השלמת תמונות	2.25	2.52	-	2.94	2.88	3.11	3.30	2.94	3.31	2.99	3.22	2.99	3.13	3.40					
	2.42	-	3.43	3.17	3.12	3.33	3.51	3.17	3.52	3.22	3.43	3.22	3.35	3.60					
אוצר מילים סביל	-	3.29	3.07	2.78	2.71	2.95	3.15	2.78	3.17	2.83	3.07	2.83	2.98	3.26					

הערה: הפערים בין ציוני התקן של תת המבחנים הנדרשים לשים קביעת מובהקות (ערכים קריטיים) ברמת ביטחון של 0.15. מפורטים בחלק השמאלי-תליון של הטבלה, בתאים המודגשים בצבע, בעוד שהפערים הנדרשים הנדרשים לקביעת מובהקות ברמת ביטחון של 0.05. מופיעים בחלקה הימני-החתום של הטבלה, בתאים שאינם צבועים.

הפערים הנדרשים לשים קביעת מובהקות סטטיסטית מבוססים על טעויות התקן של המדדה לכל אינדקס בכל קבוצת גיל והם מחושבים לפי הנוסחה הבאה:

$$Z = \frac{\text{הערך הקריטי של ציון הפער} - \sqrt{SEM_d^2 + SEM_b^2}}{\text{טעות המדדה}}$$

כאשר Z הוא הערך של העקומה הנורמאלית המקושר לרמת המובהקות הדו-זנבית הרצויה, ו- SEM_d ו- SEM_b הן טעויות התקן של המדדה לשיני האינדקסים.

טעות המדדה בעבור קידוד נלקחה מהמדריך האמריקאי.

טבלה 4.ב האחוזים המצטברים מתוך מדגם התקנון (שכיחיות בסיסיות) המציגים פערים שונים בין ציוני התקן של תת המבחנים, לפי קבוצות גיל

גילאי 2:6-3:11

צמדי תת מבחנים

גודל הפער	י"ל מול ש"י		ה"ע מול ס"ק		ס"א מול א"ס		י"ל מול א"ס		גודל הפער
	א"מ"ס מול ש"י (+)	א"מ"ס >ש"י א"מ"ס <ש"י (-)	ה"ע מול ס"ק (+)	ה"ע >ס"ק ה"ע <ס"ק (-)	ס"א מול א"ס (+)	י"ל מול א"ס (-)	ס"א מול א"ס (-)		
18	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	18
17	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	17
16	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	16
15	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
14	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	14
13	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	13
12	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	12
11	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	11
10	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	10
9	0.0	0.0	2.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	9
8	0.0	0.0	2.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	8
7	1.4	0.7	2.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	7
6	2.8	1.4	4.1	2.1	1.4	2.0	2.0	2.0	6
5	4.1	3.4	6.2	6.2	2.0	3.4	3.4	3.4	5
4	10.3	6.2	11.0	9.0	11.6	6.8	6.8	6.8	4
3	15.9	11.0	20.0	18.6	15.6	17.0	17.0	17.0	3
2	27.6	23.4	30.3	31.0	25.9	29.9	29.9	29.9	2
1	44.1	40.7	42.8	45.5	36.1	46.9	46.9	46.9	1
ממוצע	2.4	2.1	2.8	2.5	2.5	2.3	2.3	2.3	ממוצע
סטיות	1.6	1.4	2.0	1.5	1.4	1.3	1.3	1.3	סטיות
תקן	1.6	1.4	2.0	1.5	1.4	1.3	1.3	1.3	תקן
תציון	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	תציון

טבלה 4.ב האחוזים המצטברים ממון מדגם התקנון (שכיחויות בסיסיות) המציגים פערים שונים בין ציוני התקן של תת המבחנים, לפי קבוצות גיל (המשך)

4:0-7:3

צמד'י תת מבחנים

גודל הפער	צ"ש מול מ"ה		מול ש"י		מול א"ס		מול א"א		מול א"ק		מול א"י		גודל הפער
	צ"ש>מ"ה (+)	צ"ש<מ"ה (-)	מול ש"י (+)	מול א"ס (-)	מול א"ס (+)	מול א"א (-)	מול א"ק (+)	מול א"ק (-)	מול א"י (+)	מול א"י (-)			
18	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	18	
17	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	17	
16	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	16	
15	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15	
14	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	14	
13	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	13	
12	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	12	
11	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	11	
10	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	10	
9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	9	
8	0.8	0.4	0.4	0.0	0.4	0.4	0.0	0.4	0.0	0.4	0.4	8	
7	1.3	0.8	0.9	0.0	1.5	0.4	0.4	2.5	1.7	0.4	1.7	7	
6	2.5	2.5	2.6	0.4	3.4	0.8	5.9	3.8	0.4	3.0	3.0	6	
5	6.4	8.1	4.7	2.6	5.3	1.5	7.6	8.0	2.6	3.4	3.4	5	
4	11.4	13.1	8.2	6.4	10.7	4.6	11.0	14.3	5.6	7.7	7.7	4	
3	16.1	23.7	17.2	12.4	17.6	11.5	15.2	22.4	15.8	14.5	14.5	3	
2	26.7	33.9	28.8	26.6	29.0	18.3	26.6	30.0	29.1	27.4	27.4	2	
1	42.8	44.5	41.6	42.5	43.1	34.7	43.9	39.7	39.3	45.3	45.3	1	
ממוצע	2.5	2.9	2.5	2.1	2.6	2.1	2.5	3.0	2.4	2.3	2.3	ממוצע	
סטיות	1.7	1.6	1.5	1.2	1.7	1.4	1.9	1.7	1.2	1.6	1.6	סטיות	
תקן	2.0	3.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	3.0	2.0	2.0	2.0	תקן	
תציון	2.0	3.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	3.0	2.0	2.0	2.0	תציון	

טבלה 5.ב.5 פערים בין ציוני התנן של תת מבחנים בודדים לבין הממוצעים של מבחני הגרעין מקובצים לאינדקסים הנדרשים למובהקות סטטיסטית, והפערים המתקבלים מאחוזים שונים של המדגם (שכיחויות בסיסיות)

גילאי 2:6-3:11

סה"כ ממוצע של 4 תת מבחנים

		שכיחות בסיסית					רמת מובהקות		תת מבחן	
		25%	10%	5%	2%	1%	05.	15.		
תת מבחן	25%	10%	5%	2%	1%	05.	15.			
אמ"ס	1.75	2.75	3.17	4.02	4.52	2.37	1.97	אמ"ס		
ס"ק	2	3.35	4	5.02	5.79	2.6	2.16	ס"ק		
י"ד	1.87	2.75	3.25	3.75	3.88	2.2	1.82	י"ד		
ה"ע	2	2.85	3.6	4.25	4.65	2.65	2.2	ה"ע		

גילאי 4:0-7:3

ממוצע 3 תת המבחנים הבינוניים

ממוצע 3 תת המבחנים המיליליים

		שכיחות בסיסית					רמת מובהקות					שכיחות בסיסית					רמת מובהקות					תת מבחן	
		25%	10%	5%	2%	1%	05.	15.	25%	10%	5%	2%	1%	05.	15.								
תת מבחן	25%	10%	5%	2%	1%	05.	15.	25%	10%	5%	2%	1%	05.	15.									
ס"ק	2	3	3.55	4.22	4.44	2.41	1.97	--	--	--	--	--	--	--	ס"ק					תת מבחן			
י"ד	--	--	--	--	--	--	--	1.33	2	2.33	2.91	3.12	2.35	1.92	י"ד								
מט"י	2	3	3.33	4.33	4.88	2.07	1.69	--	--	--	--	--	--	--	מט"י								
א"מ	--	--	--	--	--	--	--	1.66	2.33	3	3.33	4.12	2.24	1.83	א"מ								
מ"ח	2	3	3.66	4.88	6.11	2.07	1.69	--	--	--	--	--	--	--	מ"ח								
ה"מ	--	--	--	--	--	--	--	1.41	2.33	2.66	3.24	4	2.04	1.67	ה"מ								

טבלה ב.5 פערים בין ציוני התקן של תת מבחנים בודדים לבין הממוצעים של מבחני הגרעין מקובצים לאינדקסים הנדרשים למובחנות סטטיסטיות, והפערים המתקבלים מאחזים שונים של המדגם (שכיחויות בסיסיות) (המשך)

סה"כ ממוצע של 7 תת מבחנים

תת מבחן	שכיחות בסיסית							תת מבחן
	25%	10%	5%	2%	1%	0.5%	15%	
ס"ק	2.57	3.42	4.12	4.82	5.19	3.26	2.78	ס"ק
י"ד	1.85	2.77	3.69	4.39	4.92	3.12	2.65	י"ד
מט'	2.32	3.52	4.14	5.10	6.35	2.54	2.16	מט'
א"מ	2.00	3.14	3.85	4.92	5.33	2.89	2.46	א"מ
מ"ה	2.57	3.42	4.40	5.10	5.78	2.54	2.16	מ"ה
ה"מ	2.00	2.85	3.42	4.10	4.82	2.45	2.09	ה"מ
ק"י	2.71	3.85	4.52	5.39	5.76	3.01	2.56	ק"י

הפערים הנדרשים לשים קביעת מובהקות סטטיסטית (ערכים קריטיים) מבוססים על ממוצע טעויות התקן של המדידה בכל הגילאים, והם מחושבים לפי הנוסחה הבאה:

$$Z = \frac{z \sqrt{\left(\frac{1}{k} \sum_{k=1}^k SEM_a^2 \right) K^2 + \left[\frac{k-2}{k} \right] (SEM^2)}}{\text{הערך הקריטי של ציון הפער}} =$$

כאשר Z הוא הערך של העקומה הנורמלית המקושר לרמת המובהקות החד-זנבית הרצויה שהתקבל מהתיקון של דאק-Šidák לשינואות מרובות, K הוא מספר תתי המבחנים בהשוואה, $\left(\sum_{k=1}^k SEM_a^2 \right)$ הוא סכום ריבועי טעויות התקן של המדידה לכל תתי המבחנים בהשוואה, ו- (SEM^2) הוא ריבועי טעויות התקן של המדידה של תתי המבחנים הרצויים.

תיאור המחקר הישראלי

תיאור המחקר הישראלי

פרויקט התקנון הישראלי WPPSI-III

מטרת פרויקט התקנון הישראלי למבחן ה-WPPSI-III בעברית הייתה – בניית נורמות מקומיות לשימוש בקרב ילדים דוברי עברית בגילאי 3:7-2:6. פרויקט התקנון הישראלי מבהיר את הקשר בין ציוני נבדקים ישראלים במבחן ה-WPPSI-III לציוני נבדקים מארה"ב ומבריטניה, ונעשה בו שימוש במידע ממחקרים מקיפים יותר שנערכו על המבחן בחו"ל, על מנת לבסס נורמות מקומיות עדכניות.

תוצאות פרויקט התקנון מראות רמה גבוהה של מהימנות ושל תוקף מתכנס עם כלי אבחון אחרים, על סמך מדגם של 407 ילדים ישראלים אשר השתתפו במחקר. לאורך תהליך התקנון התקיים שיתוף פעולה הדוק עם חברת ההוצאה לאור "Pearson Assessment" הנמצאת בארה"ב, אשר ביקרה את כל שלבי המחקר – למן דו"ח המחקר הראשון ועד לפיתוח הנורמות עצמן.

הבקרה הפסיכומטרית נעשתה בשלוש רמות – מתוך החברה, מחוץ לחברה עם יועץ חיצוני בכיר ובקרה ואישור המו"ל בחו"ל. שיטה זו מבטיחה רמה גבוהה של נאמנות לנתונים המקומיים, יחד עם המשכיות של הנתונים בחו"ל. כלומר, מבחן ה-WPPSI-III בגרסה העברית הוא בר-השוואה לגרסאות בחו"ל וניתן ליישום במחקר בין לאומי. דגימת הילדים התבצעה בתוך מסגרות חינוכיות (גנים ובתי ספר) בכל רחבי הארץ תחת פיקוח על משתנים דמוגרפיים של גיל, רמת השכלה של ההורים, מצב סוציו אקונומי, שייכות דתית ומין הנבדק.

פרק זה סוקר את השלבים השונים בפרויקט התקנון: תהליך התרגום של המבחן לעברית, שלב הפרה-טסט, שלב התקנון, ומחקרי תוקף. בסוף הפרק מוצג סיכום של השינויים המקומיים שנערכו בפריטים, ביחס לגרסת המקור.

שלב התרגום

תהליך תרגום מבחן ה-WPPSI-III לעברית

התרגום לעברית נעשה באמצעות השוואת שלוש גרסאות הנמצאות בשימוש בארץ. כל הגרסאות תורגמו על ידי פסיכולוגים דו לשוניים (עברית-אנגלית). כאשר לא הייתה הסכמה בין התרגומים, ההכרעה נעשתה לפי הרוב. לאחר מכן, הועבר התרגום לפסיכולוג דו-לשוני נוסף לצורך תרגום חוזר לאנגלית (Backtranslation).

הבטחת איכות התרגום

כל החומרים המתורגמים הובאו בפני ועדת ההיגוי לצורך סקירה ובחינה, ונדונו על ידי חבריה עד לרמת הפריט הבודד. כמו כן, הובאו בפני הוועדה ממצאי התרגום החוזר, ונדונו ההבדלים שנמצאו. ועדת ההיגוי כללה שישה פסיכולוגים מומחים בתחומים הבאים: פסיכו-דיאגנוסטיקה, פסיכולוגיה קלינית, נירופסיכולוגיה, פסיכולוגיה חינוכית, פסיכולוגיה קלינית של הילד ופסיכומטריקה. חברי הוועדה העירו הערות על תוקף התרגום (כגון הגורם התרבותי, שיקולים תחביריים ועוד). על בסיס הערות אלה נבנו גם הפריטים אשר אינם

תרגום מילולי של המקור, בשל חוסר התאמה תרבותית. חלק מחברי הוועדה הנם דוברי אנגלית כשפת אם, עובדה שסייעה לתהליך הדיון בתרגום.

על מנת לבחון את ההתאמה התרבותית של פריטי התמונה, נערכה סקירה של כל התמונות, ואותרו 10 תמונות שהתעוררה שאלה לגבי התאמתם (למשל, תמונות של אמבולנס ותיבת דואר, הנראים אחרת בישראל לעומת ארה"ב ובריטניה). במהלך הפרה-טסט, הונחו הבוחנים להשתמש בפריטים המקוריים ובתמונות אלטרנטיביות התואמות יותר את המציאות הישראלית לסירוגין. מבדיקה זו עולה כי ארבעה פריטים לא זוהו בהצלחה על ידי ילדים ישראלים, ועל כן הוחלפו בתמונות התואמות את המציאות הישראלית. בשאר הפריטים, לא נמצאו בעיות.

שלב הפרה-טסט

פרה-טסט במבחן ה-WPPSI-III הישראלי

מטרת הפרה-טסט הייתה לקבל משוב על המבחן בשלוש רמות:

1. המבחן.
2. הפריטים.
3. המדריך- הוראות הצינון של המבחן.

ברמת המבחן, רצינו לקבל פידבק על העברת המבחן בצורתו הסופית מפסיכולוגים מומחים, העוסקים באבחון בפועל. למשל, ביקשנו לבחון את נוחות השימוש בערכה, בדפי הרישום ובחומרים המתכלים. בנוסף, שבעה מתת-המבחנים אינם מופיעים בגרסאות קודמות של ה-WPPSI, ורצינו לקבל מידע על אופן העברתם, והקשיים המתעוררים בהעברתם בשטח לילדים. היה חשוב לנו גם לשמוע את תגובת הילדים למבחנים לא מוכרים אלו, בכדי לבחון נקודות תורפה אפשריות בהעברת המבחן.

ברמת הפריטים, המטרה הייתה לבחון חלופות שונות לפריטים מסוימים. בגרסת הפרה-טסט היו פריטים חדשים שהוספו לגרסה העברית, והיה חשוב לבחון את תגובת הילדים אליהם. מטרה נוספת ברמת הפריטים הייתה לזהות פריטים אשר באופן בולט מאוד נראים לא במקומם, הן אם מדובר בפריט קל שהוצב ליד פריטים קשים, הן אם מדובר בפריט קשה שממוקם ליד פריטים קלים. הקו הכללי שהנחה אותנו היה להזיז כמה שפחות פריטים, ולשמור כמה שיותר על הסדר המקורי, ורק במקרים מאוד בולטים לבצע שינויי מיקום. בסוף פרק זה מפורטים השינויים הסופיים שנערכו בגרסה העברית ביחס לגרסת המקור.

בחלק מהמבחנים המילוליים יש הבחנה בין שלושה ציונים: 0,1,2. חלק ממטרת הפרה-טסט הייתה לבחון האם הוראות הצינון במדריך אכן מובילות לאבחנה מספקת בין ציון 1 ל-2. בדיקה זו הייתה חשובה במיוחד בפריטים חדשים לגמרי שהוספנו בהמלצת ועדת ההיגוי.

תהליך העברת הפרה-טסט

על מנת לבצע את שלב הפרה-טסט, פנינו לפסיכולוגים חברי ועדת ההיגוי, וביקשנו מהם שיעבירו ל-5 ילדים לפי בחירתם את האבחון. בנוסף לכך, עבדנו בשיתוף עם פסיכולוגים מבית החולים "קפלן" ומבית החולים "שערי-צדק". בסך הכל, התקבלו כ-63 פרוטוקולים, ועל בסיסם נבנה מדגם הפרה-טסט.

פרוטוקולים אלו לא נכנסו למדגם התקנון, היות שמטרת הפרה-טסט היא לבחון, טרם התחלת שלב התקנון, את תהליך ההעברה על מנת לאתר קשיים שונים בהעברת המבחן, לאתר פריטים מאוד בעייתיים מבחינת תוכנם או מיקומם, ולאתר בעיות בולטות בהוראות

הציון שבמדריך. בעקבות המידע שנאסף בשלב זה נערכו שינויים, המפורטים כאמור בסוף הפרק.

שלב התקנון

תיאור מדגם התקנון הישראלי

טבלאות הנורמות של מבחן ה- WPPSI-III בעברית מתבססות על מדגם מייצג של ילדים בגיל הרך מאוכלוסייה ישראלית-יהודית, על פי טבלאות ריבוד דמוגרפי. ארבעה משתנים דמוגרפיים מבוקרים ומפוקחים מבחינה ייצוגית במדגם (בנוסף לגיל): מין, השכלת הורים, מצב סוציו-אקונומי ושייכות דתית. המדגם לא כלל עולים חדשים, ילדים נכים וילדים אשר שפת אימם אינה עברית.

להלן טבלאות המציגות את האחוזים במדגם התקנון הישראלי בהשוואה לאחוזים באוכלוסייה הישראלית יהודית³. מדגם התקנון כלל כאמור 407 נבדקים. הנתונים לגבי האוכלוסייה הישראלית-יהודית הם על פי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

טבלה ג.1 התפלגות מגדר במדגם התקנון הישראלי.

מין	אחוזים במדגם התקנון	אחוזים באוכלוסייה הישראלית 2010
זכר	53.6	48.3
נקבה	46.4	51.7
סה"כ	100	100

טבלה ג.2 התפלגות רמה סוציו-אקונומית במדגם התקנון הישראלי.

רמה סוציו אקונומית	אחוזים במדגם התקנון	אחוזים באוכלוסייה הישראלית 2010
נמוכה	30.5	37.3
ממוצעת	28.7	29.9
גבוהה	40.8	32.8
סה"כ	100	100

הערה: ע"פ נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2010), הכנסה ממוצעת למשק בית היא 13,000 ₪. הכנסה נמוכה: עד 10,000 ₪ בחודש, הכנסה ממוצעת: 10,001-17,000 ₪ בחודש, הכנסה גבוהה: 17,001 ₪ ומעלה.

³ על אף שבחלק מהחתכים נמצאו הבדלים מובהקים במבחני chi בריבוע, פערים אלו תוקנו באמצעות משקולות שניתנו לממוצעים. לאחר מכן נבדקה מידת ההשפעה של תיקון המשקולות על הנורמות הסופיות. בכל המקרים מידת ההשפעה הייתה מזערית.

טבלה ג.3 התפלגות השכלת ההורים במדגם התקנון הישראלי.

אחוזים באוכלוסייה הישראלית 2010	אחוזים במדגם התקנון	השכלת הורים (שנים)
22.8	34.4	עד 12
32.7	24.7	13-15
44.5	40.9	16+
100	100	סה"כ

טבלה ג.4 התפלגות שייכות דתית במדגם התקנון הישראלי.

אחוזים באוכלוסייה הישראלית 2010	אחוזים במדגם התקנון	שייכות דתית
74.4	76.6	חילוני/ מסורתי
10.9	17.4	דתי
14.7	6.0	חרדי
100	100	סה"כ

תהליך איסוף הנתונים במדגם התקנון

בסך הכול נבדקו 407 ילדים נורמטיביים; 36 מהם נבדקו ע"י 20 סטודנטים לתואר שני בפסיכולוגיה, כחלק מתהליך ההכשרה שלהם במגמות הקליניות. שאר הילדים נבדקו ע"י 28 פסיכולוגים פרטיים מרחבי הארץ. כל הבוחנים נדרשו להיות בעלי היכרות וניסיון מעשי עם הגרסה הקודמת של המבחן או עם מבחן אחר מאותה המשפחה (WECHSLER), ועם סיטואציית האבחון ויצירת קשר אבחוני עם ילדים.

ההכשרות התבצעו בכל רחבי הארץ. הבוחנים עברו יום הכשרה מקיף, אשר כלל רקע עיוני על המבחן ועל השינויים שנעשו בגרסה זו, וכן הכשרה מעשית להעברת המבחן. כמו כן, הוצגה בפני הבוחנים המערכת הממוחשבת לקליטת נתוני המבחנים, שמטרתה הגברת היעילות של תהליך קליטת הנתונים, וצמצום טעויות אנוש כגון טעויות חישוב, שגיאות הקלדה, בלבול בין טפסים וכד'. הפרוטוקולים של בוחנים חדשים עברו תהליך בקרת איכות, הן ברמת צייון הפריטים, הן ברמת השימוש במערכת הממוחשבת לקליטת הנתונים.

תוצאות מדגם התקנון

ממוצע ציוני התקן למבחן ה- WPPSI-III הנו 10 בעבור תתי המבחנים ו- 100 בעבור הציונים הכוללים עם סטיית תקן של 3 ו- 15 בהתאמה. בשל תהליך של החלקה ידנית שנעשת על הנורמות, צפויות להיות סטיות מינוריות במוצעים הסופיים. להלן טבלה המשווה סטיות אלו ביחס לסטיות במוצעי הציונים של המדגם הבריטי, הלקוחות מתוך הגרסה הבריטית של המדריך (Wechsler, 2003).

טבלה ג.5 השוואת הסטיות במוצעי הציונים, בהשוואה למדגם הבריטי.

מדגם התקנון בבריטניה		מדגם התקנון בישראל		2:6-3:11
ממוצע	סטיית תקן	ממוצע	סטיית תקן	
10.5	3.31	9.91	2.74	סידור קוביות
10.73	2.91	9.87	2.86	ידיעות
10.82	2.92	10.00	2.70	אוצר מילים סביל
10.89	2.88	9.97	2.49	הרכבת עצמים
10.64	3.08	9.84	2.87	שיום
103.61	14.32	99.28	13.66	ממ"מ
103.49	14.94	100.08	13.30	ממ"ב
104.19	14.36	99.26	14.31	ממ"כ
103.59	14.42	99.15	13.98	יש"כ

מדגם התקנון בבריטניה		מדגם התקנון בישראל		4:0-7:3
ממוצע	סטיית תקן	ממוצע	סטיית תקן	
10.22	2.84	10.03	2.99	סידור קוביות
10.22	2.80	9.98	2.72	ידיעות
10.01	2.95	9.78	2.95	מטריצות
10.04	2.88	10.08	2.82	אוצר מילים
10.31	3.04	9.90	2.92	מושגים חזותיים
10.08	2.57	9.90	2.70	איתור סימנים
10.10	2.58	9.81	2.80	היסק מילולי
10.13	2.89	10.29	2.84	קידוד
10.02	2.99	10.03	3.08	הבנה
10.03	2.84	9.86	2.92	השלמת תמונות
9.95	3.03	9.67	2.88	צד שווה
10.13	3.08	10.07	2.72	אוצר מילים סביל
10.02	2.87	10.14	2.70	הרכבת עצמים
10.16	2.71	9.95	2.85	שיום
100.10	13.44	99.54	14.48	ממ"מ
100.11	14.42	99.48	15.18	ממ"ב
99.55	13.28	99.38	15.04	ממ"כ
100.44	13.93	98.83	14.57	יש"כ
100.07	12.63	99.40	14.55	אמ"ע

טבלה ג.6 מהימנות תתי המבחנים והציונים הכוללים, לפי סוג שאלון.

ממוצע	SEM		מהימנות אלפא			
	4:0-7:3	2:6-3:11	ממוצע	4:0-7:3	2:6-3:11	
1.29	1.34	1.24	0.82	0.80	0.83	סידור קוביות
1.10	1.27	0.95	0.87	0.82	0.90	ידיעות
0.99	0.99		0.89	0.89		מטריצות
1.16	1.16		0.85	0.85		אוצר מילים
0.99	0.99		0.89	0.89		מושגים חזותיים
1.24	1.24		0.83	0.83		איתור סימנים
0.95	0.95		0.90	0.90		היסק מילולי
1.20	1.20		0.84	0.84		קידוד
1.08	1.08		0.87	0.87		הבנה
0.90	0.90		0.91	0.91		השלמת תמונות
0.95	0.95		0.90	0.90		צד שווה
1.16	1.24	1.08	0.85	0.83	0.87	אוצר מילים סביל
1.31	1.34	1.27	0.81	0.80	0.82	הרכבת עצמים
1.05	0.95	1.16	0.88	0.90	0.85	שיום
3.82	3.67	3.97	0.94	0.94	0.93	מילולי
4.62	3.97	5.20	0.91	0.93	0.88	ביצועי
4.97	4.97		0.89	0.89		מהירות עיבוד
3.32	3.00	3.67	0.95	0.96	0.94	כולל
4.74	4.97	4.50	0.90	0.89	0.91	יש"כ

*המהימנות בעבור איתור סימנים וקידוד נלקחה מהמדגם האמריקאי (WPPSI-Technical and Interpretive Manual, 2003)

**ממוצעי המהימנות חושבו לפי נוסחת ההמרה של Fisher's Z

מחקרי תוקף

- נערכו בדיקות משני סוגים על מנת לתקף את המבחן:
- השוואת ממוצעי ציוניהם הגולמיים של שני מדגמים בלתי תלויים על תת מבחן קידוד על מנת לבדוק את יציבות הנורמות מעבר למדגם הנוכחי.
  - תוקף מבחן-קריטריון המבוסס על אוכלוסיות מיוחדות ומשווה ביצועים של אוכלוסיה נורמטיבית לביצועיהם הצפויים מבחינה תיאורטית של ילדים מחוננים, ילדים עם פיגור קל ותסמונת דאון, וילדים עם אוטיזם.

השוואת ביצועים בתת המבחן קידוד

בין מבחן ה-WPPSI-III בעברית למבחן ה-WISC-IV בעברית קיימים גילאים חופפים וכן תת מבחן אחד החופף במלואו: קידוד. מבחן ה-WISC-IV תוקן על אוכלוסיה ישראלית מייצגת ויצא לאור בשנת 2010. נלקחו ציוניהם של ילדים ממדגם ה-WPPSI-III וכן ציונים של ילדים ממדגם ה-WISC-IV בגילאים החופפים בשני כלי האבחון (גילאי 6:0-7:3) בתת המבחן קידוד. הורצו מבחני T להשוואה בין ממוצעי הציונים הגולמיים, ונמצא כי אין פערים מובהקים בין ממוצע הציונים הגולמי של ה-WPPSI-III לבין ממוצע הציונים הגולמי של ה-WISC-IV בעברית. ממצא זה מחזק את ההנחה כי ציוני הנורמות במבחן ה-WPPSI-III יציבים מעבר למדגם הנוכחי. טבלה ג.7 מתארת את הממצאים. פערים אלו נמצאו דומים גם בהשוואה בין מבחן ה-WPSSI-III הבריטי לבין מבחן ה-WISC-IV הבריטי בעבור תת המבחן קידוד.

טבלה ג.7 הפערים בין ביצועי הגילאים החופפים ב- WPPSI-III וב- WISC-IV, בתת המבחן קידוד.

רמת מובהקות (דו-צדדי)	סטיית תקן	ממוצע	כלי האבחון	קבוצת הגיל
0.94	10.47	31.85	WPPSI-III	6:0-6:3
	12.35	32.13	WISC-IV	
0.82	12.48	37.37	WPPSI-III	6:4-6:7
	12.55	36.41	WISC-IV	
0.50	9.25	39.62	WPPSI-III	6:8-6:11
	14.77	37.44	WISC-IV	
0.21	13.43	45.34	WPPSI-III	7:0-7:3
	9.23	40.28	WISC-IV	

השוואה לביצועים של קבוצות קליניות

על מנת לבדוק את התוקף המתכנס נדגמו שלוש קבוצות קליניות, ונבדקו הפרופילים שהתקבלו. קבוצות התוקף היו ילדים הנמצאים במסגרת של פיגור (על רקע תסמונת דאון), ילדים הנמצאים במסגרת של ילדים מחוננים, וילדים הנמצאים במסגרת של אוטיזם בתפקוד גבוה.

בטבלה ג.8 ניתן לראות את הממוצע של ציוני התקן בעבור קבוצת הפיגור הקל בעלי תסמונת דאון. נמצאו הפרשים מובהקים מאוד בין ממוצעי קבוצת הפיגור הקל לממוצעי קבוצה מזווגת נבחרת של ילדים נורמטיביים, על פני כל תתי המבחנים. בנוסף נוכל לציין כי יש הנמכה בולטת באינדקס מהירות עיבוד (רוב הילדים לא הצליחו אפילו בפריט הראשון), גודל אפקט גבוה מאוד העובר את הערך 3 ואף יותר בעבור מרבית תתי המבחנים. ממצא זה תואם את הספרות המתארת כי הפגיעה בתיאום עין יד והיכולת המוטורית העדינה נפגעות בתסמונת דאון עוד יותר מאשר בפיגור שכלי על רקע אחר (Connolly et al., 1993; Connolly & Michael, 1986). ואולם חשוב לציין כי בספרות נמצא שאינדקס מהירות עיבוד גבוה יותר משאר האינדקסים אצל נבדקים עם פיגור קל ללא תסמונת דאון (WPPSI- Technical and Interpretive Manual, 2003). סה"כ ציון הממ"ב וציון הממ"מ אכן נמצאו בטווח הפיגור הקל, דבר שמעיד על יכולת אבחון טובה של הכלי בקבוצה זו.

טבלה ג.8 הממוצעים וסטיות התקן של בעלי פיגור קל (תסמונת דאון) וקבוצת הביקורת

רמת מובהקות (דו צדדי)	השוואת ממוצעים			קבוצת ביקורת		פיגור קל		תת המבחן/ ציון מורכב
	ערך t	הפרש	ס"ת	ממוצע	ס"ת	ממוצע		
<0.01	11.14	-7.56	1.53	11.11	1.33	3.55	סידור קוביות	
<0.01	6.87	-5.89	2.39	10.00	0.92	4.11	ידיעות	
<0.01	6.78	-5.42	1.25	9.71	1.70	4.29	מטריצות	
<0.01	4.30	-6.14	3.55	9.57	1.27	3.43	אוצר מילים	
<0.01	4.69	-6.29	2.94	10.00	1.97	3.71	מושגים חזותיים	
<0.01	7.19	-8.57	2.51	10.57	1.91	2.00	איתור סימנים	
<0.01	7.60	-7.14	2.07	9.43	1.38	2.29	היסק מילולי	
<0.01	7.61	-9.29	3.02	10.86	1.13	1.57	קידוד	
<0.01	8.67	-8.00	2.11	9.86	1.21	1.86	הבנה	
<0.01	13.11	-9.43	1.51	11.43	1.15	2.00	השלמת תמונות	
<0.01	6.00	-6.86	2.08	10.00	2.19	3.14	צד שווה	
<0.01	8.82	-6.33	2.02	10.88	0.72	4.55	אוצר מילים סביל	
<0.01	7.05	-6.34	2.23	10.00	1.50	3.66	הרכבת עצמים	
<0.01	9.11	-6.78	1.71	10.22	1.42	3.44	שיום	
<0.01	6.99	-33.55	12.74	97.88	6.71	64.33	ממ"מ	
<0.01	13.36	-37.89	6.42	102.44	5.57	64.55	ממ"ב	
<0.01	7.12	-52.57	17.05	103.43	9.49	50.86	אמ"ע	
<0.01	14.37	-42.23	5.97	100.00	6.47	57.77	ממ"כ	
<0.01	10.28	-35.88	10.03	102.88	3.00	67.00	יש"כ	

הערה: N = 9, מתוכם 7 ילדים בגילאי 3:7-4:0 ו-2 ילדים בגילאי 1:11-3:6 שאינם שייכים לתסמונת דאון. התאמה לפי גיל, מצב סוציאקונומי והשכלת הורים.

בטבלה ג.9 ניתן לראות ציוני תקן ואינדקסים בעבור קבוצת הילדים המחונונים. קבוצת הילדים המחונונים נדגמה מבית ספר אופק למחונונים ברמות וכן ממכון ספירלה במודיעין, אשר אבחן ילדים מחונונים באמצעות כלי אבחון אחרים. נמצאו הפרשים מובהקים כמעט בכל תתי המבחנים. מעניין לראות כי תתי המבחנים קידוד ואיתור סימנים אינם בפער מובהק מהילדים הנורמטיביים וכי אינדקס מהירות העיבוד נמצא נמוך יותר ביחס לאינדקסים האחרים של המחונונים, תופעה זו נמצאה גם בגרסאות של המבחן מחו"ל וכן אצל ילדים מחונונים בוגרים יותר במבחן ה-WISC-IV. סה"כ ציון משכל כולל נופל מעל 125 כצפוי עבור קבוצה זו, דבר שמעיד על יכולת אבחון טובה של הכלי בקבוצת המחונונים.

טבלה ג.9 הממוצעים וסטיות התקן של מחוננים וקבוצת הביקורת

רמת מובהקות	השוואת ממוצעים			קבוצת ביקורת		מחוננים		תת המבחן/ ציון מורכב
	ערך t	הפרש	ס"ת	ממוצע	ס"ת	ממוצע		
<0.01	5.60	5.67	2.58	9.77	1.58	15.44	סידור קוביות	
<0.01	3.65	3.89	2.59	10.33	1.85	14.22	ידיעות	
<0.05	2.24	2.56	3.00	10.66	1.64	13.22	מטריצות	
<0.01	4.14	4.12	2.66	10.88	1.32	15.00	אוצר מילים	
<0.05	2.80	3.55	3.01	10.11	2.34	13.66	מושגים חזותיים	
0.60	0.52	0.55	2.91	11.00	1.23	11.55	איתור סימנים	
<0.05	2.31	3.00	2.77	10.22	2.72	13.22	היסק מילולי	
0.44	0.78	0.88	2.00	11.00	2.75	11.88	קידוד	
0.06	2.03	2.66	3.39	11.00	2.00	13.66	הבנה	
<0.01	3.41	3.56	2.40	9.44	2.00	13.00	השלמת תמונות	
0.11	1.67	2.22	2.23	10.33	3.28	12.55	צד שווה	
<0.01	3.78	3.56	2.39	9.66	1.48	13.22	אוצר מילים סביל	
<0.05	2.42	2.78	2.31	9.88	2.54	12.66	הרכבת עצמים	
<0.05	2.60	2.34	1.61	10.88	2.16	13.22	שיום	
<0.01	4.07	22.45	13.60	102.88	9.36	125.33	ממ"מ	
<0.01	6.17	25.78	9.16	101.22	8.52	127.00	ממ"ב	
0.21	1.31	5.00	7.18	104.77	8.94	109.77	אמ"ע	
<0.01	5.84	24.55	11.01	102.11	6.12	126.66	ממ"כ	
<0.01	4.41	18.00	9.35	100.66	7.90	118.66	יש"כ	

הערה: N = 9, ילדים בגילאי 3:0-7:4. התאמה לפי גיל, מצב סוציאקונומי והשכלת הורים.

טבלה ג.10 מראה את התוצאות של קבוצה של ילדים אוטיסטים בתפקוד גבוה (High-Functioning Autism). ציוני הנורמות מראים כי ברוב התפקודים אין הפרשים מובהקים בינם לבין קבוצת הביקורת מלבד הפרש מובהק בתת המבחן הבנה, מאפיין חשוב בפרופיל האוטיסטי. כאשר משווים את אינדקס מהירות עיבוד מול ציון הממ"מ או מול ציון הממ"ב נמצאים הפרשים מובהקים בביצועים (ברמת מובהקות של 0.15 על פי טבלה ב.1). ממצא זה תואם את הספרות שמצביעה על כך שאינדקס ביצועי גבוה מאינדקס מילולי בפרופיל האוטיסטי (Oliver-Rentas et al., 2011; Siegel et al., 1996). סה"כ מנת המשכל הכללית נופלת בטווח הנורמלי; ממצא זה תואם לממצאים המצביעים על כך שיחד עם עליית שכיחות הקשת האוטיסטית באוכלוסייה, עולה גם האחוז של האוטיזם בתפקוד גבוה (Baio, 2012).

טבלה ג.10 הממוצעים וסטיות התקן של אוטיזם בתפקוד גבוה (HFA) וקבוצת הביקורת

רמת מובהקות	השוואת ממוצעים			קבוצת ביקורת		אוטיזם		תת המבחן/ ציון מורכב
	ערך t	הפרש	ס"ת	ממוצע	ס"ת	ממוצע		
0.78	0.29	-0.38	2.63	11.60	3.11	11.22	סידור קוביות	
0.38	0.90	-0.92	1.93	10.80	2.47	9.88	ידיעות	
0.87	-0.16	0.21	2.96	10.90	2.61	11.11	מטריצות	
0.19	1.36	-1.26	2.49	9.70	1.23	8.44	אוצר מילים	
0.17	-1.42	2.22	3.36	9.00	3.45	11.22	מושגים חזותיים	
0.75	0.32	-0.35	2.23	9.90	2.40	9.55	איתור סימנים	
0.18	1.39	-1.19	1.33	10.30	2.31	9.11	היסק מילולי	
0.63	0.48	-0.70	3.12	9.70	3.16	9.00	קידוד	
<0.01	4.72	-3.88	1.37	10.10	2.16	6.22	הבנה	
0.23	1.23	-1.63	3.09	10.40	2.58	8.77	השלמת תמונות	
0.16	-1.45	1.65	2.64	9.90	2.29	11.55	צד שווה	
0.15	1.49	-1.24	1.91	10.90	1.65	9.66	אוצר מילים סביל	
0.32	1.03	-1.42	2.00	11.30	3.65	9.88	הרכבת עצמים	
0.11	-1.65	2.18	2.49	9.70	3.25	11.88	שיום	
0.12	1.60	-6.85	8.15	101.40	10.46	94.55	ממ"מ	
0.45	-0.77	4.27	9.59	103.50	14.23	107.77	ממ"ב	
0.73	0.35	-2.43	14.25	97.20	16.10	94.77	אמ"ע	
0.69	0.42	-2.34	9.32	101.00	14.49	98.66	ממ"כ	
0.49	-0.70	2.97	9.86	100.80	8.45	103.77	יש"כ	

הערה: N = 9, ילדים בגילאי 3:7-4:0. התאמה לפי גיל.

סיכום השינויים המקומיים במבחן ה- WPPSI-III

להלן השינויים שנעשו במבחן, לפי תת המבחנים השונים:

שינויי תוכן בשאלות

ידיעות:

What is the biggest ocean in the world?

הפך ל: מהי היבשת הכי גדולה? מכיוון שבעקבות ממצאי ה- PRETEST, התברר שאחוזים גבוהים של ילדים ישראליים לא יודעים לענות על השאלה הזו, כלמר היא לא שאלה מבחינה.

אוצר מילים:

What is a HERO?

What does COURAGE mean?

במקור באנגלית הופיעו גם "hero" וגם "courage". מנסיונו ב- WISC IV, ילדים רבים מגיבים לפריט "אמיץ" בתשובה "גיבור". כלומר, בעברית פריטים אלו הם כמעט מילים נרדפות. על כן, הוחלט להשאיר את "גיבור", ולהחליף את אומץ ב"נדיב", שמייצגת אף היא תכונה אנושית.

What does SWING mean?

הפריט "Swing" שמשמעותו נדנדה או להתנדנד הנו בעייתי בעברית, עקב קושי משמעותי להסביר את המילה בלי להשתמש במילה עצמה. במקום זאת נבחרה המילה "לחבר", המופיעה בגרסה הקודמת של המבחן.

צד שווה:

JELLY and ICE CREAM are both ____

הוחלט על סוכריות-גלידה, לשם התאמה לתרבות הישראלית.

הבנה

Why do we wash our hands before eating?

הפריט שונה לנוסח של הגרסה הקודמת "למה צריך לרחוץ את הפנים והידיים", בעקבות המחשבה שיכול להיווצר בלבול בקרב אוכלוסייה דתית בין שטיפת ידיים מסיבות היגיינה לנטילת ידיים לפני אוכל מסיבות דתיות.

Why do dogs need tags on their collars?

הפריט שונה ל"למה למכוניות יש לוחיות עם מספרים מקדימה ומאחורה". הסיבות לשינוי הן הבדלים תרבותיים, וקושי לתרגם את המושג "tag" ללא שימוש ברמז לתשובה כגון "תווית זיהוי" וכד'.

Why do children need babysitters?

שונה ל: "למה לילדים קטנים אסור להישאר לבד?" עקב שוני תרבותי, וחוסר היכרות של כל הילדים עם המושג של "בייבי סיטר".

Why do we take turns talking?

שונה ל: "למה חשוב לקבל רשות דיבור", לשם התאמה לתרבות הישראלית.

Why do we need to be 18 to vote?

שונה ל: "למה צריך להיות בגיל 17 כדי לקבל רשיון נהיגה", מכיוון שהסתבר מתוצאות הפרה-טסט שילדים ישראלים לא מכירים טוב את הסיטואציה של בחירות.

שינוי סדר הפריטים

נערכו שינויים בסדר הפריטים בתתי המבחנים המילוליים, בהתאם לממצאים שהתגלו בעיקר בשלב הפרה-טסט, ובמידה מועטה גם בשלב התקנון. כמו כן, נערכה התייעצות עם בלשנית התפתחותית מומחית, לגבי מידת הקושי של הפריטים בעברית מבחינה שפתית-התפתחותית.

שינויים באוגדן הגירויים

נערכו מספר שינויים במספר תמונות שבאוגדן הגירויים, כדי להתאימן לתרבות הישראלית: תמונת אמבולנס, תיבת דואר, מתג ופותרן בקבוקים. גם באוגדן הגירויים נערכו שינויים במיקום פריטים, בהתאם לשכיחויות התשובות שנתגלו בפרה-טסט. נכונות המיקום מחדש, הן בחומרי הגירוי, הן בפריטים המילוליים, נמצאה תוך כדי בדיקות המדגם הסופי. המו"ל באנגליה נאות להדפיס את אוגדן הגירויים מחדש, לפי השינויים שלעיל.

תודות**ועדת היגוי**

נאווה מאיר, פסיכולוגית בכירה בשירות הפסיכולוגי החינוכי.

רונית רוט-חנניה, פסיכולוגית התפתחותית מדריכה, מרצה במכללה האקדמית תל אביב-יפו.

נאווה רוזנבאום, פסיכולוגית חינוכית מדריכה, פסיכולוגית בכירה (בדימוס) בשירות הפסיכולוגי החינוכי.

ד"ר קורי שולמן, פסיכולוגית קלינית, מרצה בכירה לפתולוגיה התפתחותית ולעבודה סוציאלית, האוניברסיטה העברית.

ד"ר אסתר גולדשטיין, פסיכולוגית התפתחותית, מרכז בריאות סורוקה.

דניס ברנשטיין, פסיכולוג קליני, מנהל סייקטק בע"מ.

מחלקת מחקר

מירי ברחק

אורלי ספיר בודנרו

ליאור כהן

יועצים חיצוניים

ד"ר סול פיין, חברת "מידות", פסיכומטריקאי.

ד"ר סיגל עוזיאל-קרל, החוג להפרעות בתקשורת, הקריה האקדמית אונו ואוניברסיטת חיפה.

מחקרי תוקף

אלו"ט גני תקשורת תל-אביב, איש קשר: אורית דרדיק אמירי, נועה גינוסר.

גן וריאטי ירושלים, אשת קשר: שירה שליון.

גני פתחיה לחינוך מיוחד ירושלים. אשת קשר: דפנה קרויזר.

בית ספר אופק למחוננים רמות, אשת קשר: עדי גלבע.

בודקים

אונ' בן גוריון	אונ' בר אילן	שיר מרינוב	אהובה אליצור	דליה אלוני
יעל ברום	לינה רוייטגרץ	שירי שדה	תמי בן יקר	ענת יודפת
בל מרקוביץ'	קרן טל	שרביט	הילה גיל	אורלי בהרי
כנרת חדד	שירה קניג	שושי ישעיהו	אירמה בר- נתן	בשמת
מיכל לין	צימרינג	סמדר הראל	טל הס	אהרונסון
תמר רייכמן	אונ' תל אביב	אסתי שפסר	שני ביסר סיגל	מיכל דביר קורן
אגמון	נעמי שפולר	אורי דאר	מישל ליסס טופז	אביתר
יפעת אריה	זהר קסטל	יעל שלזינגר	אורית דרדיק	מיכאליס
	מירה לויס	יגאל עמנואל	אמירי	איריס פינק
	עינב יבלון	עמית דהרי	פנינה הרץ	נועה גינוסר
	מיכל שהם	לימור רייז	נאוה רזנבאום	אילנה וינר
	דנה פלדמן			גילת סאקס

מוסדות חינוכיים שמהם נדגמו ילדים למדגם התקנון**רשת מעונות נעמ"ת**

נווה גנים, קרית מוצקין

אליכין, צפון

דוז'ר ג, באר- שבע

סורוקה, באר- שבע

סיגל ט', באר- שבע

רמות סילבר, באר- שבע

פת, ירושלים

אנפה, ירוחם

נווה ברבור, תל-אביב

מעגלים, תל-אביב

הבאר, פתח-תקווה

קדיש לוז, פתח-תקווה

גני ילדים עירוניים

גן אור לילד שטרן, ירושלים

גן ארז, גבעת-זאב

גנים עירוניים לב השרון (גן ארז, גן לב הפרדס, גן הדר, גן אלה)

גן נווה אביבים, תל- אביב

בתי ספר יסודיים

גואטמלה, ירושלים

צמח השדה, מעלה-אדומים

מגדים, מעלה- אדומים

אפרתה, ירושלים

ממ"ד הרובע, ירושלים

בתי ספר עירוניים לב השרון (אור השרון, לב הפרדס, בית יעקב, בכר רוסו)

רשימת מקורות

רשימת מקורות

- American Educational Research Association, American Psychological Association, National Council on Measurement in Education. (1999). *Standards for educational and psychological testing*. Washington, DC: Author.
- American Association on Mental Retardation. (2002). *Mental retardation: Definition, classification, and systems of supports* (10th Ed.) Washington, DC: Author.
- American Psychiatric Association. (2000). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (4th ed., text revision). Washington, DC: Author.
- Braden, J. P., & Hannah, J.M. (1998) Assessment of hearing-impaired and deaf children with the WISC-III. In A. Prifitera & D. H. Saklofske (Eds.), *WISC-III clinical use and interpretation: Scientist-practitioner perspective* (pp. 175-201). San Diego, CA: Academic Press.
- Baio, j. (2012). Prevalence of Autism Spectrum Disorders — Autism and Developmental Disabilities Monitoring Network. *Surveillance Summaries*, 61(SS03), 1-19.
- Bayley, N. (1993) *Bayley Scales of Infant Development-Second Edition*. San Antonio, TX: The Psychological Corporation.
- Canivez, G. L., & Watkins, M, W. (1998). Long term stability of the Wechsler Intelligence Scale for Children- Third edition. *Psychological assessment*, 10(3), 285-291.
- Canivez, G. L., & Watkins, M, W. (2001). Long term stability of the Wechsler Intelligence Scale for Children- Third Edition among students with disabilities. *School Psychology Review*, 30(2), 438-453.
- Cohen, M. J. (1997). *Children's Memory Scale*. San Antonio, TX: The Psychological Corporation.

- Connolly, B.H. et al. (1993). A Longitudinal Study of Children with Down syndrome Who Experienced Early Intervention Programming. *Physical Therapy*, 73(3), 40-49.
- Connolly, B.H. & Michael, B.T. (1986). Performance of Retarded Children, With and Without Down Syndrome, on the Bruininks Oseretsky Test of Motor Proficiency. *Physical Therapy*, 66(3), 344-348.
- Davis, F. B. (1959). Interpretation of differences among averages and individual test score. *Journal of Educational Psychology*, 50, 162-170.
- Gerken, K. C. (2000). Assessment of preschool children with severe disabilities. In: B.A. Bracken (Ed.), *The Psychoeducational Assessment of preschool children* (3rd ed., pp. 298-348). Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.
- Gordon, R. P., Stump, K., & Glaser, B. A. (1996). Assessment of individuals with hearing impairment. Equity in testing procedures and accommodations. *Measurements and Evaluation in counseling and Development*, 29(2), 111-118.
- Harrison, P. L., & Oakland, T. (in press). *Adaptive Behaviour Assessment System-Second Edition*. San Antonio, TX: The Psychological Corporation.
- Hishinuma, E. S. (1998). Issues related to WAIS-R testing modification for individuals with learning disabilities or attention-deficit/hyperactivity disorder. *Learning Disability Quarterly*, 21(3), 228-240.
- Kaufman, A. S. (1979). Role of speed on WISC-R performance across the age range. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 47(3), 595-597.
- McCaffrey, R. J., Duff, K., & Westervelt, H. J. (2000) *Practitioner's guide to evaluation change with intellectual assessment instrument*. New York: Kluwer Academic/Plenum.

- Oliveras-Rentas, R.E. et al., 2011. WISC-IV Profile in High-Functioning Autism Spectrum Disorders. *Journal of Autism and Developmental disorders*, 24 (5), 655-664.
- Rapport, L. J., Brines, D. B., Axelrod, B. N., & Theisen, M. E. (1997). Full scale IQ as mediator of practice effects: The rich get richer. *Clinical Neuropsychologist*, 11(4), 375-380.
- Sattler, J. M. (2001). *Assessment of children: Cognitive application* (4th ed.). San Diego, CA: Author.
- Siegel, D.J., Minshew, N.J., Goldstein, G. (1996). Wechsler IQ profiles in diagnosis of high functioning autism. *Journal of Autism and Developmental disorders*, 26(4), 389-406.
- Simeonsson, R. J., Rosenthal, S. L. (Eds.). (2001). *Psychological and developmental assessment: Children with disabilities and chronic conditions*. New York: Guilford Press.
- The Psychological Corporation. (2001). *Wechsler Individual Achievement Test – Second edition*. San Antonio, TX: Author.
- Wechsler, D. (1989). *Wechsler Preschool and Primary Scale of Intelligence- Revised*. San Antonio, TX: The Psychological Corporation.
- Wechsler, D. (1991). *Wechsler Intelligence Scale for Children- Third edition*. San Antonio, TX: Harcourt Assessment.
- Wechsler, D. (2002). *WPPSI-III^{UK} – Technical and Interpretive Manual*. San Antonio, TX: Harcourt Assessment.
- Wechsler, D. (2003). *WPPSI- III^{UK} – Administration and Scoring Manual*. San Antonio, TX: Harcourt Assessment.
- ליבליך, ע. (1979). WPPSI – מדריך עברי למבחן וכסלר לאינטליגנציה בגיל הגן. ירושלים: משרד החינוך והתרבות, שפ"י.

קאהן, ס. (1998). מדריך למבחן האינטליגנציה *WISC – R95*. ירושלים: משרד החינוך, התרבות והספורט, שפ"י.

קאופמן, א. ס. וקאופמן, נ.ל. (1996). *K-ABC* – מבחן קאופמן לילדים, המדריך העיוני. ירושלים: משרד החינוך והתרבות, שפ"י.